

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΤΜΗΜΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ

Π.Μ.Σ.: ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ: Η διδασκαλία της νέας ελληνικής γλώσσας

Διπλωματική εργασία

Κατασκευή κοινωνικών ταυτοτήτων σε ταινίες κινουμένων σχεδίων: Διδακτική πρόταση για μαθητές/ριες δημοτικού σύμφωνα με το μοντέλο των Πολυγραμματισμών

της

Καβουρματσίδου Στεφανίας

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: Γεωργιάλου Μαρίζα, Επίκουρη Καθηγήτρια

Εξεταστές/ριες: Γρίβα Ελένη, Καθηγήτρια

Ντίνας Κωνσταντίνος, Καθηγητής

Φλώρινα, Φεβρουάριος 2023

Ευχαριστίες

Για την εκπόνηση της εν λόγω διπλωματικής εργασίας θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά την επιβλέπουσα καθηγήτριά μου, κ. Γεωργάλου Μαρίζα, που με βοήθησε με την επιστημονική καθοδήγησή της και τις εύστοχες υποδείξεις της να κινηθώ στο σωστό πλαίσιο. Η άμεση ανταπόκρισή της, η αναλυτική ανατροφοδότηση και τα ενθαρρυντικά της σχόλια συνέβαλαν καθοριστικά στην υλοποίηση της εργασίας. Εκείνο βέβαια που έπαιξε τον σημαντικότερο ρόλο ήταν ο ανθρώπινος πάντα τρόπος της να προσεγγίζει τα πράγματα. Αυτό ήταν που μου έδωσε και την ώθηση που χρειαζόμουν, για να φτάσω μέχρι το τέλος.

Επιπρόσθετα θα ήθελα να ευχαριστήσω και τα μέλη της τριμελούς επιτροπής, την κ. Γρίβα Ελένη και τον κ. Ντίνα Κωνσταντίνο, για την άμεση ανταπόκρισή τους και τις χρήσιμες συμβουλές τους καθ' όλη τη διάρκεια του μεταπτυχιακού προγράμματος.

Θα ήθελα να πω και ένα μεγάλο ευχαριστώ στην οικογένειά μου και τον σύντροφό μου, που ήταν δίπλα μου σε κάθε μου βήμα, και κυρίως στον παππού μου και τη γιαγιά μου, δύο φιγούρες που θα με συντροφεύουν για πάντα στη ζωή μου.

Copyright © Καβουρματσίδου Στεφανία, 2023.

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τον συγγραφέα. Οι απόψεις και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτό το έγγραφο εκφράζουν τον συγγραφέα και μόνο.

Όνοματεπώνυμο: Καβουρματσίδου Στεφανία

A.E.M.: 63

Ηλεκτρονική διεύθυνση: stefania_ka91@yahoo.gr

Έτος εισαγωγής: 2021-2022

Κατεύθυνση: Η διδασκαλία της νέας ελληνικής γλώσσας

Τίτλος διπλωματικής εργασίας: *Κατασκευή κοινωνικών ταυτοτήτων σε ταινίες κινουμένων σχεδίων: Διδακτική πρόταση για μαθητές/ριες δημοτικού σύμφωνα με το μοντέλο των Πολυγραμματισμών*

Δηλώνω υπεύθυνα ότι η παρούσα εργασία δεν αποτελεί προϊόν λογοκλοπής, είναι προϊόν αυστηρά προσωπικής εργασίας, η βιβλιογραφία και οι πηγές που έχω χρησιμοποιήσει, έχουν δηλωθεί κατάλληλα με παραπομπές και αναφορές. Τα σημεία όπου έχω χρησιμοποιήσει ιδέες, κείμενο ή/και πηγές άλλων συγγραφέων, αναφέρονται ευδιάκριτα στο κείμενο με την κατάλληλη παραπομπή και η σχετική αναφορά περιλαμβάνεται στο τμήμα των βιβλιογραφικών αναφορών με πλήρη περιγραφή. Επισημαίνεται πως η συγκεκριμένη επιλογή βοηθά στον περιορισμό της λογοκλοπής διασφαλίζοντας έτσι τον/τη συγγραφέα.

Ημερομηνία 10-02-2023

Ο/Η δηλών/ούσα

Καβουρματσίδου Στεφανία

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	i
Abstract.....	ii
Εισαγωγή.....	1
1. Θεωρητικό πλαίσιο.....	3
1.1. Γλωσσική ποικιλότητα.....	3
1.2. Η γλωσσική ποικιλότητα και η κατασκευή κοινωνικών ταυτοτήτων στα κείμενα μαζικής κουλτούρας.....	5
1.3. Η θεωρία της κοινωνικής ταυτότητας.....	6
1.4. Εκπαιδευτική αξιοποίηση της μαζικής κουλτούρας.....	8
1.5. Ταινίες κινουμένων σχεδίων.....	9
1.6. Το μοντέλο των πολυγραμματισμών.....	9
2. Μεθοδολογία.....	11
2.1. Επιλογή ερευνητικού υλικού.....	11
2.2. Πλαίσιο κειμενικής ανάλυσης.....	12
3. Ανάλυση ταινιών.....	15
3.1. Πλοκή ταινίας «Οι Αριστόγατες».....	15
3.2. Ανάλυση χαρακτήρων από τις «Αριστόγατες».....	15
3.2.1. Αδελαΐς.....	16
3.2.2. Λαΐδη.....	17
3.2.3. Μαρί.....	19
3.2.4. Ζωρζ.....	20
3.2.5. Έντγκαρ.....	22
3.2.6. Θέμος.....	23
3.2.7. Διονύσιος και Νιόνιος.....	25
3.3. Ανάλυση σκηνών της ταινίας «Οι Αριστόγατες».....	27
3.4. Σύγκριση χαρακτήρων της ταινίας «Οι Αριστόγατες».....	29
3.5. Πλοκή ταινίας «Ζωούπολη».....	31
3.6. Ανάλυση χαρακτήρων από τη «Ζωούπολη».....	32
3.6.1. Τζούντι Χοπς.....	33
3.6.2. Νικ Ουάιλντ.....	36

3.6.3. Μπόνι και Στου Χοπς.....	38
3.6.4. Γυδεών.....	41
3.6.5. Μπελγουέδερ.....	43
3.6.6. Δήμαρχος.....	44
3.6.7. Φλας.....	46
3.6.8. Μπόνγκο.....	48
3.7. Ανάλυση σκηνών της ταινίας «Ζωούπολη».....	50
3.8. Σύγκριση χαρακτήρων της ταινίας «Ζωούπολη».....	52
3.9. Σύγκριση των ταινιών «Οι Αριστόγατες» και «Ζωούπολη».....	54
4. Εκπαιδευτική αξιοποίηση των 2 ταινιών: διδακτική πρόταση.....	57
4.1. Πρώτο διδακτικό σενάριο.....	58
4.1.1. Τοποθετημένη πρακτική.....	58
4.1.2. Ανοιχτή διδασκαλία.....	59
4.1.3. Κριτική πλαισίωση.....	60
4.1.4. Μετασχηματισμένη πρακτική.....	60
4.2. Δεύτερο διδακτικό σενάριο.....	60
4.2.1. Τοποθετημένη πρακτική.....	60
4.2.2. Ανοιχτή διδασκαλία.....	60
4.2.3. Κριτική πλαισίωση.....	61
4.2.4. Μετασχηματισμένη πρακτική.....	61
Συμπεράσματα.....	62
Βιβλιογραφία.....	64
Πίνακας εικόνων «Οι Αριστόγατες».....	68
Πίνακας εικόνων «Ζωούπολη».....	73
Παράρτημα Α.....	79
Παράρτημα Β.....	80
Παράρτημα Γ.....	91
Παράρτημα Δ.....	102

Περίληψη

Στόχος της παρούσας διπλωματικής εργασίας καθίσταται η μελέτη των κοινωνικών ταυτοτήτων δίνοντας έμφαση στην κοινωνική τάξη σε κείμενα μαζικής κουλτούρας. Αξιοποιούνται συγκεκριμένες σκηνές δύο ταινιών κινουμένων σχεδίων: οι Αριστόγατες (1970) και η Ζωούπολη (2016). Μέσω της ανάδειξης της διαφορετικότητας των κοινωνικών τάξεων επιχειρείται η χιουμοριστική στοχοποίηση κάποιων χαρακτήρων και η αναπαραγωγή ορισμένων στερεοτύπων. Έτσι έπειτα από προσεκτική παρακολούθηση, επιλέχθηκαν και αναλύθηκαν ήρωες και ηρωίδες που ανήκουν σε διαφορετικές κοινωνικές τάξεις και εξασκούν ένα διαφορετικό επάγγελμα. Η ανάλυση των παραπάνω σκηνών των ταινιών βασίστηκε στους τέσσερις άξονες ανάλυσης της Στάμου (2011), στο μοντέλο του Androutsopoulos (2012) για την ανάλυση της κοινωνιογλωσσολογικής πραγματικότητας στη μυθοπλασία, στη Γενική Θεωρία για το Γλωσσικό Χιούμορ του Attardo (1994), στη θεωρία του Coupland (2007) για το ύφος και στο μοντέλο κατασκευής ταυτοτήτων κατά την αλληλεπίδραση των Bucholtz και Hall (2005). Στο τέλος της εργασίας παρατίθεται μια διδακτική πρόταση με συγκεκριμένη στοχοθεσία, δραστηριότητες και προτεινόμενα φύλλα εργασίας, σχεδιασμένη για μαθητές και μαθήτριες πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η πρόταση αυτή βασίστηκε στο μοντέλο των Πολυγραμματισμών.

Λέξεις-κλειδιά: κοινωνικές ταυτότητες, κοινωνική τάξη, επάγγελμα, ταινίες κινουμένων σχεδίων, κείμενα μαζικής κουλτούρας, κοινωνιογλωσσολογία μυθοπλαστικού λόγου, μοντέλο Πολυγραμματισμών

Thesis title:

Creating social identities in animated films: a teaching proposal for primary school students according to the Multiliteracies model

Abstract

The aim of this thesis is to study social identities with an emphasis on social class in mass culture texts. Examples of specific scenes from two animated films are analyzed: *The Aristocats* (1970) and *Zoopolis* (2016). By highlighting the diversity of social classes, the humorous targeting of certain characters and the reproduction of certain stereotypes is attempted. Thus, after careful study, heroes and heroines belonging to different social classes and practicing a different profession were selected and analyzed. The analysis of the above film scenes was based on Stamou's (2011) four axes of analysis, Androutsopoulos' (2012) model for the analysis of sociolinguistic reality in fiction, Attardo's (1994) General Theory of Linguistic Humour, Coupland's (2007) theory of style and Bucholtz and Hall's (2005) model of identity construction during interaction. At the end of the study, a teaching proposal with specific aims, activities and suggested worksheets, designed for primary school students, is presented. The lesson plans were based on the Multiliteracies model.

Keywords: social identities, social status, profession, animated movies, texts of mass culture, sociolinguistics of fictional discourse, Multiliteracies model

Εισαγωγή

Η γλώσσα αποτελεί ένα μέσο έκφρασης και επικοινωνίας, το οποίο σχετίζεται άρρηκτα με την κοινωνία και τις ταυτότητες που διαμορφώνουν τα άτομα. Ο κάθε άνθρωπος αξιοποιεί διαφορετικούς γλωσσικούς κώδικες, σημειωτικά μέσα και πόρους, προκειμένου να δημιουργήσει ένα μήνυμα γραπτό ή προφορικό, ανάλογα με την επικοινωνιακή κατάσταση και τον/την αποδέκτη/ρια.

Ένα φαινόμενο που κεντρίζει το ενδιαφέρον και την προσοχή είναι αυτό της γλωσσικής ποικιλότητας και πιο συγκεκριμένα των γεωγραφικών, κοινωνικών και λειτουργικών ποικιλιών. Ο κάθε άνθρωπος διαμορφώνει την κοινωνική του ταυτότητα μέσω της χρήσης συγκεκριμένων γλωσσικών επιλογών σε συνάρτηση με το επικοινωνιακό πλαίσιο. Έτσι δεν είναι δυνατόν να αντιμετωπίζονται οι γλωσσικές ποικιλίες στενά οριοθετημένες (Παπαζαχαρίου κ.α., 2016). Ανάλογα με ποικίλους κοινωνικούς παράγοντες, όπως το φύλο, την καταγωγή, την ηλικία, την κοινωνική τάξη, τη μόρφωση, το επάγγελμα, διαμορφώνονται και διαφορετικές κοινωνικές ταυτότητες. Τις γλωσσικές ποικιλίες αξιοποιεί η μαζική κουλτούρα στα κείμενά της, δηλαδή οι διαφημίσεις, οι τηλεοπτικές εκπομπές και σειρές και οι κινηματογραφικές ταινίες, όπως οι ταινίες κινουμένων σχεδίων. Γι' αυτό και τα κείμενα μαζικής κουλτούρας αποτελούν πρόσφορο έδαφος για τη μελέτη τους.

Μέχρι πρόσφατα όμως τα κείμενα μαζικής κουλτούρας θεωρούνταν πως παρουσιάζουν την κοινωνική και γλωσσική πραγματικότητα με ορισμένο τρόπο αναπαράγοντας στερεοτυπικές αντιλήψεις και κατά συνέπεια δε λογίζονταν ως αυθεντικά και ρεαλιστικά κείμενα. Παρόλα αυτά η ταχεία εξέλιξη των τεχνολογιών και η εισβολή του διαδικτύου στις ζωές των ανθρώπων, τους έφερε αναπόφευκτα αντιμέτωπους/ες με κείμενα πολυτροπικά, τα οποία συνδυάζουν μια ποικιλία σημειωτικών πόρων. Η μαζική κουλτούρα έγινε μέρος της καθημερινότητάς μας κι έτσι κρίθηκε αναγκαία η συμβολή της εκπαίδευσης στη διαχείρισή τους και την κατάλληλη αξιοποίησή τους. Αυτή θα βοηθήσει το μαθητικό κοινό να διαχειριστεί όλη την πληροφορία, να μάθει να επεξεργάζεται και να αναλύει το περιεχόμενο, να κατανοεί σε βάθος και να σκέφτεται κριτικά. Επιπρόσθετα μέσα από όλη αυτή τη διαδικασία θα καλλιεργήσει και την επικοινωνιακή ικανότητα και θα μάθει να παράγει κείμενα απαλλαγμένα από στερεότυπα και προκαταλήψεις.

Χρειάζονται επομένως διδακτικά σενάρια και εκπαιδευτικό υλικό, που θα οργανωθούν και θα σχεδιαστούν με τέτοιο τρόπο που θα δίνεται η δυνατότητα αξιοποίησης της γλωσσικής ποικιλότητας με στόχο την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης των μαθητών και μαθητριών, ώστε να μη δέχονται άκριτα το περιεχόμενο με το οποίο έρχονται σε επαφή και τις ισχύουσες ιδεολογίες. Ο τρόπος αυτός προσφέρεται μέσω του μοντέλου των Πολυγραμματισμών (New London Group, 1996). Οι εμπλεκόμενοι/ες στη μαθησιακή διαδικασία θα αποκτήσουν έτσι ενεργό ρόλο σε αυτή, θα μάθουν να λειτουργούν αυτόνομα, να παίρνουν πρωτοβουλίες, να ερευνούν, να ανακαλύπτουν, να πειραματίζονται, να παίζουν. Επιπλέον μέσω του διαλόγου και της ανταλλαγής απόψεων και ιδεών, της συζήτησης και της διεξαγωγής συμπερασμάτων, καλλιεργείται και η δημιουργικότητα.

Η παρούσα διπλωματική εργασία έχει σκοπό να μελετήσει τις κοινωνικές ταυτότητες, που κατασκευάζονται σε δύο ταινίες κινουμένων σχεδίων, τις «Αριστόγατες» και τη

Ζωούπολη, σε συνάρτηση με την κοινωνική τάξη και να παρουσιάσει μια διδακτική πρόταση, που αξιοποιεί τις ταινίες αυτές, βασισμένη στο μοντέλο των Πολυγραμματισμών. Τα ερευνητικά ερωτήματα της εργασίας είναι τα εξής:

1. Πώς αναπαρίστανται οι κοινωνικές ταυτότητες των μυθοπλαστικών χαρακτήρων στις δύο ταινίες κινουμένων σχεδίων με βάση την κοινωνική τους τάξη («Αριστόγατες» και «Ζωούπολη»);
2. Ποιες είναι οι διαφορές που παρουσιάζουν οι χαρακτήρες διαφορετικών κοινωνικών τάξεων στην κάθε ταινία;
3. Ποιες οι ομοιότητες και οι διαφορές των αναπαραστάσεων των κοινωνικών ταυτοτήτων των μυθοπλαστικών χαρακτήρων μεταξύ των δύο ταινιών;
4. Ποια ταινία αναπαράγει περισσότερα στερεότυπα ως προς τις κοινωνικές τάξεις;
5. Σχεδιασμός εκπαιδευτικών σεναρίων που συμβάλλουν στον εντοπισμό των στερεοτύπων που σχετίζονται με την κοινωνική τάξη και στην αποδυνάμωσή τους.

Το πρώτο κεφάλαιο της εργασίας αποτελείται από το θεωρητικό πλαίσιο στο οποίο προσεγγίζονται: α) η γλωσσική ποικιλότητα, β) η κατασκευή κοινωνικών ταυτοτήτων στα κείμενα μαζικής κουλτούρας, γ) η θεωρία της κοινωνικής ταυτότητας, δ) η εκπαιδευτική αξιοποίηση της μαζικής κουλτούρας, ε) οι ταινίες κινουμένων σχεδίων και στ) το μοντέλο των πολυγραμματισμών. Στο δεύτερο κεφάλαιο περιγράφεται η ερευνητική διαδικασία και η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε, δηλαδή τα εργαλεία που αξιοποιήθηκαν, προκειμένου να αναλυθούν οι ταινίες κινουμένων σχεδίων και να παραχθεί το εκπαιδευτικό υλικό. Στο τρίτο κεφάλαιο αναλύονται οι επιλεγμένες σκηνές των δύο ταινιών, συγκρίνονται οι χαρακτήρες τους ως προς την κοινωνική τάξη και έπειτα παρατίθεται μια σύγκριση των δύο ταινιών. Στο τέταρτο και τελευταίο κεφάλαιο της εργασίας προτείνονται δύο διδακτικά σενάρια για την αξιοποίηση των δύο ταινιών στη σχολική τάξη και τέλος διατυπώνονται τα συμπεράσματα.

1. Θεωρητικό πλαίσιο

1.1. Γλωσσική ποικιλότητα

Η γλώσσα είναι ένα σύστημα επικοινωνίας των ανθρώπων, με το οποίο μπορούν να ανταλλάζουν μηνύματα μεταξύ τους. Παρόλα αυτά η γλώσσα παρουσιάζει ανομοιογένεια, καθώς το ίδιο συμβαίνει και με την κοινότητα που τη μιλά (Κακριδή κ.α., 1999). Διαπιστώνει κανείς πολλές διαφορές μεταξύ των ομιλητών και ομιλητριών της σε μορφολογικό, συντακτικό, λεξιλογικό και φωνολογικό επίπεδο (Δελβερούδη, 2001). Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να χαρακτηρίζεται από πολυμορφία και να προκύπτουν διαφορετικές γλωσσικές ποικιλίες (Κακριδή κ.α., 1999).

Πρόκειται για τη γλωσσική ποικιλότητα, η οποία είναι η γλωσσική διαφοροποίηση που οφείλεται σε διάφορους παράγοντες, όπως είναι τα κοινωνικά χαρακτηριστικά (ηλικία, φύλο, κοινωνική θέση, επάγγελμα, βαθμός μόρφωσης), ο γεωγραφικός χώρος και η επικοινωνιακή περίσταση (Halliday & Hasan, 1985). Με αυτόν τον τρόπο δημιουργείται ένα είδος γλωσσικού μωσαϊκού.

Όσον αφορά τις γεωγραφικές ποικιλίες, αυτές χρησιμοποιούνται από κοινότητες των οποίων η διαμονή ή καταγωγή τους είναι από μια συγκεκριμένη περιοχή (Κακριδή-Φερράρι, 2007). Αυτές διακρίνονται σε διαλέκτους και ιδιώματα. Σύμφωνα με τους γλωσσολόγους, *διάλεκτος* είναι η γεωγραφική διαφοροποίηση περιοχών, που εμφανίζει μεγάλες αποκλίσεις και διαφορές από την κοινή γλώσσα τόσο σε επίπεδο προφοράς όσο και σε επίπεδο γραμματικοσυντακτικό και μάλιστα σε σημείο που οι ομιλητές/ριες της κοινής γλώσσας συχνά να μην καταλαβαίνουν τα λεγόμενα των ομιλητών/ριών της διαλέκτου. Παραδείγματα διαλέκτων στην Ελλάδα είναι η Ποντιακή, η Τσακωνική, η Κυπριακή, η Κατωιταλική, η Κρητική και η Καππαδοκική. Από την άλλη, *ιδίωμα* είναι μια μικρότερη από τη διάλεκτο διαφοροποίηση γλωσσική, που δε δημιουργεί πρόβλημα όσον αφορά την κατανόηση από τους/τις ομιλητές/ριες της κοινής γλώσσας. Συχνά αντί για τον όρο ιδίωμα χρησιμοποιείται αυτός της *ντοπιολαλιάς*. Παραδείγματα ιδιωμάτων στην Ελλάδα είναι τα κυκλαδίτικα, μικρασιατικά, δωδεκανησιακά επτανησιακά, βορειοελλαδικά, κ.ά. (Μπαμπινιώτης, 2019).

Η γλώσσα και η διάλεκτος στη σχέση μεταξύ τους έχουν μια τυπική και μια λειτουργική πτυχή (Haugen, 1972: 102-103, Hudson, 1980: 31-32). Όσον αφορά την πρώτη, αυτή προκύπτει από τη μορφή που έχουν οι γλωσσικές ποικιλίες που χρησιμοποιούν οι άνθρωποι μιας κοινωνίας προκειμένου να επικοινωνήσουν. Οι γλωσσικές ποικιλίες που έχουν διαφορετική μορφή θεωρούνται ξεχωριστές γλώσσες, ενώ αυτές που παρόλο που έχουν διαφορές, έχουν και αρκετές ομοιότητες θεωρούνται διάλεκτοι της ίδιας γλώσσας (Hudson, 1980: 37-38). Η δεύτερη πτυχή έχει να κάνει με τη λειτουργία των γλωσσικών ποικιλιών στην κοινότητα. Γλώσσα θεωρείται η ποικιλία που καθιερώνεται ως νόρμα και χρησιμοποιείται στην εκπαίδευση και τη δημόσια ζωή (Haugen, 1972: 107, 109-110, Hudson, 1980: 32-34). Αντίθετα με τη γλώσσα, η διάλεκτος δεν έχει γραπτό κώδικα και χρησιμοποιείται στην καθημερινή ζωή από μικρή συνήθως ομάδα ομιλητών/ριών. Ωστόσο η δεύτερη αυτή πτυχή ενέχει τον κίνδυνο να θεωρηθεί η διάλεκτος κατώτερη από τη νόρμα. Σύμφωνα όμως με τους γλωσσολόγους δεν υπάρχουν ανώτερες και κατώτερες γλώσσες κι η γλώσσα που έχει καθιερωθεί ως

νόρμα μπορεί να χρησιμοποιείται παράλληλα και με τη διάλεκτο των ομιλητών/ριών της.

Ένα ερώτημα που προκύπτει εδώ είναι ποια είναι τα όρια μιας γλώσσας, πώς ορίζονται αυτά και ποιες διάλεκτοι περικλείονται σε αυτήν. Αν μελετήσει κανείς τις γλωσσικές ποικιλίες μιας περιοχής, θα παρατηρήσει πως σχηματίζεται ένα είδος αλυσίδας (Chambers & Trudgill, 1984-1985: 54-56, Holmes, 1992:140-141, Saussure, 1979:249-251). Σε γειτονικές περιοχές μπορεί να συναντώνται ιδιώματα που έχουν πολύ μικρές διαφορές μεταξύ τους, ενώ όσο απομακρυνόμαστε από το κεντρικό σημείο, οι διαφορές αυτές μεγαλώνουν με αποτέλεσμα τελικά να μη γίνονται κατανοητοί/ές μεταξύ τους ομιλητές/ριες αυτού του ιδιώματος. Έτσι τελικά το αν θα μιλάμε για γλώσσα ή διάλεκτο και το πώς θα οριοθετηθεί μια γλώσσα είναι θέμα κοινωνικό και πολιτικό (Haugen, 1972: 103-105). Μια ποικιλία, αν υπάρξουν κατάλληλες πολιτικές συνθήκες, όπως για παράδειγμα αν δημιουργηθεί ένα ανεξάρτητο κράτος, μπορεί να αναχθεί σε γλώσσα.

Οι κοινωνικές ποικιλίες αφορούν χαρακτηριστικά γνωρίσματα του τρόπου ομιλίας του εκάστοτε ατόμου και συμβάλλουν στη διαμόρφωση της κοινωνικής του ταυτότητας (Αρχάκης & Κονδύλη, 2002:65). Οι ποικιλίες αυτές διαμορφώνονται από το φύλο, την ηλικία, την καταγωγή, την κοινωνική τάξη, τη μόρφωση και το επάγγελμα (Αρχάκης & Κονδύλη, 2002· Δελβερούδη, 2001).

Πιο συγκεκριμένα, σε μια κοινωνία η τάξη, στην οποία ανήκει ένα άτομο, επηρεάζει σημαντικά τον τρόπο ομιλίας του. Επομένως διαφορετικές κοινωνικές τάξεις σημαίνει και διαφορετικές γλωσσικές ποικιλίες (Δελβερούδη, 2001). Ο γλωσσικός κώδικας εξαρτάται και από την ηλικία. Σε αυτήν την κατηγοριοποίηση συναντάται συχνότερα η γλώσσα των νέων, η οποία διαμορφώνεται με δανεισμό λέξεων, με αλλαγή λέξεων χωρίς να αλλάζει η κύρια σημασία τους, με αλλαγή της σημασίας μιας λέξης και με σχηματισμό λέξεων με βάση κάποιο πρότυπο (Ανδρουτσόπουλος, 2001). Επιπλέον διαφορετικοί τρόποι ομιλίας παρατηρούνται και στις επαγγελματικές ομάδες. Ανάλογα με το επάγγελμα (π.χ. γιατρός, στρατιωτικός, δικηγόρος) χρησιμοποιούνται και διαφορετικά ειδικά λεξιλόγια (Δελβερούδη, 2001). Ακόμη και οι άνθρωποι που είναι μέλη μιας συγκεκριμένης ομάδας με κοινά ενδιαφέροντα (π.χ. ποδοσφαιρική ομάδα) μιλούν με χαρακτηριστικό τρόπο και παρουσιάζουν διαφοροποιήσεις από άλλες ομάδες (Δελβερούδη, 2001).

Οι λειτουργικές ποικιλίες σχετίζονται με τον τρόπο που επιλέγει κανείς να μιλήσει μια δεδομένη χρονική στιγμή, δηλαδή με την επικοινωνιακή περίσταση (Αρχάκης & Κονδύλη, 2002:97). Επομένως διαδραματίζει σημαντικό ρόλο ο λόγος που πραγματοποιείται μια επικοινωνία και το αντικείμενο που αφορά. Επιπρόσθετα αξιολογημένο είναι και το ύφος των κοινωνικών σχέσεων μεταξύ των ατόμων που επικοινωνούν. Από τη μια υπάρχει το τυπικό ύφος που αποτελείται από επίσημο λεξιλόγιο και τύπους ευγενείας και από την άλλη το μη τυπικό ύφος που περιλαμβάνει καθημερινό λεξιλόγιο, ιδιωτισμούς, επαναλήψεις και τροπικότητα (Αρχάκης & Κονδύλη, 2002:98). Έτσι το ύφος εξαρτάται από το τι σχέσεις έχουν οι συνομιλητές/ριες. Τέλος, οι λειτουργικές ποικιλίες σχετίζονται και με τον τρόπο, δηλαδή το πώς μπορεί να πραγματοποιηθεί η αποστολή ενός μηνύματος (Αρχάκης & Κονδύλη, 2002:98-99). Στην παρούσα εργασία το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στις κοινωνικές ποικιλίες και συγκεκριμένα σε αυτές που διαμορφώνονται με βάση την κοινωνική τάξη.

1.2. Η γλωσσική ποικιλότητα και η κατασκευή κοινωνικών ταυτοτήτων στα κείμενα μαζικής κουλτούρας

Παρατηρείται τα τελευταία χρόνια πως όλο και συχνότερα αξιοποιούνται στα κείμενα μαζικής κουλτούρας γλωσσικές ποικιλίες. Στη μαζική κουλτούρα ανήκουν το ραδιόφωνο, η τηλεόραση και το διαδίκτυο, τα οποία έχουν ένα ευρύ κοινό (Στάμου κ.α., 2016). Έτσι στις διαφημίσεις, τις τηλεοπτικές σειρές, τις ταινίες χρησιμοποιούνται τακτικά γλωσσικές ποικιλίες, όπως κοινωνικές και γεωγραφικές. Τα κείμενα μαζικής κουλτούρας περιλαμβάνουν και αυθεντικά δείγματα ομιλίας, συμβάλλουν στη διαμόρφωση ταυτοτήτων και κατακλύζονται από μη πρότυπες γλωσσικές ποικιλίες (Στάμου κ.α., 2016).

Παρακάτω αναφέρονται τα βασικότερα είδη μαζικής κουλτούρας, στα οποία εμφανίζεται γλωσσική ποικιλότητα:

- α. Εκπομπές σε τοπικά Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης
- β. Μυθοπλασία (π.χ. τηλεοπτικές σειρές, ταινίες, λογοτεχνία)
- γ. Εκπομπές με συμμετοχή κοινού (π.χ. ριάλιτι, τηλεπαιχνίδια)
- δ. Πολυτροπικά κείμενα στο διαδίκτυο (π.χ. ιστοσελίδες, αναρτήσεις σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης)

Υπάρχουν λοιπόν δύο κατηγορίες χρήσης της γλωσσικής ποικιλότητας: η πρωτογενής, που περιλαμβάνει ποικιλίες από πραγματικές κοινωνικές ομάδες και η δευτερογενής, που περιλαμβάνει την αναπαράσταση των γλωσσικών ποικιλιών (Androutsopoulos, 2010 στο Στάμου κ.α. 2016:24). Στη δευτερογενή κατηγορία υπάγεται και η συγκεκριμένη εργασία. Σε κάθε περίπτωση τα κείμενα μαζικής κουλτούρας εκμεταλλεύονται ποικίλους κοινωνικούς παράγοντες, όπως το φύλο, το επάγγελμα, την ηλικία, την κοινωνική τάξη, προκειμένου να δομήσουν τις κοινωνικές ταυτότητες των χαρακτήρων, που προβάλλουν. Έτσι επιδιώκουν μέσω ορισμένων γλωσσικών, εξωγλωσσικών και σημειωτικών επιλογών να αναδείξουν συγκεκριμένα γνωρίσματα, ομάδες και περιστάσεις.

Στις διαφημίσεις, τις σειρές και τις ταινίες ο τρόπος που αναπαρίστανται οι χαρακτήρες ενισχύει και προωθεί τη γλωσσική ομογενοποίηση και περιθωριοποιεί τη γλωσσική ποικιλότητα (Coupland, 2009· Marriott, 1997). Η τηλεόραση έχει την τάση να διαχειρίζεται την ποικιλότητα έτσι, ώστε να επιβεβαιώνεται η ομοιογένεια (Androutsopoulos, 2010) και να βρίσκονται στο στόχαστρο συγκεκριμένες γλωσσικές ποικιλίες. Συχνά οι ομιλητές/ριες χρησιμοποιούν γλωσσικούς κώδικες που μπορεί να μην είναι οικείοι στο τηλεοπτικό κοινό οδηγώντας έτσι σε ασυνεννοησία. Εδώ δίνεται έμφαση στη γλωσσική ομάδα που τους χρησιμοποιεί. Αυτή η στρατηγική ονομάζεται μη ακροαματικός σχεδιασμός, αξιοποιείται ευρέως στις διαφημίσεις και θα αναλυθεί σε επόμενη ενότητα. Αντιθέτως, στις σειρές η προσοχή στρέφεται στη σημασία του μηνύματος, για να μπορούν οι τηλεθεατές/ριες να κατανοήσουν την πλοκή.

Η γλωσσική ποικιλότητα συχνά στη μαζική κουλτούρα χρησιμοποιείται για να προβληθούν οι γεωγραφικές και κοινωνικές ποικιλίες ως κάτι ξένο στο κοινό και για να παρουσιαστούν οι σκηνές ως ρεαλιστικές (Στάμου & Ντίνας, 2011). Αυτό με τη σειρά του προκαλεί γέλιο και ανατροπές και δείχνει αυθεντικότητα. Τα σίριαλ επιδιώκουν να απεικονίζουν την καθημερινή ζωή, το οικείο, ώστε να μπορούν οι θεατές

να ταυτιστούν. Αρκετές φορές όμως οι χαρακτήρες στοχοποιούνται με τις γλωσσικές τους επιλογές, ενισχύονται οι γλωσσικές ιδεολογίες που έχουν διαμορφωθεί για αυτές τις ομάδες και δημιουργούνται στερεότυπα. Μάλιστα αυτές οι ιδεολογίες προβάλλουν την ομοιογένεια και πως είναι πιο σωστό να χρησιμοποιείται η πρότυπη ποικιλία σε επίσημες περιστάσεις (Φτερνιάτη, Τσάμη & Αρχάκης, 2016). Επιπλέον η ύπαρξη γλωσσολογικών ανακρίβειών μπορεί να προσβάλλει ή να εκληφθεί ως προδοσία ή γελοιοποίηση από τους/τις τηλεθεατές/ριες που ανήκουν σε αυτές τις ομάδες. Το χιούμορ επομένως γίνεται φορέας κοινωνικών νοημάτων.

Οι τηλεοπτικές σειρές, οι διαφημίσεις, καθώς και ο κινηματογράφος αναπαράγουν με συγκεκριμένο τρόπο τις κυρίαρχες γλωσσικές ιδεολογίες (Stamou, 2014). Συχνά, λοιπόν, παρουσιάζονται περιφερειακοί «κακοί» χαρακτήρες με χαμηλό μορφωτικό επίπεδο να χρησιμοποιούν γεωγραφικές ποικιλίες ή κοινωνικές ποικιλίες χαμηλού κύρους. Αντίθετα, κεντρικοί χαρακτήρες, πιο επιφανείς παρουσιάζονται να αξιοποιούν συχνότερα την πρότυπη ποικιλία. Παράλληλα, πολλοί χαρακτήρες αναπαρίστανται να μη διαθέτουν την επικοινωνιακή δεξιότητα να προσαρμόζονται ανάλογα με την επικοινωνιακή περίσταση, ενώ οι χαρακτήρες που χρησιμοποιούν την πρότυπη ποικιλία προβάλλονται πιο ευέλικτοι/ες στις επικοινωνιακές περιστάσεις, στις οποίες συμμετέχουν (Στάμου κ.α., 2016).

Τα κείμενα μαζικής κουλτούρας συνεπώς που περιλαμβάνουν φαινόμενα γλωσσικής ποικιλίας συχνά επιδιώκουν να μυήσουν τα παιδιά στα στερεότυπα και τις γλωσσικές προκαταλήψεις, έτσι ώστε να προωθήσουν τη μονογλωσσία και την ομοιογένεια.

1.3. Η θεωρία της κοινωνικής ταυτότητας

Η γλώσσα, η κοινωνία και η ταυτότητα σχετίζονται άμεσα μεταξύ τους και βρίσκονται σε συνεχή αλληλεπίδραση. Η γλώσσα αποτελεί ένα κοινωνικό προϊόν και ένα μέσο έκφρασης και επικοινωνίας και η ομιλία είναι μια ατομική γλωσσική πράγματωση σε κοινωνικές συνθήκες (Αρχάκης & Τσάκωνα, 2011:22). Η γλώσσα έχει πλούσια ποικιλία και υπάρχουν πλείστοι τρόποι αξιοποίησής της από τους/τις ομιλητές/ριες της, όταν αυτοί/ές επικοινωνούν. Μάλιστα ο τρόπος χρήσης της εξαρτάται κάθε φορά από το πλαίσιο επικοινωνίας και τους/τις συνομιλητές/ριες. Έτσι λοιπόν κρίνεται αναγκαίο κατά τη μελέτη της χρήσης της γλώσσας να λαμβάνονται υπόψη και να αξιολογούνται η κοινωνική διάστασή της, το επικοινωνιακό πλαίσιο, οι ομιλητές/ριες και ο ρόλος τους (Holmes, 2016[1992]:17-35).

Στον χώρο της κοινωνιογλωσσολογίας υπάρχουν πολλές θεωρίες που σχετίζονται με τη σχέση κοινωνίας, γλώσσας και ταυτότητας προσεγγίζοντάς τη από διαφορετική οπτική γωνία. Σύμφωνα με τους Αρχάκη και Τσάκωνα (2011: 33) σχετικά με την έννοια της ταυτότητας υπάρχουν δύο προσεγγίσεις: η *ουσιοκρατική* και η *κατασκευαστική*.

Κατά την *ουσιοκρατική αντίληψη*, η ταυτότητα αποτελεί ένα χαρακτηριστικό των ανθρώπων που παραμένει αμετάβλητο και δεδομένο (Αρχάκης & Τσάκωνα, 2011:34). Η ταυτότητα ενός ανθρώπου επηρεάζεται, αλλά και διαμορφώνεται από τη συμμετοχή του στην κοινωνία (Αρχάκης & Τσάκωνα, 2011:36). Αυτό με τη σειρά του σημαίνει πως ποικίλοι κοινωνικοί παράγοντες επιδρούν στα γλωσσικά χαρακτηριστικά των ομιλητών/ριών και συνεπώς η χρήση της γλώσσας εξαρτάται από την κοινωνική διαστρωμάτωση (Κακριδής-Φερράρι, 2011: 6-7). Παράγοντες όπως το φύλο, η

μόρφωση, το επάγγελμα και η κοινωνική τάξη, κατηγοριοποιούν τους ανθρώπους σε ομάδες με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά και με συγκεκριμένη χρήση της γλώσσας (Αρχάκης & Κονδύλη, 2011:189). Έρευνες υποστηρίζουν πως η γλωσσική χρήση εξαρτάται από τις κοινωνικές ταυτότητες των ανθρώπων και ότι συγκεκριμένα γλωσσικά χαρακτηριστικά συνδέονται με συγκεκριμένη κοινωνική τάξη (π.χ. η μη πρότυπη ποικιλία συνδέεται με την εργατική τάξη) (Holmes, 2016 [1992]:185-186).

Από την άλλη, σύμφωνα με την *κατασκευαστική αντίληψη*, το άτομο δεν έχει μια και μοναδική ταυτότητα, αλλά αυτή αλλάζει διαρκώς ανάλογα με τις αξίες και τις πεποιθήσεις κι όπως αλλάζει η κοινωνία, έτσι αλλάζουν και οι ταυτότητες, αφού εξαρτώνται άμεσα από τις αλληλεπιδράσεις των ατόμων (Αρχάκη & Τσάκωνα, 2011: 37). Είναι επομένως δυναμική και ρευστή και διαμορφώνεται κάθε φορά από τις γλωσσικές επιλογές του/της χρήστη/ριας. Το κάθε άτομο προβάλλει τον εαυτό του ανάλογα με την επικοινωνιακή περίσταση, τον/τη συνομιλητή/ρια και τον λόγο της επικοινωνίας κι έτσι κάνει συγκεκριμένες γλωσσικές επιλογές παρουσιάζοντας κάθε φορά και μια διαφορετική ίσως ταυτότητα (Holmes, 2016 [1992]:416).

Γίνεται λόγος, λοιπόν, για κοινωνικές ταυτότητες, οι οποίες δε μιλούν για έμφυτα, πάγια και αναλλοίωτα χαρακτηριστικά των ανθρώπων. Αντίθετα, αυτές διαμορφώνονται μέσα σε ένα περιβάλλον, μια πραγματικότητα που υφίσταται συνεχώς αλλαγές. Ο καθένας και η καθεμιά δεν κατασκευάζει μια και μοναδική κοινωνική ταυτότητα, καθώς αυτή διαμορφώνεται κάθε φορά σε συνάρτηση με τον/την αποδέκτη/ρια του μηνύματος και το επικοινωνιακό πλαίσιο, την αναγκαιότητα ή μη της χρήσης πληθυντικού ευγενείας και τις υποθέσεις που κάνουν οι ομιλητές/ριες κατά την παραγωγή του γλωσσικού προϊόντος (Αρχάκης & Τσάκωνα, 2011:42-43). Επιπρόσθετα συνδράμουν και ποικίλοι σημειωτικοί κώδικες, όπως η ενδυμασία, το φαγητό, οι μουσικές προτιμήσεις, η κόμμωση, καθώς και παράγοντες όπως το φύλο, η ηλικία, η καταγωγή, η κοινωνική τάξη, το επάγγελμα, το μορφωτικό επίπεδο, που επηρεάζουν την κοινωνική ταυτότητα του ατόμου και γίνονται αισθητοί μέσω της ομιλίας του (Ochs 1993, Eckert 2003, Coupland 2009, στο Σαλτίδου, 2018: 16).

Ακόμη είναι άξιο αναφοράς και το ύφος που επιλέγει ο/η κάθε ομιλητής/ρια κάθε φορά, προκειμένου να επικοινωνήσει. Σύμφωνα με τον Rampton (1995), ένας/μια ομιλητής/ρια μπορεί να αξιοποιήσει το ύφος και τα γλωσσικά στοιχεία μιας ομάδας, της οποίας δεν είναι μέλος, υιοθετώντας έτσι και μια διαφορετική ταυτότητα. Για παράδειγμα, ένας ηλικιωμένος άντρας, που ασκεί επάγγελμα με κύρος (π.χ. γιατρός ή δικηγόρος) υιοθετεί στοιχεία της γλώσσας των νέων, της καθομιλουμένης, της πιάτσας, προκειμένου να δείξει ότι είναι μέσα στα πράγματα.

Πολύ συχνό φαινόμενο είναι το άτομο να προσαρμόζει τον λόγο του στον τρόπο με τον οποίο μιλά ο/η συνομιλητής/ρια δείχνοντας έτσι αποδοχή (Στάμου & Ντίνας, 2011:289). Πρόκειται για τον *ακροαματικό σχεδιασμό* κατά τον οποίο το άτομο παρατηρεί προσεκτικά τον/τη συνομιλητή/ρια και διαμορφώνει τον λόγο και την ταυτότητά του/της με βάση τον τρόπο που μιλά ο/η άλλος/η (Αρχάκης & Τσάκωνα, 2011:42-43). Από την άλλη, ο *μη ακροαματικός σχεδιασμός* αφορά την οικειοποίηση από το άτομο του τρόπου ομιλίας μια ομάδας, που δεν είναι παρούσα, αξιοποιώντας όλους τους διαθέσιμους πόρους με σκοπό τη δημιουργία ενός περιεχομένου, που δεν τον/την ενδιαφέρει να γίνει κατανοητό από το ακροατήριο, ενώ είναι σημαντικό να

αναφερθεί πως η επιλογή αυτή κρύβει συνήθως σκοπιμότητες (Χατζησαββίδης, 1999: 122-123).

Καταλήγοντας θα μπορούσαν οι δύο προσεγγίσεις να διαχωριστούν και να γίνει αντιληπτό το περιεχόμενό τους μέσω ενός παραδείγματος. Σύμφωνα με την ουσιοκρατική προσέγγιση, στα άτομα της ανώτερης κοινωνικής τάξης δίνονται κάποια πάγια χαρακτηριστικά, όπως η ορθή και εκλεπτυσμένη χρήση του λόγου, η χρήση πρότυπης ποικιλίας, το ανώτερο μορφωτικό επίπεδο, η ευγένεια, η κομψή εμφάνιση. Σύμφωνα όμως με την κατασκευαστική προσέγγιση, οι ταυτότητες διαμορφώνονται από τα ίδια τα άτομα, τα οποία έχουν ενεργό ρόλο σε αυτή τη διαδικασία, μέσω του λόγου και πάντα σε συνάρτηση με το επικοινωνιακό πλαίσιο και την κατάσταση.

1.4. Εκπαιδευτική αξιοποίηση της μαζικής κουλτούρας

Η γλωσσική ποικιλότητα εμφανίζεται, όπως προαναφέρθηκε, και στα κείμενα μαζικής κουλτούρας, τα οποία συνδράμουν στη μελέτη της (Coupland, 2007, 2009). Συχνά χρησιμοποιείται για να προκαλέσει γέλιο, ανατροπές, να δείξει αυθεντικότητα, ρεαλισμό. Απεικονίζεται η καθημερινή ζωή, ώστε να μπορούν οι θεατές να ταυτιστούν. Αρκετές φορές όμως οι χαρακτήρες στοχοποιούνται με τις γλωσσικές τους επιλογές, ενισχύονται οι γλωσσικές ιδεολογίες που έχουν διαμορφωθεί για αυτές τις ομάδες και δημιουργούνται στερεότυπα.

Τα παιδιά από πολύ μικρή ηλικία έχουν εμπειρίες από τα ΜΜΕ είτε αυτό αφορά την τηλεόραση είτε τον έντυπο ή ηλεκτρονικό τύπο (Marsh, Brooks, Hughes, Ritchie, Roberts & Wright, 2005). Έρχονται σε επαφή όχι μόνο με παιδικές ταινίες και παραμύθια, αλλά και με τηλεοπτικές σειρές και ταινίες ενηλίκων και με διαφημίσεις.

Σύγχρονες έρευνες δείχνουν πως τα κείμενα μαζικής κουλτούρας συμβάλλουν στην καλλιέργεια του γραμματισμού των παιδιών (Morrell, 2002· Morrell & Duncan-Andrade, 2005· Στάμου, 2012). Η αξιοποίησή τους βοηθά στη σύνδεση της καθημερινότητας και των βιωμάτων των μαθητών/ριών με τη σχολική γνώση (Στάμου, 2012) και στο να βρεθούν κοινά σημεία στο περιβάλλον των παιδιών εντός και εκτός σχολείου. Επιδιώκεται το σχολείο να είναι ένας χώρος, όπου θα ακούγονται και θα γίνονται σεβαστές όλες οι φωνές. Έτσι λοιπόν τα ίδια τα παιδιά αναλαμβάνουν να φέρουν το δικό τους υλικό απ' την καθημερινή ζωή και να γίνει αυτό αντικείμενο μελέτης στην τάξη. Η διαδικασία αυτή ενεργοποιεί τους/τις μαθητές/ριες και τους/τις κινητοποιεί να εργαστούν δημιουργικά. Μάλιστα τα κείμενα αυτά έχουν παραχθεί σε πραγματικές συνθήκες επικοινωνίας κι αυτό βοηθά στο να διατηρηθεί αμείωτο το ενδιαφέρον των παιδιών.

Από την άλλη, η χρήση κειμένων μαζικής κουλτούρας αναδιαμορφώνει τις σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών και παιδιών. Η μάθηση δεν είναι πια μια στείρα και μηχανιστική διαδικασία. Αντιθέτως, ο/η μαθητής/ρια φέρνει τα κείμενα στην τάξη και μαζί με τον/την εκπαιδευτικό οργανώνουν τη γνώση (Στάμου, 2012).

Τέλος, αξίζει να αναφερθεί πως τα κείμενα μαζικής κουλτούρας βοηθούν στην καλλιέργεια του κριτικού γραμματισμού των παιδιών. Αυτό συμβαίνει, διότι τα κείμενα αυτά διαμορφώνουν συγκεκριμένες ταυτότητες, αναπαράγουν στερεότυπα και προωθούν συγκεκριμένες ιδεολογίες σχετικά με τη γλωσσική και κοινωνική πραγματικότητα. Όλα αυτά λοιπόν επιδιώκεται να μπορούν να τα εντοπίζουν τα παιδιά,

να αντιλαμβάνονται τον ρόλο τους και να προσπαθούν να τα αποδυναμώσουν (Androutsopoulos, 2010· Coupland, 2009· Georgakopoulou, 2000· Moody, 2013· Στάμου, 2012).

1.5. Ταινίες κινουμένων σχεδίων

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια δραματική αύξηση στην παραγωγή ταινιών κινουμένων σχεδίων. Οι εταιρείες που δημιουργούν αυτού του είδους τις ταινίες εστιάζουν στην όσο το δυνατόν πιστότερη αναπαράσταση της πραγματικότητας. Επιδιώκουν να αποδώσουν όλες τις λεπτομέρειες και να πετύχουν τη μέγιστη δυνατή ποιότητα.

Αναπαρίσταται έτσι ένας κόσμος απλός και οικείος για τα παιδιά, που κεντρίζει την προσοχή και το ενδιαφέρον τους. Η προβολή ταινιών κινουμένων σχεδίων είναι για τα παιδιά μια ώρα διασκέδασης και απόλαυσης, καθώς η δράση, η εναλλαγή σκηνικών, οι εικόνες, τα χρώματα, οι ήχοι, τα τραγούδια, οι ήρωες και οι ηρωίδες τα καθηλώνουν μπροστά στις οθόνες. Επιπλέον οι χαρακτήρες είτε είναι βγαλμένοι/ες από την καθημερινότητά τους, οπότε είναι εύκολο να βρουν κοινά σημεία είτε είναι ζώα, που είναι ιδιαίτερα αγαπητά σε εκείνα και δημιουργούν μια ποικιλία συναισθημάτων είτε είναι υπερήρωες/ίδες, που αποτελούν πρότυπα των παιδιών. Σε κάθε περίπτωση υπάρχουν στοιχεία και γνωρίσματα με τα οποία να μπορούν να ταυτιστούν.

Παρόλα αυτά, ακριβώς επειδή τα παιδιά είναι προσηλωμένα στην ταινία που παρακολουθούν, γίνονται συχνά αποδέκτες/ριες στερεοτυπικών αντιλήψεων και ιδεολογιών, που σχετίζονται με κοινωνικά ή γεωγραφικά χαρακτηριστικά. Αν δεν υπάρξει η κατάλληλη επεξεργασία και κριτική θεώρηση του περιεχομένου, αυτό θα εσωτερικευθεί και έτσι τα παιδιά θα αρχίσουν να μιμούνται αυτά που βλέπουν.

Σε αυτό το σημείο είναι σημαντικό να αναφερθεί πως πολλές έρευνες έχουν υπογραμμίσει τον σπουδαίο ρόλο που διαδραματίζουν οι ταινίες κινουμένων σχεδίων στον γραμματισμό των παιδιών εκτός σχολικής τάξης. Επιπρόσθετα έχουν δείξει πως ο τρόπος με τον οποίο αυτά τα κείμενα αναπαριστούν τις γλωσσικές ποικιλίες αναπαράγει ιδεολογίες και στερεότυπα. Ένα τέτοιο παράδειγμα έρευνας αποτελεί αυτή των Μαρωνίτη και Στάμου (2014) που εξετάζουν την κοινωνιογλωσσική αναπαράσταση του φύλου σε δύο ταινίες κινουμένων σχεδίων, τα «Αυτοκίνητα 2» και το «Winx Club: Το μυστικό του Χαμένου Βασιλείου». Η έρευνά τους φανερώνει την αναπαραγωγή στερεοτυπικών έμφυλων ιδεολογιών. Αντίστοιχα αποτελέσματα έφερε και η έρευνα των Walsh και Leaper (2019) που μελέτησαν την έμφυλη απεικόνιση χαρακτήρων σε 34 παιδικές σειρές στα αμερικανικά κανάλια Nick Jr και Disney Jr.

1.6. Το μοντέλο των πολυγραμματισμών

Στη σύγχρονη εποχή οι οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις, όπως η παγκοσμιοποίηση, η μετανάστευση και η πολυπολιτισμικότητα, έχουν επιφέρει αξιοσημείωτες αλλαγές στον γραμματισμό και στον τρόπο που διδάσκεται το μάθημα της γλώσσας. Σε αυτές τις αλλαγές συνέβαλε και η εξέλιξη των νέων τεχνολογιών και διαμόρφωσαν από κοινού ένα νέο πλαίσιο, αυτό των πολυγραμματισμών (New London Group, 1996).

Η παιδαγωγική των πολυγραμματισμών επιδιώκει να φέρει σε επαφή τους/τις μαθητές/ριες με πολυτροπικά κείμενα και είδη λόγου που σχετίζονται με τις νέες τεχνολογίες και παράγονται μέσα σε ένα πολύγλωσσο περιβάλλον (Kalantzis & Cope, 2001· Χατζησαββίδης, 2003). Σκοπός είναι να κατανοήσουν τα παιδιά τη δύναμη αυτών των κειμένων και να αλληλεπιδράσουν με τις διαφορετικές πολιτισμικές φωνές (Kalantzis & Cope, 2001· Φτερνιάτη, 2010).

Για την επίτευξη των παραπάνω θα πρέπει εκπαιδευτικοί και μαθητές/ριες να συμμετέχουν ενεργά στην εκπαιδευτική διαδικασία, να αξιοποιήσουν όλους τους υπάρχοντες πόρους και να κατανοήσουν σε βάθος τον τρόπο που παράγονται τα κείμενα αυτά (Φτερνιάτη, 2010· Kalantzis & Cope, 2001). Χρειάζεται ακόμη να αποκτήσουν τη δυνατότητα να χειρίζονται αποτελεσματικά τις διάφορες γλωσσικές μορφές, να αναζητούν πηγές και τέλος να συνθέτουν ένα νέο κείμενο (Χατζησαββίδης, 2003).

Συνεπώς το μοντέλο των πολυγραμματισμών στοχεύει στην καλλιέργεια της κριτικής ικανότητας των παιδιών μέσω της μελέτης και επεξεργασίας πολυτροπικών κειμένων του οικείου περιβάλλοντός τους με την αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων πόρων, γλωσσικών και σημειωτικών (Αρχάκης & Τσάκωνα, 2011· Silvers, Shorey, & Crafton, 2010· Τσάκωνα, 2013· Τσιπλάκου, 2007).

Το συγκεκριμένο μοντέλο αποτελείται από τέσσερις φάσεις (Cope & Kalantzis, 2000):

- Τοποθετημένη πρακτική: οι μαθητές/ριες φέρνουν στην τάξη κείμενα από το κοινωνικό και πολιτισμικό τους περιβάλλον που σχετίζονται με προσωπικές τους εμπειρίες, ώστε αυτά να αξιοποιηθούν διδακτικά.
- Ανοιχτή διδασκαλία: τα παιδιά επεξεργάζονται γλωσσικά και άλλα στοιχεία που συνθέτουν τα κείμενα αυτά, προκειμένου να κατανοήσουν πώς αυτά λειτουργούν.
- Κριτική πλαισίωση: ερμηνεύεται το κείμενο μέσα στο πλαίσιο, στο οποίο έχει παραχθεί.
- Μετασχηματισμένη πρακτική: τα παιδιά μεταφέρουν το κείμενο που επεξεργάστηκαν στις προηγούμενες φάσεις σε άλλο επικοινωνιακό και κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο.

2.Μεθοδολογία

2.1.Επιλογή ερευνητικού υλικού

Οι δύο ταινίες κινουμένων σχεδίων που συμπεριλήφθηκαν στην ανάλυση επιλέχθηκαν ως αντιπροσωπευτικό δείγμα ταινιών με κατασκευή κοινωνικών ταυτοτήτων ως προς την κοινωνική τάξη. Επιλέχθηκαν παραδείγματα από συγκεκριμένες σκηνές δύο ταινιών κινουμένων σχεδίων: οι *Αριστόγατες*¹ (1970) και η *Ζωούπολη*² (2016). Η προσοχή και το ενδιαφέρον μάλιστα στράφηκαν σε σκηνές που απεικονίζονται τέτοιες ταυτότητες ηρώων και ηρωίδων. Η ανάλυση των αποσπασματικών σκηνών και από τις δύο ταινίες έγινε στη μεταγλωττισμένη στην ελληνική γλώσσα εκδοχή τους. Είναι σημαντικό να αναφερθεί πως επιλέχθηκαν σκηνές, όπου συμμετείχαν πολλοί χαρακτήρες, προκειμένου να μελετηθούν και να αναλυθούν πολλές και διαφορετικές ταυτότητες, να υπάρχει ποικιλία και να καταφανούν οι αντιθέσεις που υπάρχουν μεταξύ τους και τα στερεότυπα που ενδεχομένως αναπαράγονται.

Κριτήριο επιλογής των προαναφερθεισών ταινιών ήταν ο εντοπισμός διαφορετικών κοινωνικών τάξεων των ηρώων/ηρωίδων. Ταυτόχρονα, σημαντικό ρόλο στην επιλογή τους διαδραμάτισαν η δημοφιλία τους στο παιδικό κοινό, οι κριτικές που έλαβαν, καθώς και η εμπορική τους επιτυχία.

Οι *Αριστόγατες* ήταν η πιο δημοφιλής «γενική κυκλοφορία» στο Βρετανικό Box Office του 1971. Συνολικά από όλες τις κυκλοφορίες τους σημείωσαν έσοδα 191 εκατομμύρια δολάρια παγκοσμίως. Η εφημερίδα *The New York Times* χαρακτήρισε την ταινία διασκεδαστική, με ωραία μουσική επένδυση και με ξεκαρδιστικές σκηνές. Η ταινία αναγνωρίστηκε ακόμη και από το Αμερικανικό Ινστιτούτο Κινηματογράφου στη λίστα AFI 10 Top 10, όπου ήταν υποψήφια στην κατηγορία ταινιών κινουμένων σχεδίων³.

Η *Ζωούπολη* σημείωσε συνολικά 1.024 δισεκατομμύρια δολάρια παγκοσμίως. Μάλιστα ήταν η τέταρτη ταινία του 2016 με τα περισσότερα έσοδα και η δεύτερη ταινία κινουμένων σχεδίων της Walt Disney Animation Studios όλων των εποχών με τα περισσότερα έσοδα στην πρώτη κυκλοφορία της, μετά το *Ψυχρά και ανάποδα*. Στην εφημερίδα *The New York Times* ο Νιλ Τζένζλινγκερ χαρακτηρίζει την ταινία έξυπνη και αστεία και ότι δίνει τροφή για σκέψη. Ο Πίτερ Τράβερς από την άλλη στο περιοδικό *Rolling Stone* γράφει πως ίσως είναι η πιο ανατρεπτική ταινία του 2016 δίνοντας έμφαση στο μήνυμα που περνά για την ξενοφοβία και στο χιούμορ της. Η ταινία επιλέχθηκε από το Αμερικανικό Ινστιτούτο Κινηματογράφου ως μια από τις 10 καλύτερες του 2016 και κέρδισε Όσκαρ, Βραβείο Κριτικών, Χρυσή Σφαίρα και Βραβείο Annie στην κατηγορία Καλύτερης ταινίας κινουμένων σχεδίων⁴.

Η ταινία *Αριστόγατες* είναι χαρακτηριστική για τις διαφορετικές κοινωνικές τάξεις που κατέχουν οι ήρωες και οι ηρωίδες της. Στην ταινία αυτή συναντά κανείς χαρακτήρες που κατέχουν σημαντική θέση στην κοινωνία του Παρισιού, όπως δούκισσα, δικηγόρος, πρώην τραγουδίστρια όπερας, μπάτλερ. Οι χαρακτήρες αυτοί είναι

¹ Αγγλικά: *The Aristocats*

² Αγγλικά: *Zootopia*

³ <https://rb.gy/ctzklw>

⁴ <https://rb.gy/vbqzwi>

κατάλληλα ενδεδυμένοι με επίσημα και εντυπωσιακά ρούχα από ακριβά υφάσματα και έχουν ενδιαφέροντα όπως η ζωγραφική και η μουσική (τραγούδι και πιάνο). Από την άλλη, υπάρχουν και οι ήρωες και οι ηρωίδες, που βρίσκονται σε χαμηλότερη κοινωνική τάξη, την εργατική, και κατέχουν λιγότερο σημαντικές θέσεις, όπως για παράδειγμα μέλη συμμορίας και μουσικοί. Αυτοί/ές οι ήρωες/ίδες είναι πιο απλά ντυμένοι/ες κι έχουν διαφορετικά ενδιαφέροντα και ασχολίες. Περιπλανώνται στους δρόμους, κουτσομπολεύουν, πίνουν αλκοόλ, παίζουν διαφορετικά μουσικά όργανα, όπως κιθάρα, ντραμς από κατσαρόλες, ακορντεόν. Αντίστοιχα με τη θέση τους είναι και τα ονόματα των χαρακτήρων, όπως από τη μια είναι η Μαρί, ο Τουλούζ, ο Ζωρζ και από την άλλη ο Νιόνιος, η Φρου-Φρου και ο Θέμος.

Η ταινία *Ζωούπολη* είναι χαρακτηριστική για τις διαφορετικές κοινωνικές τάξεις που υπάρχουν στην πόλη αυτή και τα διαφορετικά επαγγέλματα που ασκεί ο κάθε ήρωας και η κάθε ηρωίδα. Υπάρχουν χαρακτήρες που κατέχουν σημαντική θέση, όπως είναι ο Δήμαρχος, η βοηθός Δημάρχου, ο αρχηγός της αστυνομίας, ο επιστήμονας. Αυτοί/ές φορούν ρούχα ανάλογα του κύρους που έχουν και μιλούν χρησιμοποιώντας επιστημονικό λεξιλόγιο. Από την άλλη, είναι εκείνοι/ες που ασχολούνται με την αγροτική παραγωγή, που είναι απλώς νοικοκυρές και μητέρες, που ασχολούνται με μικροπαρανομίες ή είναι απλά δημόσιοι υπάλληλοι. Εδώ παρατηρείται διαφορετική χρήση της γλώσσας (απλή δημοτική και αργκό), διαφορετική ενδυμασία (πιο απλή) και διαφορετικές ασχολίες.

2.2. Πλαίσιο κειμενικής ανάλυσης

Οι ταινίες που προαναφέρθηκαν (*Αριστόγατες* και *Ζωούπολη*) περιέχουν έντονες κοινωνικές αντιθέσεις και η μελέτη συγκεκριμένων σκηνών αποσκοπεί στην ανάλυση του τρόπου με τον οποίο αναπαρίσταται η κοινωνική διαστρωμάτωση σε αυτές. Συγκεκριμένα μελετήθηκαν οι κοινωνικές αντιθέσεις μεταξύ των χαρακτήρων της εκάστοτε ταινίας και για την ανάλυση των διαλόγων των σκηνών που απομαγνητοφωνήθηκαν χρησιμοποιήθηκαν:

- Οι τέσσερις άξονες ανάλυσης της Stamou (2011). Οι άξονες αυτοί είναι: ο γλωσσολογικός, ο κοινωνιογλωσσολογικός, ο σημειωτικός και τέλος ο ιδεολογικός. Ο γλωσσολογικός άξονας περιλαμβάνει όλα εκείνα τα γλωσσικά στοιχεία με τα οποία εκφράζεται ο κάθε χαρακτήρας. Καθορίζοντας λοιπόν όλα τα στοιχεία που φέρει η γλώσσα σε επίπεδο λεξιλογικό, μορφολογικό, συντακτικό, σημασιολογικό και πραγματολογικό θα προβληθούν και οι κοινωνικές ταυτότητες των χαρακτήρων των παραπάνω ταινιών κινουμένων σχεδίων ως προς την κοινωνική τάξη. Ο κοινωνιογλωσσολογικός άξονας σχετίζεται με τις γλωσσικές ποικιλίες που χρησιμοποιούνται ανάλογα με τις επικοινωνιακές ανάγκες. Ανάλογα λοιπόν με την επικοινωνιακή περίσταση στην οποία συμμετέχουν οι ήρωες/ίδες, το θέμα συζήτησης, τις σχέσεις που έχουν μεταξύ τους και τον στόχο επικοινωνίας αξιοποιείται και διαφορετική ποικιλία. Εδώ δίνεται περισσότερο σημασία στο κοινωνικοοικονομικό προφίλ των χαρακτήρων: ηλικία, φύλο, κοινωνική τάξη (διαφορές δηλαδή σε κοινωνικό κύρος, πλούτο, μόρφωση) (Holmes, 1992:146-149). Ο σημειωτικός άξονας έχει στόχο να αναδείξει κι άλλα στοιχεία, εκτός από τα γλωσσικά, που συμβάλλουν στη διαμόρφωση κοινωνικών ταυτοτήτων. Τέτοια στοιχεία είναι:

τα ονόματα, οι συνήθειες, η ενδυμασία, οι μουσικές επιλογές. Στον ιδεολογικό άξονα δίνεται έμφαση στον τρόπο με τον οποίο διαμορφώνονται οι κοινωνικές ταυτότητες και στη σχέση που υπάρχει μεταξύ συνομιλιακού ύφους και χαρακτήρων (Στάμου, 2012: 24-26).

- Το μοντέλο του Androutsopoulos (2012), που αφορά την ανάλυση της κοινωνιογλωσσολογικής πραγματικότητας σε μυθοπλαστικά κείμενα. Σύμφωνα με αυτό, υπάρχουν τρία επίπεδα ανάλυσης: το μακρο-επίπεδο, το μεσο-επίπεδο και το μικρο-επίπεδο. Το μακρο-επίπεδο περιλαμβάνει την ανάλυση ρεπερτορίου. Εδώ μελετώνται οι γλωσσικές επιλογές των χαρακτήρων σε σχέση με άλλα χαρακτηριστικά, όπως η ηλικία, το φύλο, το επάγγελμα. Το μεσο-επίπεδο περιλαμβάνει την ανάλυση χαρακτήρων, δηλαδή το πώς οι γλωσσικές επιλογές των χαρακτήρων τους βοηθά να κατασκευάσουν τις κοινωνικές τους ταυτότητες. Τέλος, το μικρο-επίπεδο αφορά την ανάλυση σκηνών και διαλόγων, δηλαδή το τι γλωσσικά στοιχεία και ύφος επιλέγουν οι χαρακτήρες και πώς αυτά φαίνονται μέσα από καταστάσεις, όπως οι καβγάδες (Georgakopoulou 2000 στο Μαρωνίτη, 2007: 119).

Ειδικότερα λοιπόν αναλύθηκαν οι χαρακτήρες ως προς τον γλωσσολογικό άξονα/ανάλυση ρεπερτορίου, ως προς τον κοινωνιογλωσσολογικό άξονα/ανάλυση χαρακτήρων, τον σημειωτικό άξονα/ανάλυση χαρακτήρων και τέλος τον ιδεολογικό άξονα (Στάμου, 2012).

- Η γενική θεωρία για το Γλωσσικό Χιούμορ, σύμφωνα με την οποία η ασυμβατότητα, που οφείλεται στις αποκλίνουσες γλωσσικές και υφολογικές επιλογές των χαρακτήρων, δημιουργεί σκηνές γέλιου. Το χιούμορ είναι αποτέλεσμα της αντίθεσης μεταξύ αυτού που περιμένει κανείς κι αυτού που τελικά συμβαίνει δημιουργώντας εκπλήξεις και ανατροπές (Attardo 1994: 1-10 στο Τσάμη κ.α., 2016: 100). Σύμφωνα με τους Αρχάκη και Τσάκωνα (2011:105-107) το υφολογικό χιούμορ μπορεί να είναι επακόλουθο:
 1. της Γνωσιακής Αντίθεσης: ανάμειξη διαφορετικών γλωσσικών ποικιλιών και χρήση μη αναμενόμενης ποικιλίας (Τσάμη, 2018:78).
 2. του Λογικού Μηχανισμού: σύνδεση αντίθετων γνωσιακών σχημάτων.
 3. της Κατάστασης: συνθήκες και ισχύουσες κοινωνικές αντιλήψεις που καθορίζουν το αναμενόμενο ή μη.
 4. του Στόχου: οτιδήποτε στοχοποιείται χιουμοριστικά (αντιλήψεις, πρόσωπα, συμπεριφορές, γλωσσικές ποικιλίες).
 5. της Κειμενικής Στρατηγικής: τρόπος έκφρασης του χιούμορ μέσα στο κείμενο.
 6. της Γλώσσας: γλωσσικά στοιχεία, λέξεις και φράσεις, που δημιουργούν το χιουμοριστικό κείμενο. Αν πρόκειται για πολυτροπικά κείμενα, υπάρχουν και οπτικά στοιχεία.
- Η θεωρία του Coupland (2007) σχετικά με το ύφος, που αφορά τον τρόπο με τον οποίο ένα άτομο κάνει κάτι. Το ύφος μπορεί να είναι γλωσσικό, ενδυματολογικό και άλλα και είναι ένα μέσο, με το οποίο αναδεικνύονται κοινωνικές διαφορές και κατασκευάζονται ταυτότητες. Αυτές δημιουργούνται από τις γλωσσικές και τις σημειωτικές επιλογές του ατόμου σε συγκεκριμένες κοινωνικές συνθήκες και επικοινωνιακές περιστάσεις. Σύμφωνα με τον

Coupland οι γλωσσικές ποικιλίες που αξιοποιεί ένα άτομο για να μιλήσει είναι τα «ομιλιακά ύφη» με τα οποία εκφράζεται και κατασκευάζει ταυτότητες (Σαλτίδου, 2018: 17).

- Το μοντέλο κατασκευής ταυτοτήτων κατά την αλληλεπίδραση (Bucholtz & Hall, 2005) με τη βοήθεια του οποίου μελετάται η κατασκευή κοινωνικών ταυτοτήτων μέσω του λόγου. Το συγκεκριμένο μοντέλο βασίζεται σε πέντε αρχές:
 1. την αρχή της ανάδυσης, σύμφωνα με την οποία η ταυτότητα ενός χαρακτήρα δεν είναι μονόπλευρη και σταθερή, αλλά αλλάζει μέσω των γλωσσικών και σημειωτικών του επιλογών όταν αλληλεπιδρά (Maroniti et al. 2013).
 2. την αρχή της θεσιακότητας, η οποία μελετά τους τρόπους με τους οποίους ένας χαρακτήρας εκφράζεται κατά την επικοινωνία. Έτσι φαίνονται και οι διαφορετικές και συχνά αντίθετες πλευρές της ταυτότητάς του (Σαλτίδου & Στάμου, 2016).
 3. την αρχή της δεικτικότητας, που εξετάζει το ύφος που επιλέγουν οι χαρακτήρες και επισημαίνει πως συγκεκριμένες επιλογές διαμορφώνουν και συγκεκριμένες ταυτότητες (Σαλτίδου, 2018).
 4. την αρχή της σχεσιακότητας, με βάση την οποία οι χαρακτήρες διαμορφώνουν τις ταυτότητές τους σε συνάρτηση με τις ταυτότητες των άλλων.
 5. την αρχή της μερικότητας, σύμφωνα με την οποία η ταυτότητα διαμορφώνεται από τον συνδυασμό της δομής και της δράσης. Μελετάται λοιπόν ο τρόπος που οι ισχύουσες αντιλήψεις επηρεάζουν την κατασκευή των ταυτοτήτων (Σαλτίδου & Στάμου, 2016).

3.Ανάλυση ταινιών

3.1.Πλοκή ταινίας «Οι Αριστόγατες»

Οι Αριστόγατες είναι μια αμερικανική ταινία κινουμένων σχεδίων του 1970 της Walt Disney και είναι βασισμένη στην ιστορία των Τομ Μακ Γκόουαν και Τομ Ρόου.

Η ταινία διαδραματίζεται στο Παρίσι. Εκεί ζει η πλούσια Μαντάμ Αδελαΐδα Μπονφαμίλ, η οποία αποφασίζει να συντάξει τη διαθήκη της με τη βοήθεια του πιστού φίλου και δικηγόρου της, Ζωρζ. Με βάση αυτή αφήνει όλα τα υπάρχοντά της στα αγαπημένα της γατάκια, τη Λαΐδη και τα μικρά της: Μπερλιόζ, Τουλούζ και Μαρί. Μόνο σε περίπτωση που αυτά πεθάνουν, θα περάσουν στα χέρια του υπηρέτη της, Έντγκαρ.

Όταν το μαθαίνει αυτό ο Έντγκαρ, νιώθει μεγάλη προδοσία και προσπαθεί να εξαφανίσει τα γατιά, προκειμένου να κληρονομήσει την περιουσία. Ρίχνει λοιπόν υπνωτικά χάπια στο φαγητό των γατιών και τα εγκαταλείπει στην εξοχή. Τα γατιά της Μαντάμ βρίσκονται ξαφνικά μόνα στον δρόμο και προσπαθούν να γυρίσουν πίσω στο σπίτι τους. Σε αυτό βοηθά ο Θέμος ο μάγας, ένας μουσικός κεραμιδόγατος και δύο κυνηγόσκυλα, ο Νιόνιος και ο Διονύσιος, ενώ παράλληλα η Μαντάμ, η Φρου-Φρου, το άλογο και ο Ροκφόρ, ο ποντικός, μόλις ανακαλύπτουν την απουσία των γατιών το επόμενο πρωί, κινούν γη και ουρανό για να τα βρουν. Στον δρόμο της επιστροφής συναντούν κι άλλους χαρακτήρες που βοηθούν στη διάσωσή τους, όπως οι χήνες Αμέλια και Άμπιγκεϊλ και οι φίλοι του Θέμου, ο Αμερικάνος γάτος και οι μουσικοί του, που αποτελούν μια συμμορία.

Ενώ τα γατιά επιστρέφουν στο σπίτι, ο Έντγκαρ, χωρίς να τα αντιληφθεί η Μαντάμ, τα κλείνει σε ένα σακί με σκοπό να τα στείλει στο Τιμπουκτού. Με τη βοήθεια όμως των φίλων των γατιών, εκείνα τελικά σώζονται.

Στο τέλος, ο Έντγκαρ πιάνεται ο ίδιος στην παγίδα που είχε στήσει και φεύγει για το Τιμπουκτού. Η Μαντάμ υιοθετεί τον Θέμο και ξαναγράφει τη διαθήκη της αφαιρώντας τον Έντγκαρ από αυτή και δηλώνοντας έκπληκτη που ο Έντγκαρ αποχώρησε έτσι ξαφνικά χωρίς ένα σημείωμα ή μια ενημέρωση. Ακόμη αποφασίζει να ιδρύσει ένα φιλανθρωπικό ίδρυμα για τις αδέσποτες γάτες του Παρισιού.

3.2.Ανάλυση χαρακτήρων από τις «Αριστόγατες»

Στην ταινία «Οι Αριστόγατες» μελετήθηκαν οι εξής χαρακτήρες: Αδελαΐς, Λαΐδη, η μικρή Μαρί, Ζωρζ, Έντγκαρ, Θέμος και τα αδέσποτα σκυλιά, Διονύσιος και Νιόνιος. Επιλέχθηκαν χαρακτήρες που ανήκουν στην ανώτερη κοινωνική τάξη, όπως η Αδελαΐς, η Λαΐδη, η Μαρί και ο Ζωρζ και χαρακτήρες που ανήκουν στην εργατική τάξη, όπως είναι ο Έντγκαρ, ο Θέμος και τα δύο σκυλιά, Διονύσιος και Νιόνιος. Για να εξεταστούν όλες οι πλευρές των ταυτοτήτων που κατασκευάζονται για αυτούς/ές τους ήρωες και τις ηρωίδες της ταινίας κινουμένων σχεδίων, απομαγνητοφωνήθηκαν συνολικά 9 αποσπάσματα της ταινίας (Παράρτημα Β). Αξιοποιήθηκαν και φωτογραφίες από στιγμιότυπα της ταινίας (Πίνακας εικόνων «Αριστόγατες»). Στον παρακάτω πίνακα φαίνονται συνοπτικά κάποια βασικά χαρακτηριστικά του κάθε χαρακτήρα:

Χαρακτήρας	Φύλο	Ζώο/ Άνθρωπος	Αφηγηματική Σημαντικότητα	Αφηγηματική αξιολόγηση	Γλωσσικοί κώδικες
Αδελαΐς	Θηλυκό	Άνθρωπος	Περιφερειακός	Καλή, ευγενική	Πρότυπη, γαλλικές λέξεις, θηλυκός τρόπος ομιλίας
Λαΐδη	Θηλυκό	Γάτα	Πρωταγωνίστρια	Καλή, ευγενική	Πρότυπη, γαλλικές λέξεις, θηλυκός τρόπος ομιλίας
Μαρί	Θηλυκό	Γατάκι	Πρωταγωνίστρια	Καλή, ρομαντική, ζωηρή	Γλώσσα των νέων, θηλυκός τρόπος ομιλίας, πρότυπη ποικιλία
Ζωρζ	Αρσενικό	Άνθρωπος	Περιφερειακός	Καλός, Χορευταράς	Πρότυπη, ορολογία δικηγόρων
Έντγκαρ	Αρσενικό	Άνθρωπος	Περιφερειακός	Κακός, άπληστος	Πρότυπη, καθομιλουμένη
Θέμος	Αρσενικό	Γάτος	Πρωταγωνιστής	Καλός, αστεϊός, γενναίος	Γλώσσα της πιάτσας, καθομιλουμένη
Διονύσιος	Αρσενικό	Σκύλος	Περιφερειακός	Καλός, σοβαρός	Γλώσσα της πιάτσας, καθομιλουμένη, γεωγραφική ποικιλία
Νιόνιος	Αρσενικό	Σκύλος	Περιφερειακός	Καλός, αδέξιος	Γλώσσα της πιάτσας, καθομιλουμένη, γεωγραφική ποικιλία

3.2.1. Αδελαΐς

Η Μαντάμ Αδελαΐς Μπονφамиίλ είναι μια από τις δευτερεύουσες πρωταγωνίστριες της ταινίας μεγάλου μήκους της Disney «Οι Αριστόγατες» και ιδιοκτήτρια της Λαΐδης και των γατιών της, Μαρί, Τουλούζ και Μπερλιόζ. Συχνά στην ταινία αποκαλείται και απλά Μαντάμ. Είναι μια πλούσια, ηλικιωμένη γυναίκα με ευγενική και φιλική προσωπικότητα, περιποιητική, γενναιοδωρή και ειλικρινής. Ήταν διάσημη τραγουδίστρια της όπερας, που κάποτε είχε παίξει την Κάρμεν (σκ.3, σ.8: Ζ: «Αδελαΐς! Αυτή η μουσική είναι «Κάρμεν». Ναι;», σκ.3, σ.9: Αδ.: «Ναι! Ναι! Ήταν ο καλύτερός μου ρόλος.») και διαθέτει μια τεράστια περιουσία. Ο Ζωρζ όταν ακούει τη Μαντάμ να μιλά για τη διαθήκη της νομίζει ότι θα την αφήσει στον Έντγκαρ και αναφέρεται στην τεράστια περιουσία της, τα κτίρια, τις μετοχές, τον πύργο, το μέγαρο, τους πίνακες, τα κοσμήματα.

Στον γλωσσολογικό άξονα/ανάλυση ρεπερτορίου παρατηρεί κανείς πως η Αδελαΐς χρησιμοποιεί την πρότυπη γλωσσική ποικιλία και μιλά πολύ εκλεπτυσμένα (σκ.3, σ.16: Σε κάλεσα να έρθεις σήμερα εδώ για ένα πολύ σοβαρό ζήτημα). Κάνει συχνή χρήση επιφωνημάτων (π.χ. σκ.3, σ.13: Ω, Ζωρζ! Ω! Ω, Θεέ μου!, Αχ, τα γεράματα!) παραπέμποντας σε γυναικείο συνομιλιακό ύφος. Στον Ζωρζ απευθύνεται στον ενικό αριθμό, κάτι που φανερώνει οικειότητα μεταξύ τους, αφού γνωρίζονται από παλιά και είναι φίλοι (π.χ.σκ.3, σ.3: Αδ: Αγαπητέ μου Ζωρζ..., σκ.3, σ.10: Ζ: Ήταν τη βραδιά της μεγάλης σου πρεμιέρας που γνωριστήκαμε, θυμάσαι;). Μέσω των γλωσσικών της

επιλογών φαίνεται να οικοδομείται η ταυτότητα μιας γυναίκας της υψηλής κοινωνικής τάξης του Παρισιού.

Όσον αφορά τον σημειωτικό άξονα/ανάλυση χαρακτήρων, το επίθετό της (στα γαλλικά Bonfamille) σημαίνει καλή οικογένεια. Δεν είχε ζώντες συγγενείς και έτσι αγαπούσε πολύ τα γατάκια της. Οι μοναδικοί της φίλοι ήταν ο δικηγόρος, Ζωρζ και ο μπάτλερ της, Έντγκαρ. Επιπλέον στην αρχή της ταινίας εμφανίζεται μέσα στην προσωπική της άμαξα με τον μπάτλερ της να οδηγεί και γίνεται φανερό πως διαμένει σε έναν μεγάλο πύργο.

Σε όλη την ταινία εμφανίζεται πολύ κομψά ντυμένη. Έχει άσπρα μαλλιά δεμένα πάντα σε κότσο, εκτός από τις στιγμές που κοιμάται που φαίνεται να τα έχει αφημένα κάτω. Φοράει μοβ σκουλαρίκια, φόρεμα αποτελούμενο από κόκκινο κορσέ, βυσσινιά μανίκια με ροζ δαντέλες, φούστα βυσσινιά μέχρι το πάτωμα, δαντελωτό ροζ γιακά με ένα ροζ μαντήλι και ένα μεγάλο μοβ κόσμημα με χρυσή μπορντούρα στη μέση. Ακόμη φορά κόκκινες γόβες και κρατά ένα μοβ γουνάκι από διάφορα είδη φτερών (μποά) (εικ.4). Στις εξόδους της φορά μοβ καπέλο με ροζ φιόγκο, μοβ πανωφόρι μέχρι το πάτωμα, γκρι γουνάκι και ίδιας απόχρωσης γάντια (εικ.1). Όταν κοιμάται, φορά ένα μοβ μακρύ νυχτικό με ροζ δαντελωτό γιακά και μανσέτες, ροζ ζακέτα και μοβ σκουφί (μπονέ) (εικ.2, 3). Συνήθως μπονέ φορούσαν όλοι οι γυναικείοι χαρακτήρες σε έργα εποχής.

Σχετικά με τον κοινωνιογλωσσολογικό άξονα/ανάλυση χαρακτήρων παρατηρούμε ότι οι γλωσσικές επιλογές της Μαντάμ ανταποκρίνονται στις επικοινωνιακές περιστάσεις. Όταν απευθύνεται στον φίλο της, Ζωρζ ή στον μπάτλερ της, Έντγκαρ, μιλά στον ενικό αριθμό, αλλά πάντα με ευγένεια και λεπτότητα. Χρησιμοποιεί την πρότυπη ποικιλία και δε φαίνεται να παρεκκλίνει καθόλου. Ακόμη και όταν απευθύνεται στα γατάκια της, μιλά χρησιμοποιώντας την πρότυπη ποικιλία με περισσότερη όμως γλυκύτητα (π.χ. σκ.1, σ.1: *«Μαρί μου, είσαι γλυκό γιατί κι όμορφο σαν τη μητερούλα σου. Δεν είναι έτσι Λαίδη; Πρόσεχε, Τουλούζ. Μην τον παιδεύεις τον καημένο τον Έντγκαρ»*).

Όσον αφορά τον ιδεολογικό άξονα παρατηρούμε ότι μέσα από τη χρήση της πρότυπης ποικιλίας και του φροντισμένου λόγου της Μαντάμ αναπαράγεται η κυρίαρχη ιδεολογία πως η πρότυπη γλωσσική ποικιλία επιλέγεται από ανθρώπους που ανήκουν στην ανώτερη κοινωνική τάξη, είναι μορφωμένοι/ες και έχουν καλούς τρόπους.

3.2.2.Λαίδη

Η Λαίδη έχει έναν από τους πρωταγωνιστικούς ρόλους στην ταινία και είναι η μητέρα από τα τρία γατάκια: της Μαρί, του Τουλούζ και του Μπερλιόζ και η συντροφιά της Μαντάμ. Στην ξένη ταινία ονομάζεται Δούκισσα (Duchess), ζει με την ιδιοκτήτριά της και συνταξιούχο τραγουδίστρια της όπερας, καθώς και με τα τρία γατάκια της σε ένα μεγάλο αρχοντικό στο Παρίσι του 1910. Η ντινίνα της Μαντάμ έχει λεπτούς ευγενικούς τρόπους και προσπαθεί να μάθει και στα παιδιά της σωστούς κανόνες συμπεριφοράς. Με τον Θέμο γνωρίζει έναν διαφορετικό τρόπο ζωής, αλλά εκείνη μένει πιστή στην κυρία της. Η Λαίδη είναι πολύ κομψή, όμορφη, θηλυπρεπής, ευπρεπής και αρχοντική, καθώς είναι το κατοικίδιο μιας αριστοκράτισσας. Είναι πολύ ευγενική και φιλική προς όλους/ες. Φροντίζει και προστατεύει τα παιδιά της και προσπαθεί να τα ενθαρρύνει να εξελιχθούν σε σωστά μέλη της γαλλικής κοινωνίας.

Στον γλωσσολογικό άξονα/ανάλυση ρεπερτορίου η Λαίδη φαίνεται να χρησιμοποιεί κι αυτή την πρότυπη γλωσσική ποικιλία (π.χ. σκ.4, σ.12: *Είναι πολύ, πολύ ανάρμοστη αυτή σου η διαγωγή.*, σκ.4, σ.10: *Είσαι πολύ ευγενής.*), ενώ κάποιες φορές κάνει χρήση λόγιων τύπων που παραπέμπουν περισσότερο στην καθαρεύουσα (π.χ. σκ.5, σ.17: *Είναι απόλυτος ανάγκη...*). Επιπλέον χρησιμοποιεί στον λόγο της πολλές δάνειες λέξεις είτε από τη γαλλική γλώσσα (π.χ. σκ.5, σ.13: *μεσιέ, Σε τρε ζολί*, σκ.7, σ.80: *restaurant*) είτε από την αγγλική γλώσσα (π.χ. σκ.4, σ.12: *Δεν είσαι gentleman.*), ενώ παράλληλα εκπέμπει ευγένεια και λεπτούς τρόπους (π.χ. σκ.9, σ.16: *Ω, είστε θαυμάσιος.*). Χρησιμοποιεί πολλά επιφωνήματα (π.χ. σκ.5, σ.67: *Αχ!*, σκ.5, σ.21: *Ω, ναι κύριε Θέμο!*) θυμίζοντας γυναικείο συνομιλιακό ύφος, αλλά και την προσφώνηση προς τις χήνες «Δεσποινίδες» (σκ.7, σ.27), που ανήκει στο αντρικό συνομιλιακό ύφος. Στα μικρά γατάκια της μιλά στον ενικό και με ήρεμο τρόπο (π.χ. σκ.4, σ.28: *Μπερλιόζ, δεν είναι καθόλου ευγενικό αυτό που είπες*) κι όταν χρειάζεται να τα επαναφέρει στην τάξη χρησιμοποιεί προστακτική και αυστηρό τόνο (π.χ. σκ.4, σ.28: *Αρκεί!*). Αντίθετα, στον Θέμο, που είναι ένας άγνωστος, του απευθύνεται στον πληθυντικό ευγενείας (π.χ. σκ. 5, σ.2: *...είστε γνωστός...*, σκ.5, σ.15: *Έχω ξέρετε...*, σκ.5, σ.17: *Θα είχατε την καλοσύνη...*). Ωστόσο σε επόμενες σκηνές φαίνεται οι δυο τους να έχουν αποκτήσει αρκετή οικειότητα και του μιλά πλέον σαν να είναι σύντροφός της (π.χ. σκ.7, σ.43: *Έλα τώρα Θέμο.*). Κατασκευάζει έτσι την ταυτότητα μιας αριστοκρατικής, καλλιεργημένης γυναίκας της ανώτερης κοινωνικής τάξης.

Όσον αφορά τον σημειωτικό άξονα/ανάλυση χαρακτήρων το όνομά της σημαίνει κυρία της αριστοκρατίας και είναι ένας αγγλικός τίτλος ευγενείας για γυναίκες. Η Λαίδη είναι μια καθαρόαιμη τουρκική γάτα Αγκύρας με λευκή απαλή γούνα. Στην ταινία ο Ζωρζ φιλά την ουρά της νομίζοντας ότι είναι το χέρι της Μαντάμ. Αυτή η ράτσα γατών είναι μία από τις αρχαιότερες φυλές γάτας παγκοσμίως. Έχει μπλε μάτια που περιεγράφηκαν στην ταινία ότι λάμπουν σα ζαφείρια και φοράει ένα χρυσό κολάρο γεμάτο διαμάντια (εικ.6). Στην αρχή της ταινίας εμφανίζεται με ένα γαλάζιο διαμαντένιο κολιέ (εικ.5).

Είναι επίσης γνώστρια της μουσικής, της αρέσει να τραγουδά και να χορεύει και μαθαίνει στα γατάκια της να τραγουδούν, να παίζουν πιάνο και να ζωγραφίζουν. Έχει γαλλική προφορά, είναι επιδέξια και ευέλικτη και ζει στον πύργο της Μαντάμ μαζί με τα γατάκια της.

Σχετικά με τον κοινωνιογλωσσολογικό άξονα/ανάλυση χαρακτήρων φαίνεται πως το ρεπερτόριό της χαρακτηρίζεται από ρευστότητα, αφού οι γλωσσικές της επιλογές προσαρμόζονται στις εκάστοτε επικοινωνιακές περιστάσεις. Για παράδειγμα, όταν μιλά στα γατάκια της, χρησιμοποιεί την πρότυπη ποικιλία και ενικό αριθμό. Από την άλλη, όταν συναντά πρώτη φορά κάποιον, μιλά με την πρότυπη ποικιλία χρησιμοποιώντας όμως πληθυντικό αριθμό, όπως όταν γνωρίζεται με τον Θέμο και στο τέλος με την μπάντα των αδέσποτων γατών (π.χ. σκ.5, σ.7: *Είστε ένα μεγάλο ταλέντο!*, σκ.9, σ.14: *Ω! Είμαι γοητευμένη, μεσιέ Αμερικάνε!*). Επιπλέον δείχνει να προσαρμόζεται στη μουσική και τον τρόπο που γλεντάνε οι αδέσποτες γάτες, αφού συμμετέχει και στο τραγούδι και στον χορό και αποκαλεί τη μουσική τους συναρπαστική (σκ.9, σ.16: *«Κι όλη η παρέα τόσο χαριτωμένη. Η μουσική σας τόσο αλλιώςτική. Συναρπαστική!»*). Παρατηρείται ακόμη και συνδυασμός μη αναμενόμενων γλωσσικών στοιχείων (γνωσιακή αντίθεση), όταν η Λαίδη ενώ μιλά στον πληθυντικό αριθμό στον Θέμο καθ'

όλη τη διάρκεια του διαλόγου τους, τον αποκαλεί νευριασμένη «ψεύτη» (σκ.5, σ.12: «Αυτό δεν είναι μαγικό χαλί, ψεύτη!»).

Όσον αφορά τον ιδεολογικό άξονα, φαίνεται πως και πάλι μέσα από τη χρήση της πρότυπης ποικιλίας από τη Λαίδη αναπαράγεται η κυρίαρχη κοινωνική ιδεολογία ότι οι άνθρωποι της ανώτερης κοινωνικής τάξης, οι αριστοκράτες/ισσες, δεν εκφράζονται με άλλες κοινωνικές ποικιλίες πέραν της πρότυπης. Ακόμη και όταν βλέπει τα γατάκια της να μαλώνουν προσπαθεί να επαναφέρει την τάξη λέγοντας πως είναι ανάρμοστο για γάτες της αριστοκρατίας να συμπεριφέρονται και να μιλάνε έτσι (σκ.4, σ.12: *Μαρί, κάτσε ήσυχη! Δεν είναι όμορφο αυτό που κάνεις. Οι κυρίες δε φέρονται έτσι! Κι εσύ, Μπερλιόζ! Τι είναι αυτά; Είναι πολύ, πολύ ανάρμοστη αυτή σου η διαγωγή. Δεν είσαι gentleman.*). Συνεπώς, αναπαράγεται η ιδεολογία πως είναι άπρεπο και άκομψο να χρησιμοποιούνται άλλες κοινωνικές ποικιλίες από τους «καθωσπρέπει» ανθρώπους πέραν της πρότυπης ποικιλίας και παρουσιάζεται και ένα έμφυλο στερεότυπο, ότι δηλαδή οι γυναίκες δεν επιτρέπεται να συμπεριφέρονται έτσι και να μπλέκουν σε καβγάδες, ενώ οι άντρες δεν πρέπει να μαλώνουν με τις γυναίκες, γιατί δε θα θεωρούνται gentlemen.

3.2.3.Μαρί

Η Μαρί είναι ένα γατάκι με λευκό τρίχωμα που είναι το μεσαίο παιδί της Λαίδης, η μεγαλύτερη αδελφή του Μπερλιόζ και η μικρότερη αδελφή του Τουλούζ.

Όχι μόνο έχει αρχηγικές τάσεις, αλλά πιστεύει ότι επειδή είναι θηλυκό είναι και το καλύτερο από τα τρία γατάκια (σκ.4, σ.2: *Εγώ πρώτη! Εγώ πρώτη!*).

Είναι αυθάδης, σαρκαστική, μπορεί να γίνει πολύ ισχυρογνώμων και αγαπάει όλα τα κοριτσίστικα πράγματα (φορά συνέχεια ροζ αξεσουάρ). Είναι θηλυπρεπής και χαριτωμένη. Παρόλο που μερικές φορές είναι επιρρεπής στα ατυχήματα, μπορεί πάντα να ξεφορτωθεί όποιο πρόβλημα κι αν έχει. Η Μαρί αγαπά να παίζει πιάνο και να τραγουδά στην έπαυλη. Πιστεύει ότι είναι μια μικρή κυρία και έτσι προσπαθεί να μιμηθεί την κομψότητα και την ευπρέπεια της μητέρας της. Κάποιες φορές γίνεται υπεροπτική, φέρεται σαν κακομαθημένη και μαρτυράει τα αδέρφια της, όταν τα πράγματα δεν πηγαίνουν όπως τα θέλει. Παρόλο που η Μαρί καταβάλλει προσπάθειες να εμφανίζεται σαν κυρία, απολαμβάνει περιστασιακούς καβγάδες και αγώνες με τα αδέρφια της και έχει μια ακόρεστη περιέργεια να εξερευνήσει και να μάθει για τα θαύματα του Παρισιού.

Αθεράπευτα ρομαντική και ονειροπόλα, η Μαρί εμφανίζεται συχνά να χάνεται στις σκέψεις της και να αναστενάζει βαθιά. Φαίνεται επίσης να είναι κάπως επιρρεπής σε κινδύνους, καθώς βρίσκεται συνεχώς σε κίνδυνο σε όλη την ταινία. Αυτό μπορεί να οφείλεται είτε στο γεγονός ότι το μυαλό της είναι στα σύννεφα, είτε στο ότι είναι το γατάκι που έχει εξασκηθεί λιγότερο στο "δάγκωμα και το γδάρσιμο", και επομένως το λιγότερο ικανό να φροντίσει τον εαυτό του στη φύση.

Στον γλωσσολογικό άξονα/ανάλυση ρεπερτορίου η Μαρί φαίνεται να μιλά σαν μια μικρή κυρία, με ευγένεια και τρόπους (π.χ. σκ.5, σ.19: *Ω, τι θαύμα που θα' ναι, αλήθεια!*). Είναι άλλωστε η κόρη μιας γάτας αριστοκράτισσας. Στους αγνώστους μιλά στον πληθυντικό αριθμό, όπως όταν απευθύνεται στον Θέμο (π.χ. σκ. 5, σ.65: *Ανεβείτε..., Καλά σας λέει...*), στη μαμά της μιλά στον ενικό αριθμό αλλά δείχνοντας

σεβασμό (π.χ. σκ.4, σ.23: *Παρακαλώ...*), ενώ στα δυο της αδέρφια, Μπερλιός και Τουλούζ, αξιοποιεί στοιχεία από τη γλώσσα των νέων. Για παράδειγμα, χρησιμοποιεί υβριστικό λεξιλόγιο, αντίστοιχο βέβαια της ηλικίας της (π.χ. σκ.4, σ. 4: *Μπουμπούνα!*, σκ.4, σ.14: *βλάκα*, σκ.4, σ.11: *απρόσεκτε*) και κάνει χρήση δανείων, μιας γιαπωνέζικης λέξης προσπαθώντας να μιμηθεί τον Θέμο, που αργότερα θα αποτελέσει πατρική φιγούρα για τη μικρή (π.χ. σκ.5, σ.60: *Σαγιονάρα*) και μιας γαλλικής δείχνοντας την κοινωνική τάξη που ανήκει (π.χ. σκ.5, σ.60: *μεσιέ*). Από την άλλη, γίνεται αισθητό και το γυναικείο συνομιλιακό ύφος με επιφωνήματα (π.χ. σκ.4, σ.11: *Ωχ!*, σκ.5, σ.11: *Αχ, τι ρομαντικό!*). Η ταυτότητα της Μαρί που πλάθεται στις παραπάνω σκηνές είναι αυτή της αληθινής αριστόγατας, μιας ρομαντικής ψυχής, ενός κοριτσιού με τρόπους, που δεν παύει όμως να είναι ένα παιδί.

Όσον αφορά τον σημειωτικό άξονα/ανάλυση χαρακτήρων, είναι ένα μικρό λευκό καθαρόαιμο γατάκι τουρκικής Αγκύρας. Έχει μακρύ, όμορφο τρίχωμα και φωτεινά μπλε μάτια με μακριές βλεφαρίδες. Από τα τρία γατάκια, έχει τη μεγαλύτερη ομοιότητα με τη μητέρα της και μοιάζει με μια νεότερη εκδοχή της. Η μύτη της και τα πέλματα των ποδιών της είναι ανοιχτό ροζ και έχει 3 ή 4 μουστάκια σε κάθε πλευρά του προσώπου της. Η Μαρί φοράει ένα μεγάλο ροζ φιόγκο γύρω από τον λαιμό της και έναν άλλο ροζ φιόγκο, ο οποίος είναι μικρότερος και διακοσμεί μια τούφα γούνας στο κεφάλι της (εικ.7). Το όνομά της είναι εμπνευσμένο από τη Μαρία Αντουανέτα. Της αρέσει να τραγουδάει, να είναι η καλύτερη σε όλα, να μαλώνει και να μαρτυράει τα αδέρφια της και μένει στον πύργο της Μαντάμ μαζί με την οικογένειά της.

Σχετικά με τον κοινωνιογλωσσολογικό άξονα/ανάλυση χαρακτήρων η Μαρί χρησιμοποιεί την πρότυπη ποικιλία, κυρίως όταν απευθύνεται στη μητέρα της, μιλώντας σε ενικό αριθμό (π.χ. σκ.4, σ.21: *Μαμά; Να κοιτάμε τον Τουλούζ τώρα που θα ζωγραφίζει πριν αρχίσουμε το μάθημα;*) ή σε αγνώστους, όπως στον Θέμο, στον πληθυντικό αριθμό (π.χ. σκ.5, σ.19: *Ω, τι θαύμα που θα' ναι, αλήθεια!*, σκ.5, σ.65: *Ανεβείτε λοιπόν, καλά σας λέει η μαμά.*). Από την άλλη, όταν μαλώνει και μιλά με τα αδέρφια της, χρησιμοποιεί τη γλώσσα των νέων (π.χ. σκ.4, σ.4: *Γιατί εγώ είμαι κυρία! Χα! Μπουμπούνα!*, σκ.4, σ.7: *Θα σου δείξω εγώ, αν είμαι κυρία ή όχι.*, σκ.4, σ.14: *Οι κυρίες τον πόλεμο τον τελειώνουν, δεν τον αρχίζουν, βλάκα!*), ενώ όταν συναντά τις αδέσποτες γάτες, προσπαθεί να εγκλιματιστεί και τραγουδά όπως αυτές (π.χ. σκ.9, σ.30: *Ω, ντρίνγκι, ντρίνγκι, ντρίνγκι.*). Όλος αυτός ο συνδυασμός με τις αντιθέσεις που δημιουργεί, προκαλεί γέλιο.

Όσον αφορά τον ιδεολογικό άξονα φαίνεται για ακόμη μια φορά μέσα από τη χρήση της πρότυπης ποικιλίας από τη Μαρί ότι ισχύει η επικρατούσα κοινωνική ιδεολογία για τους ανθρώπους της ανώτερης κοινωνικής τάξης, τους καλοντυμένους και τους πλούσιους. Αυτοί/ές δεν εκφράζονται με άλλες κοινωνικές ποικιλίες πέραν της πρότυπης, γιατί θεωρείται ανάρμοστο. Γι' αυτό και η Λαίδη μαλώνει τη Μαρί όταν εκείνη μπλέκει σε καβγάδες με τα αδέρφια της και βρίζει. Λέει μάλιστα πως επειδή αυτή είναι κυρία, δεν ξεκίνησε αυτή τον πόλεμο, αλλά αυτή θα τον τελειώσει.

3.2.4. Ζωρζ

Ο Ζωρζ Ότεκορτ είναι ένας δευτερεύων χαρακτήρας χαρούμενος, ευγενικός, διασκεδαστικός, στοργικός, τζέντλμαν, γοητευτικός, μουσικόφιλος, φιλικός, αστείος, χαρισματικός και ελαφρώς εκκεντρικός.

Ο Ζωρζ δεν είναι μόνο παλιός φίλος της Μαντάμ, αλλά συνεργάζεται μαζί της και με πιο επίσημη ιδιότητα ως δικηγόρος της. Μάλιστα φαίνεται να είναι αρκετά ικανός σε νομικά θέματα. Λόγω της μεγάλης του ηλικίας, μπορεί να είναι ελαφρώς εκκεντρικός κατά καιρούς, κάνοντας πράγματα όπως το να μπερδεύει την ουρά της Λαίδης με το χέρι της Μαντάμ Μπονφαμίλ. Σε γενικές γραμμές, είναι φιλικός και σημειώνεται ότι του αρέσει η μουσική.

Αρνούμενος το ασανσέρ, βάζει τον Έντγκαρ, τον μπάτλερ της Μαντάμ, να τον συνοδεύσει μέχρι τη σκάλα. Μετά από μια μάλλον περιπετειώδη ανάβαση, αρχίζει μια συνάντηση με τη Μαντάμ. Αν και αρχικά πιστεύει ότι μηνύει κάποιον, σύντομα μαθαίνει ότι η Μαντάμ επιθυμεί απλώς να συντάξει τη διαθήκη της. Λόγω της έλλειψης ζώντων συγγενών της, ο Ζωρζ αρχικά πιστεύει ότι η Μαντάμ Μπονφαμίλ θα αφήσει την περιουσία της στον Έντγκαρ, αλλά διορθώνεται, όταν αποκαλύπτονται οι προθέσεις της να την αφήσει στις γάτες της, με τον Έντγκαρ να την κληρονομεί μετά την ολοκλήρωση της ζωής τους.

Όσον αφορά τον γλωσσολογικό άξονα/ανάλυση ρεπερτορίου, ο Ζωρζ μιλά χρησιμοποιώντας την πρότυπη γλωσσική ποικιλία. Μιλά στον ενικό αριθμό όταν απευθύνεται στη Μαντάμ, κάτι που φανερώνει την οικειότητα που υπάρχει μεταξύ τους (π.χ. σκ.3, σ.4: *Αδελαιΐς! Μα... Μα είσαι αλήθεια μια χαρά.*). Επίσης τραγουδά χωρίς να λέει τους στίχους απλά χρησιμοποιώντας συλλαβές. Αυτό φανερώνει την παιχνιδιάρικη διάθεσή του και το πόση ενέργεια έχει, παρά την ηλικία του (π.χ. σκ.3, σ.14: *Τι, ρι, ρι, ρι, παμ, παμ, τι ρι ταμ τουν τι ρι τιμ τιν λα, λα, λα.*). Χρησιμοποιεί συχνά και υποκοριστικά (π.χ. σκ.2, σ.1: *παλικαράκι*, σκ.2, σ.5: *παιχνιδάκι*) αρνούμενος ότι είναι ηλικιωμένος. Γι' αυτόν τον λόγο δε χρησιμοποιεί και το ασανσέρ. Ακόμα, χρησιμοποιεί φράσεις που παραπέμπουν στο επάγγελμα του δικηγόρου (π.χ. σκ.3, σ.16: *έξωση*, σκ.3, σ.18: *διαθήκη*, σκ.3, σ.20: *περιουσία*). Διαμορφώνει έτσι την ταυτότητα ενός μορφωμένου, ευγενικού τζέντλμαν γεμάτου όρεξη για ζωή, γλέντια, χορό και τραγούδι.

Όσον αφορά τον σημειωτικό άξονα/ανάλυση χαρακτήρων, ο Ζωρζ είναι αδύνατος, ηλικιωμένος, σχεδόν φαλακρός, με λευκά μαλλιά στο πλάι και άσπρα φρύδια. Φορά πράσινο παλτό, μαύρη γραβάτα, καφέ γιλέκο, ένα μπλε λουλούδι στον γιακά, μαύρα γυαλιά όταν θέλει να γράψει ή να διαβάσει (όπως όταν ξεκινά να γράφει τη διαθήκη της Μαντάμ) και κρατά μπαστούνι για να περπατήσει (εικ. 8, 9). Το όνομά του αποτελεί άμεσο δάνειο από τη γαλλική γλώσσα (Georges). Ο Ζωρζ παρότι πλούσιος, εμφανίζεται στην αρχή της ταινίας να οδηγεί μια σακαράκα θέλοντας ίσως να γίνει αναφορά στο μεγάλο της ηλικίας του.

Σχετικά με τον κοινωνιογλωσσολογικό άξονα/ανάλυση χαρακτήρων ο Ζωρζ είναι ένας χαρακτήρας που χρησιμοποιεί κατά κόρον την πρότυπη γλωσσική ποικιλία. Στη συνομιλία του με τη Μαντάμ μιλά στον ενικό αριθμό, γιατί γνωρίζονται από παλιά. Έτσι λοιπόν στη συγκεκριμένη περίπτωση φαίνεται να προσαρμόζεται στις επικοινωνιακές περιστάσεις. Στον ενικό μιλά όμως και όταν απευθύνεται στον Έντγκαρ, παρόλο που δεν έχουν οικειότητα. Μπορεί να είναι δικηγόρος και να σχετίζεται με άτομα της ανώτερης κοινωνικής τάξης, όμως εκπέμπει κάτι ζεστό, οικείο και χαρούμενο κι όχι κάτι απρόσιτο, σνομπ και απόμακρο. Για την ηλικία του θα έλεγε κανείς πως είναι πολύ παιχνιδιάρης και ενεργητικός κι αυτό είναι που τον κάνει αρκετά αστειό χαρακτήρα. Ενώ λοιπόν είναι ένας ηλικιωμένος, καλλιεργημένος δικηγόρος της

καλής κοινωνίας, αυτός παλιμπαιδίζει, έχει χιούμορ (π.χ. σκ.2, σ.9: *Αν έχεις κάνα έξτρα πόδι!*), αυτοσαρκάζεται και τραγουδά (π.χ. σκ.3, σ.14: *Τι, ρι, ρι, ρι, παμ, παμ, τι ρι ταμ τουν τι ρι τιμ τιν λα, λα, λα.*). Τα στοιχεία αυτά εμφανίζονται τόσο στη συνομιλία του με τη Μαντάμ, όσο και με τον Έντγκαρ, με τους οποίους γνωρίζεται χρόνια και έχει άνεση. Μάλιστα χρησιμοποιούνται όταν αναφέρεται σε μουσική, χορό, γιορτή και σε μέρος διασκέδασης που παρευρέθηκε με τη Μαντάμ. Μέσω της γνωσιακής αντίθεσης λοιπόν και με τη χρήση μη αναμενόμενων και αντισυμβατικών γλωσσικών στοιχείων προκαλείται γέλιο.

Όσον αφορά τον ιδεολογικό άξονα, δε φαίνεται να αναπαράγονται στερεότυπα μέσω αυτού του χαρακτήρα. Αντιθέτως, δείχνει ένα άτομο της ανώτερης κοινωνικής τάξης που μπορεί να γλεντήσει, να διασκεδάσει, να είναι ευδιάθετο και πολύ οικείο προς τους/τις άλλους/ες, που έχει διάθεση για ζωή. Κατασκευάζεται λοιπόν ένας παππούς με νεανικό χαρακτήρα, που θέλει να κινείται όπως οι νέοι/ες και δε συμβιβάζεται με την ηλικία του και ό,τι επιβάλλει αυτή (π.χ. να χρησιμοποιήσει το ασανσέρ). Βέβαια πρέπει να σημειωθεί πως δεν εμφανίζονται πολλά νεανικά στοιχεία στον λόγο του, ώστε να μη δημιουργηθεί ένας χαρακτήρας που δεν έχει καμία σχέση με την πραγματικότητα. Το αποτέλεσμα τελικά είναι χιουμοριστικό.

3.2.5. Έντγκαρ

Ο Έντγκαρ Μπαλταζάρ είναι ο κύριος εχθρός των γατιών. Ο Έντγκαρ παρουσιάζεται ως ένας ευγενικός και εκλεπτυσμένος μάπλερ, όμως κάτω από την εξωτερική του εμφάνιση κρύβεται ένας ραδιούργος, άπληστος και ανυπόμονος άνθρωπος. Αυτή η στάση πυροδοτείται μόνο επειδή αναφέρεται η παρουσία της Μαντάμ Μπονφαμίλ, διαφορετικά θα παρέμενε πρόθυμα πιστός στην κυρά του, εξαλείφοντας έτσι τον ρόλο του κακού.

Παρά το γεγονός ότι είναι ο κύριος «κακός» στην ταινία, ο Έντγκαρ δεν αλληλεπιδρά με τον Θέμο ούτε μία φορά κατά τη διάρκεια της ταινίας. Η πραγματική τους συνάντηση γίνεται κοντά στο τέλος. Αν και άπληστος, δεν φαίνεται να είναι σκληρός. Θα ήταν εύκολο γι' αυτόν να σκοτώσει τη Λαίδη και τα γατάκια της, αλλά αντ' αυτού, επέλεξε να τα απαγάγει και να τα απελευθερώσει στην άγρια φύση. Όταν αυτό δε λειτούργησε, αποφάσισε να τα στείλει στο Τιμπουκτού. Έχει σαφώς κάποια καλύτερη αίσθηση της ηθικής από άλλους κακοποιούς σε παιδικές ταινίες και είναι περισσότερο αδέξιος παρά κακούργος, όπως αποδεικνύεται από τα αδέξια καμώματά του. Για παράδειγμα, οδηγεί τη μοτοσικλέτα του κατά λάθος στο μετρό, σκοντάφτει πάνω σε έναν κάδο απορριμμάτων, μπαίνει σε κωμικές καταστάσεις με τα δύο σκυλιά της φάρμας και μπερδεύει ένα κλαδί δέντρου με ένα όπλο.

Επίσης φαίνεται να μην είναι πολύ έξυπνος. Ο Έντγκαρ δεν φαίνεται να συνειδητοποιεί ότι ακόμη και αν η Λαίδη και τα γατάκια της κληρονομήσουν τη Μαντάμ και όχι εκείνος, αυτός θα εξακολουθεί να έχει τον έλεγχο του πλούτου, αφού ως γάτες, προφανώς δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν χρήματα. Φαίνεται επίσης να παίρνει κυριολεκτικά την έκφραση ότι οι γάτες έχουν επτά ζωές, γεγονός που εξηγεί την πεποίθησή του ότι θα έχει πεθάνει μέχρι να φύγουν από τη ζωή οι γάτες.

Εκτός από το να τραγουδάει το "Rock-a-Bye, Baby", ενώ ναρκώνει το γάλα των γατιών με τα υπνωτικά χάπια της Μαντάμ, ο Έντγκαρ είναι ένας από τους λίγους κακούς της Ντίσνεϊ που δεν έχει το δικό του τραγούδι.

Στον γλωσσολογικό άξονα/ανάλυση ρεπερτορίου γίνεται αντιληπτό πως ο Έντγκαρ, όντας μπάτλερ μιας αριστοκράτισσας, κρατά τους τύπους και μιλά ευγενικά και στον πληθυντικό ευγενείας, ενώ κάνει χρήση και λόγιων τύπων (π.χ. σκ.1, σ.12: Ασφαλώς. Αδύνατον να τον ξεχάσω., σκ.3, σ.2: *Αναγγέλλω τον κύριο Ζωρζ, τον δικηγόρο.*). Όταν συνομιλεί με τη Μαντάμ ή τον Ζωρζ, χρησιμοποιεί την πρότυπη ποικιλία. Όμως στη σκηνή που μονολογεί, χρησιμοποιεί την καθομιλουμένη (π.χ. σκ.3, σ.25: *τρέχα γύρευε και Νικολό καρτέρει*). Το ίδιο συμβαίνει κι όταν μιλά στη Φρου-Φρου, το άλογο, στην οποία μιλά στον ενικό και χρησιμοποιεί και προσφωνήσεις που παραπέμπουν σε αντρικό συνομιλιακό ύφος (π.χ. σκ.6, σ.3: *κυρά μου*, σκ.6, σ.1: *μικρή μου κούκλα*, σκ.6, σ.1: *Ξανθή μου καλλονή*). Κατασκευάζεται με αυτόν τον τρόπο η ταυτότητα ενός ευγενικού και εκλεπτυσμένου μπάτλερ, που μιλά την πρότυπη γλωσσική ποικιλία μόνο επειδή εργάζεται στον πύργο μιας πλούσιας γυναίκας, ενώ στην πραγματικότητα είναι αμόρφωτος και άπληστος.

Όσον αφορά τον σημειωτικό άξονα/ανάλυση χαρακτήρων, είναι λεπτόσωμος, σχεδόν φαλακρός, με σκούρα γκριζα μαλλιά στο πλάι, μαύρα φρύδια, λίγο λίπος στην κοιλιά και φορά ένα κίτρινο σορτσάκι νέον με πορτοκαλί ρίγες (εικ.11). Όταν εμφανίζεται με τη στολή του μπάτλερ, φορά μαύρο παλτό, γιλέκο που αποτελείται από καφέ μπροστινό μέρος και γκρι πίσω μέρος, μαύρο παπιγιόν, λευκό πουκάμισο με κόκκινα μανικετόκουμπα, δαντελωτά ροζ περιβραχιόνια με κόκκινη φόδρα, γκρι παντελόνι με αναβολέα, ροζ τιράντες, μαύρες κάλτσες και παπούτσια με μεσαίες γκρι σόλες, κόκκινα λουράκια για τις κάλτσες και μαύρο καπέλο με παπιγιόν (εικ.10). Όταν πηγαίνει στον στάβλο, φορά γαλάζιο καπέλο επίπεδο, λευκό πουκάμισο με μαύρο παπιγιόν, γαλάζια ποδιά και μαύρες γαλότσες (εικ.12). Όσον αφορά τον χώρο διαμονής του, ο Έντγκαρ ζει σε ένα μικρό και φτωχικό δωμάτιο στο ισόγειο του πύργου της Μαντάμ.

Σχετικά με τον κοινωνιογλωσσολογικό άξονα/ανάλυση χαρακτήρων ο Έντγκαρ φαίνεται να προσαρμόζεται στην εκάστοτε επικοινωνιακή περίπτωση. Όταν βρίσκεται μαζί με τη Μαντάμ ή τον Ζωρζ τον δικηγόρο, μιλά την πρότυπη γλωσσική ποικιλία και τους απευθύνεται στον πληθυντικό αριθμό (π.χ. σκ.3, σ.2: *Αναγγέλλω τον κύριο Ζωρζ, τον δικηγόρο.*). Όταν μένει μόνος του ή με τα ζώα του σπιτιού, χρησιμοποιεί την καθομιλουμένη (π.χ. σκ.3, σ.25: *τρέχα γύρευε και Νικολό καρτέρει*).

Όσον αφορά τον ιδεολογικό άξονα, αναπαράγεται η ιδεολογία πως οι μπάτλερ και όποιοι/ες άλλοι/ες δεν ανήκουν στην ανώτερη κοινωνική τάξη, δε συνηθίζουν να χρησιμοποιούν την πρότυπη ποικιλία, παρά μόνο όταν απευθύνονται σε αντίστοιχα άτομα αυτής της τάξης. Επίσης ο Έντγκαρ παρουσιάζεται ως ένας όχι και τόσο έξυπνος χαρακτήρας, αφού δεν αντιλαμβάνεται ότι τα γατιά δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα χρήματα και ότι δεν έχουν στην πραγματικότητα επτά ζωές. Με αυτόν τον τρόπο φαίνεται πως άτομα της εργατικής τάξης δεν είναι ιδιαίτερα μορφωμένα.

3.2.6.Θέμος

Ο Θέμος είναι μια φιλική αδέσποτη γάτα, ένας αλητόγατος, όπως αποκαλείται στην ταινία, που βρίσκει τη Λαίδη και τα γατάκια της αποκλεισμένα στο δάσος και τα κάνει

φίλους του, ενώ γίνεται πατρική φιγούρα για τα μικρά γατάκια. Είναι ο αληθινός πρωταγωνιστής στην ταινία.

Ένας μπερμπάντης αλητόγατος, μάγκας και γυναικάς, όπως λέει και το τραγούδι που τραγουδά, όταν συναντά τη Λαίδη. Περνάει την ώρα του ανέμελα μέχρι τη στιγμή που συναντά τη Λαίδη και τα τρία της γατάκια και αποφασίζει πως ίσως ήρθε η ώρα να νοικοκυρευτεί. Την ερωτεύεται αμέσως και γρήγορα αρχίζει να τη φλερτάρει και να της κάνει καντάδες.

Θαρραλέος και τρυφερός γίνεται αμέσως η πατρική φιγούρα για τα τρία μικρά, καθώς βοηθάει την οικογένεια να βρει τον δρόμο της επιστροφής. Εμφανίζεται ως ένας γλυκομίλητος, έξυπνος γάτος που απολαμβάνει την ελεύθερη ζωή του χωρίς κανόνες και ευθύνες. Επίσης, όταν έρχεται αντιμέτωπος με μια αντιξοότητα, ο Θέμος θα σταθεί όντως στο ύψος των περιστάσεων, για να προστατεύσει αυτούς/ές που νοιάζεται και αγαπά.

Στον γλωσσολογικό άξονα/ανάλυση ρεπερτορίου γίνεται αντιληπτό από την πρώτη κιόλας στιγμή πως ο Θέμος μιλά την καθομιλουμένη, την αργκό, τη γλώσσα της πιάτσας (π.χ. σκ.5, σ.41: *Γεια χαρά νταν, μάγκα!*, σκ.5, σ.43: *φαμίλια, Ντάξει*, σκ.5, σ.8: *Και το ονοματάκι σας κυρία;*). Μιλά πιο μάγκικα (π.χ. σκ.5, σ.48: *Αφήστε τα ρέστα στον Θέμο τον μάγκα.*) και παρόλο που μιλά στον πληθυντικό στη Λαίδη, δείχνει οικειότητα και άνεση (π.χ. σκ.5, σ.16: *Λοιπόν, τι συμβαίνει στην αρχοντιά σας;*, σκ.5, σ.14: *Τι' ναι αυτός; Αυτό είναι δικό μου κούκλα. Βγαίνει από την καρδιά μου. Ξέρω από δαύτα.*). Οικειότητα δείχνει και στο σημείο που της απευθύνεται λέγοντας: «*Έλα καλέ!*» (σκ.5, σ.68). Έχει αρχίσει να την ερωτεύεται, συνομιλούν αρκετή ώρα και ίσως πλέον νιώθει πιο άνετα. Σε επόμενες σκηνές μάλιστα φαίνεται σαν να θεωρούνται πλέον ζευγάρι. Επιπρόσθετα κάνει γλωσσικά περάσματα (crossings), που είναι χαρακτηριστικό της γλώσσας των νέων, θέλοντας ίσως να δείξει πως είναι μέσα σε όλα (π.χ. σκ.5, σ.59: *Τσάο!*, *Μπονσουά!*, *Σαγιονάρα!*, *Αουφίντερζεν!*). Ο όρος *crossings* ανήκει στον Rampton και αναφέρεται σε περιπτώσεις που ο ομιλητής ή η ομιλήτρια χρησιμοποιεί στιγμιαία κάποιους κώδικες από γλωσσικές κοινότητες των οποίων δεν είναι απαραίτητα μέλος (Rampton, 1995). Ένα ακόμη χαρακτηριστικό της γλώσσας των νέων είναι το υβριστικό λεξιλόγιο όταν μονολογεί (π.χ. σκ.5, σ.43: *βλάκα*) ή όταν απευθύνεται στις χήνες ειρωνευόμενος (π.χ. σκ.7, σ.44: *Γεια σας, κάργιες!*, σκ.7, σ.42: *Διώξε από δω πέρα αυτά τα ναυαγοσωστικά.*) και τα κενά αντωνυμικά στοιχεία (π.χ. σκ.5, σ.57: *Τα μασάω!*, σκ.9, σ.10: *Κόλλα το!*, σκ.9, σ.4: *το γλεντάνε*) και φράσεις όπως «*ρίχνω*» μια γυναίκα (σκ.5, σ.16). Αξιοποιούνται και στοιχεία γυναικείου συνομιλιακού ύφους, στο σημείο που ο Θέμος μονολογεί λέγοντάς του ότι ήρθε η ώρα να νοικοκυρευτεί και στο σημείο που μιλά διστακτικά μη ολοκληρώνοντας τις προτάσεις του (π.χ. σκ.5, σ.30: *Ω, έλα τώρα. Εγώ δηλαδή εννοούσα...*, σκ.5, σ.32: *Όχι, ακριβώς. Είχα στο μυαλό μου ξέρεις ένα... μοντέλο από αυτά τα...*). Μιλά κάνοντας ρίμα (π.χ. σκ.5, σ.18: *χαλί... Παρί*, αντί για Παρίσι) δείχνοντας έτσι πως το τραγούδι είναι κομμάτι της ζωής του. Από τη σκηνή στην οποία κάνει και την πρώτη του εμφάνιση, παρουσιάζεται και αυτοσυστήνεται μέσα από ένα τραγούδι δημιουργώντας έτσι την ταυτότητα του αλήτη, του μάγκα, του περπατημένου (π.χ. σκ.5, σ.1: *Είμαι τσίφτης γάτος, γάτος μουστακάτος, Θέμος ο μάγκας, μάγκας και γυναικάς. Ανέμελα γυρνά, κάνω τουρισμό, όλο σκόνη θα με βρεις και μην απορείς. Γυροφέρνω γειτονιές σαν να' μαι αφεντικό. Κι έτσι λοιπόν με γνωρίζουν παντού κύκλοι απλοί κι αριστοκρατικοί.*). Τέλος,

αξίζει να σημειωθεί πως σε κάποια σημεία χρησιμοποιεί λέξεις και φράσεις που θυμίζουν καθαρεύουσα θέλοντας ίσως να δείξει στη Λαίδη πως μπορεί να προσαρμοστεί σε αντίστοιχες περιστάσεις (π.χ. σκ.5, σ.3: *πρίγκιψ*, σκ.5, σ.52: *εν όψει*). Οι λέξεις και οι φράσεις αυτές θεωρούνται γλωσσικά περάσματα.

Όσον αφορά τον σημειωτικό άξονα/ανάλυση χαρακτήρων, το όνομά του στην ξένη ταινία είναι: Abraham deLacey Giuseppe Casey Thomas O'Malley, ενώ στα ελληνικά ονομάστηκε Θέμος ο μάγκας. Στην ιταλική μεταγλώττιση, ο Θέμος γίνεται γνωστός ως «Romeo». Έχει χρώμα πορτοκαλί, είναι μεγαλόσωμος και θυμίζει κεραμιδόγατα. Το χρώμα του δε φαίνεται καθαρό και ζοηρό, ίσως θέλοντας να δείξουν πως αφού είναι αδέσποτος γάτος, κυκλοφορεί έξω, κυλιέται κάτω και το τρίχωμά του είναι λερωμένο (εικ. 13).

Σχετικά με τον κοινωνιογλωσσολογικό άξονα/ανάλυση χαρακτήρων ο Θέμος δε φαίνεται να προσαρμόζεται στις επικοινωνιακές περιστάσεις παρουσιάζοντας στατική υπόσταση. Ενώ αρχικά μιλά στη Λαίδη στον πληθυντικό αριθμό, στη συνέχεια τον εγκαταλείπει και της μιλά στον ενικό. Για παράδειγμα:

Σκ.5, σ.8: *Και το ονοματάκι σας, κυρία;*

Σκ.5, σ.14: *Αυτό είναι δικό μου κούκλα.*

Σκ.5, σ.18: *Τι 'ναι αυτά κούκλα; Θ' αστείεύεσαι.*

Σκ.5, σ.52: *Δε στα' λεγα;*

Αυτό βέβαια δημιουργεί σκηνές γέλιου. Ακόμη κι όταν της μιλά στον πληθυντικό, δε χρησιμοποιεί την πρότυπη ποικιλία, αλλά αυτή της πιάτσας, την καθομιλουμένη δημιουργώντας αντιθέσεις. Παρουσιάζει εναλλαγές λοιπόν στον τρόπο ομιλίας του και μόνο όταν απευθύνεται στα γατάκια και στις άλλες αλητόγατες ανταποκρίνεται στο επικοινωνιακό πλαίσιο χρησιμοποιώντας την καθομιλουμένη και τον ενικό αριθμό. Προκαλώντας και πάλι γέλιο. Επιπρόσθετα όταν μιλά στις χήνες, που τις συναντά πρώτη φορά, τις μιλά στον ενικό και δεν είναι ευγενικός (π.χ. σκ.7, σ.6: *Πίσω κορίτσια!*, σκ.7, σ.8: *Ρε αφήστε με!*). Μέσα λοιπόν από τις μη αναμενόμενες επιλογές του Θέμου στον γλωσσικό άξονα κατασκευάζεται η ταυτότητά του.

Όσον αφορά τον ιδεολογικό άξονα, φαίνεται να διαμορφώνεται η ιδεολογία πως άτομα της εργατικής τάξης δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν την πρότυπη ποικιλία, δεν είναι τόσο καλλιεργημένοι/ες με τρόπους, είναι φτωχοί/ές και λαϊκοί/ές.

3.2.7. Διονύσιος και Νιόνιος

Ο Διονύσιος και ο Νιόνιος είναι ένα ζευγάρι σκύλων που εμφανίζεται στην ταινία. Ο Διονύσιος είναι ο εξυπνότερος από τους δύο και συχνά ενοχλείται από την ηλιθιότητα του Νιόνιου. Υπενθυμίζει πάντα στον Νιόνιο την ανωτερότητά του, αν και συνήθως ακολουθεί ούτως ή άλλως τις συμβουλές του. Έχει πολύ καλή ακοή και μπορεί να ανακαλύψει διάφορες λεπτομέρειες για κάτι απλά ακούγοντάς το.

Ο Νιόνιος είναι ο πιο ηλίθιος, ο πιο χαζός από τους δύο. Συνήθως σκοντάφτει πάνω στα αυτιά του και πρέπει να τα σηκώνει με την πατούσα του για να ακούσει σωστά τα πράγματα. Ο Νιόνιος μερικές φορές μιλάει πριν σκεφτεί. Μια φορά ρώτησε τον

Διονύσιο τι χρώμα είχε ένα ζευγάρι παπούτσια, χωρίς να γνωρίζει ότι ούτε ο Διονύσιος μπορεί να ακούσει τα χρώματα. Κάνει επίσης πλάκα με το γεγονός ότι τους έχει ξεγελάσει δύο φορές ο Έντγκαρ, με αποτέλεσμα ο Διονύσιος να τον χτυπήσει στο κεφάλι. Δεν έχει τον στόμφο του αρχηγού. Του αρέσει να χουζουρεύει και να κυνηγεί ότι μπαίνει στη περιοχή του.

Μετά την καταδίωξη του Έντγκαρ, ο Διονύσιος και ο Νιόνιος αναζητούν τα υπάρχοντα του Έντγκαρ που είχε αφήσει πίσω του κατά τη διάρκεια της συμπλοκής. Ο Διονύσιος χρησιμοποιεί την πλαϊνή του άμαξα για κρεβάτι, έχει την ομπρέλα του για αναμνηστικό και το καπέλο του ως δείγμα εξουσίας. Ο Νιόνιος χρησιμοποιεί το καλάθι των γατών για κρεβάτι.

Στον γλωσσολογικό άξονα/ανάλυση ρεπερτορίου τα δύο χωριατόσκυλα, όπως αποκαλούνται, παρατηρείται πως μιλούν το επτανησιακό ιδίωμα κάνοντας έτσι χρήση μιας γεωγραφικής ποικιλίας. Στα επτανησιακά ιδιώματα συγκαταλέγονται αυτά που μιλούνται στην Κέρκυρα και τα γύρω νησιά, στη Ζάκυνθο, την Κεφαλλονιά και την Ιθάκη. Στη συγκεκριμένη περίπτωση το πιθανότερο είναι να πρόκειται για ιδίωμα της Ζακύνθου, μιας και τα ονόματα των σκύλων είναι Διονύσιος και Νιόνιος και ο πολιούχος του νησιού είναι ο Άγιος Διονύσιος.

Κύριο χαρακτηριστικό του ιδιώματος αυτού είναι ο επιτονισμός (Κοντοσόπουλος, 2000: 68-69). Κατά την εκφώνηση της ομιλίας των δύο σκύλων γίνονται αισθητές οι αυξομειώσεις στην ένταση, οι παύσεις και οι διάφοροι χρωματισμοί της φωνής, μέσω των οποίων αποδίδονται τα συναισθήματα και το ύφος τους (π.χ. φόβος Νιόνιου, ειρωνεία Διονύσιου). Ο Διονύσιος στην αρχή της σκηνής που ακούν παπούτσια να τρίζουν αποκαλεί τον Νιόνιο «Βλα-κα» (σκηνή 8, σειρά5), που νομίζει πως ακούγεται ένας γρύλος.

Ένα ακόμη πολύ βασικό χαρακτηριστικό του επτανησιακού ιδιώματος είναι ο μεγάλος αριθμός δανείων από την ιταλική γλώσσα λόγω της μακρόχρονης ενετικής κατοχής. Στην ταινία εμφανίζονται τέτοιες δάνειες λέξεις, όπως *παρασόλι* (ιταλ.: parasole, δηλ. αντηλιακό) (σκ.8, σ. 21), *μινούτο* (ιταλ.: minute, δηλ. λεπτό) (σκ.8, σ.21), *τσερβέλο* (ιταλ.: cervello, δηλ. εγκέφαλος, μυαλό) (σκ.8, σ.19).

Επιπλέον παρατηρείται το τρίτο πρόσωπο πληθυντικού των ρημάτων να λήγει σε -νε, που αποτελεί άλλο ένα στοιχείο του επτανησιακού ιδιώματος. Για παράδειγμα, χρησιμοποιούνται τα ρήματα: *ήτανε* (σκ.8, σ.8), αντί *ήταν*, *φύγουνε* (σκ.8, σ.28), αντί *φύγουν*, *ρίζανε* (σκ.8, σ.24), αντί *έριξαν*.

Επιπρόσθετα στη σκηνή γίνεται χρήση της φράσης «Μα τον άγιο!» (σκ.8, σ. 35), μια φράση που συνήθως χρησιμοποιείται από εκείνον/η που υποσυνείδητα αναφέρεται στον πολιούχο άγιο της πόλης που κατοικεί. Στη Ζάκυνθο η φράση αυτή αναφέρεται στον άγιο Διονύσιο.

Από τα δύο σκυλιά χρησιμοποιούνται και είδη κοινωνικών ποικιλιών. Ένα παράδειγμα είναι το υβριστικό λεξιλόγιο, που είναι χαρακτηριστικό της γλώσσας των νέων (π.χ. σκ.8, σ. 5: *βλάκα*, σκ.8, σ.8: *ξεροκέφαλε*), τα κενά αντωνυμικά στοιχεία (π.χ. σκ.8, σ.22: *την πατήσαμε*) και ο δανεισμός λέξεων χωρίς τροποποίηση (π.χ. σκ.8, σ.3: *τζογέ*). Χρησιμοποιούνται και στοιχεία του κοινωνικού φύλου και συγκεκριμένα του

γυναικείου συνομιλιακού ύφους, όπως είναι τα υποκοριστικά (π.χ. σκ.8, σ.13: *Νιονιέτο*) και τα επιφωνήματα (π.χ. σκ.8, σ.40: *Ουφ!*, σκ.8, σ.30: *Ωχ!*, σκ.8, σ.15: *Ααα!*, σκ.8, σ.18: *Αχ, τι ζεστά είναι εδώ!*, σκ.8, σ.13: *Μμμ...*). Χρησιμοποιήθηκε και η καθομιλουμένη-αργκό και από τα δύο σκυλιά (π.χ. σκ.8, σ. 35: *ρε φίλε*, σκ.8, σ.12: *παράτα μας*).

Όσον αφορά τον σημειωτικό άξονα/ανάλυση χαρακτήρων, ο Διονύσιος και ο Νιόνιος στην ξένη ταινία ονομάζονται Ναπολέον και ο Λαφαγιέτ. Ο Ναπολέον πήρε το όνομά του από τον στρατηγό Ναπολέοντα Βοναπάρτη, έναν Γάλλο στρατιωτικό, πολιτικό ηγέτη και αυτοκράτορα των Γάλλων και ο Λαφαγιέτ πήρε το όνομά του από τον Ζιλμπέρ ντου Μοτιέ, μαρκήσιο ντε Λαφαγιέτ, έναν Γάλλο αριστοκράτη και στρατηγό στον Αμερικανικό Επαναστατικό Πόλεμο και ηγέτη της *Garde nationale* κατά τη διάρκεια της Γαλλικής Επανάστασης πριν δικαστεί ως εχθρός του κράτους μετά το τελευταίο γεγονός και αναγκαστεί να εγκαταλείψει τη Γαλλία με τη ζωή του. Όπως προαναφέρθηκε ο Διονύσιος και ο Νιόνιος μιλούν με επτανήσια προφορά. Επομένως ίσως να είναι και αυτός ο λόγος που επιλέχθηκαν και τα ονόματά τους (ο άγιος Διονύσιος είναι πολιούχος της Ζακύνθου).

Ο Διονύσιος είναι ένα μεγαλόσωμο καθαρόαιμο κυνηγόσκυλο, λαγωνικό. Έχει καφέ γούνα, σκούρα καφέ αυτιά, μαύρη μύτη και φορά ένα κόκκινο κολάρο (εικ.14). Ο Νιόνιος είναι ένα μικρό καθαρόαιμο κυνηγόσκυλο Μπάσετ. Έχει ανοιχτό καφέ και λευκό τρίχωμα, μαύρη μύτη, καφέ αυτιά και κοντά πόδια (εικ.15).

Οι δυο τους είναι αδέσποτα σκυλιά που ζουν σε έναν εγκαταλελειμμένο ανεμόμυλο στη γαλλική ύπαιθρο. Το μοναδικό τους χόμπι είναι να κυνηγούν κάθε άνθρωπο που πλησιάζει την περιοχή τους, είτε αυτός είναι σε αυτοκίνητο είτε όχι. Στην ταινία χρησιμεύουν μόνο για να χαλαρώσουν την τεταμένη ατμόσφαιρα της απαγωγής με χιουμοριστικές σκηνές.

Σχετικά με τον κοινωνιογλωσσολογικό άξονα/ανάλυση χαρακτήρων φαίνεται πως ο Διονύσιος και ο Νιόνιος μιλούν ο ένας στον άλλο χρησιμοποιώντας την καθομιλουμένη και μια γεωγραφική ποικιλία. Απευθύνονται ο ένας στον άλλο στον ενικό αριθμό, αφού είναι φίλοι και συνοδοιπόροι για χρόνια. Επομένως ανταποκρίνονται στο επικοινωνιακό πλαίσιο και δεν παρεκκλίνουν. Φαίνεται ωστόσο να στοχοποιείται η γεωγραφική ποικιλία που χρησιμοποιούν. Είναι δύο χωριατόσκυλα που ζουν στην ύπαιθρο και το ένα μάλιστα δε φημίζεται για την εξυπνάδα του.

Όσον αφορά τον ιδεολογικό άξονα βλέπει κανείς και πάλι να δημιουργείται η αντίληψη πως άτομα της εργατικής τάξης δε θα μιλήσουν την πρότυπη γλωσσική ποικιλία, αλλά την καθομιλουμένη και μάλιστα θα χρησιμοποιήσουν στον λόγο τους και είδος γεωγραφικής ποικιλίας. Παρουσιάζονται ως χαρακτήρες λαϊκοί, αμόρφωτοι, που ζουν στην ύπαιθρο.

3.3. Ανάλυση σκηνών της ταινίας «Οι Αριστόγατες»

Στη συγκεκριμένη ταινία κινουμένων σχεδίων παρατηρείται ότι διαμορφώνονται κοινωνικές ταυτότητες πολύ διαφορετικές μεταξύ τους με βάση την κοινωνική τάξη στην οποία ανήκουν. Οι ταυτότητες των περισσότερων ηρώων και ηρωίδων διακρίνονται, σύμφωνα με την *αρχή της ανάδυσης*, για τη ρευστή υπόστασή τους

(Maroniti et al., 2013). Η Μαρί, ενώ είναι ένα γατάκι της καλής κοινωνίας και μιλά την πρότυπη ποικιλία και συμπεριφέρεται με τρόπους αριστοκρατικούς, εμφανίζεται να μιλά τη γλώσσα των νέων, όταν καβγαδίζει με τα αδέρφια της. Αυτή είναι μια συμπεριφορά που έρχεται σε αντίθεση με την εικόνα που θέλει να χτίσει προσπαθώντας να μοιάσει στη μητέρα της. Η Λαΐδη μιλά την πρότυπη ποικιλία, όμως όταν συναναστρέφεται με τον Θέμο παρατηρούνται κάποιες γλωσσικές επιλογές που αποκλίνουν από την πρωταρχική της εικόνα. Ο Ζωρζ όταν πρέπει να ασχοληθεί με τη δουλειά του, σοβαρεύει, φορά τα γυαλιά του και είναι έτοιμος να κάνει ό,τι χρειάζεται. Όταν όμως βρίσκεται με οικεία άτομα, όπως η Μαντάμ, νιώθει άνετος και φέρεται σαν μικρό παιδί. Ο Έντγκαρ όταν συνομιλεί με τη Μαντάμ και τον Ζωρζ, μιλά την πρότυπη ποικιλία. Όταν όμως βρίσκεται μόνος ή με τα ζώα στον στάβλο, μιλά την καθομιλουμένη.

Σύμφωνα με την *αρχή της θεσιακότητας*, ενώ η Μαρί εμφανίζεται ως ένα γατάκι γλυκό και ευγενικό της καλής κοινωνίας, στη συνέχεια προσπαθεί να οικοδομήσει την ταυτότητα της νεαρής που μαλώνει με τα αδέρφια της και μπορεί να προσαρμοστεί σε οποιαδήποτε κατάσταση. Το παίζει αλήτισσα και μαγκάκι που είναι μέσα σε όλα και μπορεί να ανταπεξέλθει σε διαφωνίες με αγόρια. Μιλά την πρότυπη ποικιλία και όταν το απαιτούν οι συνθήκες, τη γλώσσα των νέων. Σύμφωνα με την *αρχή δεικτικότητας*, σε λεξιλογικό επίπεδο η Μαρί χρησιμοποιεί λέξεις από τη γλώσσα των νέων (π.χ. «μπουμπούνα», «βλάκα») και λέξεις γυναικείου συνομιλιακού ύφους (π.χ. «Αχ, τι ρομαντικό!»). Όλα τα παραπάνω λειτουργούν ως βασικοί ενδείκτες της εκάστοτε ποικιλίας. Όσον αφορά την *αρχή της σχεσιακότητας*, παρατηρείται πως η Μαρί κατά την επαφή και επικοινωνία της με τα αδέρφια της, αλλά και με τους αλητόγατες της μπάντας, προσπαθεί να υιοθετήσει την ταυτότητα του μάγκα, που είναι μέσα σε όλα, ενώ κατά τη συναναστροφή της με τη Λαΐδη και τον Θέμο προσπαθεί να δείξει ότι είναι μια κυρία. Διαμορφώνει λοιπόν την ταυτότητά της με βάση την ταυτότητα των συνομιλητών/ριών της και με βάση το τι θέλει να πετύχει.

Ο Θέμος ο μάγκας, σύμφωνα με την *αρχή της θεσιακότητας*, ενώ διατηρεί ένα χαλαρό στυλ καθ' όλη τη διάρκεια της ταινίας και μιλά κυρίως την καθομιλουμένη και τη γλώσσα της πιάτσας, αξιοποιεί στοιχεία της πρότυπης ποικιλίας όταν απευθύνεται στη Λαΐδη, για να την εντυπωσιάσει και να την πλησιάσει. Θέλει να δείξει πως μπορεί να συμπεριφερθεί σαν κύριος και πως είναι έξυπνος. Το βλέμμα του γόη και το μάγκικο ύφος αποτελούν ενδείκτες και της θέσης του, όπως επίσης και το λεξιλόγιο που χρησιμοποιεί, όπως «πρίγκιψ», «εν όψει», «Ντάξει», «Γεια χαρά νταν» (*αρχή δεικτικότητας*). Όσον αφορά την *αρχή σχεσιακότητας*, παρατηρείται πως ο Θέμος ενώ έχει ένα χαλαρό στυλ, που μιλά την καθομιλουμένη και τη γλώσσα της πιάτσας, όταν συνδιαλέγεται με τη Λαΐδη προσπαθεί να αλλάξει το ύφος του, της μιλά γλυκά και ευγενικά και χρησιμοποιεί και ξένες λέξεις και λέξεις της καθαρεύουσας για να προκαλέσει εντύπωση. Επομένως διαμορφώνει την ταυτότητά του και αυτός ανάλογα με το άτομο που έχει απέναντί του.

Ο Έντγκαρ, με βάση την *αρχή της θεσιακότητας*, ενώπιον ατόμων της καλής κοινωνίας παραμένει ευγενικός, σοβαρός και δείχνει να νοιάζεται για την οικογένεια της Μαντάμ. Αντιθέτως όταν μένει μόνος του, φαίνεται να αλλάζει πρόσωπο και να μεταμορφώνεται σε κακός της ιστορίας. Γίνεται άπληστος και ξεκινά να καταστρώνει σχέδια εξαφάνισης των γατιών. Σύμφωνα με την *αρχή της δεικτικότητας*, το σοβαρό ύφος του

αποτελεί ενδείκτη της θέσης που κατέχει. Το ίδιο συμβαίνει και με τις γλωσσικές του επιλογές, όταν μιλά με την πρότυπη ποικιλία, μια ποικιλία που αρμόζει και στη θέση του, αλλά και όταν μιλά την καθομιλουμένη, που συνάδει με το προφίλ του μη καλλιεργημένου ατόμου.

Όσον αφορά τους/τις υπόλοιπους/ες ήρωες/ίδες, θα έλεγε κανείς πως η Λαίδη, σύμφωνα με την *αρχή της δεικτικότητας*, διαθέτει ένα σοβαρό ύφος με γυναικείο περπάτημα και στάση σώματος όταν στέκεται. Ενδείκτες αποτελούν και οι γλωσσικές της επιλογές, που φανερώνουν και την τάξη στην οποία ανήκει (π.χ. «*Είναι απόλυτος ανάγκη*»). Ο Διονύσιος και ο Νιόνιος διατηρούν φιλικό ύφος και χρησιμοποιούν λεξιλόγιο μιας γεωγραφικής ποικιλίας (π.χ. «*παρασόλι*», «*τσερβέλο*»), ενώ ο Ζωρζ χαλαρό, οικείο και φιλικό ύφος, πολύ παιχνιδιάρικο. Η Μαντάμ είναι φιλική και ευγενική.

Τέλος, με βάση την *αρχή της μερικότητας*, γίνεται εμφανές πως οι δημιουργοί της ταινίας αυτής αξιοποιούν πολλές από τις ισχύουσες αντιλήψεις για τις δύο κοινωνικές τάξεις που εμφανίζονται εδώ. Για παράδειγμα, οι κάτοικοι της επαρχίας, Διονύσιος και Νιόνιος, εμφανίζονται να μιλούν μια γεωγραφική ποικιλία, το επτανησιακό ιδίωμα. Ο αλητόγατος και μάγκας της εργατικής τάξης, Θέμος, παρουσιάζεται χαλαρός και μάγκας, άτομο της πιάτσας. Επίσης η Μαντάμ φαίνεται να είναι μια αριστοκράτισσα, πλούσια, ευγενική και με τρόπους, ήπιων τόνων. Ο μπάτλερ, Έντγκαρ, είναι ευγενικός με τρόπους, καθώς εργάζεται για μια αριστοκράτισσα, μια κυρία της καλής κοινωνίας. Ακόμη, η Λαίδη και η Μαρί είναι δύο γατιά της καλής κοινωνίας, ζουν μαζί με τη Μαντάμ και έχουν τρόπους και ευγένεια. Όμως στην περίπτωση του Ζωρζ επιχειρούν και την ανατροπή των συμβατικών αντιλήψεων για την αμετάβλητη ταυτότητα των κοινωνικών τάξεων. Ο Ζωρζ λοιπόν εμφανίζεται να είναι πιο χαριτωμένος, γεμάτος ζωντάνια και ενέργεια, να κάνει χιούμορ, να αυτοσαρκάζεται. Έτσι καταδεικνύουν πως πολλά γλωσσικά στοιχεία που εμφανίζονται στην εργατική τάξη δεν αποτελούν πάγια ιδιότητά της. Μέσα από αυτή την ασυμβατότητα επιδιώκεται να κατασκευαστεί ένας χαρακτήρας μη στερεοτυπικός.

3.4. Σύγκριση χαρακτήρων της ταινίας «Οι Αριστόγατες»

Σε αυτήν την ταινία κινουμένων σχεδίων παρουσιάζονται κυρίως δύο κοινωνικές τάξεις εντελώς διαφορετικές μεταξύ τους. Ήδη ο τίτλος της «*Οι Αριστόγατες*» αναφέρεται στη μια από αυτές. Ο αγγλικός τίτλος της ταινίας «*Aristocats*» είναι παραφθορά του *Aristocrats* (αριστοκράτες) και λειτουργεί ως λογοπαίγνιο. Στην τάξη των αριστοκρατών/ισσών ανήκουν η Αδελαΐς, η Λαίδη, η Μαρί και ο Ζωρζ, ενώ στην εργατική τάξη ο Έντγκαρ, ο Θέμος, ο Διονύσιος και ο Νιόνιος.

Πέρα από τον τίτλο της ταινίας, και τα ονόματα των ηρώων και των ηρωίδων εκφράζουν στοιχεία της προσωπικότητάς τους. Το *Αδελαΐδα* είναι ένα ξενικό όνομα με γερμανική προέλευση. Προέρχεται από το *Adelheid*, όπου *Adel* σημαίνει ευγενής και *heid* σημαίνει γλυκιά και ολόκληρο το όνομα σημαίνει αυτήν που έχει αρχοντική εμφάνιση. Το *Λαίδη* είναι τίτλος ευγενείας, που αποδίδεται στις κυρίες της καλής κοινωνίας και της αριστοκρατίας. Το *Μαρί* είναι ένα παραδοσιακό γαλλικό όνομα και στα λατινικά το *Maria* σημαίνει θάλασσα. Ίσως γι' αυτόν τον λόγο η Μαρί να απεικονίζεται με γαλανά μάτια. Εδώ η θάλασσα έχει συμβολική σημασία. Όπως η θάλασσα περιέχει το σύνολο των υδάτων, έτσι και η Μαρία, η μητέρα του Χριστού

(βιβλικό πρόσωπο), έλαβε όλα τα χαρίσματα του Θεού. Με τον ίδιο τρόπο και η Μαρί παρουσιάζεται ως ένα χαρισματικό και όμορφο γατάκι, που τραγουδά πολύ γλυκά. Το Ζωρζ προέρχεται από το ελληνικό όνομα *Γεώργιος*, που έγινε δημοφιλές, επειδή συσχετίζεται με τον Άγιο Γεώργιο. Πριν από αυτό όμως ήταν ένα όνομα που προερχόταν από το «*Ζευς ο Γεωργός ή ο Καλλιεργητής*», έναν τίτλο του ελληνικού θεού *Δία*. Το *Έντγκαρ* (Edgar) είναι ένα ευρέως χρησιμοποιούμενο αγγλικό όνομα, που προέρχεται από το αγγλοσαξονικό όνομα Eadgar. Το *ead* σημαίνει πλούσιος και το *gar*, δόρυ. Μπορεί να εργάζεται ως μπάτλερ σε μια αριστοκρατική έπαυλη, όμως δεν παύει να ανήκει στην εργατική τάξη, μια τάξη κατώτερη αυτής της εργοδότης του, όσο απελπισμένα κι αν θέλει να της πάρει την περιουσία. Το *Θέμος* είναι υποκοριστικό του *Θεμιστοκλής* (θέμις + κλέος), ένας ένδοξος δηλαδή υπερασπιστής του δικαίου. Είναι έξυπνος και γοητευτικός και ασκεί επιρροή στο περιβάλλον του. Έτσι και ο *Θέμος* γοητεύει το γυναικείο φύλο, υπερασπίζεται τη Λαΐδη και τα γατάκια, τους βοηθά να σωθούν από τον Έντγκαρ και είναι αρχηγός μιας συμμορίας αδέσποτων γατών. Παρόλα αυτά δεν τον αποκαλούν Θεμιστοκλή, που είναι ένα αρχαίο όνομα, το οποίο εκπέμπει κύρος. Αντιθέτως, τον φωνάζουν με το υποκοριστικό του ονόματος. Το όνομα *Διονύσιος* είναι ένα αρχαίο ελληνικό όνομα αφιερωμένο στον θεό *Διόνυσο*, τον θεό του κρασιού και του γλεντιού, ένα όνομα που βγάζει μεγαλοπρέπεια, όπως αρμόζει και στον σκύλο αυτό. Παρόλο που είναι χωριατόσκυλο, δεν παύει να είναι ο αρχηγός. Τέλος, το *Νιόνιος* είναι υποκοριστικό του Διονύσιος. Έτσι παρουσιάζεται η «υποταγή» και αφοσίωση του σκυλιού αυτού στον αρχηγό Διονύσιο, παρόλο που στην ουσία έχουν το ίδιο όνομα. Επίσης παραπέμπει στον *Σιορ Διονύση*, φιγούρα κατασκευασμένη από τον Σωτήρη Σπαθάρη. Μια φιγούρα που σατιρίζει έναν ξεπεσμένο αριστοκράτη.

Όλες οι παραπάνω διαφορές αναπαρίστανται και μέσω των γλωσσικών επιλογών των ηρώων και των ηρωίδων. Πιο συγκεκριμένα η Αδελαΐς και η Λαΐδη, που είναι οι πλέον αριστοκράτισσες, χρησιμοποιούν την πρότυπη γλωσσική ποικιλία και μιλούν ευγενικά. Όταν απευθύνονται σε οικεία πρόσωπα, μιλούν στον ενικό, ενώ σε άτομα που συναντούν για πρώτη φορά, στον πληθυντικό (π.χ. όταν η Λαΐδη μιλά στις χήνες, τις αδερφές Γκαμπλ). Η Μαρί και ο Ζωρζ είναι δύο ιδιαίτερες περιπτώσεις αριστοκρατών/ισσών. Η Μαρί θέλει να μοιάσει στη μητέρα της και ακολουθεί τα βήματά της, όμως διατηρεί στοιχεία νεανικά στον λόγο και τη συμπεριφορά της (π.χ. χρησιμοποιεί υβριστικό λεξιλόγιο και καβγαδίζει με τα αδέρφια της). Ο Ζωρζ, παρόλο που χρησιμοποιεί την πρότυπη ποικιλία, νεανίζει αρκετά και αστειεύεται συνεχώς. Αυτή η ασυμβατότητα και οι αντιθέσεις, που εμφανίζονται στους δύο αυτούς χαρακτήρες, προκαλεί ανατροπές και συνεπώς γέλιο. Αυτό συμβαίνει, διότι άλλα περιμένει να ακούσει κανείς και να δει και άλλα εν τέλει ακούει και βλέπει. Από την άλλη, ο *Θέμος*, κύριος εκπρόσωπος της εργατικής τάξης, μιλά τη γλώσσα της πιάτσας. Ενώ η Λαΐδη επιλέγει τα γλωσσικά της στοιχεία με βάση τις επικοινωνιακές περιστάσεις, ο *Θέμος* παρουσιάζει γλωσσική ακαμψία, αφού χρησιμοποιεί την ιδιόλεκτό του σε όλες τις περιστάσεις (Στάμου, 2012). Ο Έντγκαρ, παρόλο που είναι μπάτλερ και εργάζεται για μια αριστοκράτισσα, ανήκει στην εργατική τάξη. Δείχνει να προσαρμόζει τον λόγο του ανάλογα με τις συνθήκες. Μιλά στον πληθυντικό ευγενείας στον Ζωρζ και τη Μαντάμ, αλλά στον ενικό στη Φρου-Φρου και όταν μονολογεί. Τέλος, ο Διονύσιος και ο Νιόνιος είναι δύο χωριατόσκυλα που μιλούν μια γεωγραφική ποικιλία, κάτι που δε συμβαίνει στους χαρακτήρες της ανώτερης κοινωνικής τάξης.

Αντιθέσεις παρατηρούνται και στον σημειωτικό άξονα. Η Μαντάμ ντύνεται με ακριβά και καλόγουστα ρούχα, το ίδιο και ο Ζωρζ. Η Λαίδη και η Μαρί φορούν εντυπωσιακά αξεσουάρ και το τρίχωμά τους είναι λαμπερό και φωτεινό. Η Μαντάμ, η Λαίδη και η Μαρί ζουν σε μια έπαυλη με ακριβά έπιπλα και ακούν κλασική μουσική. Από την άλλη, ο Έντγκαρ, ενώ φορά την επίσημη στολή του μπάτλερ, σε δυο σκηνές εμφανίζεται και με τα εσώρουχά του, κάτι που τον γελοιοποιεί και στη σκηνή που βρίσκεται στον στάβλο φορά ρούχα εργασίας. Ο Θέμος, ο Διονύσιος και ο Νιόνιος έχουν πιο θαμπό και σκούρο χρώμα στο τρίχωμά τους, καθώς είναι αδέσποτα ζώα και ζουν στην ύπαιθρο. Ο Θέμος μάλιστα είναι αρχηγός μιας μπάντας γατών που παίζει τζαζ μουσική.

3.5. Πλοκή ταινίας «Ζωούπολη»

Η Ζωούπολη είναι και αυτή μια ταινία κινουμένων σχεδίων αμερικανικής παραγωγής της Walt Disney του 2016.

Η ιστορία εστιάζει στη συνεργασία ενός κουνελιού αστυνομικού και μιας αλεπούς, που στόχο έχουν να αποκαλύψουν μια μεγάλη συνωμοσία που κρύβεται πίσω από εξαφανίσεις άγριων αρπακτικών κατοίκων της Ζωούπολης.

Πιο συγκεκριμένα, η Ζωούπολη είναι μια πόλη, η οποία κατοικείται από ανθρωπόμορφα ζώα. Η πρωταγωνίστρια, Τζούντι Χοπς, είναι ένα κουνέλι που μεγάλωσε στην επαρχία και αποφασίζει να μετακομίσει στη μεγάλη πόλη, για να γίνει πραγματικότητα το όνειρό της, να γίνει αστυνομικός. Παρόλο που είναι πολύ καλή στον τομέα της, οι ικανότητές της αμφισβητούνται, γιατί είναι μικρόσωμη και η πρώτη δουλειά που της ανατίθεται είναι να κόβει κλήσεις στα παρκαρισμένα οχήματα.

Από την πρώτη μέρα κιόλας γνωρίζει τον Νικ, μια πονηρή αλεπού που κάνει όλο κομπίνες, προκειμένου να κερδίσει χρήματα. Η Τζούντι εγκαταλείπει το πόστο της, όταν προσπαθεί να πιάσει έναν κλέφτη, μια νυφίτσα. Ο εργοδότης της την επιπλήττει και τότε εμφανίζεται η κ. Ότερτον, της οποίας ο σύζυγος είναι ένα από τα αρπακτικά που έχουν εξαφανιστεί. Η Τζούντι είναι η μοναδική που θέλει να ασχοληθεί με το ζήτημα αυτό, η βοηθός του Δημάρχου την υποστηρίζει και ο εργοδότης της της δίνει προθεσμία 48 ώρες, αλλιώς είναι υποχρεωμένη να παραιτηθεί.

Η Τζούντι προσπαθεί να πείσει τον Νικ να τη βοηθήσει στην αποστολή της, μιας και ήταν ο μοναδικός μάρτυρας που είδε τελευταία φορά τον κ. Ότερτον και εκείνος αναγκάζεται να υποκύψει, αφού η αστυνομικός έχει στοιχεία που τον ενοχοποιούν για φοροδιαφυγή. Η έρευνά τους τους οδηγεί σε έναν εγκληματία που τους δίνει στοιχεία για κάποια αρπακτικά που έγιναν άγρια και καταλήγουν σε ένα ίδρυμα, όπου κρατούνται όλα τα εξαφανισμένα αρπακτικά. Εκεί βλέπουν τον Δήμαρχο και έναν επιστήμονα, ο οποίος προσπαθεί να δώσει εξηγήσεις.

Η Τζούντι λοιπόν καλεί ενισχύσεις και τελικά ο Δήμαρχος συλλαμβάνεται και η βοηθός του γίνεται η νέα Δήμαρχος. Η Τζούντι επευφημείται και προτείνει στον Νικ να γίνει επίσημα συνétaιρός της. Ωστόσο στη συνέντευξη τύπου που δίνει η δήλωσή της πως για την κατάσταση αυτή ευθύνεται το DNA των ζώων αυτών, προκαλεί αντιδράσεις και εντάσεις μεταξύ των ζώων. Έτσι η Ζωούπολη διχάζεται και ο Νικ απομακρύνεται.

Όταν η Τζούντι επιστρέφει στη γενέτειρά της, ανακαλύπτει πως αυτό που ευθυνόταν για την αλλαγή των αρπακτικών ήταν κάποια τοξικά λουλούδια. Επιστρέφει λοιπόν στην πόλη, συμφιλιώνεται με τον Νικ, βρίσκουν στοιχεία για τη λύση του μυστηρίου και καταλαβαίνουν ότι πίσω από όλα κρυβόταν η βοήθος του πρώην Δημάρχου.

Στο τέλος, οι ένοχοι φυλακίζονται, τα αρπακτικά θεραπεύονται, ο Νικ αποφοιτά από την αστυνομική σχολή και γίνεται συνεργάτης της Τζούντι.

3.6. Ανάλυση χαρακτήρων από τη «Ζωούπολη»

Στην ταινία «Ζωούπολη» μελετήθηκαν οι εξής χαρακτήρες: Τζούντι Χοπς, Νικ Ουάιλντ, Μπόνι και Στου Χοπς, Γυδεών, Μπελγουέδερ, Δήμαρχος, Φλας και Μπόνγκο. Επιλέχθηκαν χαρακτήρες που ανήκουν σε διαφορετικές κοινωνικές τάξεις, έχουν άλλο κύρος και ασκούν διαφορετικά επαγγέλματα. Για παράδειγμα, η Τζούντι είναι αστυνομικός, ο Νικ είναι μικροαπατεώνας, η Μπόνι και ο Στου Χοπς είναι ιδιοκτήτες μιας φάρμας καρότων, ο Γυδεών ζαχαροπλάστης, η Μπελγουέδερ βοήθος Δημάρχου, ο Λεοντόκαρδος είναι ο Δήμαρχος της Ζωούπολης, ο Φλας δημόσιος υπάλληλος στο υπουργείο συγκοινωνιών και ο Μπόνγκο αρχηγός της αστυνομίας. Προκειμένου να εξεταστούν όλες οι πλευρές των ταυτοτήτων που κατασκευάζονται γι' αυτούς/ές τους ήρωες και τις ηρωίδες της ταινίας κινουμένων σχεδίων, απομαγνητοφωνήθηκαν συνολικά 11 αποσπάσματα (Παράρτημα Γ). Αξιοποιήθηκαν και φωτογραφίες από στιγμιότυπα της ταινίας (Πίνακας εικόνων «Ζωούπολη»). Στον παρακάτω πίνακα φαίνονται συνοπτικά κάποια βασικά χαρακτηριστικά του κάθε χαρακτήρα:

Χαρακτήρας	Φύλο	Ζώο/ Άνθρωπος	Αφηγηματική Σημαντικότητα	Αφηγηματική αξιολόγηση	Γλωσσικοί κώδικες
Τζούντι Χοπς	Θηλυκό	Λαγουδίνα	Πρωταγωνίστρια	Καλή, οραματίστρια, γενναία	Καθομιλουμένη, γλώσσα πιάτσας, πρότυπη
Νικ Ουάιλντ	Αρσενικό	Αλεπού	Πρωταγωνιστής	Καλός, κομπιναδόρος, καλόκαρδος	Γλώσσα πιάτσας, καθομιλουμένη
Μπόνι Χοπς	Θηλυκό	Λαγουδίνα	Περιφερειακός	Καλή, υπερπροστατευτική	Καθομιλουμένη
Στου Χοπς	Αρσενικό	Λαγός	Περιφερειακός	Καλός, υπερπροστατευτικός	Καθομιλουμένη
Γυδεών	Αρσενικό	Αλεπού	Περιφερειακός	Καλός, ανασφαλής	Καθομιλουμένη, γλώσσα πιάτσας
Μπελγουέδερ	Θηλυκό	Πρόβατο	Περιφερειακός	Κακιά	Πρότυπη
Δήμαρχος	Αρσενικό	Λιοντάρι	Περιφερειακός	Καλός	Πρότυπη, γλώσσα νέων
Φλας	Αρσενικό	Βραδύπους	Περιφερειακός	Καλός, βοηθητικός	Καθομιλουμένη
Μπόνγκο	Αρσενικό	Βουβάλι	Περιφερειακός	Καλός, σκληρός, αυστηρός	Καθομιλουμένη, πιάτσας, πρότυπη

3.6.1. Τζούντι Χοπς

Η Τζούντι Χοπς είναι ένα θηλυκό κουνέλι, κόρη της Μπόνι και του Στου Χοπς και μεγάλωσε στην επαρχία. Αρνείται όμως να συμβιβαστεί με την ιδέα της αγροτικής ζωής και να συνεχίσει την οικογενειακή επιχείρηση της φάρμας καρότων κι έτσι αποφασίζει να κυνηγήσει το όνειρό της στη Ζωούπολη. Είναι το πρώτο λαγουδάκι που εντάχθηκε στο αστυνομικό τμήμα της πόλης και προσπαθεί με κάθε τρόπο να αποδείξει την αξία της. Ακόμη κι αν αυτό σημαίνει πως πρέπει να συνεργαστεί με μια αλεπού απατεώνισσα.

Παρόλο που όλοι και όλες την υποτιμούσαν και αμφέβαλλαν για το αν θα καταφέρει να γίνει αστυνομικά, από τους ίδιους της τους γονείς μέχρι και τους νταήδες της περιοχής, εκείνη πείσμωνε και έδειξε πόσο αποφασιστική είναι. Βέβαια αυτή η αποφασιστικότητα την οδήγησε πολλές φορές σε παρορμητικές κινήσεις και στο να κάνει πράγματα που δε θα έπρεπε (π.χ. να συλλάβει τη νυφίτσα, ενώ η ίδια εργαζόταν στα παρκόμετρα).

Σέβεται τον νόμο, αλλά πολλές πράξεις της μπορούν να θεωρηθούν αμφιλεγόμενες. Προκειμένου να πετύχει τον στόχο της, εκμεταλλεύεται τη θέση εξουσίας της, εκβιάζει, συνεργάζεται με έναν απατεώνα και τον αρχηγό της μαφίας. Όλα αυτά βέβαια γίνονται, επειδή νιώθει απελπισία και απόγνωση. Κανείς και καμία δεν τη σέβεται, έχει περιορισμένο χρόνο και καθόλου πόρους, ώστε να εξιχνιάσει την υπόθεση. Μέσα σε όλα αυτά αποδεικνύεται πανέξυπνη, εφευρετική, τολμηρή και πολυμήχανη, με αξιοθαύμαστες σωματικές ικανότητες.

Από μικρή πίστευε πως όλοι και όλες πρέπει να αντιμετωπίζονται ισότιμα και γι' αυτό προσπαθούσε πάντα να συμπεριφέρεται χωρίς φανατισμό και προκαταλήψεις. Άλλωστε και η ίδια της μικρή είχε πέσει θύμα εκφοβισμού και δεν ήθελε να συμβεί αυτό σε κανέναν/καμία. Παρόλα αυτά, την πρώτη φορά που συνάντησε τον Νικ, ένιωσε φόβο μόνο και μόνο επειδή ήταν αλεπού. Αμέσως όμως ντράπηκε για τη σκέψη και την κίνηση αυτή και προσπάθησε να δράσει αμερόληπτα και περισσότερο προοδευτικά.

Αξίζει να σημειωθεί πως η Τζούντι είναι πολύ αισιόδοξη. Ονειρευόταν να γίνει αστυνομικός από μικρή, για να κάνει τον κόσμο ένα καλύτερο μέρος. Νοιάζεται για τους/τις άλλους/ες κι αυτό γίνεται αισθητό σε όλη τη διάρκεια της ταινίας. Για παράδειγμα, προσπαθεί να υπερασπιστεί και να προστατέψει ένα πρόβατο που έπεσε θύμα εκβιασμού στην αρχή της ταινίας από τον Γυδεών, μια αλεπού, σώζει ένα ποντίκι από έναν τεράστιο λουκουμά και προσφέρεται αμέσως να βοηθήσει την κ. Ότερτον να βρει τον σύζυγό της.

Στον γλωσσολογικό άξονα/ανάλυση ρεπερτορίου η Τζούντι μιλά την καθομιλουμένη όταν μιλά με τους γονείς της, με συναδέλφους που έχουν ίδια θέση, με συνομηλίκους της, με τον Νικ, παρόλο που είναι ένας άγνωστος για εκείνη, αλλά και με τον Φλας, που συναντιούνται για πρώτη φορά (π.χ. σκ.7, σ.7 και 13: «Πώς πάει; Λοιπόν θα ήθελα να ελέγξεις...»). Επιπλέον χρησιμοποιεί και την έκφραση του προφορικού λόγου «στα καλά καθούμενα» (σκ.9, σ.8). Αντίθετα, όταν μιλά με άτομα ανώτερα της, όπως ο αρχηγός Μπόνγκο ή άτομα που σέβεται, όπως η βοηθός δημάρχου, χρησιμοποιεί την πρότυπη ποικιλία (π.χ. σκ.5, σ.4: «Μμμ, λυπάμαι που θα διαφωνήσω μαζί σας...», σκ.5,

σ.4: «... και σας διαβεβαιώνω...», σκ.7, σ.3: «τα περιθώρια είναι πολύ στενά»). Την πρότυπη ποικιλία χρησιμοποιεί κι όταν θέλει να ασκήσει και επίσημα το επάγγελμά της (π.χ. σκ.6, σ.11: «*Νικόλας Ουάιλντ! Συλλαμβάνεσαι!*»). Στον λόγο της υπάρχουν πολλά στοιχεία ειδικού λεξιλογίου και συγκεκριμένα από τον επαγγελματικό χώρο της αστυνομίας (π.χ. σκ.6, σ.13: «*πέντε χρόνια φυλάκιση*», «*ψευδής δήλωση*», «*ποινικό αδίκημα*», σκ.5, σ.6: «*κακοποιό*», σκ.6, σ.13: «*φοροδιαφυγή*», σκ.6, σ.3: «*Θέλω να σου κάνω ερωτήσεις για μια υπόθεση*»). Επιπρόσθετα εμφανίζεται και το γυναικείο συνομιλιακό ύφος με επιφωνήματα (π.χ. σκ.1, σ.13: «*Ω!*», σκ.4, σ.4: «*Ω, ε.*», σκ.4, σ.6: «*Χμμ*», σκ.5, σ.45: «*Ω! Εεε...*», σκ.11, σ.4: «*Ουπς!*»), υποκοριστικά λέξεων (π.χ. σκ.4, σ.4: «*λιγάκι*») και ερωτήσεις που επαναλαμβάνονται πολύ γρήγορα (π.χ. σκ.8, σ.1,3 και 5: «*Αυτός είναι ο Μεγάλος;*», «*Μήπως αυτός; Αυτός είναι;*», «*Αυτός πρέπει να είναι.*»). Υποκοριστικά χρησιμοποιεί και όταν θέλει να ειρωνευτεί και να μειώσει τον Νικ (π.χ. σκ.6, σ.13: «*ένα χαζό λαγουδάκι είμαι*», σκ.6, σ.5: «*φθηνιάρικα ξυλάκια*»). Αξιοποιείται και η γλώσσα των νέων, όπως με το ρήμα «*Ξεκόλλα!*» (σκ.2, σ.4). Πιο συγκεκριμένα χρησιμοποιεί ήπιο υβριστικό λεξιλόγιο (π.χ. σκ.10, σ.19: «*στόκος*», σκ.11, σ.7: «*Ανόητη αλεπού!*»), καθώς και δάνειες λέξεις από την αγγλική γλώσσα (π.χ. σκ.11, σ.5: «*Σόρρυ!*»). Τέλος, χρησιμοποιεί και τη γλώσσα της πιάτσας θέλοντας να δείξει πως μπορεί να προσαρμοστεί σε διάφορα περιβάλλοντα και είναι μέσα σε όλα (π.χ. σκ.6, σ.15: «*Αυτό θα πει κομπίνα, γλύκα.*»), ενώ λίγη ώρα πριν του μιλούσε σοβαρά ως αστυνομικός (υφολογικό χιούμορ ως επακόλουθο της γνωσιακής αντίθεσης). Αυτό προκαλεί σκηνές γέλιου, καθώς η Τζούντι είναι ένα μικρόσωμο λαγουδάκι, καινούρια στη μεγαλούπολη, που κατάγεται από την επαρχία και προσπαθεί να το παίξει μάγκας για να τα βγάλει πέρα με απατεώνες και να κερδίσει τον σεβασμό τους.

Όσον αφορά τον σημειωτικό άξονα/ανάλυση χαρακτήρων η Τζούντι μοιάζει πολύ με τη μητέρα της. Μεγάλωσε στο Μπανιμπάρου, σε μια επαρχιακή πόλη, με όνειρο να γίνει αστυνομικός, όπως φαίνεται και από το θεατρικό που έπαιζε μικρή (εικ. 16) και στη συνέχεια αποφοίτησε από την αστυνομική ακαδημία και έγινε αστυνομικός στη Ζωούπολη.

Το όνομά της αποτελεί σύντομη μορφή του *Judith*, το οποίο προέρχεται από το εβραϊκό όνομα *Yehudit*, που σημαίνει «*γυναίκα από την Ιουδαία*». Επίσης είναι η θηλυκή μορφή του Ιούδα. Στη ρωμαιοκαθολική και ορθόδοξη χριστιανική θρησκεία, η *Ιουδίθ* ήταν μια όμορφη γυναίκα που αποκεφάλισε έναν εισβολέα στρατηγό. Το όνομα αυτό αποτελεί μια προειδοποίηση πως η γυναίκα με το όνομα αυτό είναι όμορφη και τολμηρή. Έτσι και η Τζούντι, παρόλο που είναι ένα λαγουδάκι γλυκό και ήπιων τόνων, κατά βάθος είναι μια θαρραλέα γυναίκα που μάχεται για το δίκαιο.

Η Τζούντι είναι ένα νεαρό κουνέλι με ευλύγιστο σώμα και στρογγυλό πρόσωπο. Είναι καλυμμένη με γκριζό τρίχωμα με μια πιο ανοιχτή απόχρωση στο κάτω μέρος της κοιλιάς της μέχρι τη μουσούδα της και στα πόδια της. Έχει μεγάλα μωβ μάτια, ροζ μύτη και ροζ εσωτερικά αυτιά. Τα αυτιά της είναι μακριά με μαύρες άκρες.

Στην αρχή της ταινίας που εμφανίζεται σε μικρή ηλικία φαίνεται να φορά στολή αστυνομικού και να παίζει σε μια θεατρική παράσταση (εικ.16). Εμφανίζεται να φορά μια φόρμα μπλε με αμάνικο μπλε μπλουζάκι στην ακαδημία (εικ. 18) και αργότερα τρεις αστυνομικές στολές: Τη στολή που φορούσε κατά την αποφοίτησή της (εικ. 19), τη στολή της καθημερινής περιπολίας της (εικ. 21) και τον πρόσθετο εξοπλισμό που

φοράει όταν ασχολείται με τα παρκόμετρα (εικ. 20). Η επίσημη στολή που φορούσε κατά την αποφοίτηση έχει ναυτικό μπλε χρώμα με μακριά μανίκια, ψηλό γιακά και παντελόνι με χρυσή αλυσίδα και ραμμένα μπαλώματα ZPD (Zootopia Police Department κατά το NYPD) στους ώμους της. Φορούσε επίσης μια πιο σκούρα γραβάτα και μια ζώνη γεμάτη με διάφορα σύνεργα. Η καθημερινή στολή περιπολίας αποτελείται από σκούρο μπλε παντελόνι, μπλε πουκάμισο, γιλέκο και μαύρα καλύμματα γύρω από τους καρπούς και τους αστραγάλους της. Είχε επίσης επιγονατίδες στο παντελόνι της και μια μαύρη ζώνη με ασημένια αγκράφα. Ο εξοπλισμός της Τζούντι στα παρκόμετρα φοριέται πάνω από την καθημερινή στολή περιπολίας της και αποτελείται από ένα πορτοκαλί γιλέκο υψηλής ορατότητας με κίτρινες γραμμές νέον και ένα σκούρο μπλε καπέλο με γαλάζια ζώνη που περιέχει το έμβλημα επιβολής στάθμευσης. Όταν μετακομίζει στη Ζωούπολη, φορά ένα κοντομάνικο μπλουζάκι μακρύ σε γκριζό χρώμα και ένα παντελόνι μακρύ σε σκούρο μπλε χρώμα (εικ.17). Όταν εργαζόταν ως παραγωγός καρότων, φορούσε ένα ροζ φανελένιο πουκάμισο με κόκκινες ρίγες, σηκωμένα μανίκια, ένα μπλε τζιν και ένα μπεζ καπέλο για τον ήλιο (εικ. 22).

Της αρέσουν πολύ τα καρότα και αγαπά τις αγκαλιές. Είναι πολύ εκδηλωτική και δείχνει τη συμπάθειά της απέναντι στον Νικ και την ανιψιά της. Της αρέσει να βοηθά τους άλλους, να υπάρχει ισότητα και να βρίσκεται πάντα σε ετοιμότητα. Από μικρή ήθελε να γίνει αστυνομικός και τελικά τα κατάφερε. Όταν γυρίζει στο σπίτι μετά τη δουλειά, τη δείχνει να ακούει μουσική από το ραδιόφωνο για να χαλαρώσει.

Απεχθάνεται να την αποκαλούν χαριτωμένη και έρχεται σε αμηχανία όταν της το λένε άλλα ζώα πέρα από λαγοί. Δεν τις αρέσουν οι παρανομίες και τα εγκλήματα ούτε και οι αδικίες και οι προκαταλήψεις και δεν νιώθει καθόλου άνετα με το γυμνό.

Σχετικά με τον κοινωνιογλωσσολογικό άξονα/ανάλυση χαρακτήρων η Τζούντι δείχνει να προσαρμόζεται στην εκάστοτε επικοινωνιακή κατάσταση. Έτσι μιλά στον ενικό σε γονείς, φίλους και οικεία άτομα, άτομα της ίδιας κοινωνικής τάξης, όπως ο Κλοχάουζερ που εργάζεται στην υποδοχή του αστυνομικού τμήματος (π.χ. σκ.4, σ.4: «*Ισως δεν το γνωρίζεις, μα...*») ή άτομα που δεν έχει σε ιδιαίτερη εκτίμηση, όπως αρχικά στον Νικ (π.χ. σκ.6, σ.1: «*Γεια! Γεια σου!*»). Από την άλλη, σε άτομα που δε γνωρίζει ή που τα σέβεται λόγω ηλικίας ή θέσης μιλά στον πληθυντικό αριθμό, όπως στην κ. Ότερτον (σκ.5, σ.39: «*Ευχαριστώ κυρία.*»), στην Μπελγουέδερ (σκ.9, σ.4: «*Θέλουμε τη βοήθειά σας.*»), σκ.3, σ.7: «*Δε θα σας απογοητεύσω.*»), στον Μεγάλο (σκ.8, σ.14: «*ξέρω ότι μπήκε στο αυτοκίνητό σας*»), στον Μπόνγκο (σκ. 5, σ.4: «*σας διαβεβαιώνω*»), στην πελάτισσα, που της πουλά καρότα (σκ. 10, σ.3: «*Να'χετε μια καλή ημέρα.*»), στον οδηγό που παρανομεί (σκ.11, σ.9: «*Κύριε, πηγαίνατε με 180 χιλιόμετρα την ώρα.*»). Παρατηρείται όμως πως μετά από λίγη ώρα, αφού έχει βρεθεί αρκετές φορές με τη βοηθό Δημάρχου και έχουν συνομιλήσει αρκετά, της μιλά στον ενικό, ίσως για να την κάνει να νιώσει άνετα και να μοιραστεί κάτι που τη βασανίζει, όπως το γεγονός ότι την υποτιμούν στη δουλειά της (σκ. 9, σ.14: «*Μα είσαι η βοηθός Δημάρχου της Ζωούπολης.*»). Η αστυνόμος Χοπς σε κάθε περίπτωση προσπαθεί να παραμείνει ευγενική (π.χ. σκ.4, σ.2: «*Συγγνώμη!*», σκ.4, σ.10: «*Ωραία! Ευχαριστώ!*»).

Όσον αφορά τον ιδεολογικό άξονα το στερεότυπο που δημιουργείται εδώ είναι ότι ένα κορίτσι μικρόσωμο που προέρχεται από την επαρχία και προσπαθεί να ασκήσει ένα

επάγγελμα κυρίως ανδροκρατούμενο, για να τα βγάλει πέρα, πρέπει να συμπεριφερθεί όπως ένας άντρας και να μιλήσει όπως οι άντρες της πιάτσας.

3.6.2. Νικ Ουάιλντ

Ο Νικ Ουάιλντ προέρχεται από φτωχό περιβάλλον. Ζούσε με τη μητέρα του και ως παιδί είχε όνειρο να ενταχθεί στους τοπικούς προσκόπους (εικ. 23), με σκοπό να νιώσει πραγματική αποδοχή από το περιβάλλον του. Ο Νικ παρόλο που έδειξε ζήλο και αυτοπεποίθηση, τελικά γελοιοποιήθηκε και ξυλοκοπήθηκε, επειδή οι αλεπούδες θεωρούνταν αναξιόπιστα ζώα. Από τότε αποφάσισε να μη δείξει ποτέ ευάλωτος μπροστά σε άλλους/ες, με αποτέλεσμα να φαίνεται αρκετά απρόσιτος. Αυτό τον οδήγησε μεγαλώνοντας να γίνει ένας απατεώνας, γιατί ισχυριζόταν πως αυτό ήθελε και πίστευε και η κοινωνία. Μάλιστα αναφέρεται στην ταινία πως κάποτε συνεργάστηκε και με έναν μεγάλο μαφιόζο.

Από την αρχή της ταινίας, ο Νικ φαίνεται να είναι ευκατάστατος, ισχυριζόμενος ότι βγάζει καθημερινά πολλά χρήματα από την ηλικία των δώδεκα κιόλας ετών. Συχνά δουλεύει και μοιράζεται τα κέρδη της ημέρας με τον οξύθυμο καλύτερο φίλο και συνεργάτη του, τον Φίνικ.

Ο Νικ είναι μια γοητευτική αλεπού, μικροκακοποιός, απατεώνας με μεγάλο στόμα και πολλές απόψεις. Όμως όταν μια αστυνομικός λαγός (Τζούντι) τον ξεγελάει, βρίσκεται στην πραγματικότητα να τη βοηθάει να λύσει ένα μυστήριο. Ο Νικ είναι γενικά χαρισματικός, κοινωνικός, καταφερτζής, εξυπνάκις και ιδιαίτερα ευφυής. Είναι πονηρός και πανούργος, χαρακτηριστικά που υποτίθεται ότι είναι κοινά σε όλες τις αλεπούδες. Ακόμη ο Νικ είναι άνετος και επιδέξιος, εξαπατώντας και ξεγελώντας εύκολα τους άλλους με τη γοητεία και τη φιλική του συμπεριφορά για χρήματα. Σχεδόν πάντα έχει ένα πονηρό χαμόγελο στο πρόσωπό του και φαίνεται να μην ανησυχεί κατά τη διάρκεια των περισσότερων γεγονότων της ταινίας.

Λόγω της ταραγμένης ιστορίας του που προαναφέρθηκε, ο Νικ έγινε κυνικός, δόλιος και προκατειλημμένος και ανέπτυξε αντιπάθεια προς τα θηράματα. Σε αντίθεση με την Τζούντι, έβλεπε τον κόσμο της Ζωούπολης ως ένα αβυσσαλέο μέρος, όπου τα όνειρα δεν είναι τίποτα περισσότερο από μακρινές φαντασιώσεις και όσοι προσπαθούν να γίνουν κάτι περισσότερο από αυτό που στερεοτυπικά είναι, απλά σπαταλούν τον χρόνο και την ενέργειά τους. Παρ' όλα αυτά, διατήρησε μια κάπως θετική αύρα αγκαλιάζοντας τα δυνατά του σημεία, δηλαδή την εξυπνάδα του. Διατήρησε επίσης μια ισχυρή αίσθηση του χιούμορ, καθώς χρησιμοποιεί συχνά εξυπνάδες ως έναν τρόπο να αντιμετωπίζει τις προβληματικές καταστάσεις, στις οποίες μπορεί να βρεθεί. Ο Νικ δείχνει να είναι αδιάφορος απέναντι στις απόψεις των άλλων θηλαστικών, όσο σκληρές κι αν είναι και αυτό του δίνει μια αίσθηση δύναμης και ανεξαρτησίας.

Αν και φαίνεται να είναι αδιάφορος για τους γύρω του, ο Νικ είναι συμπνετικός απέναντι σε όσους βιώνουν προκαταλήψεις. Για παράδειγμα, όταν βλέπει τις δοκιμασίες που περνά η Τζούντι άδικα, προσπαθεί με κάθε τρόπο να την υποστηρίξει. Έτσι αποδεικνύει πόσο προστατευτικός μπορεί να γίνει για όσους/ες νοιάζεται.

Εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι ο Νικ είναι ένας χαρακτήρας που πανικοβάλλεται εύκολα, δεν μπορεί να διαχειριστεί απρόσμενες καταστάσεις και γίνεται ιδιαίτερα ανήσυχος όταν κινδυνεύει.

Στον γλωσσολογικό άξονα/ανάλυση ρεπερτορίου ο Νικ μιλά την καθομιλουμένη και τη γλώσσα της πιάτσας (π.χ. σκ.9, σ.26: «*Τι κόλλημα έχουν φάει;*», σκ.9, σ.26: «*Πας στοίχημα;*», σκ.7, σ.57: «*Σου χρωστάω.*»). Όντας μπλεγμένος με μικροπαραινόμενες και κομπίνες μιλάει πιο μάγικα (π.χ. σκ.7, σ.57: «*Είσαι αστέρι, φίλε!*»). Ακόμη στον λόγο του εντοπίζονται και στοιχεία της γλώσσας των νέων, όπως υβριστικό λεξιλόγιο (π.χ. σκ.9, σ.26: «*ανόητους*», σκ.11, σ.4: «*Όλοι οι λαγοί οδηγούν έτσι χάλια ή μόνο εσύ;*») και επιφωνήματα αηδίας (σκ.9, σ.32: «*Μπλιαχ!*»). Αποκαλεί επίσης την Τζούντι με ένα παρατσούκλι που της έβγαλε εκείνος από τον ήχο που έκανε με το όχημά της (σκ.6, σ.2: «*Βρε, η αστυνόμος Του-Του*»), ενώ όταν απευθύνεται στον Φλας χρησιμοποιεί ένα στιχάκι (σκ.7, σ.4: «*Φλας, Φλας, αστέρι μου πετάς.*»). Επιπλέον χρησιμοποιεί υποκοριστικά λέξεων, όχι μόνο για να δείξει γλυκύτητα, κάτι που αποτελεί στοιχείο του γυναικείου συνομιλιακού ύφους (π.χ. σκ.6, σ.10: «*καροτσάκι*», σκ.7, σ.2: «*φιλαράκι*»), αλλά και για να υποτιμήσει τη συνομιλήτριά του, Τζούντι (π.χ. σκ.6, σ.4: «*Ε, καροτσάκι!*», σκ.6, σ.8: «*ζωάκι*», σκ.6, σ.20: «*λαγουδάκι*»). Σε αυτήν την περίπτωση οι φράσεις αυτές έχουν μειωτική και υποτιμητική συνδήλωση. Υποτιμητικά χρησιμοποιεί και τη λέξη «*παρκομετρού*» (σκ.6, σ.4) για να απευθυνθεί στο πόστο της Τζούντι. Είναι μια θέση λιγότερο σημαντική από τις άλλες στο αστυνομικό τμήμα, χαμηλού κύρους και έχουν τοποθετήσει την Τζούντι εκεί, επειδή είναι θηλυκού γένους και τη θεωρούν αδύναμη και ανίκανη. Με τη λέξη αυτή εκδηλώνεται γλωσσικός σεξισμός και χρησιμοποιείται για να μειώσουν το άτομο στο οποίο απευθύνονται.

Όσον αφορά τον σημειωτικό άξονα/ανάλυση χαρακτήρων, σύμφωνα με την ομολογία του για φοροδιαφυγή, είναι 32 ετών. Ισχυρίζεται ότι ξεκίνησε όταν ήταν δώδεκα ετών και η Τζούντι πολλαπλασιάζει το εισόδημά του σε ένα χρόνο με το 20.

Ολόκληρο το όνομά του στα αγγλικά είναι *Nicholas P. Wilde*. Το πλήρες όνομα του Νικ είναι *Nicholas Piberius Wilde*. Το επώνυμο του Νικ, "*Wilde*", είναι ένα παιχνίδι με τη λέξη «*άγριο*» από την αγγλική λέξη *wild*.

Σύμφωνα με την αίτηση που συμπληρώνει για να γίνει αστυνομικός, έχει ύψος περίπου 1,2 μέτρα και βάρος 36 κιλά. Ο Νικ είναι μια αλεπού με λεπτό σωματότυπο. Είναι καλυμμένος με κόκκινη γούνα και κρεμ υπογάστριο μέχρι τη μουσούδα του. Έχει σκούρο καστανόξανθο τρίχωμα στα πόδια του, στα χέρια του, στις άκρες των αυτιών του και στην άκρη της ουράς του. Έχει πράσινα μάτια και μια σκούρα μοβ μύτη.

Η γκαρνταρόμπα του Νικ αποτελείται από ένα ανοιχτό πράσινο χαβανέζικο πουκάμισο, μια σκούρα γραβάτα με κόκκινες και μπλε ρίγες και ένα γκριζωπό παντελόνι (εικ. 24). Έχει επίσης μια κίτρινη παραλλαγή του χαβανέζικου πουκαμίσου του. Ενώ βοηθάει την Τζούντι κατά τη διάρκεια της έρευνάς της, φοράει ένα αυτοκόλλητο σήμα της ZPD πάνω από την τσέπη του πουκαμίσου του, το οποίο αρχικά ήταν δώρο της Τζούντι για τον Φίνικ, προτού ο τελευταίος το κολλήσει με χιούμορ στον Νικ. Το αυτοκόλλητο αφαιρείται μετά τη συνέντευξη Τύπου της Τζούντι, όταν ο Νικ αισθάνεται πληγωμένος από αυτήν. Κατά τη διάρκεια της ταινίας γίνεται αναφορά στην παιδική του ηλικία, που είχε γίνει πρόσκοπος. Φορούσε ένα καπέλο χακί με ένα κίτρινο σήμα, χακί παντελόνι και χακί κοντομάνικο πουκάμισο με κόκκινο φουλάρι (εικ. 23).

Αφού ο Νικ αποφοίτησε και έγινε αστυνομικός, φόρεσε μια στολή που είχε χρώμα ναυτικό μπλε με μανίκια, καπέλο με κορύφωση, ψηλό γιακά και παντελόνι με χρυσή αγκύλη και τα διακριτικά ZPD στους ώμους του, ενώ παράλληλα έχει μαύρη γραβάτα

και μια ζώνη γεμάτη με διάφορα σύνεργα (εικ. 25). Απεικονίζεται επίσης να φοράει γυαλιά ηλίου της αστυνομίας.

Αρχικά εμφανίζεται να ασχολείται με μικροπαραιομίες και να βγάξει έτσι αρκετά χρήματα για να βιοποριστεί. Στο τέλος της ταινίας ο Νικ εντάσσεται στο αστυνομικό σώμα και εργάζεται στο πλάι της Τζούντι. Κατά τη διάρκεια της ταινίας γίνεται μια αναφορά στην παιδική του ηλικία. Τότε ήθελε να γίνει πρόσκοπος. Γίνεται γνωστό στην ταινία πως ο Νικ και ο Φλας ήταν στο ίδιο λύκειο και οι δύο μαζί ήταν στην ομάδα στίβου.

Του αρέσει να βγάξει πολλά χρήματα και απολαμβάνει πειράγματα και ανέκδοτα με φίλους/ες και γνωστούς/ές. Αγαπά τα βατόμουρα και απολαμβάνει τους καφέδες. Απεχθάνεται τις προκαταλήψεις και την προδοσία. Επίσης δεν τρώει κρέας.

Σχετικά με τον κοινωνιογλωσσολογικό άξονα/ανάλυση χαρακτήρων ο Νικ φαίνεται να μην ανταποκρίνεται στις επικοινωνιακές περιστάσεις. Συναντά την Τζούντι, με την οποία δε γνωρίζονται, και όχι μόνο δεν της μιλά στον πληθυντικό, αλλά δεν τη σέβεται κιόλας, παρόλο που είναι αστυνομικός, την κοροϊδεύει και τη μειώνει (π.χ. σκ. 6, σ.8: «Γιατί δεν ξαναπηγαίνεις στη θέση σου;»), ενώ κάποιες φορές χρησιμοποιεί και προστακτική (π.χ. σκ.6, σ.6: «Κουνήσου λοιπόν!»). Με τον Φλας γνωρίζονται από το λύκειο κι έτσι έχουν οικειότητα. Συνεπώς μιλούν ο ένας στον άλλο στον ενικό με χαλαρό ύφος (π.χ. σκ.7, σ.4: «Χαίρομαι που σε βλέπω φίλε.», σκ.7, σ.57: «Σ' αγαπώ!»). Στον Μεγάλο, που είναι αρχηγός Μαφίας, ένας εγκληματίας του υπόκοσμου, μιλά στον πληθυντικό αριθμό, όχι τόσο από σεβασμό, όσο από φόβο (π.χ. σκ.8, σ.6: «Κύριε Μεγάλε...», σκ.8, σ.10: «Το θέμα είναι ότι δεν ήξερα ότι είναι το αμάξι σας και ασφαλώς δεν ήξερα για τον γάμο της κόρης σας.»). Στην ίδια σκηνή, όταν κινδυνεύει να χάσει τη ζωή του, ξεχνά τον πληθυντικό και μιλά στον Μεγάλο στον ενικό αριθμό (π.χ. σκ.8, σ.20: «Αν έχεις θυμώσει για το χαλί, έχω κι άλλα χαλιά.»). Με αυτήν την απότομη αλλαγή προκαλεί ανατροπή και γέλιο. Το ίδιο συμβαίνει κι όταν απευθύνεται στον αρχηγό Μπόνγκο. Ενώ είναι ανώτερός του, δεν του μιλά στον πληθυντικό αριθμό, αλλά στον ενικό και μάλιστα τον ειρωνεύεται (π.χ. σκ.11, σ.2: «Χα! Έπρεπε να φτιάχνεις τις δικές σου ευχετήριες κάρτες, αρχηγέ Μπόνγκο!»).

Όσον αφορά τον ιδεολογικό άξονα δημιουργείται μια αντίληψη πως τα άτομα που ασχολούνται με παραιομίες και κομπίνες, που συναναστρέφονται με τον υπόκοσμο και δεν κατέχουν κάποια θέση υψηλού κύρους, αλλά ούτε ανήκουν στη μεσαία κοινωνική τάξη, μιλούν τη γλώσσα της πιάτσας, την αργκό, δε χρησιμοποιούν την πρότυπη ποικιλία και δεν ακολουθούν κανόνες ευγενείας. Στιγματίζονται αυτοί οι χαρακτήρες ως λιγότερο μορφωμένοι/ες.

3.6.3. Μπόνι και Στου Χοπς

Η Μπόνι Χοπς είναι ένα θηλυκό κουνέλι, σύζυγος του Στου Χοπς και μητέρα της Τζούντι και άλλων 275 κουνελιών. Ζει στο σπίτι της οικογένειας Χοπς στο Μπάνιμπουργκ.

Η κυρία Χοπς αγαπάει και υποστηρίζει την κόρη της, αλλά αγχώνεται πολύ με το γεγονός ότι η Τζούντι μετακομίζει στη Ζουόυπολη, για να γίνει αστυνομικός και δείχνει να ανακουφίζεται όταν μαθαίνει όταν την τοποθέτησαν στα παρκόμετρα.

Είναι υποστηρικτική, φιλική, λογική και υπερπροστατευτική. Κάνει ό,τι μπορεί με τον σύζυγό της για να πείσουν την Τζούντι ότι θα ήταν καλύτερα να γίνει αγρότισσα καρότων, με την Μπόني να λέει ότι θα είναι δύσκολο ή και αδύνατο να γίνει αξιωματικός. Αργότερα τους δείχνει να παρακολουθούν την τελετή αποφοίτησης της Τζούντι με ένα μείγμα υπερηφάνειας και ανησυχίας. Στη συνέχεια, την αποχαιρετούν στον σιδηροδρομικό σταθμό του Μπάνιμπουργκ, ενώ της δίνουν και ένα μπουκάλι με απωθητικό σπρέι για αλεπούδες.

Ο Στου Χοπς είναι σύζυγος της Μπόني και πατέρας της Τζούντι. Είναι επιφυλακτικός, συντηρητικός και προστατευτικός. Ανησυχεί κι αυτός για τη μετακόμιση της Τζούντι, καθώς θεωρεί πως πολλά από τα ζώα που μένουν στη Ζωούπολη είναι αναξιόπιστα, όπως οι αλεπούδες.

Στον γλωσσολογικό άξονα/ανάλυση ρεπερτορίου η Μπόني και ο Στου μιλούν κυρίως την καθομιλουμένη (π.χ. σκ.1, σ.3: «*Λοιπόν, αφήσαμε τα όνειρα και νοικοκυρευτήκαμε. Ε, Μπόني;*»), σκ.1, σ.15: «*Ο μπαμπάς, εγώ, εσύ και τα διακόσια εβδομήντα πέντε κουνελοαδέρφια σου θα αλλάζουμε τον κόσμο*») και η Μπόني χρησιμοποιεί και μια φράση με μέρη του σώματος (σκ.10, σ.15: «*μας άνοιγες τα μάτια*»). Σε κάποια σημεία γίνεται χρήση και της πρότυπης ποικιλίας (π.χ. σκ.1, σ.18: «*είναι ευγενές επάγγελμα*»), σκ.10, σ.16: «*Και μάλιστα εξελίχθηκε σε έναν από τους κορυφαίους ζαχαροπλάστες της κομητείας μας.*»). Επίσης αξιοποιούν το γυναικείο συνομιλιακό ύφος τόσο η Μπόني (επιφωνήματα: σκ.1, σ.19: «*Χμμ!*»), σκ.1, σ.4: «*Ω, ναι!*»), προσφωνήσεις σε τρίτα πρόσωπα: σκ.1, σ.7: «*χρυσό μου*»), όσο και ο Στου (επιφωνήματα: σκ.3, σ.2: «*Χο, χο, χο!*»), σκ.1, σ.20: «*Α!*»), παιχνιδιάρικο υποκοριστικό ονόματος: σκ.10, σ.5: «*Γεια σου, Τζουντ. Τζούντι τρομερή.*»). Επιπρόσθετα παρατηρείται πως ο ένας συμφωνεί με τον άλλο και συμπληρώνουν ο ένας τον άλλο κατά την εναλλαγή των διαλόγων. Η Μπόني δείχνει να συμφωνεί με τον σύζυγό της και να επιβεβαιώνει αυτά που λέει (π.χ. σκ.1, σ.4: «*Ακριβώς Στου.*»), σκ.1, σ.21: «*Έχεις δίκιο.*»), ενώ ο Στου επιδιώκει την επιβεβαίωση από τη σύζυγό του (π.χ. σκ.1, σ.3: «*Ε, Μπόني;*»). Ο Στου χρησιμοποιεί και την επιφωνηματική έκφραση επιδοκίμασias προς τη γυναίκα του «*Πες τα χρυσόστομη!*» (σκ.1, σ.18), η οποία χρησιμοποιείται για κάποιον/α που λέει θαρρετά τις απόψεις που έπρεπε να ειπωθούν και που για κάποιον λόγο κανένας/καμία δεν τολμούσε να πει. Στην προκειμένη περίπτωση η Μπόني προσπαθεί να πείσει την κόρη της να εγκαταλείψει το όνειρό της να γίνει αστυνόμος και να ακολουθήσει το επάγγελμα των γονιών της, να συνεχίσει τη φάρμα καρότων. Ακόμη ο Στου χρησιμοποιεί την παλαική φράση «*Κατά φωνή!*» (σκ.10, σ.12), που είναι συντόμευση της φράσης «*Κατά φωνή και ο γάιδαρος*». Στην αρχαία Ελλάδα τον γάιδαρο τον θεωρούσαν ιερό ζώο κι όταν ένας γάιδαρος μούγκριζε, έλεγαν πως είναι σημάδι από τους Θεούς πως θα κέρδιζαν τον αντίπαλό τους. Εδώ τη φράση αυτή τη λέει ο Στου, γιατί εμφανίζεται ο Γυδεών, ενώ συζητούσαν γι' αυτόν και τον έχει σε ιδιαίτερη εκτίμηση, καθώς έχει αλλάξει προς το καλύτερο και πλέον συνεργάζονται. Είναι άξιο να αναφερθεί πως γίνεται και χρήση της γλώσσας των νέων από την Μπόني με τη χρήση κενών αντωνυμικών στοιχείων (π.χ. σκ.10, σ.25: «*του ' στριψε*»), σκ.10, σ.28: «*μην τα παραλέμε*») και χρήση της γλώσσας της πιάτσας κι από τον Στου (π.χ. σκ.10, σ.26: «*Παραλίγο να κάνει τη μάνα σου μαύρη στο ξύλο.*») και από την Μπόني (π.χ. σκ.10, σ.28: «*είχε βαρύ χέρι ο άτιμος*»). Τέλος, η Μπόني κάνει αναφορά στο επάγγελμα της αστυνομικής (σκ.1, σ.7). Συνήθως στα επαγγέλματα χαμηλού κύρους συναντώνται

διαφορετικές καταλήξεις για τα δύο φύλα (π.χ. ο περιπτεράς- η περιπτερού), ενώ στα επαγγέλματα υψηλού κύρους χρησιμοποιείται το επίθημα αρσενικού επαγγελματικού ονόματος με αλλαγή στο άρθρο (π.χ. η φαρμακοποιός). Σε όλη την ταινία οι υπόλοιποι/ες ήρωες και ηρωίδες αναφέρονται στο συγκεκριμένο επάγγελμα με τον δεύτερο τρόπο και λένε «η αστυνόμος». Αντίθετα, η μητέρα της Τζούντι αλλάζει την κατάληξη. Αυτό συμβαίνει πιθανόν για δύο λόγους. Πρώτον η Μπόνι είναι από την επαρχία και δεν είναι μορφωμένη και δεύτερον θέλει να αναφερθεί υποτιμητικά σε αυτό λέγοντας πως ένας λαγός και πόσο μάλλον θηλυκός δεν μπορεί να ανταπεξέλθει σε ένα καθαρά ανδροκρατούμενο επάγγελμα.

Όσον αφορά τον σημειωτικό άξονα/ανάλυση χαρακτήρων η Μπόνι Χοπς είναι ένα ευρωπαϊκό κουνέλι από το Μπανιμπάρου. Είναι μητέρα 276 κουνελιών και βοηθά στην οικογενειακή επιχείρηση της φάρμας καρότων.

Το όνομα *Bonnie* προέρχεται από τη σκωτσέζικη γλώσσα και σημαίνει *όμορφη, ελκυστική*, ενώ στα γαλλικά η λέξη *bonne* σημαίνει *καλή* και στα λατινικά το *bonus* σημαίνει κι αυτό *καλό*.

Η Μπόνι είναι λίγο ψηλότερη από την κόρη της, Τζούντι και έχει γκριζα γούνα και μοβ μάτια, όπως ακριβώς και η Τζούντι. Έχει πεταχτά αυτιά και είναι στρουμπουλή. Το ντύσιμό της είναι πολύ σεμνό και συντηρητικό. Φορά πάντα μακριές φούστες και από πάνω αμάνικες μπλούζες ή πουκάμισα. Εμφανίζεται με τέσσερα διαφορετικά σύνολα κατά τη διάρκεια της ταινίας. Η πρώτη αμφίεση αποτελείται από μια ροζ καρό μπλούζα και μια μπλε φούστα με μοτίβα καρότου, η δεύτερη από μία ροζ αμάνικη μπλούζα με την ίδια φούστα, η τρίτη από μια γαλάζια καρό μπλούζα με μπλε φούστα και η τέταρτη από ένα μπλε αμάνικο πουκάμισο με την προαναφερθείσα μπλε φούστα (εικ. 26, 27, 28, 29).

Ο Στου Χοπς είναι και αυτός ένα ευρωπαϊκό κουνέλι από το Μπανιμπάρου. Είναι ένας γνωστός αγρότης της περιοχής με μια φάρμα καρότων. Είναι οικογενειάρχης και ζει με τη γυναίκα του και τα 276 παιδιά του.

Το όνομά του «Στου» (στα αγγλικά *Stu*) αποτελεί μια συντόμευση του βρετανικού ονόματος *Stewart* ή *Stuart* και προέρχεται από την παλαιά αγγλική λέξη *steward*. Η λέξη *ward* σημαίνει φύλακας και η λέξη *stig* σημαίνει σπίτι (φύλακας του σπιτιού). Στην Αγγλία πριν από τη Νορμανδική κατάκτηση, ο *steward* ήταν ένας αξιωματούχος που έλεγχε τις οικιακές υποθέσεις ενός νοικοκυριού, ιδίως ενός βασιλικού νοικοκυριού. Μετά την κατάκτηση, ο όρος χρησιμοποιήθηκε ως ισοδύναμος του *Seneschal*, δηλαδή του διαχειριστή ενός αρχοντικού ή ενός κτήματος. Έτσι και ο Στου είναι ένας ανήσυχος και υπερπροστατευτικός πατέρας, που αγχώνεται και φοβάται με το παραμικρό.

Το επίθετο και της Μπόνι και του Στου «Χοπς» (στα αγγλικά *Horps*) παραπέμπει στον τρόπο που περπατάνε τα κουνέλια.

Ο Στου έχει καστανή γούνα, καστανά μάτια και μεγάλα πεταχτά αυτιά. Είναι λίγο ψηλότερος από την Μπόνι αλλά και πιο παχουλός και φορά συνέχεια πουκάμισα, από μέσα ένα λευκό φανελάκι και από κάτω φόρμα εργασίας με τιράντες. Εμφανίζεται να φοράει τρία διαφορετικά πουκάμισα (πορτοκαλί, πράσινο καρό και μπλε καρό) και δυο

διαφορετικά ζευγάρια φόρμες (μπλε και λαδί). Στο κεφάλι φορά ένα πράσινο καπέλο που απεικονίζει ένα καρότο στο μπροστινό του μέρος (εικ. 26, 27, 28, 29).

Στον ελεύθερο χρόνο του τού αρέσει να παίζει επιτραπέζια παιχνίδια. Απεχθάνεται τις πολυπληθείς μεγαλουπόλεις, γιατί ενέχουν πολλούς κινδύνους και γι' αυτό δε θέλει η κόρη του να εργαστεί στη Ζωούπολη. Επιπρόσθετα δεν του αρέσουν τα αρπακτικά και μάλιστα δείχνει αρκετά προκατειλημμένος απέναντι σε αυτά. Προτιμά να μένει στην επαρχία, όπου υπάρχει ηρεμία και ασφάλεια, να νιώθει σιγουριά και να ζει μια καθημερινή ρουτίνα χωρίς εκπλήξεις. Η ζωή του μοιάζει αρκετά μονότονη και αδιάφορη, ενώ ο ίδιος συντηρητικός και καθόλου ανοιχτόμυαλος.

Τέλος, το φορητό που χρησιμοποιεί η φάρμα Χοπς έχει δόντια λαγού στην μπροστινή μάσκα, έχει μπλε ξεθωριασμένο χρώμα και είναι αρκετά παλιό. Το οδηγούν τόσο οι γονείς, όσο και η ίδια η Τζούντι.

Σχετικά με τον κοινωνιογλωσσολογικό άξονα/ανάλυση χαρακτήρων η Μπόνι και ο Στου σε όλη τη διάρκεια της ταινίας συνομιλούν μονάχα με οικεία πρόσωπα, οικογένεια, φίλους/ες και γνωστούς/ές. Έτσι επιλέγουν τον ενικό αριθμό και δείχνουν να ανταποκρίνονται στις επικοινωνιακές περιστάσεις. Στην κόρη τους μιλούν με αρκετή γλυκύτητα (π.χ. σκ.1, σ.7: «χρυσό μου») και δείχνουν να νοιάζονται και να ανησυχούν γι' αυτήν. Εκφράζουν τη στοργή τους και το ενδιαφέρον τους με τρυφερότητα, όπως συνηθίζουν οι γονείς στα παιδιά τους. Κάποιες φορές μάλιστα γίνονται υπερβολικά προστατευτικοί.

Όσον αφορά τον ιδεολογικό άξονα δημιουργείται το στερεότυπο πως οι άνθρωποι της επαρχίας ασχολούνται κυρίως με αγροτικά επαγγέλματα, φορούν πρόχειρα και συντηρητικά ρούχα, μιλούν την καθομιλουμένη και είναι οικογενειάρχες. Μάλιστα εδώ οι Μπόνι και Στου παρουσιάζονται επιφυλακτικοί με τη μεγαλούπολη, γιατί δεν έχουν ζήσει εκεί και έχουν συνηθίσει σε χαλαρούς και ήρεμους ρυθμούς.

3.6.4. Γυδεών

Ο Γυδεών Γκρέι ενσαρκώνει έναν δευτερεύοντα ρόλο στην ταινία κινουμένων σχεδίων. Ως παιδί, ο Γυδεών ήταν ένας νταής, στον οποίο η Τζούντι προσπάθησε να υπερασπιστεί τους/τις φίλους/ες της, γεγονός που οδήγησε σε μια σύγκρουση μεταξύ τους, κατά την οποία η Τζούντι δέχτηκε σωματική και λεκτική επίθεση από τον Γυδεών. Αυτή η δυσάρεστη αντιπαράθεση άφησε στην Τζούντι έναν ελαφρύ φόβο για τις αλεπούδες.

Στην αρχή της ταινίας εμφανίζεται ως ένας πολύ αγενής, αλαζόνας, βίαιος και κακός χαρακτήρας, ένας νταής. Είναι πιθανό να ήταν λιγότερο μορφωμένος από άλλα παιδιά της ηλικίας του, βλέποντας πως προφέρει το «DNA» ως «ντινέι». Φαίνεται να είναι αρκετά ανασφαλής, αλλά μια επιβλητική φυσική παρουσία και μια συνοδεία, που αποτελείται κυρίως από τον Τράβις, του προσδίδουν μια κάποια προσωπική ασφάλεια που συνηθίζεται σε τύπους εκφοβισμού. Τουλάχιστον για την Μπόνι και τον Στου Χοπς, ενισχύει το στερεότυπο ότι οι αλεπούδες είναι κακές και αναξιόπιστες.

Προς το τέλος της ταινίας φαίνεται ότι έχει πραγματικά εξομαλυνθεί, καθώς αναφέρεται ως ένας από τους καλύτερους σεφ ζαχαροπλαστικής στην περιοχή και

γίνεται πραγματικά απολογητικός, πιο ώριμος και ευγενικός. Δείχνει σεβασμό και βαθιά μετανιωμένος για ότι έκανε μικρός.

Στον γλωσσολογικό άξονα/ανάλυση ρεπερτορίου ο Γυδεών στην αρχή της ταινίας παρουσιάζεται ως ένας νταής που εκμεταλλευόταν τα πιο αδύναμα και μικρόσωμα πλάσματα. Γι' αυτό και χρησιμοποιεί τη γλώσσα της πιάτσας, την αργκό και μιλάει πιο μάγκικα (π.χ. σκ.2, σ.5: «σε τι σαλταρισμένο κόσμο ζεις», σκ.2, σ.1: «μη σου κάνω τον προβατένιο πισινό μαύρο», σκ.10, σ.33: «αλαμπουρνέζικα») και ταυτόχρονα αξιοποιεί και στοιχεία της γλώσσας των νέων, όπως το υβριστικό λεξιλόγιο (π.χ. σκ.2, σ.7: «ανόητο», σκ.10, σ.18: «στόκος», σκ.2, σ.5: «τελειωμένη»). Προσπαθεί επίσης να χρησιμοποιήσει την αγγλική λέξη «DNA» μη ξέροντας πώς προφέρεται σωστά και θέλοντας να το παίξει έξυπνος το λέει: «ντινέι» (σκ.2, σ.7). Μάλιστα όταν τον διορθώνει ο ακόλουθός του, Τράβις, του θυμώνει και του μιλά απότομα (σκ.2, σ.9: «Δε ρώτησα την άποψή σου, Τράβις»). Αυτό αποτελεί μια αποτυχημένη προσπάθεια γλωσσικού περάσματος του Γυδεών, που καταλήγει σε διόρθωσή του από τον Τράβις. Ακόμη χρησιμοποιεί και υποκοριστικά λέξεων θέλοντας να υποβαθμίσει τη συνομιλήτριά του, Τζούντι (π.χ. σκ.2, σ.13: «λαγουδάκι», σκ.2, σ.7: «εργάκι»). Όταν πια έχει μεγαλώσει κι έχει γίνει ένας γνωστός ζαχαροπλάστης, εμφανίζεται να χρησιμοποιεί την πρότυπη ποικιλία (π.χ. σκ.10, σ.18: «*Ηθελα να σου ζητήσω συγγνώμη για το πώς φερόμουν μικρός. Είχα πολλές ανασφάλειες που εκδηλώνονταν με τη μορφή ανεξέλεγκτης οργής και επιθετικότητας.*»). Βέβαια στο ίδιο σημείο συμπληρώνει λέγοντας «*Ημουν τεράστιος στόκος*» (σκ.10, σ.18) μεταβαίνοντας απότομα στη γλώσσα της πιάτσας, κάτι που προκαλεί ανατροπή και γέλιο.

Όσον αφορά τον σημειωτικό άξονα/ανάλυση χαρακτήρων, με εξαίρεση τον Νικ Γουάιλντ και μια μικρή εμφάνιση της κυρίας Γουάιλντ, ο Γυδεών είναι η μόνη άλλη κόκκινη αλεπού που εμφανίζεται στην ταινία.

Ο Γυδεών είναι ένα αρσενικό όνομα εβραϊκής προέλευσης που μεταφράζεται στα εβραϊκά ως «feller» ή «hewer», δηλαδή «μεγάλος πολεμιστής» και μπορεί επίσης να ερμηνευτεί ως «αυτός που έχει ένα κούτσουρο αντί για χέρι» ή «αυτός που κόβει». Γεδεών έλεγαν και έναν βιβλικό δικαστή και ηγέτη που εντυπωσίαζε με τις πολεμικές του ικανότητες. Ο Γυδεών εμφανίζεται στην ταινία αρχικά ως ένας νταής που εκβιάζει αδύναμα ζώα και τα εκμεταλλεύεται. Χρησιμοποιεί τη δύναμή του και το γεγονός ότι είναι αρπακτικό, για να τρομοκρατήσει και να κάνει αυτό που θέλει.

Ως παιδί, η άκρη της ουράς του Γυδεών είναι λευκή, αλλά όταν είναι ενήλικας έχει ένα βαθύ κόκκινο-καφέ χρώμα, όπως του Νικ Γουάιλντ. Τα μαλλιά του μοιάζουν με τα μαλλιά του Μπάιρον Χάουαρντ, ο οποίος είναι ο σκηνοθέτης της ταινίας. Ο Γυδεών είναι μια παχουλή φηγούρα με κόκκινη γούνα, κρεμ μουσούδα, σκούρα μοβ μύτη, καστανόξανθα μαλλιά και μπλε μάτια.

Στην παιδική του ηλικία παρουσιάζεται με μια ολόσωμη μπλε τζιν φόρμα με τιράντες και γαλάζια μπλούζα κοντομάνικη με γιακά (εικ. 31). Όταν πια έχει γίνει ενήλικας, γίνεται γνωστό πως είναι ζαχαροπλάστης και εμφανίζεται με ανάλογη στολή. Φορά ένα μπλε τζιν, ένα λευκό φανελάκι, ένα μπλε καρό πουκάμισο με κοντά μανίκια και μια ροζ ποδιά με μια πίτα ζωγραφισμένη μπροστά. Ακόμη φαίνεται να οδηγεί ένα βανάκι ροζ με την επιγραφή «*Gideon Grey's real good baked stuff*», δηλαδή «*τα καλοψημένα νόστιμα πράγματα του Γυδεών Γκρέι*» (εικ.32).

Ο Γυδεών στο τέλος της ταινίας εμφανίζεται ως ένας γνωστός αρτοποιός και ζαχαροπλάστης της επαρχίας Μπανιμπάρου και συνεργάτης της Μπόφι και του Στου Χοπς.

Σχετικά με τον κοινωνιογλωσσολογικό άξονα/ανάλυση χαρακτήρων ο Γυδεών φαίνεται πως ανταποκρίνεται στην εκάστοτε επικοινωνιακή περίσταση. Στην Τζούντι και σε άλλους/ες συνομηλίκους/ες μιλά στον ενικό αριθμό, ενώ στους γονείς της Τζούντι που είναι μεγαλύτεροί του και μάλιστα πλέον συνεργάζονται και επαγγελματικά μιλά στον πληθυντικό. Μάλιστα τον πατέρα της τον αποκαλεί «Κύριε Χοπς» (σκ.10, σ.22).

Όσον αφορά τον ιδεολογικό άξονα δημιουργείται μια στερεοτυπική αντίληψη πως άτομα που κατάγονται από την επαρχία και ασκούν χαμηλού κύρους επαγγέλματα, όπως οι ζαχαροπλάστες και οι αρτοποιοί, μιλούν την καθομιλουμένη και τη γλώσσα της πιάτσας και όχι την πρότυπη ποικιλία. Μάλιστα φαίνεται πως ακόμη κι όταν τη χρησιμοποιούν, τη χρησιμοποιούν λανθασμένα (σκ.2, σ.7: «ντινέι») ή την αναμειγνύουν με στοιχεία της αργκό (σκ.10, σ.18: «στόκος»).

3.6.5. Μπελγουέδερ

Η βοηθός Δημάρχου Μπελγουέδερ είναι ο πραγματικός «κακός» της ταινίας, που παραμένει κρυφός για μεγάλο μέρος της. Είναι βοηθός του πανίσχυρου Δημάρχου Λεοντόκαρδου, ο οποίος πολλές φορές την εξευτελίζει, όταν εκείνη δεν ανταποκρίνεται στον επιθυμητό βαθμό στις επιθυμίες του. Με την πάροδο του χρόνου άρχισε να περιφρονεί τα αρπακτικά και έβαλε στόχο να κάνει τη Ζωούπολη μια πόλη, όπου τα θηράματα θα κυριαρχούν και τα αρπακτικά θα χαρακτηρίζονται απλώς ως άχρηστα.

Για να το καταφέρει αυτό, συμμάχησε με κριάρια που συμερίζονταν τα αισθήματά της και χρησιμοποίησε λουλούδια, τα λεγόμενα «άγρια ουρλιαχτά» για να δημιουργήσει ένα φάρμακο ικανό να μετατρέψει τα πολιτισμένα θηλαστικά σε άγρια. Μόλις τα αρπακτικά θα θεωρούνταν πολύ επικίνδυνα για την κοινωνία, ο Λεοντόκαρδος θα απομακρυνόταν από το αξίωμα από φόβο κι έτσι η Μπελγουέδερ θα αναλάμβανε Δήμαρχος της πόλης.

Θα μπορούσε να χαρακτηριστεί και ως λύκος μεταμφιεσμένος σε πρόβατο. Επιφανειακά μοιάζει με ένα γλυκό πρόβατο, ενώ μέσα της κρύβει ένα αδίστακτο μυαλό. Πίσω από την πραότητα της κρύβεται μια διαβολική προσωπικότητα. Ενώ αρχικά φαίνεται να είναι ήπιων τόνων, ευγενική, ήρεμη, που την εκμεταλλεύονται όλοι/ες, τελικά αποδεικνύεται πως είναι διπρόσωπη, νευρική, ψυχρή και δολοπλόκα. Φαίνεται αδέξια και καταπονημένη, ενώ στην πραγματικότητα είναι αριστοτέχνης και θανατηφόρα πονηρή. Είναι απατεώνας, διψασμένη για εξουσία, κοινωνιοπαθής και πολύ χειριστική. Ακόμη κι έτσι όμως, δείχνει μια συμπάθεια απέναντι στα θηράματα που περνούν δοκιμασίες από τα αρπακτικά, όπως για παράδειγμα με την Τζούντι.

Στον γλωσσολογικό άξονα/ανάλυση ρεπερτορίου η Μπελγουέδερ εμφανίζεται να χρησιμοποιεί την πρότυπη ποικιλία (π.χ. σκ.9, σ.17: «Είναι ωραίο να εκτιμούν τη δουλειά σου.», σκ.9, σ.21: «Ήταν μεγάλη μου χαρά που μπόρεσα...», σκ.5, σ.34: «Η πρωτοβουλία ένταξης θηλαστικών έχει αρχίσει να αποδίδει.»). Ακόμη αξιοποιεί στοιχεία του γυναικείου συνομιλιακού ύφους, όπως τα υποκοριστικά λέξεων (π.χ. σκ.3,

σ.8: «μικρούληδες»), δάνειες λέξεις (π.χ. σκ.5, σ.38: «οκ;») και επιφωνήματα (π.χ. σκ.9, σ.1: «Ε, κύριε!», σκ.9, σ.1: «Ω! Δήμαρχε! Ω! Συγγνώμη!», σκ.3, σ.4: «Μμμ. Α, ναι.»). Τέλος, προσπαθεί να δείξει ότι πέρα από βοηθός δημάρχου, μπορεί να είναι και πιο χαλαρή και μέσα σε όλα και να μιλήσει πιο «μάγικα» (π.χ. σκ.9, σ.13: «Καλά, πολύ ενδιαφέρον αυτό.», σκ.9, σ.19: «δεν του άρεσε καθόλου, μεταξύ μας», σκ.9, σ.21: «Να πάρει!», σκ.9, σ.3: «Λιοντάρι σου λέει μετά.»). Βέβαια δεν το κάνει με μεγάλη επιτυχία αφού και πάλι διατηρεί την πρότυπη ποικιλία κι ο λόγος της δε χαλαρώνει αρκετά. Είναι εμφανές λοιπόν πως καταβάλλει προσπάθεια γι' αυτό.

Όσον αφορά τον σημειωτικό άξονα/ανάλυση χαρακτήρων το όνομά της στα αγγλικά («bellwether») αναφέρεται στο πρόβατο που οδηγεί το κοπάδι. Αυτό ταιριάζει με την Μπελγουέδερ, αν σκεφτεί κανείς ότι είναι η αρχηγός μιας ομάδας προβάτων: ο Νταγκ, ο Γούλτερ, ο Τζέσι, ο κακοποιός Πρόβατο, και δύο άλλα ανώνυμα πρόβατα στην ιδιωτική της δύναμη ασφαλείας.

Η Μπελγουέδερ είναι ένα μικρό, εύθραυστο πρόβατο. Φοράει κόκκινα γυαλιά πάνω από τα μεγάλα πράσινα μάτια της. Έχει το χνουδωτό λευκό μαλλί της χτενισμένο σε σχήμα πον-πον στο κεφάλι της. Έχει επίσης μεγάλα, χνουδωτά αυτιά και οπλές για χέρια και πόδια. Φοράει ένα βαθύ μπλε παλτό πάνω από ένα φόρεμα με σχέδιο που μοιάζει με φύλλο (εικ. 33).

Της αρέσουν πολύ τα μπιχλιμπίδια. Αγαπά την εκτίμηση, την επιτυχία και τη δύναμη και σιχάινεται την υποτίμηση και την εξαπάτηση.

Στην αρχή της ταινίας εμφανίζεται ως βοηθός Δημάρχου, στη μέση της ταινίας ως Δήμαρχος, ενώ στο τέλος εμφανίζεται και ως αρχηγός τρομοκρατών, όταν πια αποκαλύπτεται το πραγματικό πρόσωπό της.

Σχετικά με τον κοινωνιογλωσσολογικό άξονα/ανάλυση χαρακτήρων η Μπελγουέδερ ανταποκρίνεται στις επικοινωνιακές περιστάσεις, καθώς στον ανώτερό της και δήμαρχο της Ζωούπολης μιλά στον πληθυντικό αριθμό (π.χ. σκ.9, σ.3: «Σας παρακαλώ, σας παρακαλώ...»), ενώ με εκείνους/ες που νιώθει οικεία και άνετα στον ενικό αριθμό, όπως με την Τζούντι (π.χ. σκ.3, σ.8: «Ξέρεις, ε;»). Όπως και να έχει παραμένει ευγενική σε κάθε περίπτωση (π.χ. σκ.9, σ.1: «Συγγνώμη!», σκ.9, σ.13: «Ορίστε!»).

Όσον αφορά τον ιδεολογικό άξονα δημιουργείται μια στερεοτυπική αντίληψη πως όσοι/ες κατέχουν θέσεις, όπως αυτή του/της βοηθού ή του/της γραμματέα, είναι πιο αδύναμοι/ες με χαμηλό κύρος, μιλούν χρησιμοποιώντας πολλά επιφωνήματα, ίσως από άγχος και φόβο προς τους/τις ανώτερους/ές τους.

3.6.6. Δήμαρχος

Ο Δήμαρχος Λεοντόκαρδος είναι ένας από τους σημαντικούς χαρακτήρες της Ζωούπολης και όπως υποδηλώνει και το όνομά του, είναι δήμαρχος της ομώνυμης πόλης και μάλιστα ο 52^{ος} δήμαρχος. Είναι ένας δυναμικός ηγέτης, που νιώθει μεγάλη υπερηφάνεια για την ποικιλομορφία που παρουσιάζει η πόλη αυτή. Στόχος του είναι να μπορέσουν όλοι και όλες να έχουν μια ευκαιρία να ζήσουν το όνειρό τους και να υπάρχει ισότητα κι έτσι επινοεί τη φράση: «Στη Ζωούπολη ο καθένας μπορεί να γίνει τα πάντα». Ο Δήμαρχος είναι ένας από τους λίγους χαρακτήρες της ταινίας που δεν έδειξαν καθόλου ρατσισμό κρίνοντας τους/τις άλλους/ες.

Ο Δήμαρχος συνοδεύεται σχεδόν πάντα από τη βοηθό του, Μπελγουέδερ, την οποία αντιμετωπίζει περισσότερο ως γραμματέα και υποχείριό του. Δε δείχνει να τη σέβεται, τη διατάζει, της αναθέτει συνεχώς μεγάλο φόρτο εργασίας και την παραμερίζει όταν βρίσκονται σε δημόσιο χώρο, ώστε να κλέψει αυτός τις εντυπώσεις. Επιπρόσθετα πολλές φορές της απευθύνεται με υποτιμητικά ονόματα (π.χ. Σαβουρογουέδερ) δείχνοντας έτσι ένα σκληρό και ψυχρό πρόσωπο προς τους/τις κατώτερούς/ές του. Αυτό βέβαια θα γίνει αφορμή κατά τη διάρκεια της ταινίας η Μπελγουέδερ να θελήσει να πάρει εκδίκηση για τη συμπεριφορά του αυτή.

Αποτελεί μια αρκετά αμφιλεγόμενη προσωπικότητα. Από τη μια είναι ένας ευγενής ηγέτης που εμπνέει το κοινό του και το γοητεύει με τη θέλησή του να διασφαλιστεί ισοτιμία και ασφάλεια για τους πολίτες και την πόλη. Από την άλλη όμως, δε διστάζει να καταφύγει και σε παράνομες πράξεις για να πετύχει τους στόχους του. Επιπλέον οι πράξεις του δεν ήταν πάντα ανιδιοτελείς. Νοιάζεται πολύ για τη φήμη του και οι αποφάσεις που παίρνει αποσκοπούν στην εύνοια του κοινού και στην εξασφάλιση της θέσης του Δημάρχου.

Δεν ανέχεται την ανικανότητα και γίνεται πολύ επιβλητικός και απότομος με όσους/ες εργάζονται στενά μαζί του. Αυτό φαίνεται στη συμπεριφορά της Μπελγουέδερ, η οποία δείχνει να αγχώνεται, όταν εκείνος φωνάζει και τρέχει συνεχώς να τον προλάβει. Ακόμη και ο αρχηγός Μπόνγκο αναστατώνεται κάθε φορά που γίνεται αναφορά στο πρόσωπο του Δημάρχου και αποφεύγει να του δείξει ότι είναι αντίθετος με κάποιες αποφάσεις του.

Στον γλωσσολογικό άξονα/ανάλυση ρεπερτορίου παρατηρείται πως ο Δήμαρχος Λεοντόκαρδος χρησιμοποιεί κυρίως την πρότυπη ποικιλία, ιδίως όταν παρακολουθείται από το κοινό και μελλοντικούς/ές ψηφοφόρους, όπως για παράδειγμα στην ανάθεση καθηκόντων στην Τζούντι που γίνεται παρουσία κοινού (π.χ. σκ.3, σ.5: «Τζούντι, είναι πολύ μεγάλη μου τιμή να σου αναθέσω και επισήμως τα καθήκοντά σου στην καρδιά της Ζωούπολης.», σκ.3, σ.1: «Ως δήμαρχος της Ζωούπολης ανακοινώνω με μεγάλη μου χαρά ότι η πρωτοβουλία για την ένταξη των θηλαστικών στην αστυνομία απέφερε τον πρώτο απόφοιτο της αστυνομικής ακαδημίας.»). Σε αυτό το σημείο φαίνεται πως ο δήμαρχος δε χρησιμοποιεί το θηλυκό γένος, αλλά το αρσενικό, παρόλο που αναφέρεται στην Τζούντι (σκ.3, σ.1: «τον πρώτο απόφοιτο») παράγοντας έτσι ανισότητα και γλωσσικό σεξισμό. Αντιθέτως, όταν δεν τον ακούν πιθανοί/ές ψηφοφόροι, στη βοηθό του μιλά χρησιμοποιώντας την καθομιλουμένη και χρησιμοποιεί και στοιχεία της γλώσσας των νέων. Όταν νευριάζει μαζί της και θέλει να τη μειώσει, δημιουργεί μια νέα σύνθετη λέξη παίζοντας με το όνομά της και συνδυάζοντάς το με τη λέξη «σαβούρα» που είναι λέξη της αργκό και χρησιμοποιείται και όταν θέλει κάποιος/α να μιλήσει υποτιμητικά σε κάποιον/α άλλον/η (π.χ. σκ.9, σ.18: «Σαβουρογουέδερ»).

Όσον αφορά τον σημειωτικό άξονα/ανάλυση χαρακτήρων το μικρό όνομα του Λεοντόκαρδου (καρδιά λιονταριού) προέρχεται από την αγγλική «Lionheart» που είναι ένας συνδυασμός των λέξεων «Leo» και «Theodore».

Ο Δήμαρχος Λεοντόκαρδος είναι ένα μεγάλο, επιβλητικό λιοντάρι με χρυσοκάστανο τρίχωμα. Έχει καστανά μάτια, μεγάλη μαύρη μύτη, μεγάλο πηγούνι και μακριά μουστάκια. Ο Δήμαρχος φοράει ένα ανοιχτό μπλε επαγγελματικό πουκάμισο, μια

κόκκινη γραβάτα κι από πάνω φοράει ένα βαθύ μπλε επαγγελματικό κοστούμι. Είναι μεγαλόσωμος και μυώδης, με φαρδύ στήθος και δυνατά πόδια με λευκά νύχια. Είναι φανερό ότι συμπεριφέρεται με αξιοπρέπεια και υπερηφάνεια, επιδεικνύοντας το μεγαλείο του σε κάθε του βήμα, από τη μακριά, μαστιγωτή ουρά του μέχρι την πυκνή, χρυσή χαίτη του (εικ. 30).

Έχει μικρές ουλές στη μύτη του. Στην πραγματική ζωή, ένα αρσενικό ενήλικο λιοντάρι θα αποκτούσε αυτές τις ουλές από μάχες με άλλα λιοντάρια για την επικράτεια και τα μέλη της αγέλης.

Είναι ο 52^{ος} δήμαρχος της Ζωούπολης, είναι δήμαρχος για περισσότερα από 15 χρόνια και είναι αυτός που εφηύρε το σύνθημα «Στη Ζωούπολη ο καθένας μπορεί να γίνει τα πάντα». Το ότι ο Λεοντόκαρδος έχει τη βοήθεια της Μπελγουέδερ, που είναι ένα πρόβατο, είναι πιθανότατα μια αναφορά στο βιβλικό χωρίο «Το λιοντάρι και το αρνί».

Του αρέσει η φήμη, η δύναμη και η επιτυχία, ενώ μισεί την ανικανότητα, την καθυστέρηση και τη μισαλλοδοξία. Ακόμη του αρέσει το περιοδικό «Fancy Cat Magazine» και δεν του αρέσει να σπιλώνεται η φήμη του, να χάνει στις εκλογές και να βρίσκεται η πόλη του σε κίνδυνο.

Σχετικά με τον κοινωνιογλωσσολογικό άξονα/ανάλυση χαρακτήρων γίνεται αντιληπτό πως ο δήμαρχος μιλά ευγενικά μόνο παρουσία κοινού στη συνεργάτιδά του (π.χ. σκ.3, σ.3: «*Βοηθέ Μπελγουέδερ*», σκ.3, σ.5: «*Ευχαριστώ*»). Όταν βρίσκονται μόνοι τους, μιλά απότομα, με αγένεια, της φωνάζει και χρησιμοποιεί και προστακτική (π.χ. σκ.3, σ.9: «*Μπελγουέδερ, στην άκρη. Άντε!*», σκ.9, σ.2: «*Τελείωνε!*», σκ.9, σ.2: «*Τακτοποίησε το εσύ!*», σκ.9, σ.2: «*ακύρωσε*», σκ.9, σ.18: «*Σαβουρογουέδερ*») (υφολογικό χιούμορ ως επακόλουθο της γνωσιακής αντίθεσης). Σε ολόκληρη την ταινία δε φαίνεται να μιλά σε κανέναν στον πληθυντικό αριθμό, ακόμη κι αν δε γνωρίζονται. Για παράδειγμα, στην Τζούντι μιλά στον ενικό (π.χ. σκ.3, σ.5: «*να σου αναθέσω*»). Αυτό πιθανόν να συμβαίνει, διότι κατέχει αξίωμα υψηλού κύρους, μια σημαντική θέση στην κοινωνία. Νιώθει ότι είναι ανώτερος και ισχυρότερος από τους/τις άλλους/ες κι έτσι τους/τις βλέπει κατώτερους/ες και πιο αδύναμους/ες. Άλλωστε αυτός είναι ένα σωματώδες και επιβλητικό λιοντάρι, ενώ η βοηθός του ένα πρόβατο και η νέα αστυνομικός ένας λαγός, που είναι πιο μικρόσωμα ζώα.

Όσον αφορά τον ιδεολογικό άξονα δημιουργείται λοιπόν η στερεοτυπική αντίληψη πως όσοι/ες κατέχουν υψηλές και σημαντικές θέσεις συνήθως μιλούν την πρότυπη ποικιλία και μάλιστα έχουν το δικαίωμα να απευθύνονται στους/στις άλλους/ες στον ενικό, ανεξάρτητα αν γνωρίζονται ή όχι. Αυτό βέβαια δε συνάδει με τον κώδικα ευγενείας που θα άρμοζε σε έναν άνθρωπο αυτής της θέσης.

3.6.7. Φλας

Ο Φλας (Flash) είναι ο ταχύτερος βραδύποδας που εργάζεται στο Υπουργείο Συγκοινωνιών ή αλλιώς στο Υπουργείο Οχημάτων Θηλαστικών. Δεδομένου ότι είναι βραδύποδας, ο Φλας κινείται, μιλάει και ανταποκρίνεται εξαιρετικά αργά.

Είναι γνωστός του Νικ, πήγαιναν μαζί στο λύκειο και ήταν και οι δύο μέλη της ομάδας στίβου. Εκεί ο Φλας πήρε και το παρατσούκλι του «Φλας, Φλας, αστέρι μου πετάς». Ακόμη φαίνεται να τον έχει εξυπηρετήσει τον Νικ αρκετές φορές στο παρελθόν. Έτσι

ο Νικ και η Τζούντι τον επισκέπτονται στον χώρο εργασίας του, όταν εκείνη προσπαθεί να βρει σε ποιον ή ποια ανήκουν κάποιες πινακίδες οχήματος και ο Νικ θέλει να την εκνευρίσει και να σπαταλήσει τον χρόνο της. Μάλιστα παρατείνει τη συνάντηση αυτή λέγοντας ένα ανέκδοτο και κάνοντας τον Φλας να ανταποκριθεί πολύ αργά στα εργασιακά του καθήκοντα.

Ο Φλας είναι μια ευγενική και διακριτική προσωπικότητα, κοινωνικός, γλυκός και πολύ φιλικός. Είναι εξωστρεφής και άνετος, ένας ευχάριστος, χαριτωμένος και συμπαθητικός χαρακτήρας, τρυφερός και πράος. Επίσης είναι επαγγελματίας, συνετός και σκεπτόμενος.

Στον γλωσσολογικό άξονα/ανάλυση ρεπερτορίου ο Φλας φαίνεται να χρησιμοποιεί κατά κόρον την καθομιλουμένη τόσο όταν μιλά με τον Νικ και την Πρισίλα, με τους οποίους γνωρίζονται καιρό, όσο και όταν απευθύνεται στην Τζούντι που τη συναντά για πρώτη φορά. Κάποιες φορές αξιοποιεί και την πρότυπη ποικιλία, όπως όταν εξυπηρετεί την Τζούντι (π.χ. σκ.7, σ.18: «*Ασφαλώς!*», σκ.7, σ.10,12,14,16: «*Τι μπορώ να κάνω για σας σήμερα;*», σκ.7, σ.53: «*Ορίστε!*»). Σε κάθε περίπτωση είναι ευγενικός.

Όσον αφορά τον σημειωτικό άξονα/ανάλυση χαρακτήρων ο Φλας Σλόθμορ είναι ένας τρίποδος βραδύποδας.

Το όνομα του *Φλας* βγαίνει από την αγγλική λέξη «*flash*» που σημαίνει αστραπή. Έρχεται σε αντίθεση με την προσωπικότητα και τον χαρακτήρα του και λειτουργεί χιουμοριστικά. Ο Φλας όντας βραδύποδας είναι εξαιρετικά αργός και στον τρόπο που μιλάει και στον τρόπο που κινείται. Επίσης το επίθετό του στα αγγλικά είναι *Slothmore* που αποτελείται από τη λέξη *sloth* που σημαίνει βραδύποδας, αλλά και τεμπέλης, αργόσχολος.

Έχει καφέ γούνα και καστανά μάτια. Φορά πράσινο πουκάμισο με γιακά, κίτρινο παντελόνι και μια πορτοκαλί και μπλε ριγέ γραβάτα με καρφίτσα (εικ. 34).

Του αρέσει πολύ να ακούει ανέκδοτα και απολαμβάνει βόλτες με γρήγορα αυτοκίνητα. Στο τέλος της ταινίας εμφανίζεται με ένα πολύ γρήγορο αυτοκίνητο με πινακίδα που γράφει «*FST NML*», που σημαίνει «*γρήγορο ζώο*» (στα αγγλικά *fast animal*). Ακόμη ο Φλας έχει στην κατοχή του μια λευκή κούπα καφέ που γράφει «*You want it when?*» (=Πότε το θέλεις;). Ένα από τα χόμπι του Φλας είναι να βλέπει τα δέντρα να μεγαλώνουν. Ο Φλας εργάζεται στο Τμήμα Οχημάτων Θηλαστικών και είναι δημόσιος υπάλληλος.

Σχετικά με τον κοινωνιογλωσσολογικό άξονα/ανάλυση χαρακτήρων ο Φλας δείχνει να ανταποκρίνεται σε κάποιες επικοινωνιακές περιστάσεις. Με τον Νικ γνωρίζονται χρόνια, καθώς πήγαιναν μαζί σχολείο και ήταν και οι δύο στην ομάδα στίβου. Έτσι μιλούν ο ένας στον άλλο στον ενικό δείχνοντας οικειότητα. Αυτό είναι εμφανές στο σημείο που συναντιούνται:

N: Φλας, Φλας, αστέρι μου πετάς. Χαίρομαι που σε βλέπω φίλε. (σκ.7, σ.4)

Φ: Νικ! Το ίδιο κι εγώ. (σκ.7, σ.5)

Στον ενικό απευθύνεται και στην Πρισίλα, με την οποία είναι συνάδελφοι, όταν θέλει να της πει το ανέκδοτο που άκουσε από τον Νικ (π.χ. σκ.7, σ.44, 47, 49, 51: «*Πρισίλα!*

Πώς λέμε μια καμήλα με τρεις...»). Αντίθετα, όταν μιλά με την Τζούντι, ενώ θα περίμενε κανείς να της μιλήσει στον πληθυντικό, εκείνος της μιλά στον ενικό, χρησιμοποιώντας ωστόσο την πρότυπη ποικιλία και μιλώντας ευγενικά. Αυτό συμβαίνει πιθανότατα, διότι ο Νικ την παρουσιάζει ως φίλη του κι έχοντας οικειότητα με εκείνον νιώθει άνετος και απέναντι στην Τζούντι.

Όσον αφορά τον ιδεολογικό άξονα δημιουργείται η αντίληψη πως άτομα της μεσαίας κοινωνικής τάξης, όπως είναι οι δημόσιοι υπάλληλοι, χρησιμοποιούν περισσότερο την καθομιλουμένη, παρά την πρότυπη ποικιλία. Με αυτόν τον τρόπο θέλει ο σεναριογράφος να θίξει και να καυτηριάσει τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί ο δημόσιος τομέας και εργάζονται οι δημόσιοι υπάλληλοι. Πολύ συχνά οι δημόσιοι υπάλληλοι μιλούν στον ενικό αριθμό, χρησιμοποιούν την καθομιλουμένη και λειτουργούν σε πιο αργούς και χαλαρούς ρυθμούς. Για τον λόγο αυτόν επιλέχθηκαν και οι βραδύποδες, για να εκπροσωπήσουν την τάξη αυτή.

3.6.8. Μπόνγκο

Ο αρχηγός Μπόνγκο είναι ο επικεφαλής του αστυνομικού τμήματος της Ζωούπολης. Μάλιστα το τμήμα αυτό είναι το πρώτο που λειτουργεί απευθείας υπό την εξουσία του Δημάρχου Λεοντόκαρδου. Οι πολίτες της Ζωούπολης τον θεωρούν έξυπνο και αξιόπιστο και γι' αυτό τον σέβονται. Όλοι και όλες στρέφονται σε αυτόν, όταν αντιμετωπίζουν ένα πρόβλημα, μια δύσκολη κατάσταση και εκείνος λογοδοτεί μονάχα στον Δήμαρχο και τη βοηθό του. Επομένως συμπεραίνει κανείς πως είναι ένα από τα πιο ισχυρά ζώα της πόλης.

Είναι σκληρός, έως και αδυσώπητος θα έλεγε κανείς, αυστηρός με επιβλητική παρουσία και αρχικά εμφανίζεται στην ταινία αρκετά προκατειλημμένος καιμισαλλόδοξος. Αυτό γίνεται φανερό από το γεγονός πως δεν ήθελε την Τζούντι, ένα θηλυκό και μικρόσωμο λαγό, να ενταχθεί στο σώμα κι έτσι της ανέθεσε την υπηρεσία στάθμευσης. Ωστόσο αυτό οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι είναι ακραία ρεαλιστής και πιστεύει πως οι λαγοί δεν έχουν θέση εκεί λόγω του μικρού σωματότυπου.

Είναι αφοσιωμένος στη δουλειά του και δεν του αρέσει να μπλέκεται τίποτα στα πόδια του. Θεωρεί ότι ο κόσμος είναι ένα διαλυμένο μέρος, που έχει ανάγκη από καλούς αστυνομικούς και γι' αυτό θέλει ο ίδιος και οι αστυνομικοί του να είναι επιμελείς και αποτελεσματικοί όσο το δυνατόν περισσότερο για την προστασία της πόλης. Αυτοί/ές που το καταφέρνουν αυτό κερδίζουν και τον απόλυτο σεβασμό του. Συχνά όμως αφήνει τα προσωπικά του συναισθήματα να υπερισχύσουν. Συγκρούστηκε πολλές φορές με την Τζούντι και σκόπιμα της έδωσε ελάχιστους πόρους και χρόνο, για να λύσει την υπόθεση που ανέλαβε. Μάλιστα την ανάγκασε να παραιτηθεί σε περίπτωση που αποτύχει.

Δείχνει όμως πως δε φοβάται να παραδεχθεί τα λάθη του και να δείξει μεταμέλεια. Όταν έρχεται αντιμέτωπος με τις πράξεις του και συνειδητοποιεί πόσο άδικα συμπεριφέρθηκε στην Τζούντι, ντρέπεται, αλλάζει και γίνεται αμέσως υποστηρικτικός και συμμαχεί μαζί της. Ακόμη είναι πρόθυμος να εντάξει στο σώμα και τον Νικ, παρά τη δυσπιστία που έδειχνε στην αρχή απέναντί του.

Πέρα από τη σοβαρή και αυστηρή όψη του, δείχνει και μια πιο σκανταλιάρικη και παιχνιδιάρικη πλευρά, αρκετά καυστική και χιουμοριστική. Για παράδειγμα, στο τέλος

της ταινίας αναθέτει αστειευόμενος στην Τζούντι και τον Νικ υπηρεσία στάθμευσης, ενώ στη συνέχεια αποκαλύπτει πως έκανε πλάκα και τους αναθέτει μια σοβαρή υπόθεση.

Στον γλωσσολογικό άξονα/ανάλυση ρεπερτορίου ο αρχηγός Μπόνγκο παρατηρεί κανείς πως χρησιμοποιεί ιδιαίτερη ποικιλία στον λόγο του. Όταν θέλει να δώσει βαρύτητα στον λόγο του και να μιλήσει με σοβαρό και αυστηρό ύφος, αξιοποιεί την πρότυπη ποικιλία (π.χ. σκ.5, σ.3: «*Εγκατέλειψες το πόστο σου*», σκ.5, σ.3: «*προκάλεσες πανικό*», σκ.5, σ.3: «*έθεσες σε κίνδυνο τα τρωκτικά*», σκ.5, σ.31: «*ψευδαισθήσεις μεγαλείου*», σκ.5, σ.46: «*Θεσπέσια*»). Συχνά χρησιμοποιεί την καθομιλουμένη, κυρίως σε απλές καθημερινές συνομιλίες μεταξύ συναδέλφων, όπου ενίοτε κάνει χρήση και της γλώσσας των νέων. Παράδειγμα της γλώσσας των νέων είναι το υβριστικό λεξιλόγιο (π.χ. σκ.5, 5: «*Βούλωσε το στοματάκι σου, τώρα!*», σκ.11, σ.3: «*Βούλωσέ το, Ουάιλντ.*», σκ.11, σ.1: «*Σκασμός!*»). Εμφανής είναι και η χρήση ειδικού λεξιλογίου από τον επαγγελματικό χώρο των αστυνομικών (π.χ. σκ.11, σ.3: «*παρκόμετρα*», σκ.5, σ.31: «*υπόθεση*», σκ.5, σ.22: «*τα όργανα*», σκ.5, σ.13: «*τμήμα*», σκ.5, σ.7: «*κόβεις κλήσεις*», σκ.5, σ.3: «*πόστο*», σκ.5, σ.3: «*εγκληματία*», σκ.11, σ.1: «*νεοσύλλεκτους*», σκ.11, σ.3: «*μυστικοί*», σκ.11, σ.3: «*αναφορές*»). Αξιοποιούνται ακόμη και στοιχεία γυναικείου συνομιλιακού ύφους, όπως τα υποκοριστικά (π.χ. σκ.5, σ.5: «*στοματάκι*», σκ.5, σ.29: «*Ένα λεπτάκι!*»).

Όσον αφορά τον σημειωτικό άξονα/ανάλυση χαρακτήρων ο Μπόνγκο είναι αρχηγός της αστυνομίας της Ζωούπολης. Το όνομα του αρχηγού Μπόνγκο προέρχεται από τη λέξη Σουαχίλι για το βουβάλι, η οποία είναι «*mbogo*». Επιπλέον, σχετικά με την ηλικία του, ο Μπόνγκο είναι στα μέσα της δεκαετίας των 40.

Ο αρχηγός Μπόνγκο είναι ένα μύδρες, βαρύ αφρικανικό βουβάλι με μπλε-γκρι τρίχωμα. Τα μεγάλα του κέρατα έχουν μεζ χρώμα και το εσωτερικό των αυτιών του είναι ροζ. Φοράει μια τυπική αστυνομική στολή και ζώνη κοινής ωφέλειας. Τα μάτια του είναι καστανά και περιστασιακά φοράει γυαλιά ανάγνωσης. Οι πραγματικοί βούβαλοι έχουν κακή όραση και ίσως αυτός είναι και ο λόγος που φοράει γυαλιά. Ο αρχηγός Μπόνγκο φοράει τη στολή του με το πάνω κουμπί ανοιχτό. Αυτό είναι εμπνευσμένο από τον τρόπο με τον οποίο οι bodybuilders που είναι επίσης αστυνομικοί φορούν τα πουκάμισά τους στην πραγματική ζωή. Επιπλέον είναι σημαντικό να αναφερθεί πως έχει μια ουλή πάνω από το δεξί του μάτι (εικ. 35).

Του αρέσει η δικαιοσύνη και η τάξη, ενώ απεχθάνεται τη διαφθορά και την ανυπακοή. Ακόμη δεν του αρέσουν τα μικρότερα θηλαστικά. Ο αρχηγός είναι μεγάλος θαυμαστής της Gazelle. Έχει μια εφαρμογή, όπου ο ίδιος μεταμορφώνεται σε έναν άνδρα χορευτή που χορεύει με την Gazelle και επίσης απολαμβάνει μια από τις συναυλίες της στο τέλος της ταινίας. Αυτό προκαλεί μεγάλες αντιθέσεις με το αξίωμα και τη θέση του αρχηγού της αστυνομίας, με το αυστηρό και σοβαρό προσωπείο που φορά και με τη μεγάλη σωματική του διάπλαση.

Σχετικά με τον κοινωνιογλωσσολογικό άξονα/ανάλυση χαρακτήρων φαίνεται πως ο αρχηγός Μπόνγκο ανταποκρίνεται στις επικοινωνιακές περιστάσεις. Στην επικοινωνία του με συναδέλφους και συναδέλφισσες μιλά στον ενικό αριθμό, όπως όταν μιλά με την Τζούντι, που είναι καινούρια (π.χ. σκ.5, σ.40: «*Σου δίνω μόνο 48 ώρες.*», σκ.5, σ.15: «*Γι' αυτό ξέχασέ το!*»). Όταν αναφέρεται σε κάποιον/α συνάδελφο/ισσα,

χρησιμοποιεί μόνο το επίθετό του/της χωρίς κάποια άλλη προσφώνηση (π.χ. σκ.11, σ.3: «*Χοπς, Ουάιλντ, Κλοχάουζερ, Ντελγκάτο*»). Μάλιστα τους/τις μιλά πιο απότομα και σε αυστηρό τόνο. Πολύ συχνά τους/τις ειρωνεύεται και μιλά κάνοντας τη φωνή του πιο γλυκιά και παιδική, όπως όταν μιλά κοροϊδευτικά στην Τζούντι (π.χ. σκ.5, σ.15: «*Η ζωή δεν είναι μισούζικαλ κινουμένων σχεδίων να λες τραγουδάκια ((με χαριτωμένη φωνή ειρωνικά)) κι όλα σου τα όνειρα να γίνονται πραγματικότητα με μαγικό τρόπο. Γι' αυτό ξέχασέ το!*»), σκ.11, σ.3: «*((με παιδική γλυκιά φωνή)) Αστειεύομαι! ((με σοβαρό ύφος)) Έχουμε αναφορές για έναν οδηγό που έχει κάνει άνω κάτω την πλατεία Σαχάρας.*»). Αυτές οι απότομες εναλλαγές στο ύφος του από σοβαρό σε παιδικό και ξανά σε σοβαρό και αυστηρό δημιουργούν σκηνές γέλιου σε συνδυασμό μάλιστα με το γεγονός ότι είναι ένα μεγάλοςωμο και στιβαρό βουβάκι και καταλήγει να μιλά σαν γλυκό παιδάκι. Έτσι γλυκά και ήρεμα μιλά και στην κ. Ότερτον, ενώ την ίδια στιγμή στην Τζούντι μιλά απότομα και άγρια (υφολογικό χιούμορ ως επακόλουθο της γνωσιακής αντίθεσης). Όταν ο αρχηγός της αστυνομίας της Ζωούπολης απευθύνεται σε πολίτες ή στην Μπελγουέδερ, που είναι η βοηθός Δημάρχου, εκείνος χρησιμοποιεί τον πληθυντικό αριθμό. Για παράδειγμα, την ενυδρίδα την αποκαλεί «κ. Ότερτον» (σκ.5, σ.24) και της μιλά ευγενικά και γλυκά (π.χ. σκ.5, σ.18: «*Μα σας έχω πει κυρία μου.*», σκ.5, σ.27: «*Κυρία Ότερτον, περιμένετε λίγο έξω;*»). Γέλιο επίσης προκαλεί το γεγονός πως ο αστυνόμος Μπόνγκο, ο αρχηγός της αστυνομίας, ένα γιγάντιο και εύσωμο βουβάκι μιλά στην Μπελγουέδερ, ένα πρόβατο αρκετά μικρόσωμο, στον πληθυντικό αριθμό (π.χ. σκ.5, σ.33: «*Βοηθέ Δημάρχου Μπελγουέδερ!*»), όχι τόσο από σεβασμό, αλλά από φόβο. Φοβάται τον Δήμαρχο Λεοντόκαρδο και προσπαθεί να μην κάνει πράγματα αντίθετα από αυτά που λέει εκείνος και να μην τον δυσαρεστεί.

Όσον αφορά τον ιδεολογικό άξονα δημιουργείται η αντίληψη πως οι αστυνομικοί και ειδικά αυτοί/ές που κατέχουν υψηλή θέση μιλούν με αυστηρό και απότομο ύφος, ειρωνεύονται και κάνουν χρήση υβριστικού λεξιλογίου απέναντι σε συναδέλφους/ισσες που βρίσκονται σε κατώτερες θέσεις.

3.7. Ανάλυση σκηνών της ταινίας «Ζωούπολη»

Στην παρούσα ταινία κινουμένων σχεδίων παρατηρείται ότι διαμορφώνονται κοινωνικές ταυτότητες πολύ διαφορετικές μεταξύ τους. Οι ταυτότητες των περισσότερων ηρώων και ηρωίδων διακρίνονται, σύμφωνα με την *αρχή της ανάδυσης*, για τη ρευστή υπόστασή τους ως αποτέλεσμα της μεταξύ τους αλληλεπίδρασης που πραγματοποιείται μέσω των γλωσσικών τους επιλογών (Maroniti et al., 2013). Έτσι η Τζούντι, ενώ εμφανίζεται ως ένα λαγουδάκι από την επαρχία, που μιλά κυρίως την καθομιλουμένη, όταν βρεθεί αντιμέτωπη με τον νταή της περιοχής, Γυδεών, προσπαθεί κι αυτή να μιλήσει πιο μάγικα (π.χ. «*Ξεκόλλα!*»). Όταν συνομιλεί με τον αρχηγό Μπόνγκο μιλά ευγενικά και με την πρότυπη ποικιλία, ενώ όταν συναναστρέφεται με τον Νικ, τον απατεώνα, προσπαθεί να μιλήσει τη γλώσσα της πιάτσας. Ο Δήμαρχος Λεοντόκαρδος μιλά την πρότυπη γλωσσική ποικιλία και ευγενικά προς τους/τις άλλους/ες, όταν παρευρίσκονται και πιθανοί/ές ψηφοφόροι παρόντες/ούσες. Αντίθετα, όταν βρεθεί μόνος με την Μπελγουέδερ τη βοηθό του, με την οποία έχει περισσότερη οικειότητα και νιώθει ανώτερός της, μιλά απότομα και αξιοποιεί και στοιχεία της γλώσσας των νέων (π.χ. «*Σαβουρογουέδερ*»). Ο αρχηγός Μπόνγκο από την άλλη, όταν μιλά με την κ. Ότερτον μιλά γλυκά και ευγενικά αξιοποιώντας το γυναικείο

συνομιλιακό ύφος, ενώ όταν συνομιλεί με συναδέλφους/ισσες μιλά την καθομιλουμένη και τη γλώσσα της πιάτσας.

Σύμφωνα με την *αρχή της θεσιακότητας*, ενώ στην αρχή η Τζούντι εμφανίζεται ως ένα λαγουδάκι ήπιων τόνων από την επαρχία, στη συνέχεια προσπαθεί να οικοδομήσει την ταυτότητα της αστυνομικού που μένει στη μεγαλούπολη, προσαρμόζεται σε νέα περιβάλλοντα και μπορεί όταν χρειάζεται να μιλά αυστηρά και την πρότυπη ποικιλία και όταν το απαιτούν οι συνθήκες, τη γλώσσα της πιάτσας. Αυτό το πετυχαίνει ακόμη και σε μια συνδιαλλαγή, όπως όταν μιλά με τον Νικ κι ενώ του μιλά στην πρότυπη ποικιλία, όταν τον παγιδεύει μαγνητοφωνώντας τον, του μιλά με τη γλώσσα της πιάτσας. Συχνά χρησιμοποιεί το γυναικείο συνομιλιακό ύφος, όταν θέλει να δείξει συμπόνοια ή γλυκύτητα και τη γλώσσα των νέων, όταν θέλει να δείξει πως είναι μέσα σε όλα. Σύμφωνα με την *αρχή δεικτικότητας*, σε λεξιλογικό επίπεδο η Τζούντι χρησιμοποιεί λέξεις χαρακτηριστικές του επαγγέλματός της (π.χ. «*ποινικό αδίκημα*»), λέξεις από τη γλώσσα των νέων (π.χ. «*στόκος*», «*σόρρυ*»), λέξεις από τη γλώσσα της πιάτσας (π.χ. «*κομπίνα*»). Όλα τα παραπάνω λειτουργούν ως βασικοί ενδείκτες της εκάστοτε ποικιλίας. Όσον αφορά την αρχή της σχεσιακότητας, παρατηρείται πως η Τζούντι κατά τη συνεργασία και επικοινωνία της με τον Νικ, προσπαθεί να υιοθετήσει την ταυτότητα του μάγκα, του ατόμου της πιάτσας. Διαμορφώνει λοιπόν την ταυτότητά της με βάση την ταυτότητα του Νικ.

Ο αρχηγός Μπόνγκο, σύμφωνα με την *αρχή της θεσιακότητας*, ενώ διατηρεί αυστηρό τόνο καθ' όλη τη διάρκεια της ταινίας και μιλά κυρίως την πρότυπη ποικιλία και την καθομιλουμένη, αξιοποιεί στοιχεία του γυναικείου συνομιλιακού ύφους και ειρωνεία όταν απευθύνεται στην Τζούντι. Το αυστηρό και άγριο του ύφος και το σοβαρό του βλέμμα αποτελούν ενδείκτες και χαρακτηριστικά του επαγγέλματος και της θέσης του, όπως επίσης και το ειδικό λεξιλόγιο που χρησιμοποιεί, όπως «*πόστο*», «*νεοσύλληκτοι*», «*αναφορές*» (*αρχή δεικτικότητας*). Το ίδιο ισχύει και για την υφολογική ασυμβατότητα που παρουσιάζει όταν μιλά αυστηρά στην Τζούντι και για να την ειρωνευτεί της μιλά γλυκά και χαριτωμένα. Όσον αφορά την *αρχή σχεσιακότητας*, παρατηρείται πως ο Μπόνγκο, ενώ έχει ένα αυστηρό παρουσιαστικό, που μιλά την καθομιλουμένη και τη γλώσσα των νέων, όταν συνδιαλέγεται με την ενυδρίδα κ. Ότερτον αλλάζει εντελώς το ύφος του, της μιλά γλυκά και χαριτωμένα, όπως ακριβώς κι εκείνη. Διαμορφώνει λοιπόν την ταυτότητά του και αυτός ανάλογα με το άτομο που έχει απέναντί του.

Ο Δήμαρχος Λεοντόκαρδος, με βάση την *αρχή της θεσιακότητας*, ενώπιον τρίτων παραμένει ευγενικός και γλυκός, σοβαρός και δείχνει να νοιάζεται για τους πολίτες της Ζωούπολης. Αντιθέτως όταν συνδιαλέγεται με την Μπελγουέδερ, της μιλά απότομα, με αγένεια και χρησιμοποιεί και τη γλώσσα των νέων. Αυτό συμβαίνει ακόμη και στην τελετή αποφοίτησης της Τζούντι, που ενώ της μιλά ευγενικά, μετά χαμηλώνει τον τόνο του, για να μην τον ακούσουν και της μιλά απότομα. Σύμφωνα με την *αρχή της δεικτικότητας*, κι εδώ το σοβαρό και αυστηρό ύφος του αποτελούν ενδείκτες της θέσης που κατέχει, όπως και οι γλωσσικές του επιλογές, όταν μιλά με την πρότυπη ποικιλία, μια ποικιλία που αρμόζει και στη θέση του και το κύρος του. Με βάση την *αρχή της σχεσιακότητας*, ο δήμαρχος φαίνεται να κάνει μεγάλη αλλαγή στον τρόπο και τον τόνο του όταν μιλά με την Μπελγουέδερ, που είναι βοηθός του και την κάνει ότι θέλει.

Όσον αφορά τους/τις υπόλοιπους/ες ήρωες/ίδες, θα έλεγε κανείς ότι ο Νικ, σύμφωνα με την αρχή της δεικτικότητας, διαθέτει ένα χαλαρό ύφος με περπάτημα και βλέμμα μάγκικο (σηκώνει το ένα φρύδι και μισοκλείνει τα μάτια του). Ενδείκτες αποτελούν και οι γλωσσικές του επιλογές, που φανερόνουν και την τάξη στην οποία ανήκει (π.χ. «Τι κόλλημα έχουν φάει;»). Η Μπόνη και ο Στου διατηρούν φιλικό και ευγενικό ύφος, ενώ ο Φλας χαλαρό, οικείο και φιλικό. Η Μπελγουέδερ είναι ήρεμη, γλυκιά και ευγενική, ήπιων τόνων, ενώ ο Γυδεών, ενώ αρχικά έχει κοροϊδευτικό και απότομο ύφος και άγριο βλέμμα, στο τέλος της ταινίας μαλακώνει και γίνεται ευγενικός και απολογητικός. Όσον αφορά την αρχή της σχεσιακότητας, ο Φλας όταν συνομιλεί με τον Νικ μοιάζει να χαλαρώνει και να γίνεται πιο άνετος, ενώ ο Στου όταν μιλά με την Τζούντι, για να την πλησιάσει και να της φτιάξει τη διάθεση προς το τέλος της ταινίας, προσπαθεί να χρησιμοποιήσει τη γλώσσα των νέων.

Τέλος, με βάση την αρχή της μερικότητας, γίνεται εμφανές πως οι δημιουργοί της ταινίας αυτής αξιοποιούν πολλές από τις ισχύουσες αντιλήψεις για τις διάφορες κοινωνικές τάξεις που υπάρχουν. Για παράδειγμα, οι αγρότες κάτοικοι της επαρχίας, Μπόνη και Στου, εμφανίζονται συντηρητικοί/ές, ήπιων τόνων, επιφυλακτικοί/ές με τη μεγαλούπολη. Ο κομπιναδόρος και απατεώνας της εργατικής τάξης, Νικ, παρουσιάζεται χαλαρός και μάγκας, άτομο της πιάτσας. Ακόμη η βοηθός δημάρχου φαίνεται να είναι πιστή ακόλουθος του ανώτερου της, γλυκιά και ευγενική, ήπιων τόνων. Ο δημόσιος υπάλληλος Φλας είναι αργός και χαλαρός, ενώ η Τζούντι, το κορίτσι της μεσαίας κοινωνικής τάξης, είναι γεμάτη όνειρα και προσπαθεί να πετύχει στη δουλειά της. Είναι ευγενική και ευέλικτη. Όμως σε κάποιες περιπτώσεις επιχειρούν και την ανατροπή των συμβατικών αυτών αντιλήψεων για την σταθερή κι αμετάβλητη ταυτότητα των κοινωνικών τάξεων. Έτσι καταδεικνύουν πως πολλά από τα γλωσσικά στοιχεία που εμφανίζονται εδώ δεν αποτελούν πάγια ιδιότητα μιας συγκεκριμένης κοινωνικής τάξης. Ένας δήμαρχος λοιπόν με κύρος μπορεί να βρεθεί να μιλά τη γλώσσα των νέων, ένας αυστηρός αρχηγός αστυνομίας να μιλά με γυναικείο συνομιλιακό ύφος, ένας νταής του χωριού να μιλά την πρότυπη γλωσσική ποικιλία. Μέσα από αυτή την παραδοξότητα επιδιώκεται η κατασκευή μυθοπλαστικών χαρακτήρων έξω από τα πλαίσια των στερεοτύπων. Παράλληλα, προσεγγίζεται και μια ευρεία κατηγορία τηλεθεατών/ριών.

3.8. Σύγκριση χαρακτήρων της ταινίας «Ζωούπολη»

Στη συγκεκριμένη ταινία κινουμένων σχεδίων παρουσιάζονται χαρακτήρες που ανήκουν σε διαφορετικές μεταξύ τους κοινωνικές τάξεις, οι οποίες διακρίνονται σε τρεις: ανώτερη, μεσαία και εργατική/λαϊκή. Έτσι εμφανίζεται ο Λεοντόκαρδος, που είναι Δήμαρχος της Ζωούπολης, και κατέχει θέση υψηλού κύρους, η Μπελγουέδερ, που είναι βοηθός Δημάρχου και κατέχει κι αυτή σημαντική θέση και ο αρχηγός Μπόνγκο, που δεν είναι απλά ένας αστυνομικός, αλλά ο αρχηγός ολόκληρης της αστυνομίας της Ζωούπολης και αναλαμβάνει να έρθει σε επαφή με σημαντικά πρόσωπα, όπως ο Δήμαρχος. Οι τρεις τους ανήκουν στην ανώτερη κοινωνική τάξη. Από την άλλη, στη μεσαία κοινωνική τάξη ανήκουν η Τζούντι, που είναι μια αστυνομικός και ο Φλας, που είναι δημόσιος υπάλληλος. Τέλος, στην εργατική/λαϊκή τάξη ανήκουν οι γονείς της Τζούντι, Μπόνη και Στου, οι οποίοι είναι αγρότες και έχουν τη δική τους φάρμα καρότων, ο Γυδεών, που είναι ζαχαροπλάστης στην επαρχία και ο Νικ, ο οποίος είναι ένας μικροαπατεώνας και στήνει κομπίνες, προκειμένου να βγάλει

τα προς το ζην. Ο τίτλος της ταινίας προϋποθέτει για την ύπαρξη διαφορετικών κοινωνικών τάξεων. Ο ελληνικός τίτλος «*Ζωούπολη*» σημαίνει «η πόλη των ζώων». Ακόμη και ο αγγλικός τίτλος της ταινίας όμως «*Zootopia*» αποτελείται από τις λέξεις *zoo*, που προέρχεται από την ελληνική λέξη *ζώο* και την κατάληξη *topia*, που προέρχεται από την ελληνική λέξη *τόπος*. Συνεπώς ένα μέρος με ζώα. Η ύπαρξη πολλών διαφορετικών ζώων με διαφορετική σωματική διάπλαση, ικανότητες και χαρακτηριστικά σε ένα μέρος αμέσως τα ομαδοποιεί και σε κατηγορίες ή τάξεις.

Όσον αφορά τα ονόματα των ηρώων και ηρωίδων, παρατηρεί κανείς πως εκφράζουν χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς τους και σε κάποιες περιπτώσεις και της θέσης που κατέχουν. Το όνομα της *Τζούντι*, όπως προαναφέρθηκε, προέρχεται από το *Judith*, που είναι το θηλυκό του ονόματος *Ιούδας*. Όπως κι εκείνος, έτσι και η Τζούντι δείχνει τόλμη και θάρρος, όταν καλείται να αντιμετωπίσει της προκλήσεις της νέας της ζωής στη μεγαλούπολη. Ανήκει στη μεσαία, αστική τάξη και πρέπει, για να ορθοποδήσει, να κρατήσει με όποιο τρόπο μπορεί τη δουλειά της, που ήταν και το όνειρό της. Ο *Νικ Ουάιλντ* πήρε το επίθετό του από την αγγλική λέξη *wild*, που σημαίνει *άγριος*. Ο Νικ είναι ένας κομπιναδόρος της εργατικής τάξης, που έχει να αντιμετωπίσει την αγριότητα πολλών καταστάσεων και συναναστρέφεται με ανθρώπους της μαφίας και κακοποιά στοιχεία. Το όνομα της *Μπόνι* σημαίνει «όμορφη, καλή» και φανερώνει στη συγκεκριμένη περίπτωση για γλυκιά νοικοκυρά της επαρχίας, πιστή στον άντρα της και την οικογένειά της, σεμνή και ευγενική. Εκεί το να είσαι καλός/ή είναι μεγάλο προσόν. Η κοινωνία στην επαρχία είναι πιο κλειστή και συντηρητική και το πλαίσιο πιο αυστηρό. Επίσης και ο *Στου ζει* στην επαρχία και είναι ένας αφοσιωμένος σύζυγος και πατέρας. Είναι αγρότης παλαιών αρχών και ζει για να προστατεύει την οικογένειά του. Το όνομά του σημαίνει *φύλακας του σπιτιού*. Το όνομα του *Γυδεών* παραπέμπει σε έναν πολεμιστή με δύναμη. Έτσι κι εκείνος μικρός τη χρησιμοποιούσε για να εκφοβίζει άλλα ζώα. Όμως μπορεί να φανερώνει και τη δύναμη που χρειάζεται κανείς για να αλλάξει προς το καλύτερο και να καταφέρει τελικά να γίνει ένας καλός ζαχαροπλάστης, ο οποίος παλεύει να επιβιώσει στην επαρχία. Το *Μπελγουέδερ* σημαίνει το πρόβατο που οδηγεί το κοπάδι και δείχνει την επιρροή που έχει η συγκεκριμένη ηρωίδα τόσο στην ομάδα των προβάτων που την περιτριγυρίζει, όσο και στους /στις ψηφοφόρους του δημάρχου. Επίσης δείχνει και πώς καταφέρνει να ξεγελάσει τόσα ζώα για το ποιόν της. Έχει ηγετικές ικανότητες και στοχεύει να γίνει η ίδια της δήμαρχος της πόλης. Το *Λεοντόκαρδος* σημαίνει ότι αυτός που φέρει το όνομα αυτό έχει και την καρδιά ενός λιονταριού, δηλαδή τις ηγετικές ικανότητες, την πυγμή, τη δύναμη, το κύρος του βασιλιά των ζώων. Τέτοια χαρακτηριστικά φέρει και ο δήμαρχος της Ζωούπολης. Το *Φλας* σημαίνει αστραπή και έρχεται σε αντίθεση με τα χαρακτηριστικά του βραδύποδα. Με την επιλογή αυτού του ονόματος επιδιώκεται να καυτηριαστεί η βραδύτητα των δημοσίων υπαλλήλων, που επαναπαύονται στη θέση που έχουν αποκτήσει. Τέλος, το όνομα *Μπόνγκο* βγαίνει από τη λέξη *mbogo* που στα Σουαχίλι σημαίνει βουβάλι, δείχνει δύναμη και φανερώνει το μεγάλο εκτόπισμα που διαθέτει ο χαρακτήρας αυτός και που αρμόζει σε έναν αρχηγό της αστυνομίας.

Όλες οι διαφορές που παρουσιάστηκαν παραπάνω αναπαρίστανται και μέσω των γλωσσικών επιλογών των χαρακτήρων. Ο Δήμαρχος, η βοηθός Δημάρχου και ο αρχηγός Μπόνγκο παρατηρείται ότι ενώπιον κοινού χρησιμοποιούν την πρότυπη γλωσσική ποικιλία και μιλούν ευγενικά. Όταν όμως βρίσκονται με οικεία πρόσωπα και

συναδέλφους/ισσες, χρησιμοποιούν την καθομιλουμένη και αλλάζουν ύφος και τόνο. Κάτι τέτοιο παρατηρείται συχνά σε άτομα της ανώτερης κοινωνικής τάξης, τα οποία ανάλογα με τον χώρο στον οποίο βρίσκονται και τα άτομα με τα οποία συναναστρέφονται επιλέγουν και διαφορετικό κώδικα. Ακόμη παρατηρείται πως όταν θέλουν να επιβληθούν ή να γίνουν μέρος με το σύνολο αξιοποιούν και άλλες ποικιλίες, όπως τη γλώσσα των νέων και το γυναικείο συνομιλιακό ύφος, όπως ο αρχηγός Μπόνγκο, κάτι το οποίο προκαλεί ανατροπές και κατ' επέκταση γέλιο. Η Τζούντι και ο Φλας μιλούν κυρίως την καθομιλουμένη. Σε πρόσωπα οικεία προς αυτά επιλέγουν τον ενικό αριθμό, ενώ σε πρόσωπα ανώτερά τους χρησιμοποιούν τον πληθυντικό αριθμό. Συχνά χρησιμοποιούν τη γλώσσα της πιάτσας ή αυτή των νέων για να δείξουν ότι είναι μέσα σε όλα. Ο Νικ χρησιμοποιεί κυρίως την καθομιλουμένη και τη γλώσσα της πιάτσας, αυτή των απατεώνων. Το στυλ του και το ύφος του προκαλεί γέλιο, γιατί το χρησιμοποιεί σε όλες τις περιστάσεις είτε είναι κάποιος/α ανώτερός/ή του είτε όχι. Η Μπόνι και ο Στου χρησιμοποιούν την καθομιλουμένη και κάποιες φορές νεανίζει ο λόγος τους ανεπιτυχώς, γιατί παραμένουν συντηρητικοί και παλαιών αρχών. Ένας ακόμη ήρωας που προκαλεί γέλιο με τις γλωσσικές επιλογές του είναι ο Γυδεών, ο οποίος μιλά την καθομιλουμένη και της πιάτσας και όταν απολογείται στην Τζούντι, προσπαθεί να χρησιμοποιήσει την πρότυπη ποικιλία, αλλά τελικά υπερισχύει η γλώσσα της πιάτσας.

Τέλος, αντιθέσεις παρατηρούνται και στον σημειωτικό άξονα. Οι χαρακτήρες της ανώτερης κοινωνικής τάξης φορούν περιποιημένα ρούχα, ακριβά και συντηρητικά. Ο Δήμαρχος φορά ένα κοστούμι, η Μπελγουέδερ ταγιέρ και κοσμήματα και ο αρχηγός Μπόνγκο μια εντυπωσιακή στολή αστυνομικού, όλα σε σκούρα χρώματα και σωστά συνδυασμένα μεταξύ τους. Η Τζούντι και ο Φλας, που ανήκουν στη μεσαία τάξη, φορούν πιο απλά ρούχα, με λιγότερο εντυπωσιακά χρώματα, χωρίς αξεσουάρ. Η ενδυμασία του Νικ, που είναι απατεώνας και ανήκει στην εργατική τάξη, είναι πιο χαλαρή και καθόλου στημένη, με έντονα χρώματα λίγο ασυνδύαστα μεταξύ τους. Η Μπόνι, ο Στου και ο Γυδεών, που ανήκουν επίσης στην εργατική τάξη, φορούν φόρμες εργασίες, σεμνά και συντηρητικά ρούχα, σε απαλές αποχρώσεις. Είναι ρούχα απλά και καθημερινά, που δεν τραβούν την προσοχή.

3.9. Σύγκριση των ταινιών «Οι Αριστόγατες» και «Ζωούπολη»

Στην παραπάνω ανάλυση εξετάστηκαν οι κοινωνικές ταυτότητες που κατασκευάστηκαν για τους χαρακτήρες των ταινιών κινουμένων σχεδίων «Οι Αριστόγατες» και «Ζωούπολη». Συγκεκριμένα μελετήθηκαν οι ταυτότητές τους ως προς την κοινωνική τάξη.

Τα αποσπάσματα που μελετήθηκαν από την πρώτη ταινία (*Αριστόγατες*) έφεραν στο προσκήνιο δύο κυρίως κοινωνικές τάξεις: την αριστοκρατική και την εργατική τάξη. Με βάση αυτές διαμορφώθηκαν και οι ταυτότητες των ηρώων και ηρωίδων, μέσα από τις οποίες αναδύθηκαν και κάποια στερεότυπα.

Ειδικότερα, από την ανάλυση των εννέα σκηνών της ταινίας, παρατηρήθηκε πως οι ταυτότητες των χαρακτήρων της αριστοκρατικής τάξης καθορίζονταν από μια καθωσπρέπει εικόνα και ένα ορισμένο πρότυπο συμπεριφοράς. Είναι χαρακτήρες κομψοί και πολιτισμένοι (π.χ. Μαντάμ, Λαίδη, Μαρί) και συχνά εκκεντρικοί (π.χ. Ζωρζ). Η τελειότητά τους αποτυπώνεται στους καλούς τρόπους, τον ρουχισμό τους και

την εκπαίδευσή τους. Οι αριστοκράτες/ισσες πρέπει να μαθαίνουν μουσική, να τραγουδούν, να παίζουν ένα μουσικό όργανο και να ξέρουν να ντύνονται κατάλληλα για την κάθε περίπτωση. Άλλωστε η μόδα είναι μια ισχυρή μορφή της μη λεκτικής επικοινωνίας. Δεν επιτρέπεται να παρεκκλίνουν από τους άγραφους κανόνες σωστής συμπεριφοράς και δε θεωρείται σωστό και πρόπον να εμπλέκονται σε καβγάδες και να μιλούν με αγένεια. Θα πρέπει οι άντρες να είναι «gentlemen» και οι γυναίκες «κυρίες».

Από την άλλη, οι χαρακτήρες της εργατικής τάξης αναπαρίστανται με τα βασικά επίπεδα εκπαίδευσης και αρκετά απλοί. Μερικοί από αυτούς εργάζονται στο σπίτι (π.χ. ο μπάτλερ Έντγκαρ), ενώ άλλοι δεν εμφανίζονται να ασχολούνται με κάτι. Αντιθέτως, παρουσιάζονται περιπλανώμενοι (π.χ. Θέμος, Διονύσιος, Νιόνιος). Δεν έχουν δικά τους σπίτια ή άλλα περιουσιακά στοιχεία και συχνά ζουν σε μη ασφαλείς περιοχές (π.χ. εγκαταλελειμμένα κτίρια, ύπαιθρος). Παρουσιάζονται ως χαρακτήρες που δεν ασχολούνται ιδιαίτερα με το στυλ τους, δεν ακολουθούν πρότυπους κανόνες συμπεριφοράς και μιλούν την καθομιλουμένη, τη γλώσσα της πιάτσας και κάποιες φορές και κάποια γεωγραφική ποικιλία. Είναι χαρακτήρες που εύκολα θα μπλέξουν σε καβγάδες και θα προβούν σε επικίνδυνες πράξεις (π.χ. ο Θέμος παλεύει με τον γαλατά, ο Νιόνιος και ο Διονύσιος κυνηγούν τον Έντγκαρ).

Παρόλο που γίνεται μια αναφορά σε ορισμένα επαγγέλματα (π.χ. ο Ζωρζ είναι δικηγόρος, η Μαντάμ τραγουδίστρια της όπερας, ο Έντγκαρ μπάτλερ), έμφαση δίνεται περισσότερο στην κοινωνική τάξη στην οποία ανήκουν οι χαρακτήρες και στη θέση που έχουν στην κοινωνία. Με βάση αυτή διαμορφώνεται ανάλογα και η ταυτότητά τους.

Αντιθέτως, στην ταινία «Ζωούπολη» δίνεται έμφαση κυρίως στα επαγγέλματα που ασκούν οι ήρωες και οι ηρωίδες μέσω των οποίων διαφαίνεται η κοινωνική τάξη στην οποία ανήκει ο καθένας και η καθεμιά. Ανάλογη είναι και η μόρφωσή τους, η περιοχή στην οποία κατοικούν και τα ρούχα που φορούν. Πιο συγκεκριμένα, από την ανάλυση των έντεκα αποσπασμάτων της ταινίας αυτής, παρατηρήθηκαν τρεις κοινωνικές τάξεις: η ανώτερη, η μεσαία και η εργατική/λαϊκή. Με βάση αυτές διαμορφώθηκαν και οι ταυτότητες των χαρακτήρων, ενώ σε κάποιες από αυτές φαίνεται να αναπαράγονται και ορισμένες στερεοτυπικές αντιλήψεις.

Στην ανώτερη τάξη λοιπόν ανήκουν επαγγέλματα όπως δήμαρχος (Λεοντόκαρδος) και αρχηγός αστυνομίας (Μπόνγκο) που φέρουν μια συγκεκριμένη εικόνα. Είναι άτομα που εμφανίζονται με μια σοβαρότητα και αυστηρότητα και με καθωσπρέπει, συντηρητικό ντύσιμο. Συχνά εκμεταλλεύονται τη θέση, τη δύναμη και την εξουσία που έχουν και συμπεριφέρονται με άσχημο τρόπο στους/στις υφισταμένους/ες τους. Στη μεσαία τάξη κάνουν την εμφάνισή τους επαγγέλματα όπως αστυνομικός (Τζούντι) και δημόσιος υπάλληλος (Φλας), που φαίνεται να ακολουθούν κανόνες και μια συγκεκριμένη ρουτίνα και να έχουν κάποια περιουσιακά στοιχεία (π.χ. ο Φλας είναι κάτοχος ενός αμαξιού, η Τζούντι μένει σε ένα διαμέρισμα στην πόλη). Στην εργατική/λαϊκή τάξη υπάρχουν επαγγέλματα όπως αγρότες/ισσες (π.χ. Μπόνη και Στου Χοπς) και μικροαπατεώνες (π.χ. Νικ). Δεν έχουν κάποια ιδιαίτερη μόρφωση, οι πρώτοι διαμένουν στην επαρχία, ενώ ο δεύτερος φαίνεται να περιπλανιέται στους δρόμους της πόλης. Τα ρούχα τους δε συνδυάζονται επιμελώς και έχουν συνήθως φανταχτερά χρώματα.

Εδώ είναι σημαντικό να αναφερθεί πως στην κοινωνιογλωσσολογία η κοινωνική τάξη καθορίζεται τόσο από την ιδιοκτησία, όσο και από το γόητρο (Ash, 2002:403). Για παράδειγμα, ενώ οι εργάτες/ριες ενός εργοστασίου κερδίζουν λιγότερα χρήματα από τους/τις ιδιοκτήτες/ριες του εργοστασίου κι έτσι κατατάσσονται σε διαφορετικές κοινωνικές τάξεις, ο μισθός δεν παίζει πάντα ρόλο στην ιεράρχηση. Ένας καθηγητής ενός δημόσιου σχολείου μπορεί να έχει χαμηλότερο μισθό από έναν μαραγκό με μεγάλο πελατολόγιο. Ωστόσο ο πρώτος ανήκει στη μεσαία ή ανώτερη τάξη, ενώ ο δεύτερος στην εργατική τάξη, λόγω του διαφορετικού γοήτρου. Έτσι και στη συγκεκριμένη ταινία, ενώ η Τζούντι είναι αστυνομικός, είναι πιθανό να κερδίζει λιγότερα χρήματα από τον Νικ, ο οποίος στήνει κομπίνες και απατεωνιές. Παρόλα αυτά η Τζούντι ανήκει στη μεσαία τάξη και ο Νικ στην εργατική, επειδή έχουν διαφορετικό γόητρο και κύρος.

Συγκρίνοντας λοιπόν τους χαρακτήρες των δύο ταινιών που ανήκουν στην ανώτερη κοινωνική τάξη, παρατηρείται πως έχουν κύρος, σημαντική θέση στην κοινωνία, είναι κάτοχοι περιουσίας, μιλούν με την πρότυπη ποικιλία κυρίως και φορούν εντυπωσιακά ρούχα και καθωσπρέπει. Ωστόσο στην ταινία *Αριστόγατες* που είναι και παλιότερη, οι ήρωες και οι ηρωίδες φέρουν περισσότερα στερεοτυπικά χαρακτηριστικά ως προς τον τρόπο που πρέπει να κινηθούν και να μιλήσουν και είναι εμφανέστερο ότι ανήκουν στην καλή κοινωνία, στην ελίτ. Συχνά ο τρόπος τους εμφανίζει ένα είδος σνομπισμού (π.χ. Μαρί) και φαίνεται να έχουν αυτή τη θέση όχι τόσο λόγω του επαγγέλματός τους, όσο εξαιτίας της περιουσίας και του τρόπου ζωής τους. Αντίθετα, στη *Ζωούπολη* οι χαρακτήρες της ανώτερης κοινωνικής τάξης έχουν κύρος και σημαντική θέση εξαιτίας του επαγγέλματός τους που φέρει και μια βαρύτητα. Δεν κινούνται τόσο με καθωσπρεπισμό και η καθημερινότητά τους δε σχετίζεται με «γαλλικά και πιάνο». Από την άλλη, οι χαρακτήρες που ανήκουν στην εργατική/λαϊκή τάξη, παρατηρείται πως μιλούν συχνά τη γλώσσα της πιάτσας και την καθομιλουμένη, ασκούν απλά επαγγέλματα, δε διαθέτουν κάποια ιδιαίτερη περιουσία και δεν έχουν κάποιο επίπεδο μόρφωσης. Στις *Αριστόγατες* οι ήρωες/ίδες παρουσιάζονται περισσότερο στερεοτυπικά. Μιλούν γεωγραφικές ποικιλίες, εμφανίζονται ως αλήτες και μάγκες, είναι άτομα της «πιάτσας», πλανόδιοι, μουσικοί του δρόμου, που δεν έχουν συγκεκριμένο τόπο κατοικίας. Αντιθέτως, στη *Ζωούπολη* είναι απλώς επαρχιώτες/ισσες, που εργάζονται σκληρά ή άτομα που ζουν από τις παρανομίες. Τέλος, στη *Ζωούπολη* εμφανίζεται και μια τρίτη τάξη, η μεσαία κοινωνική τάξη (αστική), που δε φαίνεται στις *Αριστόγατες*. Δεν κατέχουν υψηλή θέση στην κοινωνία, όμως ασκούν επαγγέλματα σημαντικά, έχουν ένα επίπεδο μόρφωσης σημαντικό και μιλούν κατά κόρον την καθομιλουμένη.

4. Εκπαιδευτική αξιοποίηση των 2 ταινιών: διδακτική πρόταση

Η παρούσα διδακτική πρόταση απευθύνεται σε μαθητές και μαθήτριες της Ε' τάξης του δημοτικού σχολείου και αφορά το γλωσσικό μάθημα εμπλέκοντας βέβαια και άλλα γνωστικά αντικείμενα, όπως η ιστορία και η κοινωνική και πολιτική αγωγή. Αποτελείται από δύο διδακτικά σενάρια, ένα που αφορά κυρίως τις κοινωνικές τάξεις και ένα που γίνεται αναφορά και στα επαγγέλματα. Ο σχεδιασμός και η υλοποίησή τους στηρίζεται στην ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, για την καλλιέργεια της συνεργατικότητας, της αλληλεπίδρασης και της ενεργητικότερης συμμετοχής των παιδιών στη μαθησιακή διαδικασία (Ματσαγγούρας, 1995) και στο Μοντέλο των Πολυγραμματισμών (Kalantzis & Cope, 2001).

Πιο συγκεκριμένα πρόκειται για ένα πολυτροπικό εκπαιδευτικό υλικό, του οποίου τα φύλλα εργασίας παρατίθενται στο Παράρτημα Δ της διπλωματικής εργασίας. Τα κείμενα μαζικής κουλτούρας που χρησιμοποιήθηκαν είναι οι δύο ταινίες κινουμένων σχεδίων, οι «Αριστόγατες» και η «Ζωούπολη». Επιλέχθηκαν προκειμένου να παρουσιαστεί η κοινωνική διαφοροποίηση στον λόγο των χαρακτήρων και για να κατανοήσουν τα παιδιά τις διαφορές των κοινωνιολόκτων μεταξύ ανώτερης κοινωνικής τάξης και εργατικής τάξης.

Γενικός σκοπός είναι οι μαθητές/ριες να εστιάσουν στο κοινωνικό επίπεδο και να αντιληφθούν πως η γλώσσα χαρακτηρίζεται από ποικιλότητα και συνεπώς είναι ανομοιογενής. Οι ειδικότεροι στόχοι των δύο διδακτικών σεναρίων είναι:

- Να μπορούν να εντοπίζουν τα παιδιά τη γλωσσική ποικιλία (κοινωνική).
- Να εντοπίζουν ποιοι/ες ομιλητές/τριες χρησιμοποιούν στον λόγο τους συγκεκριμένα στοιχεία, γλωσσικά και μη.
- Να αποκτήσουν επίγνωση των κυρίαρχων ιδεολογιών και στερεοτύπων που συνοδεύουν τις κοινωνικές τάξεις, ώστε να μην τα αποδέχονται άκριτα.
- Να μη συνδέουν τα άτομα με συγκεκριμένα κοινωνικά χαρακτηριστικά (π.χ. μόρφωση, ηλικία, τόπο διαμονής, κ.ά.) ανάλογα με τον τρόπο που μιλούν και κινούνται.
- Να μπορούν να εντοπίζουν τους τρόπους με τους οποίους στοχοποιούνται στα κείμενα μαζικής κουλτούρας οι γλωσσικές ποικιλίες (π.χ. μέσω της παραγωγής χιούμορ).
- Να κατανοήσουν τους λόγους για τους οποίους οι γλωσσικές ποικιλίες αξιοποιούνται χιουμοριστικά στα κείμενα μαζικής κουλτούρας.

Παρακάτω αναφέρονται συγκεντρωτικά βασικά στοιχεία που αφορούν το πλαίσιο εφαρμογής:

Τάξη: Ε' Δημοτικού

Δυναμικό τάξης: 16 παιδιά

Αφόρμηση: Η κοινωνική διαστρωμάτωση στο Βυζάντιο και η εξέλιξή της

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα: Γλώσσα, Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή, Ιστορία, θεατρική αγωγή

Προαπαιτούμενες γνώσεις μαθητών/ριών για την υλοποίηση των σεναρίων:

Γλώσσα:

- Να ακολουθούν τη δομή ενός σεναρίου.
- Να επιχειρηματολογούν⁵.
- Να γνωρίζουν τα βασικά στοιχεία μιας συνέντευξης.
- Να εφαρμόζουν τους γραμματικούς κανόνες που έχουν ήδη διδαχθεί (ευθύς και πλάγιος λόγος⁶, δευτερεύουσες αιτιολογικές προτάσεις⁷).

Ιστορία:

Η κοινωνική διαστρωμάτωση στο Βυζάντιο.⁸

Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή:

- Να γνωρίζουν πως οι άνθρωποι ανήκουν είτε υποχρεωτικά είτε από επιλογή σε μια ή περισσότερες ομάδες⁹.

Χρόνος υλοποίησης: Θα διαρκέσει περίπου 20 ώρες. Θα μπορούσε η κάθε φάση του διδακτικού μοντέλου να πραγματοποιείται ανά εβδομάδα.

4.1. Πρώτο Διδακτικό Σενάριο

4.1.1. Τοποθετημένη πρακτική

Στο στάδιο αυτό αξιοποιούνται τα καθημερινά βιώματα των παιδιών. Οι μαθητές/ριες περνούν μεγάλο μέρος της μέρας τους βλέποντας τηλεόραση και ταινίες κινουμένων σχεδίων. Επομένως επιλέχθηκε η συγκεκριμένη ταινία, οι «Αριστόγατες», διότι:

- Είναι χιουμοριστική και κεντρίζει το ενδιαφέρον.
- Τα κινούμενα σχέδια είναι μια μορφή τέχνης, που φέρνει το κοινό πιο κοντά σε κάτι που επιθυμεί με έναν φανταστικό και ως εκ τούτου ασφαλή τρόπο.
- Η πλειοψηφία των χαρακτήρων είναι ζώα, που είναι ιδιαίτερα αγαπητά στα παιδιά. Ένα ζώο προσφέρει ηρεμία και δημιουργεί ποικιλία συναισθημάτων είτε είναι κατοικίδιο είτε παίρνει μέρος σε μια ταινία.

⁵ http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2001/Glossa_E-Dimotikou_html-empl/index3_15.html

⁶ http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2001/Glossa_E-Dimotikou_html-empl/index1_06.html

⁷ http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2001/Glossa_E-Dimotikou_html-empl/index1_04.html

⁸ http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2178/Istoria_E-Dimotikou_html-empl/index2.html

(κεφάλαιο 11. Η καθημερινή ζωή στο Βυζάντιο) και

http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2178/Istoria_E-Dimotikou_html-empl/index5.html

(κεφάλαιο 27. Η καθημερινή ζωή στην ύπαιθρο στα χρόνια των Ισαύρων και των Μακεδόνων)

⁹ http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2346/Koinoniki-kai-Politiki-Agogi_E-Dimotikou_html-apli/indexA_1.html

- Περνούν όμορφα μηνύματα για την αφοσίωση και την ομαδικότητα.
- Η δράση καθηλώνει τα παιδιά μπροστά στην οθόνη.
- Οι κεντρικοί χαρακτήρες κάνουν τα παιδιά να τους συμπαθήσουν, να συμμεριστούν τα συναισθήματά τους και να ταυτιστούν μαζί τους.

Ο/Η εκπαιδευτικός λοιπόν κάνει μια εισαγωγική συζήτηση με τα παιδιά για να συνδέσει την ταινία που θα προβληθεί με την προϋπάρχουσα εμπειρία τους. Συζητάνε σχετικά με το αν έχουν ξαναδεί την ταινία αυτή, αν τους άρεσε και ποιος ήταν ο αγαπημένος χαρακτήρας τους και γιατί. Σε περίπτωση που είναι η πρώτη φορά που θα τη δουν, μπορούν να κάνουν υποθέσεις σχετικά με την πλοκή και με τους χαρακτήρες. Τέλος, πραγματοποιείται συζήτηση και για τα κινούμενα σχέδια. Δίνεται ένας ορισμός, γίνεται αναφορά σε ταινίες γνωστές στο μαθητικό κοινό, μα και στις αγαπημένες του (Παρ. Δ, σελ. 110-111).

4.1.2. Ανοιχτή διδασκαλία

Τα παιδιά παρακολουθούν με τον/την εκπαιδευτικό την πρώτη ταινία (*Αριστόγατες*), αρχικά χωρίς κείμενο (80 λεπτά) (Παρ. Δ, σελ.103-104) και στη συνέχεια 4 αποσπάσματά της έχοντας τους διαλόγους (Παρ. Δ, σελ.105-109) και προσπαθούν να εντοπίσουν στοιχεία που βοηθούν στην κατασκευή κοινωνικών ταυτοτήτων με βάση την κοινωνική τάξη, γλωσσικά και σημειωτικά (Παρ. Δ, σελ. 112). Έπειτα συζητούν σχετικά με τις κοινωνικές τάξεις και τις ταυτότητες που κατασκευάζονται με βάση αυτές και απαντούν σε κάποιες ερωτήσεις (Παρ. Δ, σελ.113). Επιδιώκεται να συνειδητοποιήσουν τα παιδιά πως οι πρωταγωνιστές/ριες χρησιμοποιούν στον λόγο τους στοιχεία από κοινωνικές ποικιλίες. Είναι σημαντικό να κατανοήσουν τα παιδιά πως αυτά συμβάλλουν στον στερεοτυπικό τρόπο παρουσίασης των κοινωνικών τάξεων και ότι ορισμένες ταινίες αναπαράγουν στερεότυπα, για να πετύχουν τον σκοπό τους.

Στη συνέχεια δίνονται στα παιδιά εικόνες από ήρωες/ίδες άλλων ταινιών κινουμένων σχεδίων και καλούνται να τους/τις κατατάξουν σε εκείνη την κοινωνική τάξη που πιστεύουν πως ανήκουν και να αιτιολογήσουν την επιλογή τους (Παρ. Δ, σελ. 114-115). Η επόμενη εργασία τους είναι να αντιστοιχίσουν διάφορα στοιχεία (π.χ. φράσεις, εμφάνιση, κτλ.) με την αντίστοιχη τάξη σε έναν πίνακα (Παρ. Δ, σελ.116-119). Έπειτα με συζήτηση επιχειρείται η καλύτερη κατανόηση των κοινωνικών τάξεων, των χαρακτηριστικών τους και των κοινωνικών ταυτοτήτων που δημιουργούνται (Παρ. Δ, σελ. 120-125) και για εμπέδωση επιλέγουν σε ζεύγη κοινωνικών θέσεων εκείνον/η με τη μεγαλύτερη δύναμη (Παρ. Δ, σελ. 126) και κατατάσσουν κάποια επαγγέλματα σε μια κοινωνική πυραμίδα (Παρ. Δ, σελ. 127-128).

Μοιράζονται και προσωπικές εμπειρίες τους και καλούνται να μιλήσουν για τα επαγγέλματα του συγγενικού τους περιβάλλοντος και για την εξέλιξή τους ή όχι (Παρ. Δ, σελ.129).

Ακολούθως τα παιδιά ακούν ηχογραφήσεις από φράσεις ηρώων/ίδων (ο *Άδης* από τον «*Ηρακλή*», ο *Μούσου* από τη «*Μουλάν*», η *Κρουέλα Ντε Βιλ* από τα «*101 Σκυλιά της Δαλματίας*») και προσπαθούν να φανταστούν ποιος/ποια μιλά. Επιχειρηματολογούν για τις απόψεις τους και επιχειρούν να κατασκευάσουν τις ταυτότητές τους (Παρ. Δ, σελ. 130-134).

4.1.3. Κριτική πλαισίωση

Τα παιδιά καλούνται να μελετήσουν τον βασικό στόχο των κινουμένων σχεδίων και συγκεκριμένα της ταινίας αυτής (*Αριστόγατες*) και αν αυτός επιτυγχάνεται. Επιπρόσθετα θα πρέπει να εξηγήσουν ποια στοιχεία των κινουμένων σχεδίων αξιοποιούνται στην ταινία και να δώσουν παραδείγματα (Παρ. Δ, σελ.135). Τα παιδιά παρακινούνται να εκφράσουν την άποψή τους σχετικά με το αν αναπαράγονται συγκεκριμένα στερεότυπα μέσω αυτής της ταινίας και με ποιους τρόπους (Παρ. Δ, σελ. 136). Στόχος είναι να συνειδητοποιήσουν ότι ορισμένες ταινίες δεν αναπαριστούν με ακρίβεια τη γλωσσική ποικιλότητα.

4.1.4. Μετασηματισμένη πρακτική

Τα παιδιά χωρισμένα σε 2 μεγάλες ομάδες (8 άτομα) καλούνται να επιλέξουν ήρωες/ίδες από την ταινία και να τους/τις βάλουν να αναλάβουν τη βυζαντινή αυτοκρατορία. Συνεπώς θα πρέπει να αποφασίσουν ο/η κάθε ήρωας/ίδα τι ρόλο θα είχε και γιατί. Στη συνέχεια γράφουν ένα σενάριο για μια μέρα στο Βυζάντιο και το αναπαριστούν (Παρ. Δ, σελ. 137). Στο τέλος θα κληθούν να αξιολογήσουν το τελικό τους αποτέλεσμα, αλλά και της άλλης ομάδας (Παρ. Δ, σελ. 138-139).

4.2. Δεύτερο Διδακτικό Σενάριο

4.2.1. Τοποθετημένη πρακτική

Στόχος είναι η αξιοποίηση της οικείας πραγματικότητας των παιδιών. Επιλέγεται λοιπόν η ταινία, η «Ζωούπολη», επειδή:

- Είναι σύγχρονη και είναι σημαντικό τα παιδιά να εργαστούν πάνω σε σύγχρονα κείμενα.
- Είναι χαρακτηριστική για τον διαχωρισμό των ηρώων/ίδων σε κοινωνικές τάξεις.
- Γίνεται αναφορά σε επαγγέλματα και σε αυτή την ηλικία τα παιδιά ξεκινούν να προσανατολίζονται επαγγελματικά και να ανακαλύπτουν ταλέντα και δεξιότητες.
- Είναι χιουμοριστική και ενδιαφέρουσα.
- Τα κινούμενα σχέδια είναι ιδιαίτερα αγαπητά στα παιδιά και αποτελούν μέρος της καθημερινότητάς τους.
- Όλοι οι χαρακτήρες είναι ανθρωπόμορφα ζώα, με τα οποία μπορούν εύκολα τα παιδιά να ταυτιστούν και τους δημιουργούν ποικίλα συναισθήματα.
- Περνούν όμορφα μηνύματα για τη διαφορετικότητα και την πραγματοποίηση των στόχων που θέτει ο/η καθένας/μία.

4.2.2. Ανοιχτή διδασκαλία

Τα παιδιά παρακολουθούν με τον/την εκπαιδευτικό την επόμενη ταινία (*Ζωούπολη*), αρχικά χωρίς κείμενο (110 λεπτά) (Παρ. Δ, σελ.140-141) και στη συνέχεια 4

αποσπάσματά της έχοντας τους διαλόγους (Παρ. Δ, σελ.142-146). Επιδιώκεται να συνειδητοποιήσουν τα παιδιά πως οι ήρωες/ίδες χρησιμοποιούν στον λόγο τους στοιχεία από κοινωνικές ποικιλίες. Ο/Η εκπαιδευτικός με τα παιδιά προσπαθούν να εντοπίσουν στοιχεία κοινωνικής ποικιλίας (γλωσσικά και σημειωτικά) στο κείμενο που τους έχει δοθεί (Παρ. Δ, σελ.147-148). Είναι σημαντικό να κατανοήσουν πως αυτά τα στοιχεία συμβάλλουν στον στερεοτυπικό τρόπο παρουσίασης των ατόμων της εκάστοτε κοινωνικής τάξης και των επαγγελμάτων που ασκούν και ότι ορισμένες ταινίες αναπαράγουν στερεότυπα, για να πετύχουν τον σκοπό τους.

Ακολουθεί συζήτηση για τα επαγγέλματα που υπήρχαν κατά τα βυζαντινά χρόνια και που έχουν συναντήσει στο μάθημα της ιστορίας, ποια από αυτά υπάρχουν ακόμη και ποια άλλα συναντά κανείς σήμερα (Παρ. Δ, σελ. 149).

4.2.3. Κριτική πλαισίωση

Έπειτα επιχειρείται μια αντιστοίχιση των χαρακτήρων της ταινίας με κάποιο άλλο επάγγελμα, δηλαδή να αιτιολογήσουν οι μαθητές/ριες ποιο επάγγελμα θα ταίριαζε στον/στην καθένα/μία με βάση την ταυτότητα που έχουν κατασκευάσει (Παρ. Δ, σελ.150-151). Αφού συζητήσουν λοιπόν για τις επιλογές τους, τοποθετούνται σχετικά με το αν αναπαράγονται στερεότυπα (Παρ. Δ, σελ.152).

Στη συνέχεια δίνονται εικόνες από άλλους/ες ήρωες/ίδες παιδικών ταινιών και τα παιδιά σε συνεργασία με τον/την εκπαιδευτικό προσπαθούν να ανακαλύψουν τα στερεότυπα που αναπαράγονται με βάση το επάγγελμα που ασκούν και την τάξη στην οποία ανήκουν (Παρ. Δ, σελ. 153-155).

4.2.4. Μετασχηματισμένη πρακτική

Αρχικά συζητούν για τον τρόπο με τον οποίο παίρνουμε μια συνέντευξη και πώς αυτή δομείται (Παρ. Δ, σελ. 156-158). Τα παιδιά χωρισμένα σε δύο μεγάλες ομάδες καλούνται να παράξουν ένα κείμενο συνέντευξης. Τα παιδιά θα είναι η επιχείρηση που θα πάρει συνέντευξη από τους χαρακτήρες των ταινιών. Πιο συγκεκριμένα επιλέγουν δύο ήρωες/ηρωίδες από τη Ζωούπολη, οι οποίοι/ες αναζητούν δουλειά. Θα πρέπει να αναφέρουν το είδος της δουλειάς, να καταγράψουν ερωτήσεις που απευθύνονται στους/στις ήρωες/ίδες και στη συνέχεια τις πιθανές απαντήσεις που θα έδιναν. Αναπαριστούν τη συνέντευξη και στο τέλος επιλέγουν έναν/μία από τους/τις δύο εξηγώντας τους λόγους (Παρ. Δ, σελ. 159-160). Στη συνέχεια ακολουθεί αυτοαξιολόγηση και ετεροαξιολόγηση του παραγόμενου κειμένου και τελικού προϊόντος (Παρ. Δ, σελ.161-162).

Συμπεράσματα

Σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν η μελέτη της κατασκευής κοινωνικών ταυτοτήτων, γλωσσικών και σημειωτικών, σε χαρακτήρες ταινιών κινουμένων σχεδίων. Για τις ανάγκες αυτές λοιπόν πραγματοποιήθηκε κοινωνιογλωσσολογική ανάλυση των ταινιών «Οι Αριστόγατες» και η «Ζωούπολη» και πιο συγκεκριμένα επιλέχθηκαν και αναλύθηκαν εννέα σκηνές από την πρώτη και έντεκα σκηνές από τη δεύτερη ταινία. Διερευνήθηκε ο τρόπος με τον οποίο οικοδομούνται οι ταυτότητες των ηρώων και των ηρωίδων, διαμορφώνεται η πραγματικότητα της κοινωνίας και αναπαράγονται στερεότυπα και ιδεολογίες μέσα από την αναπαράσταση των κοινωνικών ποικιλιών. Η προσοχή εστιάστηκε στη χρήση της γλώσσας και την επιλογή ποικίλων σημειωτικών πόρων των χαρακτήρων και στην υιοθέτηση συμπεριφορών που σχετίζονται με την κοινωνική τάξη.

Σύμφωνα με την ανάλυση που πραγματοποιήθηκε στην εργασία αυτή, γίνεται φανερό πως οι γλωσσικές επιλογές ενός/μιας ομιλητή/ριας συνδέονται με την ηλικία, τη μόρφωση, το επάγγελμα, την κοινωνική τάξη, αλλά και το φύλο (Δελβερούδη, 2001). Συνεπώς μέσα από τα κείμενα μαζικής κουλτούρας (π.χ. τηλεοπτικές σειρές, διαφημίσεις, ταινίες, κτλ.) προβάλλεται η γλωσσική ποικιλότητα ως μέσο κατασκευής ταυτοτήτων και προώθησης στερεοτυπικών αντιλήψεων (Στάμου, Αρχάκης & Πολίτης, 2016). Στις δύο ταινίες κινουμένων σχεδίων παρατηρήθηκε πως συχνά οι χαμηλού κύρους ποικιλίες χρησιμοποιούνταν από περιθωριακούς χαρακτήρες (π.χ. Θέμος, Διονύσιος και Νιόνιος από τις «Αριστόγατες», Νικ, Μπόφι Χοπς και Γυδεών από τη «Ζωούπολη»)) στιγματίζοντάς τους έτσι χιουμοριστικά και τοποθετώντας τους στο περιθώριο. Επιπρόσθετα διαπιστώθηκε μεγάλη αντίθεση μεταξύ των χαρακτήρων των ταινιών αυτών, που αφορά τόσο στις γλωσσικές επιλογές τους, όσο και στις επιλογές τους στον σημειωτικό άξονα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να προβάλλεται η πρότυπη γλωσσική ποικιλία ως ανώτερη και να προωθείται η γλωσσική ομοιογένεια.

Οι χαρακτήρες της πρώτης ταινίας («Οι Αριστόγατες») χωρίζονταν σε δύο κοινωνικές τάξεις, την αριστοκρατική και την εργατική, με έντονες διαφορές και μεγάλο χάσμα μεταξύ τους. Στη δεύτερη ταινία («Η Ζωούπολη») οι χαρακτήρες χωρίζονταν σε τρεις τάξεις, την ανώτερη, τη μεσαία και την εργατική, ανάλογα με το αν ασκούσαν επάγγελμα υψηλού ή όχι κύρους. Εδώ οι διαφορές δεν ήταν τόσο έντονες και η μετάβαση ήταν πιο ομαλή. Παρόλα αυτά υπήρχαν αρκετά σημεία που δημιουργούσαν αντιθέσεις μεταξύ των ηρώων και των ηρωίδων. Ένας βασικός λόγος που διαφέρουν οι δύο ταινίες στο συγκεκριμένο κομμάτι είναι η χρονολογία και η εποχή κατά την οποία δημιουργήθηκαν και προβλήθηκαν. Η δεύτερη είναι μια σύγχρονη ταινία που απεικονίζει την κοινωνία του σήμερα.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω και σε συνδυασμό μάλιστα με το γεγονός ότι η προβολή ταινιών κινουμένων σχεδίων είναι μέρος της καθημερινότητας των παιδιών, προτάθηκαν δύο διδακτικά σενάρια για την αξιοποίηση των δύο ταινιών που εξετάστηκαν βασισμένα στο μοντέλο των Πολυγραμματισμών. Στόχος είναι η ευαισθητοποίηση των παιδιών στην κοινωνική ποικιλότητα, η οποία σχετίζεται με την κοινωνική τάξη και η καλλιέργεια κριτικής σκέψης απέναντι στα κείμενα μαζικής κουλτούρας. Επιδιώκεται επομένως να αναγνωρίζουν και να αποβάλλουν τα στερεότυπα που προβάλλονται από τα κείμενα αυτά.

Καθώς η συγκεκριμένη έρευνα βασίστηκε σε συγκεκριμένους χαρακτήρες από δύο ταινίες κινουμένων σχεδίων, τα συμπεράσματα δεν μπορούν να γενικευτούν και να θεωρηθούν απόλυτα. Θα μπορούσαν όμως μελλοντικά να μελετηθούν παραπάνω χαρακτήρες από τις δύο αυτές ταινίες και να συγκριθούν μεταξύ τους, ώστε να φανούν περισσότερες διαφορές τους. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον ακόμη θα παρουσίαζε η εφαρμογή της διδακτικής πρότασης στο σχολικό πλαίσιο, προκειμένου να διαπιστωθεί ο βαθμός στον οποίο καταφέρνουν μαθητές και μαθήτριες να αναπτύξουν την κριτική τους σκέψη. Θα μπορούσαν ακόμη να εντοπιστούν και αστοχίες που ενδεχομένως να υπάρχουν και να προταθούν αλλαγές και βελτιώσεις στις δραστηριότητες. Τέλος, τα δύο διδακτικά σενάρια μπορούν να εφαρμοστούν και στη Δ και Στ τάξη του δημοτικού, προσαρμόζοντας τις δραστηριότητες ή ακόμη και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Βιβλιογραφία

Ανδρουτσόπουλος, Γ. (2001). *Η γλώσσα των νέων*. Ανακτήθηκε στις 1/2/23 από:

https://www.greek-language.gr/greekLang/studies/guide/thema_b9/

Androutsopoulos, J. (2010). The study of language and space in media discourse. In P. Auer & J. E. Schmidt (Eds.), *Language and space: An international handbook of linguistic variation* (pp. 740-758). Berlin & New York: Mouton De Gruyter.

Androutsopoulos, J. (2012). “Repertoires, Characters and Scenes: Sociolinguistic Difference in Turkish-German Comedy”. *Multilingua* 31: 301-326.

Αρχάκης, Α. & Μ. Κονδύλη. (2002). *Εισαγωγή σε ζητήματα Κοινωνιογλωσσολογίας*. Αθήνα: Νήσος.

Αρχάκης, Α. & Τσάκωνα, Β. (2011). *Ταυτότητες, αφηγήσεις και γλωσσική εκπαίδευση*. Αθήνα: Πατάκης.

Ash, Sharon 2002. Social class. Στο Jack K. Chambers, Peter Trudgill & Natalie - (επιμ.), *The Handbook of Language Variation and Change*. Oxford: Blackwell, 402-422.

Bucholtz, M. & Hall, K. (2005). Identity and interaction: A sociocultural linguistic approach. *Discourse Studies*, 7, 584-614. doi: 10.1177/1461445605054407.

Chambers, J. K. & P. Trudgill. 1984-5. Διάλεκτος και γλώσσα. Μτφρ. Α. Σακελλαρίου. *Γλώσσα* 7:52-61, σελ. 54-56.

Cope, B., & Kalantzis, M. (eds.). (2000). *Multiliteracies: Literacy learning and the design of social futures*. London & New York: Routledge.

Coupland, N. (2007). *Style: Language, Variation and Identity*. Cambridge: Cambridge University Press.

Coupland, N. (2009). The mediated performance of vernaculars. *Journal of English Linguistics*, 37, 284-300.

Δελβερούδη, Ρ. (2001). Γλωσσική ποικιλία. Στο Χριστίδης, Α.-Φ. *Εγκυκλοπαιδικός οδηγός για τη γλώσσα*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, 54-57.

Georgakopoulou, A. (2000). On the sociolinguistics of popular films: Funny characters, funny voices. *Journal of Modern Greek Studies* 18 (1), 119-133.

Halliday, M.A.K., & Hasan, R. (1985). *Language, context and text: Aspects of language in a social-semiotic perspective*. Victoria: Deakin University.

Haugen, E. 1972. Dialect, language, nation. Στο *Sociolinguistics: Selected Readings*, επιμ. J. B. Pride & J. Holmes, 97-111. Λονδίνο: Penguin Books.

Holmes, J. (1992). *An Introduction to Sociolinguistics*. London: Longman Group Ltd.

Holmes, J. 2016[1992]. *Εισαγωγή στην Κοινωνιογλωσσολογία*. Σ. Λαμπροπούλου (μτφρ.). Αθήνα: Πατάκης.

Hudson, R. A. 1980. *Sociolinguistics*. Κεφ. 2, Varieties of language. Cambridge: University Press.

Κακριδή, Μ., Δ. Κατή & Β. Νικηφορίδου. (1999). Γλωσσική ποικιλία και σχολική εκπαίδευση. *Γλωσσικός Υπολογιστής 1*. Ανακτήθηκε στις 31-1-23 από:

<http://www.komvos.edu.gr/periodiko/periodiko1st/default.htm>

Κακριδή-Φερράρι, Μ. (2007). Διάλεκτος. *Πύλη για την ελληνική γλώσσα*. Ανακτήθηκε στις 31-1-23 από:

https://www.greek-language.gr/greekLang/studies/history/thema_02/index.html

Κακριδή-Φερράρι, Μ. 2011. *Κοινωνιογλωσσολογία: οι έρευνες του W. Labov* (Πανεπιστημιακές σημειώσεις). Αθήνα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο.

Kalantzis, M. & Cope, B. (2001). Πολυγραμματισμοί. Στο Α. Χριστίδης (επιμ.), *Εγκυκλοπαιδικός οδηγός για τη γλώσσα*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Κοντοσόπουλος, Ν. Γ. 2000. *Διάλεκτοι και ιδιώματα της νέας ελληνικής*. 3η έκδ. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.

Marriott, S. (1997). Dialect and dialectic in a British war film. *Journal of Sociolinguistics*, 1, 173-193.

Maroniti, K., Stamou, A.G., Dinas, K.D. & Griva, E. (2013). The sociolinguistic style of cartoons: The case of the TV movie Merry Madagascar/ Το κοινωνιογλωσσικό ύφος των κινουμένων σχεδίων: Η περίπτωση της τηλεταινίας Χριστούγεννα α λα Μαδαγασκάρη. *Multilingual Academic Journal of Education and Social Sciences*, 1(2), 25-33.

Marsh, J., Brooks, G., Hughes, J., Ritchie, L., Roberts, S. & Wright, K. (2005). *Digital Beginnings: Young Children's Use of Popular Culture, Media and New Technologies*. University of Sheffield: Literacy Research Center. Ανακτήθηκε από:

https://www.researchgate.net/publication/265183910_Digital_beginnings_Young_children's_use_of_popular_culture_media_and_new_technologies, τελευταία πρόσβαση: 30/1/2023)

Μαρωνίτη, Κ., Στάμου, Α. (2014). Κοινωνιογλωσσικές αναπαραστάσεις του φύλου σε κείμενα μαζικής κουλτούρας για παιδιά: η περίπτωση των κινουμένων σχεδίων. Στο G. Kotzoglou, K. Nikolou, E. Karantzola, K. Frantzi, I. Glntomos, M. Georgalidou, V. Kourti-Kazoulis, Ch. Papadopoulou, E. Vlachou (edit.), *11th International Conference on Greek Linguistics, 26-27 September 2013: Selected papers/Πρακτικά* (σσ. 1027-1040). Rhodes.

Ματσαγγούρας, Η. (1995). *Ομαδοκεντρική διδασκαλία και μάθηση. Θεωρία και πράξη της διδασκαλίας κατά ομάδες*. Αθήνα: Γρηγόρης

Moody, A. (2013). Language ideology in the discourse of popular culture. In C. Chappelle (Ed.), *The Encyclopedia of Applied Linguistics*. Oxford: Blackwell. Ανακτήθηκε από:

<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/9781405198431.wbeal0626.pub2>

Morrell, E. (2002). Toward a critical pedagogy of popular culture: Literacy development among urban youth. *Journal of Adolescent and Adult Literacy*, 46, 72-77.

Morrell, E. & Duncan-Andrade, J. (2005). Popular culture and critical media pedagogy in secondary literacy classrooms. *The International Journal of Learning*, 12, 273-280.

Μπαμπινιώτης, Γ. 2019. *Λεξικό της Νέας Ελληνικής Γλώσσας*. Αθήνα: Κέντρο Λεξικολογίας.

New London Group. (1996). *A pedagogy of multiliteracies: Designing social futures*. Harvard Educational Review, 60-92.

Παπαζαχαρίου, Δ., Φτερνιάτη, Α., Αρχάκης, Α. & Τσάμη, Β. (2016). Στάσεις Μαθητών Δημοτικού προς την Αναπαριστώμενη Γεωγραφική Ποικιλότητα σε Κείμενα Μαζικής Κουλτούρας. *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα* 36: 331- 341.

Rampton, B. (1995). *Crossing: Language and Ethnicity among Adolescents*. London: Longman.

Σαλτίδου, Θ. (2018). Η «γλώσσα των νέων» ως υφολογικός πόρος όλων των ηλικιών στον λόγο τηλεοπτικών σειρών. Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας.

Σαλτίδου, Θ. Π. & Στάμου, Α. Γ. (2016). «Φούρνος, bakery και...sexshop!»: η «γλώσσα των νέων» ως υφολογικός πόρος παιδιών και εφήβων και η κατασκευή της νεανικότητας στον τηλεοπτικό μυθοπλαστικό λόγο. *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα*, 36(σσ. 381-394).

Saussure, F. de. [1916] 1979. *Μαθήματα γενικής γλωσσολογίας*. Μτφρ. Φ. Δ. Αποστολόπουλος. Αθήνα: Παπαζήσης, σελ. 249-251.

Silvers, P., Shorey, M. & Crafton, L. (2010). Critical literacy in a primary multiliteracies classroom: The hurricane group. *Journal of Early Childhood Literacy*, 10, 379-409.

Stamou, A. (2011). Speech style and the construction of social division: Evidence from Greek television. *Language & Communication*, 31, 329-344.

Στάμου, Α.Γ. & Ντίνας, Κ.Δ. (2011). Γλώσσα και τοπικότητες: Η αναπαράσταση γεωγραφικών ποικιλιών στην ελληνική τηλεόραση. Στο *Σύνορα, Περιφέρειες, 152 Διασπορές*, Γ. Πασχαλίδης, Ε. Χοντολίδου & Ι. Βαμβακίδου (Επιμ.). Θεσσαλονίκη: University Studio Press, 289-305.

Stamou, A. G. (2014). A literature review on the mediation of sociolinguistic style in television and cinematic fiction: Sustaining the ideology of authenticity. *Language & Literature* 23(2): 118-140.

Στάμου, Α.Γ. (2012). Αναπαραστάσεις της κοινωνιογλωσσικής πραγματικότητας στα κείμενα μαζικής κουλτούρας: Αναλυτικό πλαίσιο για την ανάπτυξη της κριτικής γλωσσικής επίγνωσης. *Γλωσσολογία/Glossologia* 20: 19-38.

Στάμου Α.Γ., Αρχάκης Α. & Πολίτης Π. (2016). Γλωσσική ποικιλότητα και κριτικοί γραμματισμοί στον λόγο της μαζικής κουλτούρας: Χαρτογραφώντας το πεδίο. Στο

Γλωσσική Ποικιλότητα και Κριτικοί Γραμματισμοί στον Λόγο της Μαζικής Κουλτούρας: Εκπαιδευτικές Προτάσεις για το Γλωσσικό Μάθημα, Α.Γ. Στάμου, Π. Πολίτης, Α. Αρχάκης (επιμ.), Καβάλα: Εκδόσεις Σαΐτα, 13-55. Ανακτήθηκε στη 1-2-23 από:

[Εκδόσεις Σαΐτα | Δωρεάν βιβλία: Γλωσσική ποικιλότητα και κριτικοί γραμματισμοί στον λόγο της μαζικής κουλτούρας: Εκπαιδευτικές προτάσεις για το γλωσσικό μάθημα \(saitapublications.gr\)](http://saitapublications.gr)

Τσάκωνα, Β. (2013). *Η κοινωνιογλωσσολογία του χιούμορ: Θεωρία, λειτουργίες και διδασκαλία*. Αθήνα: Γρηγόρης.

Τσάμη, Β. Φτερνιάτη, Α. Αρχάκης, Α. (2016). Μαζική Κουλτούρα, Γλωσσική Ποικιλότητα, και Χιούμορ: Διδακτικές Προτάσεις για την Ανάπτυξη του Κριτικού Γραμματισμού μαθητών/τριών Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού, στο *Γλωσσική ποικιλότητα και κριτικοί γραμματισμοί στον λόγο της μαζικής κουλτούρας: Εκπαιδευτικές προτάσεις για το γλωσσικό μάθημα*. Στάμου, Α., Πολίτης, Π. & Αρχάκης, Α. (επιμ) Καβάλα: Εκδόσεις Σαΐτα, 95-123.

Διαθέσιμο στο:

[Εκδόσεις Σαΐτα | Δωρεάν βιβλία: Γλωσσική ποικιλότητα και κριτικοί γραμματισμοί στον λόγο της μαζικής κουλτούρας: Εκπαιδευτικές προτάσεις για το γλωσσικό μάθημα \(saitapublications.gr\)](http://saitapublications.gr)

Τσάμη, Β. (2018). Κείμενα μαζικής κουλτούρας και γλωσσική ποικιλότητα: Κριτική ανάλυση και ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού. Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Πατρών. Πάτρα.

Τσιπλάκου, Σ. (2007). Γλωσσική ποικιλία και κριτικός εγγραμματισμός: Συσχετισμοί και παιδαγωγικές προεκτάσεις. Στο Η. Ματσαγγούρας (επιμ.), *Σχολικός εγγραμματισμός: Λειτουργικός, κριτικός και επιστημονικός* (σελ. 466-511). Αθήνα: Γρηγόρης.

Φτερνιάτη, Α. (2010). Το διδακτικό υλικό για το γλωσσικό μάθημα του δημοτικού και η παιδαγωγική του γραμματισμού και των πολυγραμματισμών. *Νέα Παιδεία* 135.

Φτερνιάτη, Α., Τσάμη, Β. & Αρχάκης, Α. (2016). Τηλεοπτικές διαφημίσεις και γλωσσική ποικιλότητα: Προτάσεις κριτικής γλωσσικής διδασκαλίας. *Προσχολική & Σχολική Εκπαίδευση* 4:1, 85-100.

Walsh, A. & Leaper, C. (2019). A Content Analysis of Gender Representations in Preschool Children's Television, *Mass Communication and Society*. DOI:

<https://doi.org/10.1080/15205436.2019.1664593>

Χατζησαββίδης, Σ. 1999. Ελληνική γλώσσα και δημοσιογραφικός λόγος. Αθήνα: Gutenberg.

Χατζησαββίδης, Σ. (2003β). Πολυγραμματισμοί και διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας. Στο *Η γλώσσα και η διδασκαλία της* (Αφιερωματικός τόμος), Φλώρινα: Βιβλιολογεΐον, Παιδαγωγική Σχολή Φλώρινας, 189-196.

Πίνακας Εικόνων
«Οι Αριστόγατες»

Εικόνα 1. Η Madame σε έξοδό της.

Εικόνα 2. Η Madame όταν κοιμάται.

Εικόνα 3. Η Madame όταν κοιμάται.

Εικόνα 4. Η Madame περιμένοντας επισκέψεις.

Εικόνα 5. Η Λαίδη στο σπίτι.

Εικόνα 6. Η Λαίδη σε μια καθημερινή της εμφάνιση.

Εικόνα 7. Η Μαρί.

Εικόνα 8. Ο Ζωρζ σε έξοδό του.

Εικόνα 9. Η κλασική εμφάνιση του Ζωρζ.

Εικόνα 10. Ο Έντγκαρ σε έξοδο.

Εικόνα 11. Ο Έντγκαρ στα ιδιαίτερα του.

Εικόνα 12. Ο Έντγκαρ στον στάβλο.

Εικόνα 13. Ο Θέμος.

Εικόνα 14. Ο Διονύσιος.

Εικόνα 15. Ο Νιόνιος.

Πίνακας εικόνων

«Ζωούπολη»

Εικόνα 16. Η Τζούντι μικρή.

Εικόνα 17. Η Τζούντι μετακομίζει στη Ζωόπολη.

Εικόνα 18. Η Τζούντι στην αστυνομική ακαδημία.

Εικόνα 19. Η Τζούντι με τη στολή αποφοίτησης.

Εικόνα 20. Η Τζούντι στα παρκόμετρα.

Εικόνα 21. Η Τζούντι αστυνομικός.

Εικόνα 22. Η Τζούντι στη φάρμα καρότων.

Εικόνα 23. Ο Νικ πρόσκοπος.

Εικόνα 24. Ο Νικ ενήλικας.

Εικόνα 25. Ο Νικ αστυνομικός.

Εικόνα 26. Η Μπόνι και ο Στου στην παράσταση της Τζούντι.

Εικόνα 27. Η Μπόνι και ο Στου στη Φάρμα.

Εικόνα 28. Η Μπόνι και ο Στου στην αποφοίτηση της Τζούντι.

Εικόνα 29. Η Μπόνι και ο Στου αποχαιρετούν την Τζούντι.

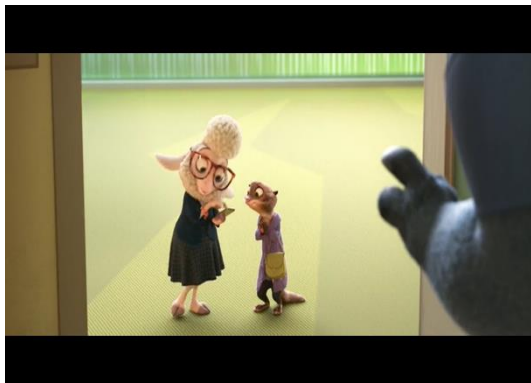
Εικόνα 30. Ο Δήμαρχος στην αποφοίτηση της Τζούντι.

Εικόνα 31. Ο Γυδεών μικρός.

Εικόνα 32. Ο Γυδεών ζαχαροπλάστης.

Εικόνα 33. Η Μπελγουέδερ.

Εικόνα 34. Ο Φλας.

Εικόνα 35. Ο αρχηγός Μπόνγκο.

Παράρτημα Α

Συμβάσεις απομαγνητοφωνήσεων

(<http://corpus-ins.lit.auth.gr/corpus/about/symbols.html>)

Αραβικά ψηφία	Αριθμός σειράς
((σχόλιο))	Εξωγλωσσικά σχόλια αναλυτή (π.χ. περιγραφές)
(.)	Σύντομη παύση, σιωπή
Φωνήεν:	Επίσυρση ομιλίας, επιμήκυνση φθόγγου (πολλαπλές φορές σημαίνει μεγαλύτερη επιμήκυνση)
<u>Λέξη</u>	Έμφαση στην ένταση ή το ύψος της φωνής
ΛΕΞΗ	Ιδιαίτερα μεγάλη ένταση φωνής
<u>ΛΕΞΗ</u>	Εξαιρετικά μεγάλη ένταση φωνής
h	Εκπνοή, εισπνοή, αναστεναγμός, γέλιο, δασύτητα
hh	Δασύτητα μεγαλύτερης διάρκειας
=	Γρήγορη εναλλαγή ομιλητών/ριών
[]	Επικάλυψη ομιλίας (όταν ένας/μια ομιλητής/ρια μιλά ταυτόχρονα με τον/την πρώτο/η και καλύπτει τα λόγια του/της)
//	Διακοπή ομιλητή/ριας
(0.8)	Οι αριθμοί στις παρενθέσεις αντιστοιχούν στη διάρκεια σιωπής (σε δευτερόλεπτα) στο εσωτερικό ενός εκφωνήματος ή μεταξύ διαφορετικών εκφωνημάτων.
(...)	Η παρένθεση με περισσότερες της μιας τελείες δείχνει ότι ένα τμήμα του λόγου δεν έγινε κατανοητό.

Παράρτημα Β

Απομαγνητοφώνηση σκηνών της ταινίας «Αριστόγατες»

Σκηνή 1^η (2:25-3:46)

Συμμετέχουν: Αδελαΐς (Α), Έντγκαρ (Ε), Φρου-Φρου (Φ), Λαΐδη (Λ), Μαρί (Μ), Τουλούζ (Τ), Μπερλιόζ (Μπ.)

((τραγούδι έναρξης))

1. Αδ.: Μαρί μου, είσαι γλυκό γιατί κι όμορφο σαν τη μητερούλα σου. Δεν είναι έτσι Λαΐδη; ((νιαουρίζει η Λαΐδη και τρίβεται πάνω στη Μαντάμ))
Πρό:σεχε, Τουλούζ. ((γελάει η Μαντάμ))
Μην τον παιδεύεις τον καημένο τον Έντγκαρ. Άστον να οδηγήσει.
2. Ε: Ο::ου, Φρου-Φρου. Στάσου κυρά μου.
3. Αδ.: Σε ευχαριστώ, Έντγκαρ. ((χλιμίντρισμα))
Ω! Παραλίγο να το ξεχάσω, Φρου-Φρου. Τη ζαχαρούλα σου.
4. Ε: Μαη ... Μπορώ να πάρω τα πακέτα σας, Μαντάμ; Είναι Μαντάμ για σας (.)
πολύ βαριά.
5. Αδ.: Άστα Έντγκαρ. Θα τα κρατήσω εγώ. Δεν πειράζει.
6. Λ: Μπερλιόζ! Πάλι; Θα στο πω πολλές φορές; Ε;
7. Μπ.: Ευχαριστώ πολύ. Δεν πιστεύω να σε κούρασα, ε;
8. Φ: hhh Είσαι τόσο ελαφρύς νεαρέ.
9. Μπ.: Εντάξει μαμά;
10. Λ: Ναι, εντάξει! Είσαι πολύ ευγενής.
11. Αδ.: Έλα Λαΐδη. Γατάκια! Μέσα όλοι. Α! Έντγκαρ! Περιμένω να έρθει ο κύριος Ζωρζ, ο δικηγόρος μου. Τον θυμάσαι, φαντάζομαι.
12. Ε: Ασφαλώς, Μαντάμ. Αδύνατον να τον ξεχάσω, Μαντάμ.

Σκηνή 2^η (3:51-5:10)

Συμμετέχουν: Ζωρζ (Ζ), Έντγκαρ (Ε)

((εμφανίζεται ο Ζωρζ, ο δικηγόρος, με τη σακαράκα του))

1. Ζ: Τα, ρα, ρα, μπουμ, τι, γιε:: ... Τα, ρα, ρα, μπουμ, τι, γιε:: Τι, ρι, ρι, ρι, ρι, ρι, ρι, ου::! ((δυσκολεύεται να βγει από το αμάξι και με το μπαστούνι του χτυπά τη μέση του, για να ισιώσει))
Τι, ριμ. Τα, ρα, ρα, μπουμ, τι, γιε::... Τα, ρα, ρα, μπουμ, τι, γιε. Τα... Ουπς! hh ((έπεσε και μονολογεί))
Τι να σου κάνω; Δεν είμαι πια παλικαρά:κι, όπως ήμουν στα ογδό:ντα. ((συνεχίζει να τραγουδά, ενώ ο Έντγκαρ τον ακούει και τρέχει να του ανοίξει))
[Τουμ, του, τουμ]
2. Ε: [Ε, καλημέρα σας]. Η Μαντάμ σας περιμένει.
3. Ζ: Σιγά:, σιγά:. Θα με πνίξεις. [Τα, ρα:, ρα:, μπουμ, τι, γιε::...]
4. Ε: [Άσος στη σκοποβολή.] Μπράβο! ((ο Ζωρζ βήχει, καθώς ανεβαίνει τα σκαλιά))
5. Ζ: Πάμε, Έντγκαρ. Η σκάλα για μένα είναι παιχνιδάκι.
6. Ε: Ε:, μπορείτε να πάρετε κύριε το ασανσέ:ρ.

7. Z: Αυτό το κλουβί ποτέ! ΠΟΤΕ! Το ασανσέρ είναι για τους γέρους. Χα, χα! ((γελάει, παραπατάει και πέφτει από τις σκάλες φωνάζοντας))
8. E: Μπορώ να σας δώσω ένα χέρι, κύριε;
9. Z: Αν έχεις κανένα πόδι έξτρα! Ααα, μάλιστα!
10. E: Α, έχετε πάρα πολύ γούστο κύριε! Το ομολογώ!
11. Z: Απ! Άφησέ με! [Θα ανεβώ με το μπαστούνι!]
12. E: [Προσέχτε!] Σιγά! Θα σκορπίσετε κύριε!
13. Z: Μη φοβάσαι Έντγκαρ! Όλα θα πάνε καλά. Πάνω του! Σου' ρχομαι! Σου είμαι πολύ βαρύς, Έντγκαρ;
14. E: Παρακαλώ κύριε. Τι λέτε;

Σκηνή 3^η (5:26- 8:58)

Συμμετέχουν: Έντγκαρ (E), Ζωρζ (Z), Αδελαΐς (Αδ.)

((χτύπημα πόρτας))

1. Αδ: Αυτός είναι.
2. E: Αναγγέλλω η τον κύριο hh... Ζω:ρζ, τον δικηγόρο.
3. Αδ.: Αγαπητέ μου Ζωρζ...
4. Z: Αδελαΐς! Μα... Μα είσαι αλήθεια μια χαρά. ((ακούγονται παιχνιδιάρικα νιαουρίσματα από τα 3 μικρά γατάκια της Λαΐδης))
5. Αδ.: Ω, πόσο χαίρομαι που είσαι τόσο καλά! ((ο Ζωρζ φιλά την ουρά της γάτας νομίζοντας πως είναι το χέρι της Αδελαΐς))
6. Z: Αχ hhh, αγαπημένα μου γλυκά χεράκια.
7. Αδ.: Χο, χο, χο h. Δεν είμαι πια τόσο νέα, Ζωρζ! ((γελάει η Αδελαΐς))
8. Z: Αδελαΐς! Αυτή η μουσική είναι «Κάρμεν». Ναι;
9. Αδ.: Ναι! Ναι! Ήταν ο καλύτερός μου ρόλος.
10. Z: Ναι:!! Ναι! Ήταν τη βραδιά της μεγά::λης σου πρεμιέρας που γνωριστήκαμε, θυμάσαι;
11. Αδ.: Ω, δεν το ξεχνάω Ζωρζ.
12. Z: Και τι γλέντια για την επιτυχία σου! Σαμπάνια! Ε h, τραγούδια! Του ρου του, του ρου του, του, του ρου του, του ρου, ρου, ρου, ρου, του, του. [Τα ρα τα, τα], τα ρα τα, τα, τα ρα τα, τα, τα, τα, τα, τα, τα, τα.
13. Αδ.: [Ω, Ζωρζ!] ((ακούγεται το τραγούδι και η Αδελαΐς με τον Ζωρζ χορεύουν)) Ω! ((χαλάει ο δίσκος)) Ευτυχώς! Ω, θεέ μου! Κουράστηκα! Αχ, τα γεράματα h. Άστα, Ζωρζ. Ωραίες εποχές εκείνες, αλλά πάνε τώρα.
14. Z: Τι, ρι, ρι, ρι, παμ, παμ, τι ρι ταμ τουν τι ρι τιμ τιν λα, λα, λα, [λι, λα, λα]... ((γελάει η Αδελαΐς))
15. Αδ.: [Φτάνει, Ζωρζ. Μη συνεχίζεις. Σε κάλεσα να έρθεις σήμερα για ένα πολύ σοβαρό ζήτημα]. ((παράλληλα τραγουδάει ο Ζωρζ))
16. Z: Α; Ω, περίφημα! ΠΕΡΙΦΗΜΑ! Ωπ! ((πέφτει ο Ζωρζ)) Θα κάνουμε έξωση σε κανέναν; E;
17. Αδ.: Έλα τώρα, Ζωρζ. Δε θα κάνουμε έξωση σε κανέναν. Απλώς θέλω να κάνω τη διαθήκη μου.
18. Z: Α! Διαθήκη; Καλά... ((ανοίγει την πένα του)) Λέγε! Σε ποιους θα αφήσεις την περιουσία σου;

19. Αδ.: Όπως ξέρεις Ζωρζ, δεν έχω κανέναν συγγενή σε αυτόν τον κόσμο. Θέλω όμως όταν πεθάνω, τα αγαπημένα μου γατάκια να ζήσουν καλά. Στον μόνο λοιπόν που μπορώ να τα εμπιστευτώ είναι ο καλός και πιστός μου Έντγκαρ.
20. Ζ: Έντγκαρ; Τι θέλεις να πεις Αδελαΐς; Ότι αφήνεις την τεράστια περιουσία σου στον Έντγκαρ; Κτίρια, μετοχές, αυτό το μέγαρο, ΤΟΝ ΕΞΟΧΙΚΟ ΣΟΥ ΠΥΡΓΟ, ΤΟΥΣ ΠΙΝΑΚΕΣ, ΤΑ ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ ΚΑΙ... ΚΑΙ... ΚΑΙ;
21. Αδ.: Όχι, όχι Ζωρζ! Στα γατάκια μου!
22. Ζ: Στα γατάκια σου;
23. Ε: Α::! ((απογοητευμένος ο Έντγκαρ))
24. Αδ.: Ναι, Ζωρζ! Θέλω να με κληρονομήσουν πρώτα τα γατάκια μου και μετά τη σύντομη ζωή τους όλα μου τα υπάρχοντα να περιέλθουν στον Έντγκαρ.
25. Ε: Α:χ! Δεν το αντέχω αυτό! Τα γιατί πρώτα; Κι έπειτα εγώ; hh Αυτό για εμένα είναι απαράδεκτο! Ωχ! ((χτυπάει το κεφάλι του)) Ε μα να! Ο κάθε γάτος ζει περίπου δώδεκα χρόνια! hh Έχει και επτά ψυχές. Δηλαδή 4 (.) και επί 7... ((κάνει υπολογισμούς))... μας κάνουν η τρέχα γύρευε και Νικολό καρτέρει. (.) Θα' χω πεθάνει! (.) Όχι, ό::χι! Θα βρεθεί λύση! Να φύγουν αυτά! Χα, χα, χα, χα! Δε θα αφήσω να μου φύγουν (.) τόσα δολάρια! Εκατομμύρια δολάρια! (.) Τα γιατί θα εξαφανιστούν! ((κουνώντας το κεφάλι καταφατικά))

Σκηνή 4^η (9:00- 11:24)

Συμμετέχουν: Λαΐδη (Λ), Μπερλιόζ (Μπ.), Τουλούζ (Τ), Μαρί (Μ)

1. Μπ.: Περίμενέ με! Περίμενέ με!
2. Μ: Εγώ πρώτη! Εγώ πρώτη!
3. Τ: Γιατί εσύ πρώτη;
4. Μ.: Γιατί εγώ είμαι κυρία! Χα! Μπουμπούνα!
5. Τ: Χα! Ωραία κυρία!
6. Μπ.: Κοίτα φάτθα για κυρί:α!
7. Μ: Α! (.) Θα σου δείξω εγώ, αν είμαι κυρία ή όχι. ((γέλια και φωνές ακούγονται από τα γιατίά)) hh Γαργαλιέμαι!
8. Τ: Δωσ' της, Μπερλιόζ! Δωσ' της!
9. Μπ.: Δεν κάνεις για πόλεμο, Μαρί!
10. Τ: Κανένα θηλυκό δεν κάνει για πόλεμο!
11. Μ: Ωχ! Απρόσεκτε! Μαμά, μαμά::!
12. Λ: Μαρί, κάτσε ήσυχη! Δεν είναι όμορφο αυτό που κάνεις. Οι κυρίες δε φέρονται έτσι! Κι εσύ, Μπερλιόζ! Τι είναι αυτά; Είναι πολύ, πολύ ανάρμοστη αυτή σου η διαγωγή. Δεν είσαι gentleman.
13. Μπ.: Αυτή άρχισε τον πόλεμο!
14. Μ: Οι κυρί:ς τον πόλεμο τον τελειώ:νουν, δεν τον αρχίζουν, βλάκα! ((βγάζει γλώσσα ο Μπερλιόζ))
15. Λ: Μπερλιόζ! Πες μου τώρα, τι έγινε;
16. Μπ.: Δαγκώναμε ο ένας τον άλλο.
17. Λ: Οι αριστογάτες δεν κάνει να δαγκώνουν ο ένας (.) τον άλλο. Αυτά τόσες φορές σας τα είπα!
18. Τ: Κι αν πέσουμε πάνω σε κανέναν αλητόγατο τι γίνεται; Μιάου! ((φτύνει κάνοντας τον άγριο γάτο))

19. Λ: Χα, χα, χα! Αφήστε τα αυτά! Είναι ώρα τώρα να συγκεντρωθείτε και να διαβάσετε τα μαθήματά σας. Εσύ Μαρί θα αρχίσεις να μαθαίνεις τραγούδι. Κι εσύ Τουλούζ τη ζωγραφική σου. Γρήγορα!
20. Τ: Ναι, μαμά! ((φτύνει πάλι κάνοντας τον άγριο γάτο))
21. Μ: Μαμά; Να κοιτάμε τον Τουλούζ τώρα που θα ζωγραφίζει πριν αρχίσουμε το μάθημα;
22. Λ: Μα είπαμε...
23. Μ: Παρακαλώ::!
24. Λ: Ναι, αλλά να είστε κι οι δυο πολύ φρόνιμοι.
25. Τ: Αχά! ((ζωγραφίζει)) ΝΑ! ((πετάει μπογιές στον καμβά))
26. Μ: Χα, χα! Αυτός είναι ο Έντγκαρ!
27. Μπ.: Ναι::, ο γερο-παπαγάλος!
28. Λ: ((γελάει)) Γερο-παπαγάλος! Αρκεί! Μπερλιόζ, δεν είναι καθόλου ευγενικό αυτό που είπες. Ο καημένος ο Έντγκαρ είναι πολύ καλός! ((γελάνε όλοι/ες))

Σκηνή 5^η (25:28- 33:46)

Συμμετέχουν: Λαίδη (Λ), Μπερλιόζ (Μπ.), Τουλούζ (Τ), Μαρί (Μ), Θέμος (Θ), Γαλατάς (Γ)

1. Θ: ((τραγουδάει)) Αν είχα νόστιμα της ώρας δυο ψαράκια τώρα, θα ήταν όλη δικιά μου η χώρα. Είμαι τσίφτης γάτος, γάτος μουστακάτος, Θέμος ο μάγκας, μάγκας και γυναικάς. Ανέμελα γυρνώ, κάνω τουρισμό, όλο σκόνη θα με βρεις και μην απορείς. Γυροφέρνω γειτονιές σαν να' μαι αφεντικό. Ω! Ναι! ((βλέπει τη Λαίδη)) Κι έτσι λοιπόν με γνωρίζουν παντού κύκλοι απλοί κι αριστοκρατικοί. Γιατί... Είμαι τσίφτης γάτος, γάτος μουστακάτος, Θέμος ο μάγκας, μάγκας και γυναικάς.
2. Λ: Χα, χα, χα! Μεσιέ! Αν κατάλαβα καλά, είστε γνωστός σε όλη την Ευρώπη!
3. Θ: Ναι, μάλιστα! Είμαι ο γάτος με τη χρυσή καρδιά ((ξεκινά να τραγουδάει πάλι)) Αφέντης του κόσμου, πρίγκιψ και βασιλιάς, δούκας της τεμπελιάς και της ανεμελιάς. Γι' αυτό το ξέρουν όλοι τ' όνομά μου το μικρό. Καλκούτα και Ρώμη, Καρακάς και Βόννη, ακόμη και στην Ελλάδα γνωστό.
4. Τ: Ωπ, παιδιά! Ένας αλητόγατος!
5. Μ: Σσσς! Άκου!
6. Θ: Εφτά ζωές εγώ έχω να ζήσω μα θα ήταν πιο καλά να' χα κι άλλη μια. Όπου πάω και σταθώ δεν έχω να φοβηθώ. Χορεύω, γελώ, σ' όλους κάνω καλό και πολλές φορές κάνω τον τρελό, γιατί... Ναι! Είμαι τσίφτης γάτος, γάτος μουστακάτος, Θέμος ο μάγκας, μάγκας και γυναικάς. Σωστά! Εγώ είμαι όλα αυτά! Ναι!
7. Λ: Χα, χα, χα! Μπράβο! Πολύ ωραίο! Είστε ένα μεγάλο ταλέντο!
8. Θ: Ω, ευχαριστώ! Και το ονοματάκι σας, κυρία;
9. Λ: Με λένε Λαίδη.
10. Θ: Λαίδη; Μμμ, όνειρο. Θαύμα! Κι αυτά τα μάτια... λαμποκοπάνε σα ζαφείρια. Είναι τη νύχτα τόσο φωτεινά, αλλά και την ημέρα λάμπουν.
11. Μ: Αχ, τι ρομαντικό!
12. Μπ.: Έλα αηδίες.
13. Λ: Ω, σε τρε ζολί μεσιέ. Πολύ ποιητικό! Αν και δεν είναι νομίζω του Shakespeare.

14. Θ: Τι' ναι αυτός; Αυτό είναι δικό μου κούκλα. Βγαίνει από την καρδιά μου. Ξέρω από δαύτα.
15. Λ: Όχι άλλο παρακαλώ. Έχω ξέρετε ένα μεγάλο πρόβλημα.
16. Θ: Πρόβλημα; Εγώ δεν έχω προβλήματα όταν ρίχνω... ((αυτοδιορθώνεται)) όταν εξυπηρετώ όμορφες κυρίες. Λοιπόν τι συμβαίνει στην αρχοντιά σας;
17. Λ: Είναι απόλυτος ανάγκη να γυρίσω απόψε στο Παρίσι. Θα είχατε την καλοσύνη να μου πείτε πώς να πάω; ((όλο νάζι))
18. Θ: Τι' ναι αυτά κούκλα; Θ' αστειεύεσαι. Ένα μαγικό χαλί θα μας πάει στο Παρί. Σε μια ώρα μέσα. Με τ' αστέρια οδηγό, θα' ναι όνειρο γλυκό. Αγκαλιά εμείς οι δυο...
19. Μ: Ω, τι θαύμα που θα' ναι, αλήθεια!
20. Θ: ((μπαινούν στη σκηνή ένα-ένα τα γατάκια) Τρεις; Τέσσερις; Πέντε;
21. Λ: Ω, ναι κύριε Θέμο! Είναι τα παιδιά μου.
22. Θ: Όλα αυτά;
23. Μπ.: Έχετε στ' αλήθεια μαγικό χαλί;
24. Μ: Και πετάει στ' αλήθεια;
25. Λ: Έλα τώρα Μαρί.
26. Μ: Μαμά; Εγώ έχω μάτια σα ζαφείρια που λαμποκοπάνε; Μμμ;
27. Θ: Χε, χε! Εγώ τα είπα αυτά;
28. Λ: Ναι, τα είπατε προ ολίγου!
29. Μπ.: Και πως θα πετάξουμε με... μ' ένα μαγικό χαλί. Ναι;
30. Θ: Ω, έλα τώρα. Εγώ δηλαδή εννοούσα...
31. Λ: Ότι πάλι... Θέλετε να μας πείτε κανένα ποίημα, κύριε Θέμο;
32. Θ: Όχι, ακριβώς. Είχα στο μυαλό μου ξέρεις ένα... μοντέλο από αυτά τα...
33. Λ: Μάλιστα! Ένα μαγικό χαλί, για δύο.
34. Μ: Εγώ δεν πιάνω πολύ χώρο.
35. Λ: ((ξεφυσάει)) Κατάλαβα πάρα πολλά μ' αυτά που είπατε κύριε. Ωστε... Ελάτε παιδιά! Πάμε! ((ξεφυσάει και η Μαρί))
36. Τ: Άκου δω! Είμαι κι εγώ αλητόγατος. ((κάνει τον άγριο))
37. Θ: Αλήθεια λες; Ωστε εσύ είσαι ο άγριος της γειτονιάς;
38. Τ: Μάλιστα! Γι' αυτό όλοι με φοβούνται!
39. Λ: Τουλούζ; Έλα, πάμε τώρα παιδί μου.
40. Τ: Ναι, μαμά!
41. Θ: Γεια χαρά νταν, μάγκα!
42. Τ: Χε, χε!
43. Θ: Ε, αυτή είναι ωραία φαμίλια. Για σκέψου το Θέμο καλά. Ωρα είναι να νοικοκυρευτείς, βλάκα! Εντάξει; Ντάξει! ((μονολογεί)) Ει! Ει! Σταθείτε!
44. Λ: Ναι, κύριε Θέμο!
45. Θ: Ακούστε κάτι. Το μαγικό χαλί παιδιά μου θα έρθει όπως σας το' χα πει. Και θα πάμε όλοι μαζί στο Παρίσι. Και θα σταθεί... Εδώ! ((ζωγραφίζει ένα Χ στο χώμα))
46. Μπ.: Ε, παιδιά! Θα πετάξουμε!
47. Λ: Άστε τα παραμύθια τώρα, κύριε. Σας γνωρίσαμε.
48. Θ: Όχι, δε λέω παραμύθια. Λοιπόν... Τώρα εσείς κρυφτείτε κάπου κι αφήστε τα ρέστα στον Θέμο τον μάγκα.
49. Τ: Από δω μαμά. Γρήγορα!

50. Λ: Ελάτε τώρα. Αφήστε με!
51. Μπ.: Άστα νάζια και προχώρα!
52. Θ: Μαγικό χαλί εν όψει. Δε στα' λεγα;
53. Λ: Αυτό δεν είναι μαγικό χαλί, ψεύτη!
54. Γ: Ω, ρε τι' ναι αυτόνε; Τρελάθηκες κι εσύ τώρα! Α! Πού'σαι ρε βρουμόγατε; Σι πιάσου να σου πω ιγώ!
55. Θ: Εντάξει! Ανεβείτε γρήγορα όλοι και δρόμο για το Παρίσι!
56. Λ: Αυτό όμως που κάνατε ήταν επικίνδυνο!
57. Θ: Χε! Εγώ αυτά τώρα μπα... Τα μασάω!
58. Λ: Δε βρίσκω λόγια να σας ευχαριστήσω.
59. Θ: Α, μπα! Δε χρωστάτε ριγέλ. Άντε στο καλό! Αουφίντερξεν! Μπονσουά! Σαγιονάρα! Τσάο και γκουντμπάι χρυσή μου κούκλα.
60. Μ: Σαγιονάρα μεσιέ... Ω! Μαμά! ((Πέφτει η Μαρί από το φορτηγό))
61. Λ: Μαρί! Μαρί! Α, Μαρί! Αισθάνεσαι καλά;
62. Μ: Ναι, μαμά!
63. Θ: Εδώ είμαι κι εγώ!
64. Λ: Μην κάθεστε εκεί έξω, θα κρυώσετε!
65. Μ: Ανεβείτε λοιπόν, καλά σας λέει η μαμά.
66. Θ: Α χα! Ανέβηκα ψιψίνα. Κι όταν φτάσουμε στο Παρίσι έχουμε να κάνουμε όλοι ένα γλέντι...
67. Λ: Αχ! Κι εγώ θα το'θελα αυτό πολύ, αλλά δυστυχώς δε γίνεται. Η καημένη η Μαντάμ... θα ανησυχεί πάρα πολύ για μας.
68. Θ: Έλα καλέ! Οι άνθρωποι δε νοιάζονται και τόσο για την αφεντιά μας.
69. Λ: Δεν έχετε δίκιο! Δεν είναι έτσι όπως τα λέτε. Η Μαντάμ μας έχει σαν παιδιά της. Καημένη Μαντάμ. Τη σκέπτομαι ολομόναχη μέσα σ' αυτό το μεγάλο σπίτι. Περάσαμε τόσες ωραίες ημέρες μαζί. Η αγάπη της για μας ήτανε συγκινητική. Γι' αυτό δεν μπορούμε να την εγκαταλείψουμε. Ξέρετε τι έλεγε για μας; Ότι είμαστε... ο θησαυρός της. Γιατί κοντά μας δεν ένιωσε ποτέ μοναξιά.

Σκηνή 6^η (34:10-35:15)

Συμμετέχουν: Φρου-Φρου (Φ), Έντγκαρ (Ε), Κασέρης (Κ)

((ο Έντγκαρ κατευθύνεται προς τον στάβλο τραγουδώντας χαρούμενα))

1. Ε: Ταμ, τι, ρι, τι, ρι, τον, τι, τι, ρι, τι, τον. Καλημέρα, Φρου-Φρου, μικρή μου κούκλα. (.) Να σου πω ένα μυστικό; hh ((γελάει ο Έντγκαρ))
Φυσικά δε θα το πεις σε κανέναν! ((δείχνει την εφημερίδα)) Α:πό: δω: θα μάθεις το μεγάλο μυστικό. (.) Ξανθή μου καλλονή! hh Χα! Άκου Φρου-Φρου τι λένε για μένα οι εφημερίδες: «Μυστηριώδης γατοκλέφτης απάγει οικογένεια γάτων». (.) Είσαι υπερήφανη για μένα;
2. Κ: Τ' ακούς; Έσκασε η μπόμπα! ((ο Κασέρης ψιθυρίζοντας στη Φρου-Φρου))
3. Ε: Η αστυνομία λέει ότι ήταν πετυχημένη δουλειά. (.) Μεγαλοφουούς! Θαύμα Φρου-Φρου, κυρά μου! ((ο Έντγκαρ τη χτυπάει με την εφημερίδα, χλιμιντρίζει η Φρου-Φρου ξαφνιασμένη κι ο Έντγκαρ γελάει))
Αμ δε θα βρουνε τίποτα να με ενοχοποιήσουνε. Τίποτα! Αλλιώς θα φάω το καπέλο μου, αν αυτοί... Α! h Μαμά: ! Η ομπρέλα! h Το καπέλο μου! hh Ααα! Πρέπει να τα πάρω απόψε κιόλας. ((φεύγει τρέχοντας))

4. Κ: ((φτύνει σπόρους)) Εσύ! ((φτύνει σπόρους)) Μυτόγκα! ((φτύνει σπόρους))
Θα σου δείξω εγώ! ((φτύνει σπόρους)) Έντγκαρ! ((φτύνει σπόρους)) Δολοφόνε!

Σκηνή 7^η (38:54-43:40)

Συμμετέχουν: Θέμος (Θ), Αμίλια (Α), Άμπιγκεϊλ (Αμπ.), Λαίδη (Λ), Τουλούζ (Τ), Μαρί (Μ), Μπερλιόζ (Μπ.)

1. Αμπ.: Ω::! Αμίλια! Κοίτα εκεί κάτω! (.) Τι ασυνήθιστο θέαμα!
2. Αμ.: Πρώτη φορά βλέπω γάτο να μαθαίνει κολύμπι. Και το κακό είναι ότι το μαθαίνει στραβά.
3. Αμπ.: That's right! Πάμε να τον διορθώσουμε.
4. Αμ.: Sir! Sir! Είσαστε πολύ τυχερός που βρεθήκαμε εδώ.
5. Αμπ.: Θέλουμε να σας βοηθήσουμε.
6. Θ: Όχι, όχι, ΟΧΙ! Δε θέλω. Πίσω κορίτσια!
7. Αμπ.: Πρώτα απ' όλα! Χρειάζεται ψυχραιμία, αυτοπεποίθηση και χαλάρωση.
8. Θ: Ρε αφήστε με! Εγώ θέλω να πατήσω χώμα.
9. Αμ.: Ααα! Ποτέ σου δε θα μάθεις να κολυμπάς σωστά μ' αυτό το κλαδί που κρατάς στο στόμα.
10. Αμπ.: Σίγουρα όχι.
11. Αμ.: Θέλεις να σου δείξουμε εμείς; ((η Αμίλια κόβει το κλαδί και ο Θέμος πνίγεται))
12. Αμπ.: Ω h! Τα πηγαίνεις θαυμάσια!
13. Αμ.: Και μην ανησυχείς για το στυλ. Θα το μάθεις αργότερα. ((την ίδια ώρα ο Θέμος κοντεύει να πνιγεί))
14. Αμπ.: Κολυμπάει σαν ψάρι. Δε βρίσκεις; (.) Είναι πολύ επιμελής. ((τις πιάνει από την ουρά))
15. Αμ.: Δεν είναι ώρα για τέτοια παιχνίδια, Sir. ((γελάνε οι δύο χήνες))
16. Αμπ.: Έχω την εντύπωση Αμίλια ότι κάτι έχει πάθει.
17. Αμ.: Λες; ΛΕΣ; Βουτάμε.
18. Αμπ.: [Τι έγινε;]
19. Αμ.: [Τι έγινε;]
20. Τ: Μαμά! Να' τος.
21. Αμπ.: Η αλήθεια είναι ότι τα κατάφερες καλά για πρώτη φορά.
22. Λ: Ω h! Θέμο hh! Πόσο χαίρομαι που σώθηκες!
23. Αμπ.: Να προπονεί:σαι.
24. Αμ.: Να προπονεί:σαι:.
25. Τ: Να σου δώσω ένα χεράκι; Ε; ((βήχει ο Θέμος))
26. Θ: Άσε! Το πάθημά μου μάθημα.
27. Λ: Δεσποινίδες! Σας ευχαριστώ που βοηθήσατε τον κύριο Θέμο.
28. Αμ.: Τίποτα, αγαπητή μου. Πρώτα όμως οι συστάσεις.
29. Αμπ.: Ναι, εμείς οι Βρετανοί κρατάμε πάντα τους τύπους. ((γελάνε οι δύο χήνες))
30. Αμ.: Εγώ είμαι η Αμίλια Γκαμπλ και η αδερφή μου...
31. Αμπ.: Άμπιγκεϊλ Γκαμπλ.
32. Αμ.: Ξέρετε είμαστε...
33. Αμπ.: ...δίδυμες. Δε μοιάζουμε; ((γελάνε οι δύο χήνες))
34. Λ: Τι λέτε; Και δε σας φαίνεται! ((γελάνε η Λαίδη και οι δύο χήνες))

35. Μπ.: Τουλούζ! Φοράει βατραχοπέδιλα!
36. Τ: Ναι!
37. Αμπ.: Η αδελφή μου κι εγώ...
38. Αμ.: ...κάνουμε κρουαζιέρα...
39. Αμπ.: ... με τα πόδια [όμως]...
40. Αμ.: ...[όχι] κολυμπώντας! ((γελάνε οι δύο χήνες))
41. Λ: Θέμο! Θέμο! Έλα να σου συστήσω τις δεσποινίδες Γκαμπλ.
42. Θ: Ααα, δε θέλω. Διώξε από δω πέρα αυτά τα ναυαγοσωστικά.
43. Λ: Έλα τώρα Θέμο.
44. Θ: Πολύ καλά κούκλα. Μ' έπεισες! Γεια σας, κάργιες! Ααα: ! ((συνεχίζουν οι χήνες να γελάνε))
45. Αμπ.: Δεν είμαστε κάργιες, αλλά χήνες hh.
46. Θ: Ω! Κι εγώ σας είχα για κυκνά:κια.
47. Αμ.: Αχ, τι κόλακας!
48. Αμπ.: Ο σύζυγός σας μ' αρέσει. Έχει και πνεύμα.
49. Θ: Εδώ που τα λέμε... (.) δεν είμαι ακριβώς σύζυγός της.
50. Αμ.: Δηλαδή; (.) Είστε ή δεν είστε;
51. Θ: Τώρα τι λένε; (.) Δεν είμαι!
52. Αμ.: [Ω:!]]
53. Αμπ.: [Ω:!]]
54. Αμ.: Τι σκάνδαλο!
55. Αμπ.: Απαράδεκτο!
56. Αμ.: Ένας απόβλητος της κοινωνίας.
57. Αμπ.: Ένας πρόστυχος.
58. Αμ.: Τα μάτια του αλλήθωρα και έκφυλα.
59. Αμπ.: Κοίτα τι πονηρό χαμόγελο.
60. Αμ.: Και το πιγούνι του χονδρό.
61. Αμπ.: Σίγουρα η είναι ένας από αυτούς που πλανεύουν τις αθώες γυναικείες καρδιές.
62. Μ: Α::χ, τι ρομαντικό!
63. Λ: Παρεξηγήσατε δεσποινίδες μου. Να σας εξηγήσω. Εμείς... (.) ο Θέμος κι εγώ είμαστε φίλοι. Και θέλει να μας βοηθήσει.
64. Θ: Πολλά λες! Φτάνει! Παράτα τες! (.) Κορίτσια! Γεια σας! Φεύγουμε για το Παρίσι.
65. Αμπ.: Παρίσι; Πολύ ωραία! Τότε πάμε όλοι μαζί.
66. Αμ.: Συμφωνώ.
67. Λ: Αυτή είναι θαυμάσια ιδέα.
68. Θ: Ω::! Όχι!
69. Αμ.: Ωραί::α! Τώρα εσύ στάσου εδώ! Έτσι! Εσύ εδώ!
70. Αμπ.: Εσύ, Λαίδη, πρέπει να σταθείς εδώ! Ωραία! Κι εσύ μικρέ, εκεί πίσω. Αχ, ξεχάσαμε τον κύριο Θέμο.
71. Αμ.: Δεν κάνει να τον αφήσουμε εδώ.
72. Αμπ.: Ναι! ((γελάνε οι δύο χήνες)) Κύριε Θέμο! Εσείς θα είστε τελευταίος στην ουρά. Ουραγός! Εμπρός! Έτοιμοι όλοι! Και τώρα...! Χα!
73. Αμ.: Βάδισμα της χήνας! Μαρς! ((ξεκινάνε το ταξίδι για το Παρίσι))
74. Μπ.: Μαμά! Σαν πολύ κουνιόμαστε. Τι βάδισμα είναι αυτό;

75. Λ: Είναι βάδισμα::... (.) χήνας.
 76. Αμ.: Όταν θα πάμε στο Παρίσι, πρέπει να γνωρίσετε τον Θείο Ουάλντο.
 77. Θ: Ουά::λντο;
 78. Αμ.: Ναι! Ουάλντο!
 79. Αμπ.: Θα τον βρούμε στο petit cafe!
 80. Λ: Στο petit cafe; Ναι! Το ξέρω! Είναι φημισμένο restaurant. Θαυμάσιο!

Σκηνή 8^η (47:56- 53:26)

Συμμετέχουν: Νιόνιος (N), Διονύσιος (Δ), Έντγκαρ (E)

1. Δ: Νιόνιο! Ω ρε, Νιόνιο! Ακούς;
2. N: Διονύσιε, είναι ένας μικρός μαύρος γρύλος που περπατάει.
3. Δ: Όχι! Είναι παπούτσια τζογέ που τρίζουν.
4. N: Σιγά! Πρώτη φορά ακούω παπούτσια με γρύλους.
5. Δ: Βούλωστο, επιτέλους! Άκου! Είναι μποτίνια τζογέ, νούμερο 48 κι έχουν μια τρύπα στην αριστερή τους σόλα, βλα-κα!
6. N: Τι χρώμα έχουν;
7. Δ: Διάολε... Πού θες να ξέρω τι χρώμα έχουν; Ει! Σαν να σταμάτησε το τρίξιμο!
8. N: Ε, γρύλος ήτανε ξεροκέφαλε! Μπα!
9. Δ: Εγώ είμαι ο αρχηγός, εγώ θα αποφασίσω τι ήταν! Ορίστε! Ε, λοιπόν γρύλος ήταν.
10. N: Έλα, τα ξαναλέμε το πρωί. ((πέφτουν για ύπνο και μετά από λίγη ώρα ο Διονύσιος συνειδητοποιεί ότι του λείπει το καπέλο))
11. Δ: Δικό μου ειν' το καπέλο. Ορίστε!
12. N: Και ποιος στο πήρε; Παράτα μας και νυστάζω. ((ο Διονύσιος απολαμβάνει το ξύσιμο του Έντγκαρ νομίζοντας πως το κάνει ο Νιόνιος και ο Νιόνιος γελάει στον ύπνο του))
13. Δ: Μμμ, καλό που είναι αυτό Νιονιέτο!
14. N: Σ' αρέσει;
15. Δ: Ααα, ξύσε. Ξύσε πιο ψηλά και πιο γρήγορα.
16. N: Σε ξύνω, σε ξύνω, σε ξύνω.
17. Δ: Ορίστε;
18. N: Αχ, τι ζεστά είναι εδώ; Μμμ... ((φωνές))
19. Δ: Πάνε φέρε το τσερβέλο σου, Νιόνιο!
20. N: Γιατί; Τι έκανα; Εγώ ούτε που κουνήθηκα.
21. Δ: Για ένα μινούτο. Έχασα το καπέλο μου και κάποιος μου πήρε το παρασόλι.
22. N: Ω, ρε άσκημα την πατήσαμε.
23. Δ: Έτσι θαρρώ αδερφέ μου. Και την πατήσαμε μου φαίνεται για τα καλά.
24. N: Χα, χα, χα, χα. Αυτή τη φορά όμως δε ρίξανε μόνον εμένα.
25. Δ: Κλείσε το στόμα σου. Πολλά λες! ((με αγριεμένο ύφος))
26. N: Ει! Διονύσιε! Ακούς; Κάτι τρίζει πάλι.
27. Δ: Ναι, ναι. Τ' ακούω.
28. N: Ακούς; Θα μου φύγουνε από τον φόβο, Διονύσιε. ((με φωνή που τρεμοπαίζει))
29. Δ: Έλα τώρα. Δεν είναι ώρα να χάνουμε το θάρρος μας. Σα να μου φαίνεται ότι κάποιος μας παρακολουθεί. Ωχ!

30. N: Ωχ! Το, το, το, το τον είδες;
 31. Δ: Όχι! Αλλά ήρθε από πίσω και μ' άρπαξε την ουρά.
 32. N: Και μένα με χτύπησε στο κεφάλι. Ωχ!
 33. Δ: Σσσςς! Σάμπως άρχισε κάτι να τσουλάει; Άκου!
 34. N: Να τσουλάει ποιο;
 35. Δ: Μα τον άγιο σου λέω! Να! Είναι μια ρόδα που τσουλάει, ρε φίλε!
 36. N: Η τιμονιά έχει τη ρόδα.
 37. Δ: Έφοδος! ((τρέχουν γαβγίζοντας))
 38. N: Τον έπιασα, τον έπιασα, τον έπιασα σου λέω!
 39. Δ: Μα πού είσαι βλάκα;
 40. N: Ουφ! Δεν είναι ζωή αυτή. Μμμ! Θα πάω στη ζούγκλα με τον Ταρζάν! ((τον χτυπάει ο Διονύσιος στο κεφάλι)) Ωχ! Ωχ! Καλά ντε! Τι βάρας;

Σκηνή 9^η (54:24- 1:00:03)

Συμμετέχουν: Θέμος (Θ), Μαρί (Μ), Τουλούζ (Τ), Μπερλιόζ (Μπ.), Μαρί (Μ), Αμερικάνος (Αμ.), Άγγλος (Α), Ιταλός (Ι), Ρώσος (Ρ), Κινέζος (Κ)

((ακούγεται δυνατά μουσική))

1. Θ: Ε; Ωραία! Σ' αρέσει Λαίδη;
2. Τ: Ωραίο! Ωραίο!
3. Λ: Πολύ! Είναι φίλοι σου;
4. Θ: Ναι, κάτι τέτοιο! Είναι όλοι τους εργένηδες και το γλεντάνε!
5. Λ: Εργένηδες; Δηλαδή όλο άντρες;
6. Θ: Ναι, δηλαδή... ξέρεις. Δεν είναι ακριβώς του κύκλου σου, Λαίδη και ίσως θα' πρεπε να πάμε κάπου αλλού γι' απόψε.
7. Λ: Όχι, όχι. Θα' θελα να δω αυτό το παλατάκι και... να γνωρίσω τους φίλους σου.
8. Θ: Εντάξει, ορίστε! Ε, Αμερικάνε! Μπρος! Παίξε το τραγούδι μας. Θέλω γλέντι απόψε.
9. Αμ.: Χα, χα, χα! Βρήκε ο Θέμος τη γενιά του και αναγάλλιασε η καρδιά του. Πήδα κάτω Πρίγκιπά μου.
10. Θ: Κόλλα το, Αμερικάνε. Γεια!
11. Ι: Μπουένο σέρα! Αμίγκο!
12. Α: Welcome home, Themos!
13. Θ: Λαίδη! Αυτός είναι ο καλύτερος αλητόγατος. Μετά από μένα...
14. Λ: Ω! Είμαι γοητευμένη, μεσιέ Αμερικάνε!
15. Αμ.: Κι εγώ το ίδιο Λαίδη. ((της κάνει χειροφίλημα)) Είσαι κούκλα!
16. Λ: Ω, είστε θαυμάσιος. Κι όλη η παρέα τόσο χαριτωμένη. Η μουσική σας τόσο αλλιότικη. Συναρπαστική!
17. Μπ.: Δεν είναι Μπετόβεν, μαμά, αλλά μ' αρέσει.
18. Αμ.: Χε, χε, χε, χε! Για δες! Ο νεαρός το' πιασε κιόλας!
19. Μ: Εγώ δεν το' πιασα.
20. Αμ.: Άκουσε τότε μικρούλα μου αυτό και θα καταλάβεις. ((ξεκινά να τραγουδά)) Όλοι γάτοι είναι μουσικοί, γι αυτό ακούς παντού τρελή, τρελή μουσική.
21. Θ: Α, μα πρέπει να μας μάθουν και να μας ακούν, γιατί αλλιώς μας αδικούν...

22. Αμ.: Φυσικά! Τον ακούς;
23. Θ: Χαρείτε λοιπόν στη ζωή το παρόν, τι τρελές στιγμές. Και με χορό και φωνές, με ρυθμό και με τζαζ...
24. Αμ.: Δεν υπάρχει χθες. Ω ζα, ζα, ζα, ω λεί.
25. Θ: Όλοι οι γάτοι είναι μουσικοί, γι' αυτό ακούς παντού τρελή, τρελή μουσική...
26. Ρ: Στην ίδια γλώσσα τραγουδούν μελωδικά...
27. Θ και Αμ.: Ταλέντα όλοι τους φωνητικά. Ακούστε λοιπόν μια παρέα γατιών τι τραγούδια λέει...
28. Θ: Ω, ντρίνγκι, ντρίνγκι, ντρίνγκι.
29. Θ και Αμ.: Το ταλέντο παιδιά είναι μες στην καρδιά μια φωτιά που καίει.
30. Μ: Ω, ντρίνγκι, ντρίνγκι, ντρίνγκι.
31. Θ, Αμ. και Μ: Ω, όλοι οι γάτοι είναι μουσικοί, γι' αυτό ακούς παντού τρελή, τρελή μουσική. Και κάθε μέρα έχουν γέλια και χαρές, γι' αυτό οι ζουν εφτά φορές.
32. Κ: Εμπρός παιδιά! Πιο γρήγορα!
33. Ρ: Χο, χο, χο! Όλοι μαζί! Όλοι μαζί! Χο, χο, χο, χο! ((χοροί και μουσικές))
34. Κ: Σανγκάη, Χονγκ Κονγκ, Φουν Τσαν Τσον. Χα, χα! Παίζω λάθος το σωστό! Χα, χα!
35. Θ: Τι λες; Το χορεύουμε;
36. Λ: Ναι, χορεύουμε!
37. Μπ.: Κουνήσου, μαμά, πιο γρήγορα!
38. Αμ.: Ροκάκι, φύσα! Μπρος ντε! ((φυσάει))
39. Κ: Χα! Το φύσηξε! Χα, χα!
40. Ι: Ναι, αλλά φάλτσο. ((με ιταλική προφορά)) ((η Λαίδη ξεκινά να παίζει άρπα))
41. Αμ.: Μμμ...
42. Θ: Μα τι όνειρο είναι αυτό!
43. Λ: Αν ζητάς να βρεις ζεστή στη ζωή σου συντροφιά, εγώ θα είμαι αυτή η συντροφιά.
44. Θ: Θα' ναι ζωή μαγευτική...
45. Αμ.: Μια ζωή με μουσική, εσείς οι δυο κι εγώ, λίγη φαμελιά...
46. Θ: Και αν το θες, εδώ θα βρεις δέκα φίλους να χαρείς. Και η ζωή μας θα κυλάει...
47. Λ: Θαρρώ πως κάποιος μ' αγαπάει... ((ξεκινούν όλοι μαζί το τραγούδι))
48. Όλοι: Όλοι οι γάτοι, όλοι οι γάτοι, όλοι οι γάτοι είναι μουσικοί.
49. Αμ.: Όλοι οι γάτοι!
50. Όλοι: Όλοι οι γάτοι παίζουν κάτι, είναι πρώτοι στη φωνητική.
51. Ρ: Ναι!
52. Όλοι: Όλοι οι γάτοι, όλοι οι γάτοι, όλοι οι γάτοι είναι μουσικοί. Όλοι οι γάτοι ξέρουν κάτι, μουσική, χορό και ρυθμική. Όλοι οι γάτοι, όλοι οι γάτοι, όλοι οι γάτοι είναι μουσικοί.
53. Ρ: Όλοι οι γάτοι!
54. Όλοι: Όλοι οι γάτοι έχουν κάτι, που δεν έχουν άλλοι μουσικοί.

Παράρτημα Γ

Απομαγνητοφώνηση σκηνών της ταινίας «Ζωούπολη»

Σκηνή 1^η (3:03-4:04)

Συμμετέχουν: Τζούντι (Τ), Μπόνι (Μπ), Στου (Στ)

((περπατάνε οικογενειακώς μετά την παράσταση, στην οποία συμμετείχε η Τζούντι))

1. Στ: Τζούντι, (.) έχεις αναρωτηθεί ποτέ πώς η μαμά σου κι εγώ γίναμε τόσο ευτυχισμένοι;
2. Τ: Όχι!
3. Στ: Λοιπόν, αφήσαμε τα όνειρα και νοικοκυρευτήκαμε. Ε, Μπόνι; =
4. Μπ: Ω, ναι! Ακριβώς Στου. Νοικοκυρευτήκαμε. =
5. Στ: Βλέπεις, αυτό είναι το καλό με τους συμβιβασμούς, Τζούντι. Όταν δε δοκιμάζεις τίποτα, δε χάνεις ποτέ τίποτα. =
6. Τ: Εμένα μ' αρέσει να δοκιμάζω. =
7. Μπ: Ο πατέρας σου χρυσό μου θέλει να πει ότι είναι δύσκολο (.) ή μάλλον ακατόρθωτο να γίνεις αστυνομικό. =
8. Στ: Σωστά! Δεν υπήρξε ποτέ λαγοαστυνόμος. =
9. Μπ: Όχι! =
10. Στ: Οι λαγοί δεν κάνουν τέτοια. =
11. Μπ: Ποτέ! =
12. Στ: Ποτέ! =
13. Τ: Ω! (.) Τότε: μάλλον εγώ θα είμαι η πρώτη! Γιατί εγώ (.) σκοπεύω να κάνω όλον τον κόσμο λίγο καλύτερο. ((χοροπηδά ενθουσιασμένη))
14. Στ: Χα, χα! Ωραία! Ε:, να λοιπόν. Αφού θες να κάνεις τον κόσμο καλύτερο, τι πιο ταιριαστό από το να φτιάξεις μια καρτοφάρμα; =
15. Μπ: Ναι! Ο μπαμπάς, εγώ, εσύ και τα διακόσια εβδομήντα πέντε κουνελοαδέρφια σου θα αλλάξουμε τον κόσμο. =
16. Στ: Ναι! =
17. Μπ: Ένα καρότο τη φορά! =
18. Στ: Πες τα χρυσόστομη! Η καλλιέργεια καρότων είναι ευγενές επάγγελμα. =
19. Μπ: Χμμ! Απλά βάζουμε τους σπόρους στο χώμα. =
20. Στ: Α:! Ένα με τη γη. Να γεμίζεις χώμα από πάνω μέχρι κάτω. =
21. Μπ: Έχεις δίκιο. Καλό είναι να έχεις όνειρα. =
22. Στ: Ναι:, αρκεί να μην τα πιστεύεις και πολύ μικρή μου (0.3). Μα πού πήγε τέλος πάντων;

Σκηνή 2^η (4:05-5:11)

Συμμετέχουν: Τζούντι (Τ), Γυδεών (Γ), Τράβις (Τρ), Πρόβατο (Πρ)

1. Γ: Δωσ' μου τα εισιτήρια, αυτή τη στιγμή. Μη σου κάνω τον προβατένιο πισινό μαύρο. ((ο Γυδεών φωνάζει και χτυπάει το πρόβατο))
2. Πρ: Αου:!! Ξεκόλλα Γυδεών!
3. Γ: Μπεε:!! Μπεε:!! ((αρπάζει τα εισιτήρια από το πρόβατο)) Γιατί, τι θα κάνεις; Θα κλάψεις;
4. Τ: Ει:! (.) Εσύ τη χτύπησες. (.) Ξεκόλλα!

5. Γ: Ωραία στολή, τελειωμένη! Σε τι σαλταρισμένο κόσμο ζεις, που νομίζεις ότι οι λαγοί μπορούν να γίνουν αστυνόμοι;
6. Τ: Επέστρεψε αμέσως τα εισιτήρια!
7. Γ: Έλα παρ' τα (!) Όμως τον νου σου. Είμαι αλεπού ξέρεις. ((δείχνει τα γαμψά του νύχια)) Κι όπως είπες στο ανόητο εργάκι σου, εμείς τα αρπακτικά τρώμε θηράματα και το φονικό ένστικτο είναι στο ντινέι μας.
8. Τρ: Ε:, είμαι εντελώς σίγουρος ότι το λένε DNA.
9. Γ: Δε ρώτησα την άποψή σου, Τράβις.
10. Τ: Δε σε φοβάμαι καθόλου, Γυδεών. ((Ο Γυδεών σπρώχνει και ρίχνει κάτω την Τζούντι))
11. Γ: Φοβάσαι τώρα;
12. Τρ: Δες τη μύτη της πώς τρέμει. Σίγουρα φοβάται. ((γελώντας))
13. Γ: Κλάψε μικρό μωρό λαγουδάκι, κλάψε. ((ο Γυδεών μιλάει κοροϊδευτικά και η Τζούντι τον κλωτσάει στη μύτη)) Α:, εσύ δεν τα παρατάς με τίποτα. Ας ούμε. ((εμφανίζει τα νύχια του και τραυματίζει την Τζούντι στο μάγουλο)) Θέλω να θυμάσαι αυτή τη στιγμή την επόμενη φορά που θα νομίζεις ότι ΜΠΟΡΕΙΣ ΝΑ ΓΙΝΕΙΣ κάτι πέρα από ένα ανόητο λαγουδάκι (!), που καλλιεργεί καρότα. ((Ο Τράβις και ο Γυδεών φεύγουν γελώντας))

Σκηνή 3^η (6:58-7:50)

Συμμετέχουν: Τζούντι (Τ), Δήμαρχος (Δ), Στου (Στ), Μπελγουέδερ (Μπελ.)

1. Δ: Ως δήμαρχος της Ζωούπολης (!) ανακοινώνω με μεγάλη μου χαρά ότι η πρωτοβουλία μου για την ένταξη των θηλαστικών στην αστυνομία (!) απέφερε τον πρώτο απόφοιτο της αστυνομικής ακαδημίας (!). Πρώτη στην τάξη της και πρώτη αστυνομικός λαγός (!), η Τζούντι Χοπς.
2. Στ: hh Χο, χο, χο! Η κόρη μου! ((κλαίγοντας))
3. Δ: ((ξεροβήχοντας)) Βοηθέ Μπελγουέδερ, [το σήμα της!]
4. Μπελ.: [Μμμ: Α, ναι. Σωστά!]
5. Δ: Ευχαριστώ! Τζούντι, είναι πολύ μεγάλη μου τιμή να σου αναθέσω και επισήμως τα καθήκοντά σου στην καρδιά της Ζωούπολης. Πρώτη περιφέρεια (!), κέντρο της πόλης.
6. Μπελ.: Συγχαρητήρια, αστυνόμη Χοπς.
7. Τ: Δε θα σας απογοητεύσω (!). Το ονειρευόμουν από παιδί, ξέρετε.
8. Μπελ.: Ξέρεις, ε; Είναι μια μέρα υπερηφάνειας για μας τους μικρούληδες.
9. Δ: Μπελγουέδερ, στην άκρη. Άντε! Εμπρός, λοιπόν, αστυνόμη Χοπς. Για να δούμε δόντια. ((βγαίνουν όλοι/ες μαζί φωτογραφία))

Σκηνή 4^η (13:00-13:55)

Συμμετέχουν: Τζούντι (Τ), Λύκος (Λ), Κλοχάουζερ (Κλ)

1. Λ: Έλα! Αυτός έδειξε πρώτος τα δόντια του.
2. Τ: Συγγνώμη (!) Εδώ κάτω (!) hh Γεια!
3. Κλ: Ω:, να: με: πάρει!: Τελικά διόρισαν λαγουδάκι. Για δεξ! ((γελάει ενθουσιασμένος)) Σοβαρά τώρα! Φιλενάδα είσαι πιο γλυκιά από όσο περίμενα.
4. Τ: Ω:, ε:. Ίσως δεν το γνωρίζεις, μα:...ένας λαγός μπορεί να πει έναν λαγό (!) γλυκό. Αλλά όταν το κάνουν άλλα ζώα είναι λιγάκι:...

5. Κλ: hh Χίλια συγγνώμη! Εγώ (.), ο Μπέντζαμιν Κλοχάουζερ, αυτός που όλοι περνάνε για μαλθακό λουκουμοφάγο αστυνομικό, να σε προσβάλλω τόσο; Ωωω!
6. Τ: h Δεν πειράζει. Ω! Κάτι έχεις στο:...ξέρεις. Είναι ένα...στον λαιμό σου. Στη δίπλα, ναι. Χμμ, εκεί. =
7. Κλ: Εκεί είχες πάει ατιμούλικο. ((κάνει τον λουκουμά μια χαφιά))
8. Τ: ((γελάει αμήχανα)) Πρέπει να παρουσιαστώ. Προ:ς τα πού να πάω;
9. Κλ: Ω! Το μαντρί είναι εκεί, στο βάθος.
10. Τ: Ωραία! Ευχαριστώ!
11. Κλ: Ααα! Το κακόμοιρο το λαγουδάκι!

Σκηνή 5^η (29:23-32:35)

Συμμετέχουν: Τζούντι (Τ), Κλοχάουζερ (Κλ), Μπόνγκο (Μ), Μπελγουέδερ (Μπελ.), Ότ. (κ. Ότερτον)

1. Κλ: Ακούστε! Κάντε υπομονή και περιμένετε στην ουρά, όπως όλος ο κόσμος κ. Ότερτον. Εντάξει; ((μπαίνει το τμήμα η Τζούντι κλωτσώντας έναν τεράστιο λουκουμά με τη νυφίτσα παγιδευμένη μέσα του))
2. Τ: Έπιασα τη νυφίτσα!
3. Μ: ΧΟΠΣ! ((αφού βρεθούν οι δυο τους στο γραφείο του αρχηγού)) Εγκατέλειψες το πόστο σου (.), προκάλεσες πανικό (.), έθεσες σε κίνδυνο τα τρωκτικά (.), αλλά (.)...όλα κι όλα! Εμπόδισες έναν εγκληματία να κλέψει μουχλιασμένα κρεμμύδια.
4. Τ: Μμμ, λυπάμαι που θα διαφωνήσω μαζί σας, αλλά: δεν είναι κρεμμύδια. Αυτό είναι μια ποικιλία κρόκων του γένους Ολοκύνθιας. Είναι διασταύρωση τρίτου τύπου, κύριε. Μεγάλωσα σε φάρμα, οπότε ξέρω από τέτοια και σας διαβεβαιώνω... -
5. Μ: Βούλωσε το στοματάκι σου, τώρα!
6. Τ: Κύριε! Έπιασα έναν κακοποιό! Τη δουλειά μου έκανα!
7. Μ: Η δουλειά σου είναι να κόβεις κλήσεις σε παρκαρισμένα αμάξια.
8. Κλ: ((μέσω τηλεφώνου)) Αρχηγέ! Ε, είναι η κ. Ότερτον εδώ και σας θέλει.
9. Μ: Όχι τώρα!
10. Κλ: Εντάξει, έλεγα μήπως τη δείτε αυτή τη φορά, γιατί... -
11. Μ: ΟΧΙ, ΤΩΡΑ! =
12. Τ: Κύριε! Δε θέλω να είμαι παρκομετρού. Αστυνόμος (.) θέλω (.) να είμαι!
13. Μ: Νομίζεις ότι εμένα με ρώτησε ο Δήμαρχος αν σε θέλω, όταν σε έστειλε στο τμήμα μου;
14. Τ: Μα κύριε! =
15. Μ: Η ζωή δεν είναι μιούζικαλ κινουμένων σχεδίων να λες τραγουδάκια ((με χαριτωμένη φωνή ειρωνικά)) κι όλα σου τα όνειρα να γίνονται πραγματικότητα με μαγικό τρόπο. Γι' αυτό ξέχασέ το! ((ανοίγει η πόρτα και μπαίνει η κ. Ότερτον))
16. Ότ.: Αρχηγέ, ακούστε με. Σας παρακαλώ, πέντε λεπτάκια μόνο, ακούστε με.
17. Κλ: Συγγνώμη, κύριε. Πήγα να τη σταματήσω, αλλά γλιστράει πολύ. hh Μου' φυγε το νεφρί μου ((μπαίνει στο γραφείο λαχανιασμένος)).
18. Μ: Μα:, σας έχω πει κυρία μου. Κάνουμε ότι μπορούμε.
19. Ότ.: Ο σύζυγός μου αγνοείται εδώ και δέκα μέρες. Τον λένε Έμιτ Ότερτον.

20. Μ: Ναι, το ξέρω.
21. Ότ.: Είναι ανθοπώλης. (.) ((τραυλίζοντας από στεναχώρια)) Έχουμε δύο υπέροχα παιδιά. Ο Έμιτ (.) δε θα εξαφανιζόταν έτσι απλά.
22. Μ: Κυρία μου, τα όργανα είναι πολύ απασχολημένα.
23. Ότ.: Αρχηγέ h... Κάποιος θα μπορεί να βρει τον Έμιτ μου.
24. Μ: Κυρία Ότερτον... -
25. Τ: Θα τον βρω εγώ.
26. Ότ.: Ααα, σε ευχαριστώ. h Να'σαι καλά. Να'σαι καλά, μικρό λαγουδάκι! ((ο αρχηγός αγριεύει και η κ. Ότερτον είναι συγκινημένη)) Πάρε αυτό. Βρες τον Έμιτ (.). Φερ' τον πίσω σε μένα και τα μωρά μου.
27. Μ: ((ξεροβήχοντας)) Κυρία Ότερτον, περιμένετε λίγο έξω; ((μιλώντας γλυκά και χαριτωμένα))
28. Ότ.: Φυσικά! Ω, σας ευχαριστώ πολύ.
29. Μ: Ένα λεπτάκι! (.) ((κλείνει την πόρτα και γυρίζει προς την Τζούντι)) ΑΠΟΛΥΕΣΑΙ!
30. Τ: Τι; (.) Γιατί;
31. Μ: Για απειθαρχία! (.) Λοιπόν, θα ανοίξω τώρα την πόρτα κι εσύ θα πεις στην ενυδρίδα ότι είσαι μια πρώην παρκομετρου με ψευδαισθήσεις μεγαλείου που δε θα αναλάβεις την υπόθεσή της.
32. Μπελ.: Άκουσα ότι η αστυνόμος Χοπς ανέλαβε την υπόθεση.
33. Μ: Βοηθέ Δημάρχου Μπελγουέδερ. ((με γλυκιά φωνή ξαφνιασμένος))
34. Μπελ.: Η πρωτοβουλία ένταξης θηλαστικών έχει αρχίσει να αποδίδει. hh Ο δήμαρχος Λεοντόκαρδος θα τρελαθεί απ' τη χαρά του.
35. Μ: Όχι, όχι! Μην τον ενημερώσουμε ακόμα.
36. Μπελ.: Του έστειλα, ενημερώθηκε, οπότε πάει αυτό. Ωραία, λοιπόν. Η υπόθεση είναι σε καλά χέρια. Εμείς οι μικρούληδες πρέπει να δείχνουμε αλληλεγγύη. Συμφωνείς;
37. Τ: Συμφωνώ.
38. Μπελ.: hh Πολύ ωραία. Ναι! Αν χρειαστείς βοήθεια, τηλεφώνησέ μου, οκ; Έχεις πάντα μια φίλη στο δημαρχείο, Τζούντι. hh Λοιπόν, αντίο σας.
39. Τ: Ευχαριστώ κυρία:.
40. Μ: hh Σου δίνω (.) μόνο 48 ώρες.
41. Τ: ΝΑΙ!
42. Μ: Δηλαδή δύο μέρες, για να βρεις τον Ότερτον.
43. Τ: Εντάξει. =
44. Μ: ΑΛΛΑ! Αν αποτύχεις (.), θα παραιτηθείς.
45. Τ: Ω:! Εεε... (0.3) Ωραία! (.) Σύμφωνοι!
46. Μ: Θεσπέσια! Ο Κλοχάουζερ θα σου παραδώσει τον φάκελο.

Σκηνή 6^η (33:18-35:34)

Συμμετέχουν: Τζούντι (Τ), Νικ (Ν), Φίνικ (Φ)

1. Τ: Γεια:! Γεια σου! Εγώ είμαι πάλι.
2. Ν: Βρε:., η αστυνόμος Του-Του.
3. Τ: hh Ω, όχι! Βασικά είμαι η αστυνόμος Χοπς και θέλω να σου κάνω ερωτήσεις για μια υπόθεση.

4. N: Τι έγινε παρκομετρού; Σου έκλεψαν κανέναν κώνο; Δεν ήμουν εγώ! (0.7) Ε, καροτάκι! Θα μου ξυπνήσεις το μωρό. Πρέπει να πάω στη δουλειά.
5. T: Είναι σημαντική υπόθεση. Νομίζω πως τα φθηνιά:ρικά ξυλάκια σου θα μπορούσαν να περιμένουν.
6. N: Χα! Βγάζω διακόσια ζευρώ την ημέρα εγώ. 365 ημέρες τον χρόνο από τότε που ήμουν 12 χρονών κι ο χρόνος είναι χρήμα. Κουνήσου λοιπόν!
7. T: Απλά κοίτα τη φωτογραφία. Εσύ δεν πούλησες ένα ξυλάκι στον κ. Ότερτον; Τον ξέρεις;
8. N: Ξέρω τους πάντες! Όπως ξέρω ότι κάποιο (.) κατάστημα παιχνιδιών έχει χάσει ένα λούτρινο ζωάκι. Γιατί δεν ξαναπηγαίνεις στη θέση σου;
9. T: Καλώς! Τότε θα λάβω τα μέτρα μου.
10. N: Μου κλείδωσες το καροτσάκι μου;
11. T: Νικόλας Ουάιλντ! Συλλαμβάνεσαι!
12. N: Για τι πράγμα; Παρεξηγήθηκες;
13. T: Για φοροδιαφυγή (.). Μμμ, ναι! Διακόσια ζευρώ τη μέρα επί 365 μέρες τον χρόνο από τα δώδεκά σου, δηλαδή δύο δεκαετίες, άρα επί 20, άρα 1.460.000 νομίζω. Δηλαδή hh, ένα χαζό λαγουδάκι είμαι, αλλά ξέρω πολλαπλασιασμό. Τέλος πάντων. Έχεις δηλώσει στην εφορία... για να δω λίγο (.). Τίποτα! Λυπάμαι πολύ, αλλά η ψευδής δήλωση είναι ποινικό αδίκημα. Πέντε χρόνια φυλάκιση.
14. N: Καλά (.) και γιατί να πιστέψουν εσένα;
15. T: ((η Τζούντι βάζει να παίξει μια μαγνητοφώνηση του Νικ)) «Βγάζω διακόσια ζευρώ την ημέρα εγώ. 365 ημέρες τον χρόνο από τότε που ήμουν 12 χρονών». Βασικά εσένα θα πιστέψουν. Κι αν θες αυτό το στυλό θα με βοηθήσεις να βρω την ενυδρίδα που αγνοείται, αλλιώς θα πουλάς ξυλάκια μόνο στις φυλακές την καφετέρια (0.3). Αυτό θα πει κομπίνα, γλύκα.
16. Φ: Σου την έφερε φιόγκο! ((ξεκαρδίζεται στα γέλια ο Φίνικ)) ή Σου την έφερε για τα καλά. Έγινες αστυνόμος, Νικ. Τσίμπα ένα τέτοιο. ((συνεχίζει τα γέλια)) Καλά να περνάς, χωροφύλαξ. ((φεύγει γελώντας))
17. T: Μίλα τώρα.
18. N: ή Δεν έχω ιδέα πού είναι. Είδα μόνο πού πήγε.
19. T: Τέλεια! Εμπρός!
20. N: (0.3) Πάντως δεν είναι μέρος αυτό για ένα λαγουδάκι.
21. T: Μη με λες έτσι. Μπες στο αμάξι.
22. N: Ωραία:! Εσύ κάνεις κουμάντο!

Σκηνή 7^η (38:54-42:39)

Συμμετέχουν: Τζούντι (T), Νικ (N), Φλας (Φ), Πρισίλα (Π)

1. T: Θα: ελέγξεις τις πινακίδες λοιπόν;
2. N: (0.3) Βασικά: (.) μόλις θυμήθηκα ότι έχω ένα φιλαράκι στο υπουργείο συγκοινωνιών (0.2). Ο Φλας είναι ο πιο γρήγορος εδώ μέσα. Αν θες κάτι, είναι ο κατάλληλος.
3. T: Το ελπίζω. Τα περιθώρια είναι πολύ στενά και κάθε λεπτό μετράει. Κάτσε (.)... Είναι όλοι βραδύποδες; ((το πλάνο δείχνει για 27'' όλους τους δημόσιους υπαλλήλους που είναι βραδύποδες)) Εσύ μου είπες ότι θα κάναμε γρήγορα!

4. N: Τι; Επειδή δηλαδή είναι βραδύπους, δεν μπορεί να είναι γρήγορος; Νόμιζα ότι στη Ζωούπολη ο καθένας είναι ότι θέλει. Φλας, Φλας, αστέρι μου πετάς. Χαίρομαι που σε βλέπω φίλε.
5. Φ: Νικ! Το (0.3) ίδιο (0.3) κι εγώ.
6. N: Ε, Φλας να σου γνωρίσω από εδώ τη φίλη μου. Α:, πώς είπαμε ότι σε λένε;
7. T: hh Τζούντι Χοπς, αστυνομία Ζωούπολης. Πώς πάει;
8. Φ: Εγώ είμαι (0.2) πάρα (0.2) πολύ ... -
9. T: Καλά;
10. Φ: Μέτρια, (0.2) αλλά (0.2) δεν (0.2) παραπονιέμαι. Τι (0.2)... -
11. N: Μην τον αγχώνεις!
12. Φ: ...μπορώ (0.2) να κάνω... -
13. T: Λοιπόν ήθελα να ελέγξεις μια πινακίδα... -
14. Φ: ...για σας... -
15. T: Λοιπόν θα ήθελα να ελέγξεις... -
16. Φ: ...σήμερα;
17. T: (0.4) Λοιπόν ήθελα να ελέγξεις μια πινακίδα κυκλοφορίας. Είμαστε πάρα πολύ βιαστικοί.
18. Φ: Ασφαλώς. Ποιο είναι (0.2) το νούμερο... -
19. T: 29T -
20. Φ: ...της πινακίδας;
21. T: h 29ΤΗΔ03
22. Φ: (0.8) 2 (0.3) 9 -
23. T: ΤΗΔ03
24. Φ: T
25. T: ΗΔ03
26. Φ: Η
27. T: Δ03
28. Φ: Δ
29. T: Χμμ...03
30. Φ: 0
31. T: Τρία..
32. N: Ε, Φλας! Να σου πω ένα ανέκδοτο;
33. T: Όχι::!
34. Φ: Εννοείται! ((η Τζούντι αγανακτεί))
35. N: Ωραία! Πώς λέγεται μια καμήλα με τρεις καμπούρες;
36. Φ: Δεν ξέρω (0.1) πώς (0.1) λέγε (0.1) ται μια (0.1) καμήλα...-
37. T: Καμήλα με τρεις καμπούρες.
38. Φ: ...με τρεις (0.1) καμπούρες.
39. N: Έγκυος! ((ο Νικ ξεκαρδίζεται στα γέλια))
40. Φ: ((μετά από αρκετά δευτερόλεπτα)) ΧΑ, ΧΑ, ΧΑ, [ΧΑ, ΧΑ!]
41. T: [Χα, χα! Πολύ αστείο, πολύ αστείο! Μπορούμε να συγκεντρωθούμε λίγο τώρα;] -
42. Φ: Ει! -
43. T: Ει, ει, ει!
44. Φ: Πρισίλα!
45. T: Ωχ, όχι!

46. Π: Ναι (0.2), Φλας!
 47. Φ: Πώς (0.1) λέμε... -
 48. Τ: ΟΧΙ! !
 49. Φ:μια καμήλα... -
 50. Τ: ...με τρεις [καμπούρες; Έγκυος!]
 51. Φ: ...[με (0.1) τρεις (0.1) κα:]:...
 52. Τ: [Ωραία! Τέλεια! Γελάσαμε! Σε παρακαλώ:~!]
 53. Φ: ((μετά από αρκετή ώρα της δίνει τις πινακίδες)) Ορίστε! (0.2) [Είναι]...
 54. Τ: [Ναι, ναι, ναι, ναι, ναι. Ωραία! Φερ' το. 29ΤΗΔ03] και βγαίνει στο όνομα κάποιου:.... Εταιρεία ενοικίασης λιμουζινών;
 55. Φ: ...[έτοιμο!]
 56. Τ: Τον πήραν με μια λιμουζίνα και πήγαν στην Τουνδρόπολη! Είναι στην Τουνδρόπολη.
 57. Ν: Είσαι αστέρι, φίλε! Σ' αγαπώ! Σου χρωστάω.
 58. Τ: Γρήγορα! Πρέπει να προλάβουμε την κίνηση και...νύχτωσε!

Σκηνή 8^η (45:46-49:42)

Συμμετέχουν: Τζούντι (Τ), Νικ (Ν), Μεγάλος (Μεγ.), Φρου-Φρου (Φρ.)

1. Τ: Αυτός είναι ο Μεγάλος; ((ψιθυρίζοντας))
2. Ν: Όχι!
3. Τ: Μήπως αυτός; Αυτός είναι;
4. Ν: Ούτε!
5. Τ: h Αυτός πρέπει να είναι.
6. Ν: Σταμάτα να μιλάς, σταμάτα να μιλάς, σταμάτα να μιλάς. ((εμφανίζεται ο κύριος Μεγάλος)) Κύριε Μεγάλε... Κύριε. Πρόκειται για μια παρε...
7. Μεγ.: h Εε: !
8. Ν: Ναι! ((του φιλά το χέρι)) Πρόκειται για μια παρεξήγηση.
9. Μεγ.: h Έρχεσαι σπίτι μου απρόσκλητος τη μέρα του γάμου της κόρης μου.
10. Ν: Ναι:~! Βασικά ήρθαμε παρά τη θέλησή μας. Οπότε...h (0.3) Το θέμα είναι ότι δεν ήξερα ότι είναι το αμάξι σας και ασφαλώς δεν ήξερα για τον γάμο της κόρης σας.
11. Μεγ.: h Σε εμπιστεύτηκα, Νίκι. (.) Σε έβαλα μέσα στο σπίτι μου. (.) Φάγαμε μαζί ψωμί. (.) Η γιαγιά μου σου έφτιαξε γλυκό. (.) Και πώς ανταποδίδεις τη γενναιοδωρία μου; Με ένα χαλί (.) φτιαγμένο από πισινό κουναβιού. Από πισινό κουναβιού. Με προσέβαλες. Προσέβαλες τη γιαγιά μου, που την έθαψα σε ένα χαλί από πισινό κουναβιού. (0.3) Σου είπα να μην ξαναεμφανιστείς ποτέ εδώ πέρα κι εσύ έρχεσαι μαζί με...(0.2) Τι είσαι εσύ; Ηθοποιός; Τι στολή είναι αυτή;
12. Τ: Κύριε:~! Αστυνομ... -
13. Ν: Μίμος! Είναι μίμος. Οι (.) μίμοι δε μιλάνε. Μη μιλάς, αφού είσαι μίμος. -
14. Τ: Όχι! Είμαι αστυνόμος και ερευνώ την υπόθεση Έμιτ Ότερτον και ξέρω ότι μπήκε στο αυτοκίνητό σας. Απειλήστε με όσο θέλετε λοιπόν. Θα ανακαλύψω τι κάνατε στον Έμιτ κι ας είναι το τελευταίο πράγμα που θα κάνω.
15. Μεγ.: hh Τότε έχω μια παράκληση μόνο. (0.2) Χαιρετισμούς στη γιαγιά μου. Στον πάγο!
16. Ν: Ωπ, ωπ! Εγώ δεν είδα τίποτα. Δε θα μιλήσω σε κανέναν.

17. Μεγ.: Δε θα ξαναμιλήσεις!
18. Ν: [Μη! Όχι, όχι, όχι, όχι!]
19. Τ: [Άσε με κάτω!]
20. Ν: Αν έχεις θυμώσει για το χαλί, έχω κι άλλα χαλιά.
21. Φρ.: Μπαμπάκα:! Ωρα για τον χορό μας! (0.3) Τι είπαμε; Δεν έχει τέτοια στον γάμο μου!
22. Μεγ.: Πρέπει αγαπούλα μου. Ο μπαμπάς έχει δουλειές. Στον πάγο!
23. Ν: Ωπα. Ωπα, ώπα! [Όχι, όχι, όχι, όχι!]
24. Φρ.: [Στάσου! Στάσου!] Είναι η λαγουδίνα που μου έσωσε τη ζωή χθες. Από τον τεράστιο λουκουμά:.
25. Μεγ.: Ποια; Αυτή;
26. Φρ.: Ναι! Γεια:!
27. Τ: Γεια! Υπέροχο νυφικό.
28. Φρ.: Ω:! Ευχαριστώ!
29. Μεγ.: η Αφήστε τους! (0.5) Σας είμαι υπόχρεος. (.) Θα σας βοηθήσω με την ενυδρίδα. (.) Θα ξεπληρώσω την καλοσύνη σου... (.) Απλά: με καλοσύνη. ((δείχνει τον γάμο της κόρης του Μεγάλου για αρκετά δευτερόλεπτα)) Ο Έμιτ είναι ο ανθοπώλης μου. (.) Τον έχω σαν συγγενή μου. (.) Ήθελε να μου πει κάτι πάρα πολύ σημαντικό. (.) Γι' αυτό έστειλα το αυτοκίνητο να τον φέρει. (.) Αλλά δεν έφτασε ποτέ εδώ.
30. Τ: Επειδή του επιτέθηκαν!
31. Μεγ.: Όχι! Αυτός (.) επιτέθηκε...
32. Τ: Ο Ότερτον;
33. Μεγ.: Ο Ότερτον. Του έστριψε. Διέλυσε το αμάξι. Ο οδηγός μου παραλίγο να πάθει συγκοπή η και χάθηκε μέσα στο δειλί.
34. Τ: Μα είναι μια καλοσυνάτη ενυδρίδα.
35. Μεγ.: η Παιδί μου. (.) Μπορεί να εξελιχθήκαμε (.), αλλά στο βάθος (.) παραμένουμε (.) ζώα. (0.3) Αν θες να τον βρεις (.), μίλα στον οδηγό του αυτοκινήτου. Τον λένε Μάντσα (.). Ζει στην περιφέρεια τροπικού δάσους (.). Εκείνος θα σε βοηθήσει.

Σκηνή 9^η (58:18-1:01:01)

Συμμετέχουν: Τζούντι (Τ), Μπελγουέδερ (Μπελ.), Δήμαρχος (Δ), Νικ (Ν)

1. Μπελ.: Ε, κύριε! Αν μπορείτε να δείτε λίγο αυτά τα πού σημαντικά... Ω! Δήμαρχε! Ω! Συγγνώμη! Δήμαρχε!
2. Δ: Εντάξει! Σ' άκουσα Μπελγουέδερ. Τακτοποίησέ το εσύ. Τελείωνε. Κι ακύρωσε όλα τα ραντεβού μου. Θα βγω. ((φωνάζοντας))
3. Μπελ.: Ω! Όχι, όχι Δήμαρχε. Έχετε ραντεβού με την επιτροπή κοπαδιών και βοσκής. Σας παρακαλώ, σας παρακαλώ... Α:!! Λιοντάρι σου λέει μετά.
4. Τ: Βοηθέ Δημάρχου Μπελγουέδερ! Θέλουμε τη βοήθειά σας. (0.3) Πρέπει να μπούμε στα αρχεία των καμερών κυκλοφορίας.
5. Ν: ((ο Νικ πιάνει το κεφάλι της Μπελγουέδερ και ψιθυρίζει με την Τζούντι)) Πόσο απαλό είναι!
6. Τ: Ει!
7. Ν: Τα πρόβατα δε με αφήνουν να τα πλησιάζω.
8. Τ: Δεν μπορείς να την πιάνεις στα καλά καθούμενα.

9. N: Είναι σαν μαλλί της γριάς.
10. T: Σταμάτα.
11. Μπελ.: Ποια κάμερα;
12. T: Ε, περιφέρεια τροπικού δάσους. Κλίματος και Βράχου γωνία.
13. Μπελ.: Ορίστε! Οι κάμερες κυκλοφορίας όλης της πόλης. Καλά, πολύ ενδιαφέρον αυτό. Δηλαδή να ξέρετε ποτέ δεν κάνω κάτι τόσο σημαντικό. =
14. T: Μα είσαι η βοηθός Δημάρχου της Ζωούπολης.
15. Μπελ.: Ω, πες καλύτερα πως είμαι μια απλή γραμματέας (.). Νομίζω πως ο δήμαρχος ήθελε τις ψήφους των προβάτων (.). Αλλά μου έδωσε αυτή την ωραία κούπα.
16. N: «Η καλύτερη βοηθός Δημάρχου;» ((ο Νικ διαβάζει την κούπα της Μπελγουέδερ))
17. Μπελ.: Είναι ωραίο να εκτιμούν τη δουλειά σου.
18. Δ: ΣΑΒΟΥΡΟΓΟΥΕΔΕΡ!
19. Μπελ.: Α:, έτσι με φωνάζει όταν αστειευόμαστε οι δυο μας. Τον είπα Λεοντόπαρδο μια φορά, δεν του άρεσε καθόλου μεταξύ μας. Ήταν πολύ κακή μέρα εκείνη. Μάλιστα κύριε!
20. Δ: Δε σου είπα να ακυρώσεις τα ραντεβού μου;
21. Μπελ.: Ω! Να πάρει! Πρέπει τώρα να φύγω. Πείτε μου αν βρείτε κάτι. Ήταν μεγάλη μου χαρά που μπόρεσα και (.) ήμουν...
22. Δ: Μη γεράσω μέσα Σαβουρογουέδερ!
23. Μπελ.: Έφυγα!
24. N: Λες να μετράει τον εαυτό της για να κοιμηθεί;
25. T: Σταμάτα! Λοιπόν είπαμε κάμερες... Βράχου:, Βράχου:... Εδώ είμαστε. ((παρακολουθώντας το υλικό από τις κάμερες)) Ποιοι είναι αυτοί;
26. N: hh Είναι γκρίζοι λύκοι. Κοίτα τους ανόητους (0.6). Πας στοίχημα ότι ένας απ' αυτούς θα αρχίσει να λυχτάει; Τι σου' λεγα; Έλεος! Τι κόλλημα έχουν φάει με τα ουρλιαχτά:. Δηλαδή... -
27. T: Ουρλιαχτά! Άγρια ουρλιαχτά! Αυτό φοβόταν ο Μάντσα. Τους λύκους. Οι λύκοι είναι τα άγρια ουρλιαχτά. Αν πήραν τον Μάντσα... -
28. N: ...πήραν σίγουρα και τον Ότερτον.
29. T: Αρκεί να βρούμε πού πήγαν λοιπόν. ((μελετώντας το υλικό από τις κάμερες προσεκτικά)) Πού πήγαν; Για μισό...
30. N: Κοίτα... Αν (.) ήθελα να αποφύγω τις κάμερες, επειδή έχω κάνει κάποια παρανομία, κάτι που δεν έχει συμβεί, θα πήγαινα από τη βοηθητική σήραγγα 6B (.). Δηλαδή πρέπει να βγήκαν (.) ακριβώς εκεί...
31. T: Βρε, βρε:!! Είσαι σωστός ντετέκτιβ! Να σου πω:. Νομίζω θα γινόσουν πάρα πολύ καλός αστυνομικός.
32. N: Μπλιαχ! Πώς τολμάς; Οδός Ακακίας, Διάβαση Φίκου, Βόρειο Φαράγγι.
33. T: hh Βγαίνουν απ' την πόλη. Πού οδηγεί αυτός ο δρόμος;

Σκηνή 10^η (1:13:58-1:16:22)

Συμμετέχουν: Τζούντι (Τ), Πελάτης (Π), Μπόι (Μπ), Στου (Στ), Γυδεών (Γ)

1. T: Δώδεκα καρότα.
2. Π: Ευχαριστώ. =
3. T: Να' χετε μια καλή ημέρα. =

4. Π: Πάμε.
5. Στ: Γεια σου, Τζουντ. Τζούντι τρομερή. Το θυμάσαι αυτό; (.) Πώς είσαι;
6. Τ: Είμαι καλά.
7. Μπ: Λες ψέματα. Τ' αυτιά σου είναι πεσμένα.
8. Τ: hh Γιατί πίστεψα ότι μπορεί να αλλάξω τα πράγματα;
9. Στ: Επειδή προσπαθείς πολύ. Γι' αυτό κορίτσι μου.
10. Μπ: Πάντοτε προσπαθούσες.
11. Τ: Ωωω, προσπάθησα (.) και έκανα πολύ πιο δύσκολη τη ζωή τόσων αθώων αρπακτικών.
12. Στ: Α, όχι όλων τους όμως. Κατά φωνή! Πάνω στην ώρα.
13. Τ: Αυτός (.) είναι ο Γυδεών Γκρέι;
14. Στ: Ναι! Αυτός είναι! Δουλεύουμε μαζί τώρα. =
15. Μπ: Είναι συνεργάτης μας κι αν δε μας άνοιγες τα μάτια δε θα το σκεφτόμασταν ποτέ μόνοι μας. =
16. Στ: Ακριβώς. Και μάλιστα εξελίχθηκε σε έναν από τους κορυφαίους ζαχαροπλάστες της κομητείας μας.
17. Τ: Μπράβο! Μπράβο και στους δυο σας, μπαμπά:. (0.2) Γυδεών Γκρέι; Δεν το πιστεύω.
18. Γ: Γεια σου, Τζούντι. ((τραυλίζοντας)) Ήθελα να σου ζητήσω συγγνώμη για το πώς φερόμουν μικρός. Είχα πολλές ανασφάλειες που εκδηλώνονταν με τη μορφή ανεξέλεγκτης οργής και επιθετικότητας. Ήμουν τεράστιος στόκος.
19. Τ: Ω, κάτι ξέρω κι εγώ από το να φέρεσαι σαν στόκος.
20. Γ: Τέλος πάντων. Σας, σας έφερα λίγες πίτες.
21. Στ: Ε, παιδιά! Μην ποδοπατήσετε τις Ολοκυνθίες μου.
22. Γ: Αυτή είναι η επιστημονική τους ονομασία, κύριε Χοπς. Οι δικοί μου πάντα τα έλεγαν «άγρια ουρλιαχτά».
23. Τ: Πώς; Τι ακριβώς είπες;
24. Στ: Α:, ο Γυδεών μιλάει για τα λουλούδια, Τζούντι. Τα έχω για να απομακρύνουν τα έντομα. Αλλά δε θέλω να τα πλησιάζουν τα μικρά, εξαιτίας του τι είχε πάθει ο θεός Τέρι. =
25. Μπ: Ναι! Έφαγε ένα ολόκληρο, όταν ήμασταν μικροί και του' στριψε εντελώς.=
26. Στ: Παραλίγο να κάνει τη μάνα σου μαύρη στο ξύλο.
27. Τ: Και οι λαγοί λοιπόν γίνονται τέρατα.
28. Μπ: Τέρατα; Καλά, μην τα παραλέμε. Αλλά είχε βαρύ χέρι ο άτιμος. =
29. Στ: Αυτό ξαναπές το. Λείπει κομμάτι από το χέρι σου. Αυτός κι αν έγινε τέρας.
30. Τ: Τα άγρια ουρλιαχτά δεν είναι λύκοι. Είναι λουλούδια. Τα λουλούδια μεταμορφώνουν τα αρπακτικά σε τέρατα. hh Αυτό ήτανε! Αυτό το στοιχείο μου έλειπε! Α:!
ΚΛΕΙΔΙΑ, ΚΛΕΙΔΙΑ! ΤΑ ΚΛΕΙΔΙΑ, ΓΡΗΓΟΡΑ! ΕΛΑ! Α! Α!
ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ! ΣΑΣ ΑΓΑΠΩ! ΓΕΙΑ!
31. Στ: Κατάλαβες τίποτα, Μπόνι;
32. Μπ: Ούτε κουβέντα!
33. Γ: h Τώρα νιώθω κάπως καλύτερα. Νόμιζα ότι μιλούσε αλαμπουρνέζικα, ας ούμε.

Σκηνή 11^η (1:30:50-1:32:13)

Συμμετέχουν: Τζούντι (Τ), Μπόνγκο (Μ), Νικ (Ν), Φλας (Φ)

1. Μ: Εντάξει, εντάξει! Αρκετά! ΣΚΑΣΜΟΣ! Έχουμε κάποιους νεοσύλλεκτους σήμερα εδώ, όπως τον πρώτο αστυνόμο αλεπού (.). Δε με νοιάζει.
2. Ν: Χα! Έπρεπε να φτιάχνεις τις δικές σου ευχετήριες κάρτες, αρχηγέ Μπόνγκο! =
3. Μ: ΒΟΥΛΩΣΕ ΤΟ, ΟΥΑΙΛΝΤ! Υπηρεσίες: αστυνόμοι Γκριζόλη, Φανκ, Μάγιερ, Ντελγάτο. (...) της Τουνδρόπολης. Σνάρλοφ, Χίκινγκς, Γούλφαρ. Μυστικοί. Χοπς, Ουάιλντ. Στα παρκόμετρα! Ελεύθεροι! (.) ((με παιδική γλυκιά φωνή)) Αστετεύομαι! ((με σοβαρό ύφος)) Έχουμε αναφορές για έναν οδηγό που έχει κάνει άνω κάτω την πλατεία Σαχάρας. Βρείτε τον και σταματήστε τον!
4. Ν: Λοιπόν, για πες. Όλοι οι λαγοί οδηγούν έτσι χάλια ή μόνο εσύ;
5. Τ: Ουπς! Σό:ρρυ!
6. Ν: hh Πονηρό λαγουδάκι!
7. Τ: Ανόητη αλεπού!
8. Ν: Αφού μ' αγαπάς!
9. Τ: Έτσι νομίζεις! (.) Ναι! (.) Έχεις δίκιο! ((καταδιώκουν τον οδηγό)) Κύριε, πηγαίνατε με 180 χιλιόμετρα την ώρα! Ελπίζω να έχετε καλή δικαιολογία. ((ο οδηγός κατεβάζει το παράθυρο))
10. Ν: Φλας, Φλας, αστέρι μου πετάς!
11. Φ: Νι:κ!

Παράρτημα Δ
Φύλλα εργασιών

Ενότητα 1

Οι Αριστόγατες

Στην ενότητα αυτή θα μελετήσουμε:

- ✚ Τον διαφορετικό τρόπο που μιλάνε οι ομιλητές/ριες την ελληνική γλώσσα ανάλογα με την κοινωνική τους τάξη.
- ✚ Πώς αξιοποιείται στις ταινίες κινουμένων σχεδίων αυτός ο διαφορετικός τρόπος ομιλίας.

¹⁰ https://www.imdb.com/title/tt0065421/?ref=tt_mv_close

Ας παρακολουθήσουμε την ταινία Αριστόγατες...

Κάπου στο μακρινό Παρίσι ζει η πλούσια Μαντάμ Αδελαΐδα, η οποία αποφασίζει να φτιάξει τη διαθήκη της με τη βοήθεια του δικηγόρου της, Ζωρζ. Αφήνει όλη την περιουσία της στα αγαπημένα της γατάκια, τη Λαίδη και τα μικρά της: Μπερλιόζ, Τουλούζ και Μαρί. Μόνο σε περίπτωση που αυτά πεθάνουν, θα περάσει στα χέρια του υπηρέτη της, Έντγκαρ. Εκείνος με τη σειρά του νιώθει μεγάλη προδοσία και προσπαθεί να εξαφανίσει τα γατιά, για να κληρονομήσει την περιουσία.

11

¹¹ https://www.imdb.com/title/tt0065421/?ref=tt_mv_close

Και τώρα θα δούμε ξανά μερικά αποσπάσματα από την ταινία με βοηθό τους διαλόγους...

Απόσπασμα 1^ο (3:51-5:10):

1. Z: Τα, ρα, ρα, μπουμ, τι, γιε... Τα, ρα, ρα, μπουμ, τι, γιε. Τι, ρι, ρι, ρι, ρι, ρι, ρι, ου! ((δυσκολεύεται να βγει από το αμάξι και με το μαστούνι του χτυπά τη μέση του, για να ισιώσει))
Τι, ριμ. Τα, ρα, ρα, μπουμ, τι, γιε... Τα, ρα, ρα, μπουμ, τι, γιε. Τα... Ουπς! ((έπεσε και μονολογεί))
Τι να σου κάνω; Δεν είμαι πια παλικαράκι, όπως ήμουν στα ογδόντα. ((συνεχίζει να τραγουδά, ενώ ο Έντγκαρ τον ακούει και τρέχει να του ανοίξει))
Τουμ, του, τουμ...
2. E: E, καλημέρα σας. Η Μαντάμ σας περιμένει.
3. Z: Σιγά, σιγά. Θα με πνίξεις. Τα, ρα, ρα, μπουμ, τι, γιε...
4. E: Άσσος στη σκοποβολή. Μπράβο! ((ο Ζωρζ βήχει, καθώς ανεβαίνει τα σκαλιά))
5. Z: Πάμε, Έντγκαρ. Η σκάλα για μένα είναι παιχνιδάκι.
6. E: E, μπορείτε να πάρετε κύριε το ασανσέρ.
7. Z: Αυτό το κλουβί ποτέ! ΠΟΤΕ! Το ασανσέρ είναι για τους γέροντες. Χα, χα!((γελάει, παραπατάει και πέφτει από τις σκάλες φωνάζοντας))
8. E: Μπορώ να σας δώσω ένα χέρι, κύριε;
9. Z: Αν έχετε κανένα πόδι έξτρα! Ααα, μάλιστα!
10. E: A, έχετε πάρα πολύ γούστο κύριε! Το ομολογώ!
11. Z: Απ! Άφησέ με! Θα ανεβώ με το μαστούνι!
12. E: Προσέχτε! Σιγά! Θα σκορπίσετε κύριε!
13. Z: Μη φοβάσαι Έντγκαρ! Όλα θα πάνε καλά. Πάνω του! Σου' ρχομαι! Σου είμαι πολύ βαρύς, Έντγκαρ;
14. E: Παρακαλώ κύριε. Τι λέτε;

Απόσπασμα 2^ο (9:00-11:24):

1. Μπ.: Περίμενέ με! Περίμενέ με!
2. Μ: Εγώ πρώτη! Εγώ πρώτη!
3. Τ: Γιατί εσύ πρώτη;
4. Μ.: Γιατί εγώ είμαι κυρία! Χα! Μπουμπούνα!
5. Τ: Χα! Ωραία κυρία!
6. Μπ.: Κοίτα φάτθα για κυρία!
7. Μ: A! Θα σου δείξω εγώ, αν είμαι κυρία ή όχι. ((γέλια και φωνές ακούγονται από τα γατιά)) Γαργαλιέμαι!
8. Τ: Δωσ' της, Μπερλιόζ! Δωσ' της!
9. Μπ.: Δεν κάνεις για πόλεμο, Μαρί!
10. Τ: Κανένα θηλυκό δεν κάνει για πόλεμο!
11. Μ: Ωχ! Απρόσεκτε! Μαμά, μαμά!

12. Λ: Μαρί, κάτσε ήσυχη! Δεν είναι όμορφο αυτό που κάνεις. Οι κυρίες δε φέρονται έτσι! Κι εσύ, Μπερλιόζ! Τι είναι αυτά; Είναι πολύ, πολύ ανάρμοστη αυτή σου η διαγωγή. Δεν είσαι gentleman.
13. Μπ.: Αυτή άρχισε τον πόλεμο!
14. Μ: Οι κυρίες τον πόλεμο τον τελειώνουν, δεν τον αρχίζουν, βλάκα! ((βγάζει γλώσσα ο Μπερλιόζ))
15. Λ: Μπερλιόζ! Πες μου τώρα, τι έγινε;
16. Μπ.: Δαγκώναμε ο ένας τον άλλο.
17. Λ: Οι αριστογάτες δεν κάνει να δαγκώνουν ο ένας τον άλλο. Αυτά τόσες φορές σας τα είπα!
18. Τ: Κι αν πέσουμε πάνω σε κανέναν αλητόγατο τι γίνεται; Μιάου! ((φτύνει κάνοντας τον άγριο γάτο))
19. Λ: Χα, χα, χα! Αφήστε τα αυτά! Είναι ώρα τώρα να συγκεντρωθείτε και να διαβάσετε τα μαθήματά σας. Εσύ Μαρί θα αρχίσεις να μαθαίνεις τραγούδι. Κι εσύ Τουλούζ τη ζωγραφική σου. Γρήγορα!
20. Τ: Ναι, μαμά! ((φτύνει πάλι κάνοντας τον άγριο γάτο))
21. Μ: Μαμά; Να κοιτάμε τον Τουλούζ τώρα που θα ζωγραφίζει πριν αρχίσουμε το μάθημα;
22. Λ: Μα είπαμε...
23. Μ: Παρακαλώ!
24. Λ: Ναι, αλλά να είστε κι οι δυο πολύ φρόνιμοι.
25. Τ: Αχά! ((ζωγραφίζει)) Να! ((πετάει μπογιές στον καμβά))
26. Μ: Χα, χα! Αυτός είναι ο Έντγκαρ!
27. Μπ.: Ναι, ο γερο-παπαγάλος!
28. Λ: ((γελάει)) Γερο-παπαγάλος! Αρκεί! Μπερλιόζ, δεν είναι καθόλου ευγενικό αυτό που είπες. Ο καημένος ο Έντγκαρ είναι πολύ καλός! ((γελάνε όλοι/ες))

Απόσπασμα 3^ο (25:28-33:46):

1. Θ: ((τραγουδάει)) Αν είχα νόστιμα της ώρας δυο ψαράκια τώρα, θα ήταν όλη δικιά μου η χώρα. Είμαι τσίφτης γάτος, γάτος μουστακάτος, Θέμος ο μάγκας, μάγκας και γυναικάς. Ανέμελα γυρνώ, κάνω τουρισμό, όλο σκόνη θα με βρεις και μην απορείς. Γυροφέρνω γειτονιές σαν να'μαι αφεντικό. Ω! Ναι! ((βλέπει τη Λαίδη)) Κι έτσι λοιπόν με γνωρίζουν παντού κύκλοι απλοί κι αριστοκρατικοί. Γιατί... Είμαι τσίφτης γάτος, γάτος μουστακάτος, Θέμος ο μάγκας, μάγκας και γυναικάς.
2. Λ: Χα, χα, χα! Μεσιέ! Αν κατάλαβα καλά, είστε γνωστός σε όλη την Ευρώπη!
3. Θ: Ναι, μάλιστα! Είμαι ο γάτος με τη χρυσή καρδιά ((ξεκινά να τραγουδάει πάλι)) Αφέντης του κόσμου, πρίγκιψ και βασιλιάς, δούκας της τεμπελιάς και της ανεμελιάς. Γι' αυτό το ξέρουν όλοι τ' όνομά μου το μικρό. Καλκούτα και Ρώμη, Καρακάς και Βόννη, ακόμη και στην Ελλάδα γνωστό.
4. Τ: Ωπ, παιδιά! Ένας αλητόγατος!
5. Μ: Σσσς! Άκου!
6. Θ: Εφτά ζωές εγώ έχω να ζήσω μα θα ήταν πιο καλά να'χα κι άλλη μια. Όπου πάω και σταθώ δεν έχω να φοβηθώ. Χορεύω, γελώ, σ' όλους κάνω καλό και πολλές φορές κάνω τον τρελό, γιατί... Ναι! Είμαι τσίφτης γάτος, γάτος

- μουστακάτος, Θέμος ο μάγκας, μάγκας και γυναικάς. Σωστά! Εγώ είμαι όλα αυτά! Ναι!
7. Λ: Χα, χα, χα! Μπράβο! Πολύ ωραίο! Είστε ένα μεγάλο ταλέντο!
 8. Θ: Ω, ευχαριστώ! Και το ονοματάκι σας, κυρία;
 9. Λ: Με λένε Λαίδη.
 10. Θ: Λαίδη; Μμμ, όνειρο. Θαύμα! Κι αυτά τα μάτια... λαμποκοπάνε σα ζαφείρια. Είναι τη νύχτα τόσο φωτεινά, αλλά και την ημέρα λάμπουν.
 11. Μ: Αχ, τι ρομαντικό!
 12. Μπ.: Έλα αηδίες.
 13. Λ: Ω, σε τρε ζολί μεσιέ. Πολύ ποιητικό! Αν και δεν είναι νομίζω του Shakespeare.
 14. Θ: Τι' ναι αυτός; Αυτό είναι δικό μου κούκλα. Βγαίνει από την καρδιά μου. Ξέρω από δαύτα.
 15. Λ: Όχι άλλο παρακαλώ. Έχω ξέρετε ένα μεγάλο πρόβλημα.
 16. Θ: Πρόβλημα; Εγώ δεν έχω προβλήματα όταν ρίχνω... ((αυτοδιορθώνεται)) όταν εξυπηρετώ όμορφες κυρίες. Λοιπόν τι συμβαίνει στην αρχοντιά σας;
 17. Λ: Είναι απόλυτος ανάγκη να γυρίσω απόψε στο Παρίσι. Θα είχατε την καλοσύνη να μου πείτε πώς να πάω; ((όλο νάζι))
 18. Θ: Τι' ναι αυτά κούκλα; Θ' αστειεύεσαι. Ένα μαγικό χαλί θα μας πάει στο Παρί. Σε μια ώρα μέσα. Με τ' αστέρια οδηγό, θα' ναι όνειρο γλυκό. Αγκαλιά εμείς οι δυο...
 19. Μ: Ω, τι θαύμα που θα' ναι, αλήθεια!
 20. Θ: ((μπαίνουν στη σκηνή ένα-ένα τα γατάκια) Τρεις; Τέσσερις; Πέντε;
 21. Λ: Ω, ναι κύριε Θέμο! Είναι τα παιδιά μου.
 22. Θ: Όλα αυτά;
 23. Μπ.: Έχετε στ' αλήθεια μαγικό χαλί;
 24. Μ: Και πετάει στ' αλήθεια;
 25. Λ: Έλα τώρα Μαρί.
 26. Μ: Μαμά; Εγώ έχω μάτια σα ζαφείρια που λαμποκοπάνε; Μμμ;
 27. Θ: Χε, χε! Εγώ τα είπα αυτά;
 28. Λ: Ναι, τα είπατε προ ολίγου!
 29. Μπ.: Και πως θα πετάξουμε με... μ' ένα μαγικό χαλί. Ναι;
 30. Θ: Ω, έλα τώρα. Εγώ δηλαδή εννοούσα...
 31. Λ: Ότι πάλι... Θέλετε να μας πείτε κανένα ποίημα, κύριε Θέμο;
 32. Θ: Όχι, ακριβώς. Είχα στο μυαλό μου ξέρεις ένα... μοντέλο από αυτά τα...
 33. Λ: Μάλιστα! Ένα μαγικό χαλί, για δύο.
 34. Μ: Εγώ δεν πιάνω πολύ χώρο.
 35. Λ: ((ξεφυσάει)) Κατάλαβα πάρα πολλά μ' αυτά που είπατε κύριε. Ωστε... Ελάτε παιδιά! Πάμε! ((ξεφυσάει και η Μαρί))
 36. Τ: Άκου δω! Είμαι κι εγώ αλητόγατος. ((κάνει τον άγριο))
 37. Θ: Αλήθεια λες; Ωστε εσύ είσαι ο άγριος της γειτονιάς;
 38. Τ: Μάλιστα! Γι' αυτό όλοι με φοβούνται!
 39. Λ: Τουλούζ; Έλα, πάμε τώρα παιδί μου.
 40. Τ: Ναι, μαμά!
 41. Θ: Γεια χαρά νταν, μάγκα!
 42. Τ: Χε, χε!

Απόσπασμα 4^ο (38:54-43:40):

1. Αμπ.: Ω! Αμίλια! Κοίτα εκεί κάτω! Τι ασυνήθιστο θέαμα!
2. Αμ.: Πρώτη φορά βλέπω γάτο να μαθαίνει κολύμπι. Και το κακό είναι ότι το μαθαίνει στραβά.
3. Αμπ.: That's right! Πάμε να τον διορθώσουμε.
4. Αμ.: Sir! Sir! Είσαστε πολύ τυχερός που βρεθήκαμε εδώ.
5. Αμπ.: Θέλουμε να σας βοηθήσουμε.
6. Θ: Όχι, όχι, ΟΧΙ! Δε θέλω. Πίσω κορίτσια!
7. Αμπ.: Πρώτα απ' όλα! Χρειάζεται ψυχραιμία, αυτοπεποίθηση και χαλάρωση.
8. Θ: Ρε αφήστε με! Εγώ θέλω να πατήσω χώμα.
9. Αμ.: Ααα! Ποτέ σου δε θα μάθεις να κολυμπάς σωστά μ' αυτό το κλαδί που κρατάς στο στόμα.
10. Αμπ.: Σίγουρα όχι.
11. Αμ.: Θέλεις να σου δείξουμε εμείς; ((η Αμίλια κόβει το κλαδί και ο Θέμος πνίγεται))
12. Αμπ.: Ω! Τα πηγαίνεις θαυμάσια!
13. Αμ.: Και μην ανησυχείς για το στυλ. Θα το μάθεις αργότερα. ((την ίδια ώρα ο Θέμος κοντεύει να πνιγεί))
14. Αμπ.: Κολυμπάει σαν ψάρι. Δε βρίσκεις; Είναι πολύ επιμελής. ((τις πιάνει από την ουρά))
15. Αμ.: Δεν είναι ώρα για τέτοια παιχνίδια, Sir. ((γελάνε οι δύο χήνες))
16. Αμπ.: Έχω την εντύπωση Αμίλια ότι κάτι έχει πάθει.
17. Αμ.: Λες; ΛΕΣ; Βουτάμε.
18. Αμπ.: Τι έγινε;
19. Αμ.: Τι έγινε;
20. Τ: Μαμά! Να' τος.
21. Αμπ.: Η αλήθεια είναι ότι τα κατάφερες καλά για πρώτη φορά.
22. Λ: Ω! Θέμο! Πόσο χαίρομαι που σώθηκες!
23. Αμπ.: Να προπονείσαι.
24. Αμ.: Να προπονείσαι.
25. Τ: Να σου δώσω ένα χεράκι; Ε; ((βήχει ο Θέμος))
26. Θ: Άσε! Το πάθημά μου μάθημα.
27. Λ: Δεσποινίδες! Σας ευχαριστώ που βοηθήσατε τον κύριο Θέμο.
28. Αμ.: Τίποτα, αγαπητή μου. Πρώτα όμως οι συστάσεις.
29. Αμπ.: Ναι, εμείς οι Βρετανοί κρατάμε πάντα τους τύπους. ((γελάνε οι δύο χήνες))
30. Αμ.: Εγώ είμαι η Αμίλια Γκαμπλ και η αδερφή μου...
31. Αμπ.: Άμπιγκεϊλ Γκαμπλ.
32. Αμ.: Ξέρετε είμαστε...
33. Αμπ.: ...δίδυμες. Δε μοιάζουμε; ((γελάνε οι δύο χήνες))
34. Λ: Τι λέτε; Και δε σας φαίνεται! ((γελάνε η Λαίδη και οι δύο χήνες))
35. Μπ.: Τουλούζ! Φοράει βατραχοπέδιλα!
36. Τ: Ναι!
37. Αμπ.: Η αδελφή μου κι εγώ...
38. Αμ.: ...κάνουμε κρουαζιέρα...
39. Αμπ.: ... με τα πόδια όμως...

40. Αμ.: ...όχι κολυμπώντας! ((γελάνε οι δύο χήνες))
41. Λ: Θέμο! Θέμο! Έλα να σου συστήσω τις δεσποινίδες Γκαμπλ.
42. Θ: Ααα, δε θέλω. Διώξε από δω πέρα αυτά τα ναυαγισσοστικά.
43. Λ: Έλα τώρα Θέμο.
44. Θ: Πολύ καλά κούκλα. Μ' έπεισες! Γεια σας, κάργιες! Ααα! ((συνεχίζουν οι χήνες να γελάνε))
45. Αμπ.: Δεν είμαστε κάργιες, αλλά χήνες.
46. Θ: Ω! Κι εγώ σας είχα για κυκνάκια.
47. Αμ.: Αχ, τι κόλακας!
48. Αμπ.: Ο σύζυγός σας μ' αρέσει. Έχει και πνεύμα.
49. Θ: Εδώ που τα λέμε... δεν είμαι ακριβώς σύζυγός της.
50. Αμ.: Δηλαδή; Είστε ή δεν είστε;
51. Θ: Τώρα τι λένε; Δεν είμαι!
52. Αμ.: Ω!
53. Αμπ.: Ω!
54. Αμ.: Τι σκάνδαλο!
55. Αμπ.: Απαράδεκτο!
56. Αμ.: Ένας απόβλητος της κοινωνίας.
57. Αμπ.: Ένας πρόστυχος.
58. Αμ.: Τα μάτια του αλλήθωρα και έκφυλα.
59. Αμπ.: Κοίτα τι πονηρό χαμόγελο.
60. Αμ.: Και το πιγούνι του χονδρό.
61. Αμπ.: Σίγουρα είναι ένας από αυτούς που πλανεύουν τις αθώες γυναικείες καρδιές.
62. Μ: Αχ, τι ρομαντικό!
63. Λ: Παρεξηγήσατε δεσποινίδες μου. Να σας εξηγήσω. Εμείς... ο Θέμος κι εγώ είμαστε φίλοι. Και θέλει να μας βοηθήσει.
64. Θ: Πολλά λες! Φτάνει! Παράτα τες! Κορίτσια! Γεια σας! Φεύγουμε για το Παρίσι.

Κινούμενα σχέδια

Τα κινούμενα σχέδια ή ταινίες
κινουμένων σχεδίων είναι
ταινίες, στις οποίες

πρωταγωνιστούν ζωγραφιστές
φιγούρες αντί για ηθοποιούς. Οι
ήρωες και οι ηρωίδες τους είναι
συνήθως άνθρωποι, ζώα ή
φανταστικά πλάσματα, που είτε
μιλούν και συμπεριφέρονται σαν
άνθρωποι, είτε όχι.

Τα κινούμενα σχέδια χρειάζονται:

- Φιγούρες
- Διαλόγους
- Μουσική

Συχνά τα κινούμενα σχέδια:

- Χρησιμοποιούν το χιούμορ.
- Περνάνε μηνύματα.
- Χρησιμοποιούν εικόνες και αντικείμενα από την καθημερινή ζωή.
- Θίγουν κάποιο θέμα (π.χ. κοινωνικό, επιστημονικό, κτλ).
- Επιλέγουν ονόματα χαρακτηριστικά για τον/την κάθε ήρωα/ίδα.
- Ο κάθε χαρακτήρας μιλά με συγκεκριμένο τρόπο.
- Δίνουν σημασία στην εικόνα των ηρώων/ίδων (ρούχα, σπίτι, χόμπι, μουσική, επάγγελμα, κτλ.).

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Παρατηρείτε κάτι διαφορετικό στον τρόπο που μιλάνε οι χαρακτήρες; Μιλάνε όλοι και όλες με τον ίδιο τρόπο;

2 ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Προσπαθήστε να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις προφορικά:

- Σε ποιες κοινωνικές τάξεις ανήκουν οι χαρακτήρες; Από πού το καταλαβαίνετε;
- Από πού πιστεύετε ότι κατάγονται;
- Θα χρησιμοποιούσατε κάποια άλλη κοινωνική τάξη για την ταινία αυτή;

3

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Παρατηρήστε τις επόμενες εικόνες από ήρωες και ηρωίδες άλλων ταινιών κινουμένων σχεδίων. Σε ποια κοινωνική τάξη πιστεύετε ότι ανήκουν;

¹² Όλες οι εικόνες έχουν αντληθεί από την ιστοσελίδα: <https://www.fandom.com/>

Ποια από τα παρακάτω στοιχεία πιστεύετε ότι ταιριάζουν σε κάποιον/α της αριστοκρατικής τάξης και ποια σε κάποιον/α της εργατικής τάξης;

Συμπληρώστε τον παρακάτω πίνακα τοποθετώντας τα στοιχεία που πιστεύετε ότι ταιριάζουν σε έναν/μια αριστοκράτη/ισσα στην αριστοκρατική τάξη και τα στοιχεία που πιστεύετε ότι ταιριάζουν σε έναν/μια της εργατικής τάξης στο αντίστοιχο πλαίσιο.

Πρότυπος
τρόπος
συμπεριφοράς.

Γλωσσική ευγένεια.

Χρήση της
καθομιλουμένης
και της γλώσσας
της πιάτσας.

Χρήση της
πρότυπης ποικιλίας.

Ατημέλητο ντύσιμο.

Προσεγμένο στυλ.

Τζαζ μουσική.

Κλασική μουσική.

Διαμονή στην επαρχία.

Γνώσεις
λογοτεχνίας και
μουσικής.

Πιστότερη τήρηση
γραμματικών κανόνων.

Χρήση γεωγραφικής
ποικιλίας.

Παραβατική
συμπεριφορά.

Κερδίζει πολλά
χρήματα.

Φοράει
γραβάτα.

Θα έλεγε:

«Είσαι πρώτος δικέ
μου!»

Φορά σαγιονάρες.

Παίζει ντραμς.

Αριστοκρατική τάξη	Εργατική τάξη

Κοινωνικές ποικιλίες

Οι ποικιλίες με κριτήρια την κοινωνική/ γλωσσική συμπεριφορά του/της ομιλητή/ριας ονομάζονται **κοινωνικές ποικιλίες/διάλεκτοι**.

Αυτές κάνουν πάντοτε αισθητή την παρουσία τους στη γλωσσική κοινότητα και υφαίνουν τις ποικίλες μορφές της ζωής της που δεν είναι άσχετες με τους ποικίλους παράγοντες που τις δημιουργούν: ηλικία, μόρφωση, κοινωνική τάξη, φύλο, ιδεολογία, επάγγελμα, καταγωγή, περίσταση.

Κοινωνική ανισότητα

Δεν απολαμβάνουν όλοι οι άνθρωποι τα ίδια αγαθά και υπηρεσίες. Οι κοινωνικές ανισότητες σχετίζονται με προβλήματα όπως:

- Ανεργία
- Φτώχεια
- Μετανάστευση
- Ρατσισμός

¹³ http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/4720/Koinoniki-kai-Politiki-Agogi_G-Gymnasiou_html-apli/index3.html

Κοινωνικές τάξεις

Η κάθε κοινωνία ταξινομεί τα άτομα με βάση τα κοινωνικά τους χαρακτηριστικά σε κοινωνικές τάξεις. Σε μια κοινωνική τάξη ανήκουν άνθρωποι με κοινά οικονομικά χαρακτηριστικά και συμφέροντα. Μερικά παραδείγματα είναι τα εξής:

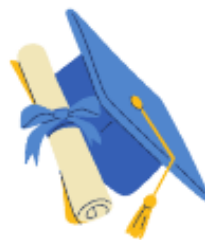
- εργατική τάξη
- αστική τάξη
- αγροτική τάξη

14

¹⁴ http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/4720/Koinoniki-kai-Politiki-Agogi_G-Gymnasiou_html-apli/index3.html

Σήμερα οι άνθρωποι μπορούν να αλλάξουν την οικονομική και κοινωνική τους κατάσταση. Αυτό πραγματοποιείται μέσα από την εκπαίδευση και την αλλαγή επαγγέλματος.

Μερικά μέτρα που έχουν σκοπό την ισότητα ευκαιριών για όλα τα μέλη της κοινωνίας είναι:

- Η δωρεάν παιδεία
- Η ενίσχυση των ανέργων, των γυναικών, των νέων, των ατόμων με αναπηρίες, των μεταναστών.

Κοινωνική θέση

Όλοι και όλες ανήκουμε σε μια κοινωνία και συμμετέχουμε σε πολλές κοινωνικές ομάδες. Από αυτές αποκτάμε μια προσωπικότητα και μια ταυτότητα που μας χαρακτηρίζουν και μας ξεχωρίζουν από τους/τις άλλους/ες.

Για παράδειγμα, ζούμε σε ένα χωριό ή μια πόλη, μεγαλώνουμε σε μια συγκεκριμένη οικογένεια, σπουδάζουμε σε ένα σχολείο, συμμετέχουμε σε μια θεατρική ή αθλητική ομάδα.

Η κοινωνική ομάδα είναι μια ομάδα ανθρώπων που έχουν ίδιους σκοπούς, επικοινωνούν και συνεργάζονται, αποτελούν μια ομάδα.

Στις κοινωνικές ομάδες που ανήκουμε καταλαμβάνουμε και μια κοινωνική θέση.

16

¹⁶ http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/4720/Koinoniki-kai-Politiki-Agogi_G-Gymnasiou_html-apli/index3.html

Ανάλογα με την κοινωνική του θέση το άτομο μπορεί να έχει περισσότερη ή λιγότερη εξουσία και δύναμη σε σχέση με άλλους/ες, περισσότερες ή λιγότερες υποχρεώσεις και δικαιώματα. Π.χ.:

- Εκπαιδευτικός**
- Μηχανικός**
- Καπετάνιος**
- Μαθητής/ρια**
- Τεχνίτης/ρια**

4

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Στα παρακάτω ζευγάρια κοινωνικών θέσεων, ποιος/α πιστεύετε πως έχει περισσότερη εξουσία και δύναμη; Απαντήστε προφορικά και αιτιολογήστε την απάντησή σας.

Διευθυντής-Μαθήτρια

Στέλεχος εταιρείας-Απλό μέλος εταιρείας

Υπεύθυνη καταστήματος-Πωλητής

Γονιός-Παιδί

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Σε ποια θέση στην πυραμίδα της επόμενης σελίδας θα έβαζες τα παρακάτω επαγγέλματα; Αιτιολόγησε τις επιλογές σου.

Αγρότης

Δικαστής

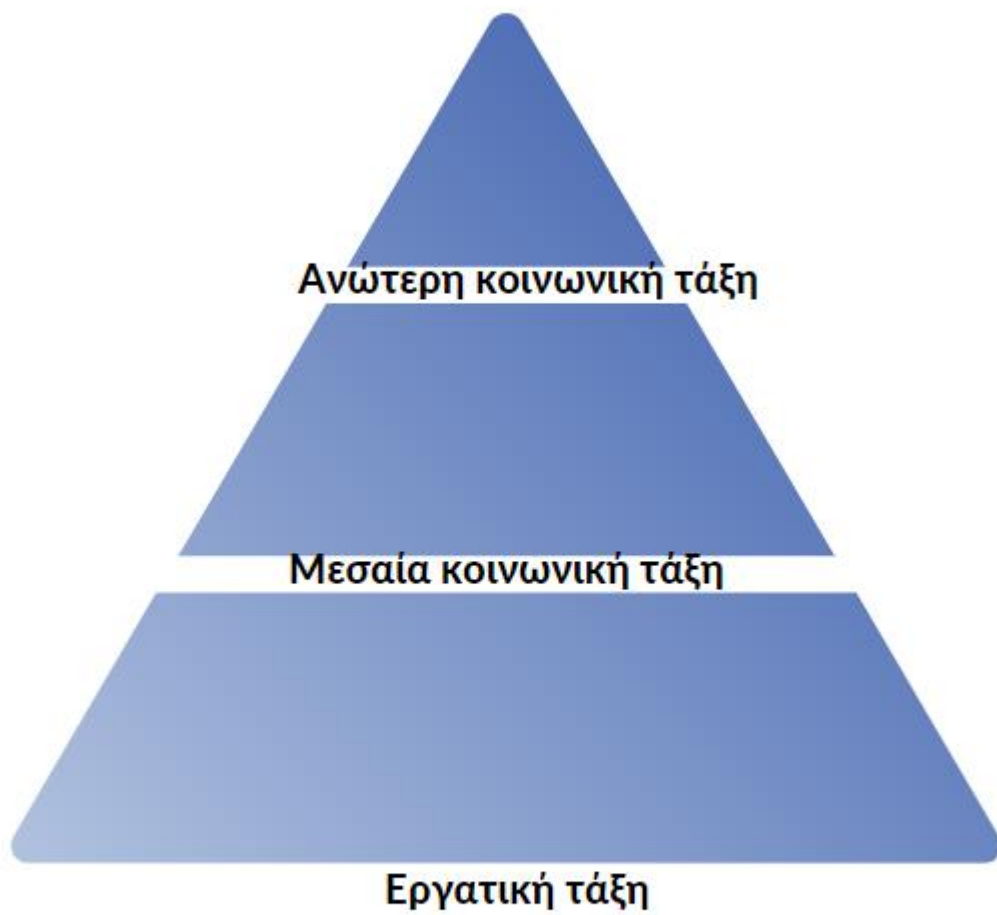
Οδοκαθαριστής

Αστυνομικός

Υπάλληλος ξενοδοχείου

Δάσκαλος

Γιατρός

6

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Να καταγράψετε το επάγγελμα των παππούδων σας και των γονιών σας. Έκαναν το ίδιο επάγγελμα πάντα; Υπήρξε αλλαγή; Αν ναι, η αλλαγή αυτή ήταν προς το καλύτερο ή όχι;

A writing area consisting of 12 horizontal blue lines and a vertical red margin line on the left. A yellow sticky note is attached to the bottom right corner of the lines.

7 ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Ακούστε προσεκτικά τις παρακάτω φράσεις των ηρώων και ηρωίδων από ταινίες κινουμένων σχεδίων χωρίς εικόνα. Μπορείτε να φανταστείτε ποιος/α μιλάει; Φτιάξτε την ταυτότητά τους.

1)

Αχ, όλα καλά. Καταλαβαίνεις... Λίγο σκοτάδι, λίγη ομίχλη και ως συνήθως... ((γελάει)) Τίγκα στον νεκρό! Ξέρεις! ((παρατηρεί το μωρό στην κούνια)) Ααα, να και ο μικρός μας ίκτερος! Διαβολάκο! Ορίστε! ((του δίνει μια κουδουνίστρα)) Ένα γλυκούλι για το σιχαμενούλι!

2)

Ε, μεγάλη, ξύπνα! Πήγαινε να φέρεις το απολωλός!
((κάνει σαν να καλεί σκύλο)) Έλα αγόρι μου! Πιάστο!
Έλα! ((σφυρίζει στο άγαλμα)) Έλα! Εμπρός; Εμπρός;
((το χτυπά στο αυτί)) Εμπρός! ((ραγίζει το άγαλμα))
Ωπ! Οοου! ((γκρεμίζεται ολόκληρο)) Εεε! Πέτρο;
Πετρινούλη; Αμάν! Θα με σκοτώσουν!

3)

Πώς θα μπορέσετε να μεγαλώσετε όλα αυτά τα
κουτάβια; Εσείς είστε πολύ ψωρίληδες. Χα, χα!
Ξέρω! Τα τραγούδια του Ρότζερ! ((γελάει δυνατά))
Του Ρότζερ οι αηδίες. Πόσα έχεις ανάγκη; Για λέγε
μου γρήγορα, γρήγορα... Θα δώσω τα διπλά απ' όσα
θέλεις. Αυτή η πένα δε θέλει να... ((την τινάζει να
βγει το μελάνι)) Άντε ντε! Πανάθεμά σε!

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ 1

ΕΠΩΝΥΜΟ

ΟΝΟΜΑ

ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝΗΣΗΣ

ΗΛΙΚΙΑ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

ΧΟΜΠΥ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ 2

ΕΠΩΝΥΜΟ

ΟΝΟΜΑ

ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝΗΣΗΣ

ΗΛΙΚΙΑ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

ΧΟΜΠΥ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ 3

ΕΠΩΝΥΜΟ

ΟΝΟΜΑ

ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝΗΣΗΣ

ΗΛΙΚΙΑ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

ΧΟΜΠΥ

Στοιχεία κινουμένων σχεδίων που αξιοποιούνται στις Αριστόγατες	
<i>Χιούμορ</i>	
<i>Ονόματα χαρακτήρων</i>	
<i>Εικόνες/ Αντικείμενα από καθημερινή ζωή</i>	
<i>Τρόπος ομιλίας χαρακτήρων</i>	
<i>Θέμα</i>	
<i>Εικόνα χαρακτήρων</i>	

Πώς αξιοποιούνται τα παραπάνω στοιχεία στην ταινία; Να αναφέρετε παραδείγματα δίπλα στο καθένα.

Αναπαράγονται με κάποιο από τα παραπάνω στοιχεία στερεότυπα στη συγκεκριμένη ταινία;
Αν ναι, με ποιο/α και για ποιον λόγο;

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Έρθε η ώρα να γίνετε και εσείς σεναριογράφοι. Επιλέξτε μερικούς/ές ήρωες/ίδες από την ταινία Αριστόγατες και βάλτε τους/τις να αναλάβουν τη διοίκηση της βυζαντινής αυτοκρατορίας. Τι ρόλο θα είχε ο/η καθένας/καθεμιά; Γράφουμε για μια μέρα στο Βυζάντιο και στη συνέχεια την αναπαριστούμε.

Δεν ξεχνάμε να στήσουμε τους χαρακτήρες, να ετοιμάσουμε σκηνικά και κοστούμια.

- Πώς μιλούν;
- Σε ποια τάξη ανήκουν;
- Τι φοράνε;
- Ποιες οι συνήθειές τους;

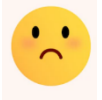

Ερωτηματολόγιο αυτοαξιολόγησης ομάδας

ΟΜΑΔΑ:.....					
	1 ΚΑΘΟΛΟΥ	2	3	4	5 ΑΠΟΛΥΤΑ
Πόσο αποτελεσματική ήταν η οργάνωση της ομάδας σας;					
Σε τι βαθμό κατανοήσατε τα στοιχεία μιας ταινίας κινουμένων σχεδίων;					
Σε τι βαθμό τηρήσατε τους ρόλους σας;					
Σε τι βαθμό αντιμετωπίσατε τις διαφωνίες και τις συγκρούσεις σας;					
Πόσο εύκολα καταλήγατε σε μια από κοινού απόφαση;					
Σε τι βαθμό καταφέρατε να αξιοποιήσετε τα στοιχεία κοινωνικών διαλέκτων;					
Πόσο αποτελεσματικοί/ές ήσασταν στην υλοποίηση του σεναρίου;					

Φύλλο αξιολόγησης σεναρίου

Για να δούμε πώς τα πήγε η άλλη ομάδα. Βάλε ✓ στο 1^ο προσωπάκι, αν συμφωνείς ή στο 2^ο, αν διαφωνείς και αιτιολόγησε στο 3^ο κουτί την απάντησή σου.

Στοιχεία σεναρίου:			Με ποιον τρόπο το καταφέρνει ή δεν το καταφέρνει αυτό;
Ο/Η δημιουργός έχει κατανοήσει το θέμα;			
Ενημερώνει επαρκώς το κοινό για το θέμα που προσεγγίζει;			
Χρησιμοποιούνται σωστά τα στοιχεία κοινωνικής ποικιλίας χωρίς να θίγονται οι αντίστοιχες ομάδες;			
Έχει ενδιαφέρον περιεχόμενο;			
Είναι ελκυστική η ιστορία;			
Χρησιμοποιούνται σκηνικά και κοστούμια με αποτελεσματικό τρόπο;			
Η κατανομή ρόλων στους/στις ήρωες/ίδες από τις <i>Αριστόγατες</i> έγινε σωστά;			

Ενότητα 2

Η Ζωούπολη

18

Στην ενότητα αυτή θα μελετήσουμε:

- ✚ Τον διαφορετικό τρόπο που μιλάνε οι ομιλητές/ριες την ελληνική γλώσσα ανάλογα με την κοινωνική τους τάξη και το επάγγελμα που ασκούν.
- ✚ Πώς αξιοποιείται στις ταινίες κινουμένων σχεδίων αυτός ο διαφορετικός τρόπος ομιλίας.

¹⁸ https://zootopia.fandom.com/wiki/Zootopia_Wiki

Ας παρακολουθήσουμε την ταινία Ζούπολη...

Η Τζούντι Χοπς, μια λαγουδίνα που αρνείται να συμβιβαστεί με την αγροτική ζωή, αποφασίζει να αναζητήσει την τύχη της στη συναρπαστική Ζούπολη και να κάνει το όνειρό της πραγματικότητα: να γίνει αστυνομικός. Στο αστυνομικό σώμα δεν την υποδέχονται όπως ακριβώς φανταζόταν, αλλά η υπόθεση εξαφάνισης αρπακτικών της δίνει τη δυνατότητα να αποδείξει την αξία της. Ο Νικ Γουάιλντ, μια παμπόνηρη αλεπού, είναι ο μόνος που θα τη βοηθήσει.

19

¹⁹ <https://zootopia.fandom.com/wiki/Zootopia/Gallery>

Και τώρα θα δούμε ξανά μερικά αποσπάσματα από την ταινία με βοηθό τους διαλόγους...

Απόσπασμα 1^ο (4:05-5:11):

1. Γ: Δωσ' μου τα εισιτήρια, αυτή τη στιγμή. Μη σου κάνω τον προβατένιο πισινό μαύρο. ((ο Γυδεών φωνάζει και χτυπάει το πρόβατο))
2. Πρ: Αου! Ξεκόλλα Γυδεών!
3. Γ: Μπεε! Μπεε! ((αρπάζει τα εισιτήρια από το πρόβατο)) Γιατί, τι θα κάνεις; Θα κλάψεις;
4. Τ: Ει! Εσύ τη χτύπησες. Ξεκόλλα!
5. Γ: Ωραία στολή, τελειωμένη! Σε τι σαλταρισμένο κόσμο ζεις, που νομίζεις ότι οι λαγοί μπορούν να γίνουν αστυνόμοι;
6. Τ: Επέστρεψε αμέσως τα εισιτήρια!
7. Γ: Έλα παρ' τα! Όμως τον νου σου. Είμαι αλεπού ξέρεις. ((δείχνει τα γαμψά του νύχια)) Κι όπως είπες στο ανόητο εργάκι σου, εμείς τα αρπακτικά τρώμε θηράματα και το φονικό ένστικτο είναι στο ντινέι μας.
8. Τρ: Ε, είμαι εντελώς σίγουρος ότι το λένε DNA.
9. Γ: Δε ρώτησα την άποψή σου, Τράβις.
10. Τ: Δε σε φοβάμαι καθόλου, Γυδεών. ((Ο Γυδεών σπρώχνει και ρίχνει κάτω την Τζούντι))
11. Γ: Φοβάσαι τώρα;
12. Τρ: Δες τη μύτη της πώς τρέμει. Σίγουρα φοβάται. ((γελώντας))
13. Γ: Κλάψε μικρό μωρό λαγουδάκι, κλάψε. ((ο Γυδεών μιλάει κοροϊδευτικά και η Τζούντι τον κλωτσάει στη μύτη)) Α, εσύ δεν τα παρατάς με τίποτα. Ας ούμε. ((εμφανίζει τα νύχια του και τραυματίζει την Τζούντι στο μάγουλο)) Θέλω να θυμάσαι αυτή τη στιγμή την επόμενη φορά που θα νομίζεις ότι ΜΠΟΡΕΙΣ ΝΑ ΓΙΝΕΙΣ κάτι πέρα από ένα ανόητο λαγουδάκι, που καλλιεργεί καρότα. ((Ο Τράβις και ο Γυδεών φεύγουν γελώντας))

Απόσπασμα 2^ο (29:23-32:35):

1. Κλ: Ακούστε! Κάντε υπομονή και περιμένετε στην ουρά, όπως όλος ο κόσμος κ. Ότερτον. Εντάξει; ((μπαίνει το τμήμα η Τζούντι κλωτσώντας έναν τεράστιο λουκουμά με τη νυφίτσα παγιδευμένη μέσα του))
2. Τ: Έπιασα τη νυφίτσα!
3. Μ: ΧΟΠΣ! ((αφού βρεθούν οι δυο τους στο γραφείο του αρχηγού)) Εγκατέλειψες το πόστο σου, προκάλεσες πανικό, έθεσες σε κίνδυνο τα τρωκτικά, αλλά...όλα κι όλα! Εμπόδισες έναν εγκληματία να κλέψει μουχλιασμένα κρεμμύδια.
4. Τ: Μμμ, λυπάμαι που θα διαφωνήσω μαζί σας, αλλά δεν είναι κρεμμύδια. Αυτό είναι μια ποικιλία κρόκων του γένους Ολοκύνθιας. Είναι διασταύρωση τρίτου τύπου, κύριε. Μεγάλωσα σε φάρμα, οπότε ξέρω από τέτοια και σας διαβεβαιώνω...
5. Μ: Βούλωσε το στοματάκι σου, τώρα!
6. Τ: Κύριε! Έπιασα έναν κακοποιό! Τη δουλειά μου έκανα!

7. Μ: Η δουλειά σου είναι να κόβεις κλήσεις σε παρκαρισμένα αμάξια.
8. Κλ: ((μέσω τηλεφώνου)) Αρχηγέ! Ε, είναι η κ. Ότερτον εδώ και σας θέλει.
9. Μ: Όχι τώρα!
10. Κλ: Εντάξει, έλεγα μήπως τη δείτε αυτή τη φορά, γιατί...
11. Μ: ΟΧΙ, ΤΩΡΑ!
12. Τ: Κύριε! Δε θέλω να είμαι παρκομετρού. Αστυνόμος θέλω να είμαι!
13. Μ: Νομίζεις ότι εμένα με ρώτησε ο Δήμαρχος αν σε θέλω, όταν σε έστειλε στο τμήμα μου;
14. Τ: Μα κύριε!
15. Μ: Η ζωή δεν είναι μιούζικαλ κινουμένων σχεδίων να λες τραγουδάκια ((με χαριτωμένη φωνή ειρωνικά)) κι όλα σου τα όνειρα να γίνονται πραγματικότητα με μαγικό τρόπο. Γι' αυτό ξέχασέ το! ((ανοίγει η πόρτα και μπαίνει η κ. Ότερτον))
16. Ότ.: Αρχηγέ, ακούστε με. Σας παρακαλώ, πέντε λεπτάκια μόνο, ακούστε με.
17. Κλ: Συγγνώμη, κύριε. Πήγα να τη σταματήσω, αλλά γλιστράει πολύ. Μου' φυγε το νεφρί μου ((μπαίνει στο γραφείο λαχανιασμένος)).
18. Μ: Μα, σας έχω πει κυρία μου. Κάνουμε ότι μπορούμε.
19. Ότ.: Ο σύζυγός μου αγνοείται εδώ και δέκα μέρες. Τον λένε Έμιτ Ότερτον.
20. Μ: Ναι, το ξέρω.
21. Ότ.: Είναι ανθοπώλης. ((τραυλίζοντας από στεναχώρια)) Έχουμε δύο υπέροχα παιδιά. Ο Έμιτ δε θα εξαφανιζόταν έτσι απλά.
22. Μ: Κυρία μου, τα όργανα είναι πολύ απασχολημένα.
23. Ότ.: Αρχηγέ ... Κάποιος θα μπορεί να βρει τον Έμιτ μου.
24. Μ: Κυρία Ότερτον...
25. Τ: Θα τον βρω εγώ.
26. Ότ.: Ααα, σε ευχαριστώ. Να'σαι καλά. Να'σαι καλά, μικρό λαγουδάκι! ((ο αρχηγός αγριεύει και η κ. Ότερτον είναι συγκινημένη)) Πάρε αυτό. Βρες τον Έμιτ. Φερ' τον πίσω σε μένα και τα μωρά μου.
27. Μ: ((ξεροβήχοντας)) Κυρία Ότερτον, περιμένετε λίγο έξω; ((μιλώντας γλυκά και χαριτωμένα))
28. Ότ.: Φυσικά! Ω, σας ευχαριστώ πολύ.
29. Μ: Ένα λεπτάκι! ((κλείνει την πόρτα και γυρίζει προς την Τζούντι)) ΑΠΟΛΥΕΣΑΙ!
30. Τ: Τι; Γιατί;
31. Μ: Για απειθαρχία! Λοιπόν, θα ανοίξω τώρα την πόρτα κι εσύ θα πεις στην ενυδρίδα ότι είσαι μια πρώην παρκομετρού με ψευδαισθήσεις μεγαλείου που δε θα αναλάβεις την υπόθεσή της.
32. Μπελ.: Άκουσα ότι η αστυνόμος Χοπς ανέλαβε την υπόθεση.
33. Μ: Βοηθέ Δημάρχου Μπελγουέδερ. ((με γλυκιά φωνή ξαφνιασμένος))
34. Μπελ.: Η πρωτοβουλία ένταξης θηλαστικών έχει αρχίσει να αποδίδει. Ο δήμαρχος Λεοντόκαρδος θα τρελαθεί απ' τη χαρά του.
35. Μ: Όχι, όχι! Μην τον ενημερώσουμε ακόμα.
36. Μπελ.: Του έστειλα, ενημερώθηκε, οπότε πάει αυτό. Ωραία, λοιπόν. Η υπόθεση είναι σε καλά χέρια. Εμείς οι μικρούληδες πρέπει να δείχνουμε αλληλεγγύη. Συμφωνείς;
37. Τ: Συμφωνώ.

38. Μπελ.: Πολύ ωραία. Ναι! Αν χρειαστείς βοήθεια, τηλεφώνησέ μου, οκ; Έχεις πάντα μια φίλη στο δημαρχείο, Τζούντι. Λοιπόν, αντίο σας.
39. Τ: Ευχαριστώ κυρία.
40. Μ: Σου δίνω μόνο 48 ώρες.
41. Τ: ΝΑΙ!
42. Μ: Δηλαδή δύο μέρες, για να βρεις τον Όστερτον.
43. Τ: Εντάξει.
44. Μ: ΑΛΛΑ! Αν αποτύχεις, θα παραιτηθείς.
45. Τ: Ω:! Εεε... Ωραία! Σύμφωνα!
46. Μ: Θεσπέσια! Ο Κλοχάουζερ θα σου παραδώσει τον φάκελο.

Απόσπασμα 3^ο (38:54-42:39):

1. Τ: Θα ελέγξεις τις πινακίδες λοιπόν;
2. Ν: Βασικά μόλις θυμήθηκα ότι έχω ένα φιλαράκι στο υπουργείο συγκοινωνιών. Ο Φλας είναι ο πιο γρήγορος εδώ μέσα. Αν θες κάτι, είναι ο κατάλληλος.
3. Τ: Το ελπίζω. Τα περιθώρια είναι πολύ στενά και κάθε λεπτό μετράει. Κάτσε... Είναι όλοι βραδύποδες; ((το πλάνο δείχνει για 27'' όλους τους δημόσιους υπαλλήλους που είναι βραδύποδες)) Εσύ μου είπες ότι θα κάναμε γρήγορα!
4. Ν: Τι; Επειδή δηλαδή είναι βραδύπους, δεν μπορεί να είναι γρήγορος; Νόμιζα ότι στη Ζωούπολη ο καθένας είναι ότι θέλει. Φλας, Φλας, αστέρι μου πετάς. Χαίρομαι που σε βλέπω φίλε.
5. Φ: Νικ! Το ίδιο κι εγώ.
6. Ν: Ε, Φλας να σου γνωρίσω από εδώ τη φίλη μου. Α, πώς είπαμε ότι σε λένε;
7. Τ: Τζούντι Χοπς, αστυνομία Ζωούπολης. Πώς πάει;
8. Φ: Εγώ είμαι πάρα πολύ ...
9. Τ: Καλά;
10. Φ: Μέτρια, αλλά δεν παραπονιέμαι. Τι ...
11. Ν: Μην τον αγχώνεις!
12. Φ: ...μπορώ να κάνω...
13. Τ: Λοιπόν ήθελα να ελέγξεις μια πινακίδα...
14. Φ: ...για σας...
15. Τ: Λοιπόν θα ήθελα να ελέγξεις...
16. Φ: ...σήμερα;
17. Τ: Λοιπόν ήθελα να ελέγξεις μια πινακίδα κυκλοφορίας. Είμαστε πάρα πολύ βιαστικοί.
18. Φ: Ασφαλώς. Ποιο είναι το νούμερο...
19. Τ: 29T
20. Φ: ...της πινακίδας;
21. Τ: h 29THΔ03
22. Φ: 2 9
23. Τ: THΔ03
24. Φ: T
25. Τ: HΔ03
26. Φ: H
27. Τ: Δ03
28. Φ: Δ

29. T: Χμμ...03
30. Φ: 0
31. T: Τρία.
32. N: Ε, Φλας! Να σου πω ένα ανέκδοτο;
33. T: Όχι!
34. Φ: Εννοείται! ((η Τζούντι αγανακτεί))
35. N: Ωραία! Πώς λέγεται μια καμήλα με τρεις καμπούρες;
36. Φ: Δεν ξέρω πώς λέγεται μια καμήλα...
37. T: Καμήλα με τρεις καμπούρες.
38. Φ: ...με τρεις καμπούρες.
39. N: Έγκυος! ((ο Νικ ξεκαρδίζεται στα γέλια))
40. Φ: ((μετά από αρκετά δευτερόλεπτα)) ΧΑ, ΧΑ, ΧΑ, ΧΑ, ΧΑ!
41. T: Χα, χα! Πολύ αστείο, πολύ αστείο! Μπορούμε να συγκεντρωθούμε λίγο τώρα;
42. Φ: Ει!
43. T: Ει, ει, ει!
44. Φ: Πρισίλα!
45. T: Ωχ, όχι!
46. Π: Ναι, Φλας!
47. Φ: Πώς λέμε...
48. T: ΟΧΙ!
49. Φ:μια καμήλα...
50. T: ...με τρεις καμπούρες; Έγκυος!
51. Φ: ...με τρεις κα...
52. T: Ωραία! Τέλεια! Γελάσαμε! Σε παρακαλώ!
53. Φ: ((μετά από αρκετή ώρα της δίνει τις πινακίδες)) Ορίστε! Είναι...
54. T: [Ναι, ναι, ναι, ναι, ναι. Ωραία! Φερ' το. 29ΤΗΔ03] και βγαίνει στο όνομα κάποιου... Εταιρεία ενοικίασης λιμουζινών;
55. Φ: ...έτοιμο!
56. T: Τον πήραν με μια λιμουζίνα και πήγαν στην Τουνδρόπολη! Είναι στην Τουνδρόπολη.
57. N: Είσαι αστέρι, φίλε! Σ' αγαπώ! Σου χρωστάω.
58. T: Γρήγορα! Πρέπει να προλάβουμε την κίνηση και...νύχτωσε!

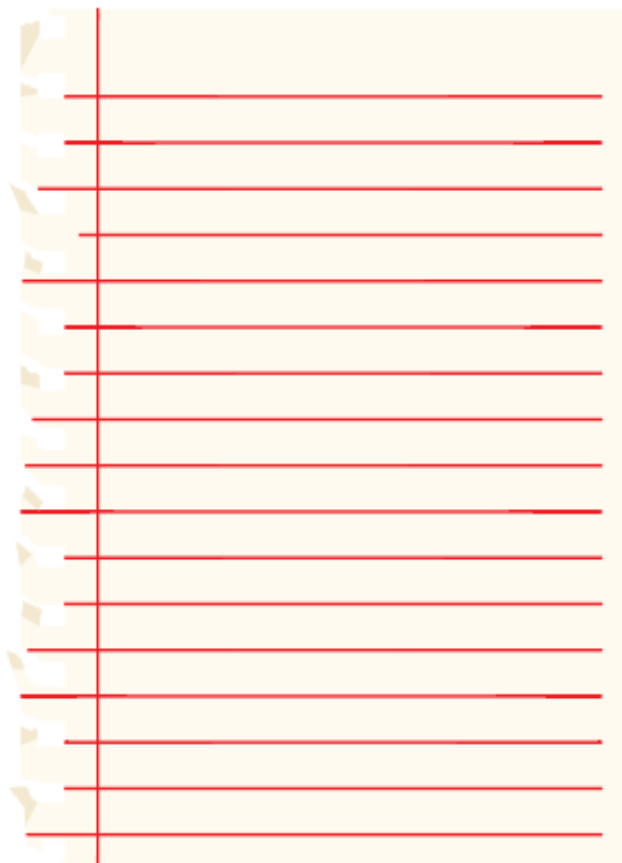
Απόσπασμα 4^ο (58:18-1:01:01):

1. Μπελ.: Ε, κύριε! Αν μπορείτε να δείτε λίγο αυτά τα πού σημαντικά... Ω! Δήμαρχε! Ω! Συγγνώμη! Δήμαρχε!
2. Δ: Εντάξει! Σ' άκουσα Μπελγουέδερ. Τακτοποίησέ το εσύ. Τελειώνε. Κι ακύρωσε όλα τα ραντεβού μου. Θα βγω. ((φωνάζοντας))
3. Μπελ.: Ω! Όχι, όχι Δήμαρχε. Έχετε ραντεβού με την επιτροπή κοπαδιών και βοσκής. Σας παρακαλώ, σας παρακαλώ... Α! Λιοντάρι σου λέει μετά.
4. T: Βοηθέ Δημάρχου Μπελγουέδερ! Θέλουμε τη βοήθειά σας. Πρέπει να μπούμε στα αρχεία των καμερών κυκλοφορίας.
5. N: ((ο Νικ πιάνει το κεφάλι της Μπελγουέδερ και ψιθυρίζει με την Τζούντι)) Πόσο απαλό είναι!
6. T: Ει!

7. Ν: Τα πρόβατα δε με αφήνουν να τα πλησιάζω.
8. Τ: Δεν μπορείς να την πιάνεις στα καλά καθούμενα.
9. Ν: Είναι σαν μαλλί της γριάς.
10. Τ: Σταμάτα.
11. Μπελ.: Ποια κάμερα;
12. Τ: Ε, περιφέρεια τροπικού δάσους. Κλίματος και Βράχου γωνία.
13. Μπελ.: Ορίστε! Οι κάμερες κυκλοφορίας όλης της πόλης. Καλά, πολύ ενδιαφέρον αυτό. Δηλαδή να ξέρετε ποτέ δεν κάνω κάτι τόσο σημαντικό.
14. Τ: Μα είσαι η βοηθός Δημάρχου της Ζωούπολης.
15. Μπελ.: Ω, πες καλύτερα πως είμαι μια απλή γραμματέας. Νομίζω πως ο δήμαρχος ήθελε τις ψήφους των προβάτων. Αλλά μου έδωσε αυτή την ωραία κούπα.
16. Ν: «Η καλύτερη βοηθός Δημάρχου;» ((ο Νικ διαβάζει την κούπα της Μπελγουέδερ))
17. Μπελ.: Είναι ωραίο να εκτιμούν τη δουλειά σου.
18. Δ: ΣΑΒΟΥΡΟΓΟΥΕΔΕΡ!
19. Μπελ.: Α, έτσι με φωνάζει όταν αστειευόμαστε οι δυο μας. Τον είπα Λεοντόπαρδο μια φορά, δεν του άρεσε καθόλου μεταξύ μας. Ήταν πολύ κακή μέρα εκείνη. Μάλιστα κύριε!
20. Δ: Δε σου είπα να ακυρώσεις τα ραντεβού μου;
21. Μπελ.: Ω! Να πάρει! Πρέπει τώρα να φύγω. Πείτε μου αν βρείτε κάτι. Ήταν μεγάλη μου χαρά που μπόρεσα και ήμουν...
22. Δ: Μη γεράσω μέσα Σαβουρογουέδερ!
23. Μπελ.: Έφυγα!
24. Ν: Δες να μετράει τον εαυτό της για να κοιμηθεί;
25. Τ: Σταμάτα! Λοιπόν είπαμε κάμερες... Βράχου, Βράχου... Εδώ είμαστε. ((παρακολουθώντας το υλικό από τις κάμερες)) Ποιοι είναι αυτοί;
26. Ν: Είναι γκρίζοι λύκοι. Κοίτα τους ανόητους. Πας στοίχημα ότι ένας απ' αυτούς θα αρχίσει να λυχτάει; Τι σου' λεγα; Έλεος! Τι κόλλημα έχουν φάει με τα ουρλιαχτά. Δηλαδή...
27. Τ: Ουρλιαχτά! Άγρια ουρλιαχτά! Αυτό φοβόταν ο Μάντσα. Τους λύκους. Οι λύκοι είναι τα άγρια ουρλιαχτά. Αν πήραν τον Μάντσα...
28. Ν: ...πήραν σίγουρα και τον Ότερτον.
29. Τ: Αρκεί να βρούμε πού πήγαν λοιπόν. ((μελετώντας το υλικό από τις κάμερες προσεκτικά)) Πού πήγαν; Για μισό...
30. Ν: Κοίτα... Αν ήθελα να αποφύγω τις κάμερες, επειδή έχω κάνει κάποια παρανομία, κάτι που δεν έχει συμβεί, θα πήγαινα από τη βοηθητική σήραγγα 6B. Δηλαδή πρέπει να βγήκαν ακριβώς εκεί...
31. Τ: Βρε, βρε! Είσαι σωστός ντετέκτιβ! Να σου πω. Νομίζω θα γινόσουν πάρα πολύ καλός αστυνομικός.
32. Ν: Μπλιαχ! Πώς τολμάς; Οδός Ακακίας, Διάβαση Φίκου, Βόρειο Φαράγγι.
33. Τ: Βγαίνουν απ' την πόλη. Πού οδηγεί αυτός ο δρόμος;

1 ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Στα παραπάνω αποσπάσματα παρατηρείτε κάτι διαφορετικό στον τρόπο που μιλάνε οι χαρακτήρες; Αν ναι, τι είναι αυτό; Τι επάγγελμα κάνει ο καθένας/καθεμιά;

2

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Προσπαθήστε στα παραπάνω αποσπάσματα να εντοπίσετε τέτοια στοιχεία. Μπορείτε να τα υπογραμμίσετε πάνω στο κείμενο και να σημειώσετε ό,τι άλλο νομίζετε από τα βίντεο.

Αφού δείτε τα αποσπάσματα και συζητήσετε για τις κοινωνικές ποικιλίες και τα επαγγέλματα, προσπαθήστε να απαντήσετε προφορικά στις παρακάτω ερωτήσεις:

1. Πώς μιλούν οι άνθρωποι που ασκούν ένα επάγγελμα υψηλού κύρους;
2. Πώς μιλούν οι άνθρωποι που ασκούν ένα επάγγελμα χαμηλότερου κύρους;
3. Τι επαγγέλματα υπήρχαν παλιότερα και ποια έχουν επιβιώσει;
4. Ποια άλλα συναντάμε;

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Ποιο άλλο επάγγελμα θα ταίριαζε στους/στις ήρωες/ίδες των παραπάνω αποσπασμάτων; Εξηγήστε την επιλογή σας.

Τζούντι:

Μπόνγκο:

Φλας:

Νικ:

Λεοντόκαρδος:

4 ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Με τον τρόπο που παρουσιάζονται οι χαρακτήρες αναπαράγονται στερεότυπα; Κι αν ναι, τότε ποια;

5

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Παρατηρήστε προσεκτικά τις παρακάτω εικόνες χαρακτήρων κινουμένων σχεδίων και έπειτα απαντήστε προφορικά στις παρακάτω ερωτήσεις:

- Τι στερεότυπα αναπαράγονται εδώ με βάση το επάγγελμα;
- Τι μέσα χρησιμοποιούνται; (ρούχα, κόμμωση, κτλ.)

Στην επόμενη σελίδα μπορείτε να κρατήσετε σημειώσεις.

1. Σαμ Γκρίνφιλντ

2. Άλφρεντ Λιγκουίνι

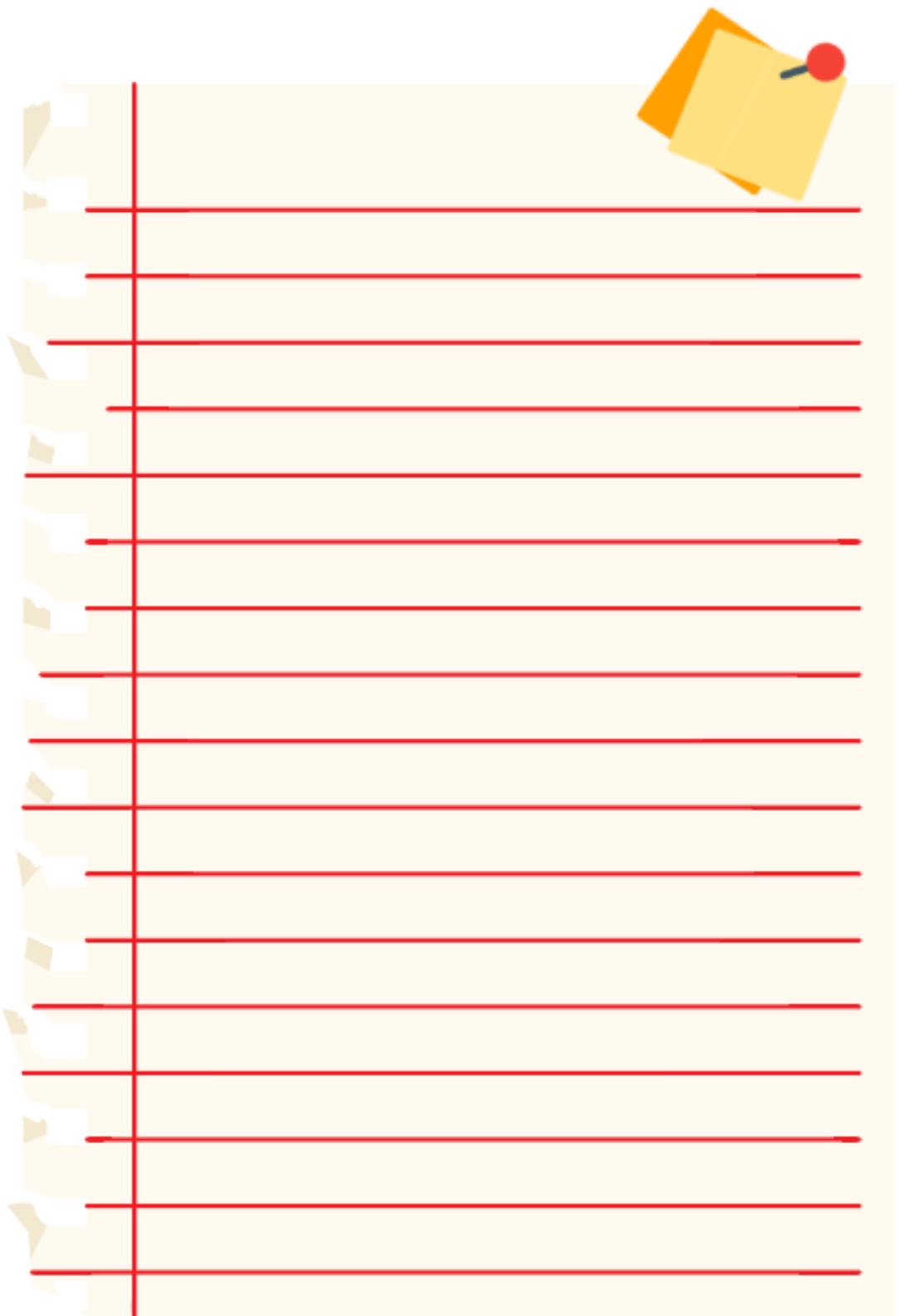
3. Θίοντορ Τέμπλτον

20

4. Σκρουτζ Μακ Ντακ

²⁰ Όλες οι εικόνες της δραστηριότητας αντλήθηκαν από την ιστοσελίδα: <https://www.fandom.com/>

Οδηγίες για τη συνέντευξη: α. Η φάση της προετοιμασίας

- Προσδιορίζουμε τον σκοπό της συνέντευξης και σχεδιάζουμε τον τρόπο υλοποίησής της.
- Διαμορφώνουμε ένα σχέδιο δράσης, διεξαγωγής της συνέντευξης.
- Καταγράφουμε τις ερωτήσεις που θέλουμε να κάνουμε, ώστε να μάθουμε τα χαρακτηριστικά, τις δεξιότητες, τα αδύνατα σημεία, τους στόχους, τις γνώσεις και την εμπειρία του/της υποψηφίου/ας.
- Προσδιορίζουμε τη διάρκεια, τον χώρο και τη χρονική στιγμή της συνέντευξης.

β. Φάση της διεξαγωγής της συνέντευξης

- Κάνουμε τον/την υποψήφιο/α να αισθάνεται άνετα.
- Διατηρούμε επαγγελματικό κλίμα.
- Δε φέρνουμε σε δύσκολη θέση τον/την υποψήφιο/α.
- Είναι σημαντικό να υπάρχει η αίσθηση του χιούμορ και από τις δύο πλευρές.
- Ακούμε προσεκτικά και δε διακόπτουμε τον/τη συνομιλητή/ριά μας.
- Κρατάμε σημειώσεις και καταγράφουμε στοιχεία.
- Στο τέλος εκφράζουμε τις ευχαριστίες μας για τη συνεργασία του/της.

γ. Φάση της αξιολόγησης

- Διερευνούμε αν επιτεύχθηκαν οι σκοποί της συνέντευξης και αν ακολουθήθηκε το αρχικό σχέδιο.
- Καταλήγουμε σε συμπεράσματα και επιλέγουμε τον/την υποψήφιο/α που ταιριάζει καλύτερα για τη θέση που προσφέρουμε.

6 ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Έρθε η ώρα να αναλάβετε μια επιχείρηση, η οποία πρόκειται να προσλάβει νέο προσωπικό. Καλείστε λοιπόν να πάρετε συνέντευξη από τους/τις υποψήφιους/ιες.

Πρέπει λοιπόν να ετοιμάσετε τις ερωτήσεις που θα κάνετε στους/στις υποψήφιους/ιες.

Ακολουθήστε τα παρακάτω βήματα:

- Επιλέγετε δύο χαρακτήρες από τη Ζωούπολη. Αυτοί/ές αναζητούν εργασία και έχουν κλείσει ραντεβού μαζί σας.
- Ετοιμάζετε τις ερωτήσεις της συνέντευξης και τις απαντήσεις που θα έδιναν οι χαρακτήρες.
- Προετοιμάζετε κατάλληλα τη σκηνική παρουσία.
- Αναπαριστάτε τη συνέντευξη.
- Αποκαλύπτετε ποιον/α επιλέγετε και εξηγείτε τον λόγο.

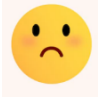

Ερωτηματολόγιο αυτοαξιολόγησης ομάδας

ΟΜΑΔΑ:.....					
	1 ΚΑΘΟΛΟΥ	2	3	4	5 ΑΠΟΛΥΤΑ
Πόσο αποτελεσματική ήταν η οργάνωση της ομάδας σας;					
Πόσο συνεπείς ήσασταν στην τήρηση της δομής μιας συνέντευξης;					
Σε τι βαθμό τηρήσατε τους ρόλους σας;					
Σε τι βαθμό αντιμετωπίσατε τις διαφωνίες και τις συγκρούσεις σας;					
Πόσο εύκολα καταλήγατε σε μια από κοινού απόφαση;					
Σε τι βαθμό καταφέρατε να απαλλαγείτε από τα στερεοτυπικά στοιχεία που αφορούν τις κοινωνικές τάξεις και τα επαγγέλματα;					
Πόσο αποτελεσματικοί/ές ήσασταν στην υλοποίηση της συνέντευξης;					

Φύλλο αξιολόγησης συνέντευξης

Για να δούμε πώς τα πήγε η άλλη ομάδα. Βάλε ✓ στο 1^ο προσωπάκι, αν συμφωνείς ή στο 2^ο, αν διαφωνείς και αιτιολόγησε στο 3^ο κουτί την απάντησή σου.

Στοιχεία συνέντευξης:			Με ποιον τρόπο το καταφέρνει ή δεν το καταφέρνει αυτό;
Ο/Η δημιουργός ακολουθεί τη δομή μιας συνέντευξης;			
Πραγματοποιείται σωστά η συνέντευξη των ατόμων που εμπλέκονται;			
Ενημερώνει επαρκώς τον/την υποψήφιο/α για τη θέση που πρόκειται να καλύψει;			
Παρουσιάζονται οι πρωταγωνιστές/ριες χωρίς να αναπαράγονται στερεοτυπικές ιδεολογίες;			
Κεντρίζουν την προσοχή οι διάλογοι;			
Είναι ελκυστική η σκηνική παρουσία των συμμετεχόντων/ουσών;			
Αξιοποιείται το στοιχείο του χιούμορ;			